

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy mBanku S.A. według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

Dokument ten nie stanowi oficjalnej wersji Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy mBanku S.A. za 2020 rok. Oficjalne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy mBanku S.A. za 2020 rok zostało sporządzone zgodnie z wymogami ESEF.

Wybrane dane finansowe

Poniższe wybrane dane finansowe stanowią informację uzupełniającą do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A. za 2020 rok.

	w tys. zł		w tys. EUR	
	Rok kończący się 31.12.2020	Rok kończący się 31.12.2019 - przekształcone	Rok kończący się 31.12.2020	Rok kończący się 31.12.2019 - przekształcone
I. Przychody z tytułu odsetek	4 688 353	5 071 664	1 047 864	1 178 963
II. Przychody z tytułu opłat i prowizji	2 244 561	2 010 656	501 668	467 399
III. Wynik na działalności handlowej	184 752	134 516	41 293	31 270
IV. Wynik na działalności operacyjnej	1 141 110	2 013 703	255 042	468 107
V. Zysk brutto	609 731	1 555 045	136 277	361 487
VI. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.	103 831	1 010 350	23 207	234 867
VII. Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące	(74)	(98)	(17)	(23)
VIII. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 328 005	546 809	296 814	127 112
IX. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(444 346)	(449 578)	(99 313)	(104 509)
X. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(4 944 884)	(1 691 110)	(1 105 200)	(393 117)
XI. Przepływy pieniężne netto, razem	(4 061 225)	(1 593 879)	(907 699)	(370 514)
XII. Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	2,45	23,86	0,55	5,55
XIII. Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	2,45	23,85	0,55	5,54
XIV. Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł/EUR)	-	-	-	-

	w tys. zł		w tys. EUR	
	Stan na dzień		Stan na dzień	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
I. Aktywa razem	180 136 294	158 720 583	39 034 475	37 271 477
II. Zobowiązania wobec banków	2 399 740	1 166 871	520 010	274 010
III. Zobowiązania wobec klientów	137 698 668	116 661 138	29 838 491	27 394 890
IV. Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.	16 673 133	16 151 303	3 612 970	3 792 721
V. Udziały niekontrolujące	1 934	2 002	419	470
VI. Kapitał akcyjny	169 468	169 401	36 723	39 779
VII. Liczba akcji	42 367 040	42 350 367	42 367 040	42 350 367
VIII. Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR)	393,54	381,37	85,28	89,56
IX. Łączny współczynnik kapitałowy	19,86	19,46	19,86	19,46

Do wyliczenia wybranych danych finansowych w EUR zastosowano następujące kursy:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – kurs NBP z dnia 31 grudnia 2020 roku: 1 EUR = 4,6148 PLN oraz kurs z dnia 31 grudnia 2019 roku: 1 EUR = 4,2585 PLN
- dla pozycji rachunku zysków i strat - kurs wyliczony jako średnia kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2020 i 2019 roku, odpowiednio: 1 EUR = 4,4742 PLN i 1 EUR = 4,3018 PLN.

Spis treści

Skonsolidowany rachunek zysków i strat.....	5
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	6
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	7
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	8
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	9
Noty objaśniające do sprawozdania finansowego	10
1. Informacje o Grupie mBanku S.A.	10
2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości.....	13
2.1. Podstawa sporządzenia	13
2.2. Konsolidacja.....	13
2.3. Przychody i koszty z tytułu odsetek.....	14
2.4. Przychody z tytułu opłat i prowizji	15
2.5. Przychody i koszty z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami	17
2.6. Sprawozdawczość dotycząca segmentów	17
2.7. Aktywa finansowe	18
2.8. Kompensowanie instrumentów finansowych	21
2.9. Utrata wartości aktywów finansowych	21
2.10. Umowy gwarancji finansowych	23
2.11. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	23
2.12. Umowy sprzedaży i odkupu	23
2.13. Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń	24
2.14. Zyski i straty w momencie początkowego ujęcia	26
2.15. Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.....	26
2.16. Wartości niematerialne	26
2.17. Rzeczowe aktywa trwałe	28
2.18. Zapasy	28
2.19. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana	29
2.20. Odroczony podatek dochodowy.....	29
2.21. Aktywa przejęte za długi.....	30
2.22. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów.....	30
2.23. Leasing.....	31
2.24. Rezerwy	33
2.25. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia i inne świadczenia pracownicze	33
2.26. Kapitał.....	34
2.27. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych.....	34
2.28. Działalność powiernicza	36
2.29. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów	36
2.30. Dane porównawcze	42
3. Zarządzanie ryzykiem	44
3.1. Zarządzanie ryzykiem Grupy mBanku w 2020 roku – uwarunkowania zewnętrzne.....	44
3.2. Zasady zarządzania ryzykiem	46
3.3. Ryzyko kredytowe.....	50
3.4. Koncentracja aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych.....	65
3.5. Ryzyko rynkowe	67
3.6. Ryzyko walutowe	70
3.7. Ryzyko stopy procentowej	71
3.8. Ryzyko płynności	75
3.9. Ryzyko operacyjne.....	82
3.10. Ryzyko biznesowe.....	84
3.11. Ryzyko modeli	85
3.12. Ryzyko reputacji	85
3.13. Ryzyko kapitałowe	85
3.14. Ryzyko portfela kredytów w walutach obcych	86
3.15. Ryzyko podatkowe	86
3.16. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań	86
4. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości.....	93
5. Segmenty działalności	102

6.	Wynik z tytułu odsetek.....	107
7.	Wynik z tytułu opłat i prowizji	108
8.	Przychody z dywidend.....	109
9.	Wynik na działalności handlowej	109
10.	Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	110
11.	Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	110
12.	Pozostałe przychody operacyjne.....	111
13.	Ogólne koszty administracyjne.....	112
14.	Pozostałe koszty operacyjne	113
15.	Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	113
16.	Podatek dochodowy	114
17.	Zysk na jedną akcję	115
18.	Pozostałe całkowite dochody	115
19.	Kasa, operacje z bankiem centralnym	116
20.	Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające	117
21.	Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy.....	127
22.	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	128
23.	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.....	130
24.	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	138
25.	Wartości niematerialne	138
26.	Rzeczowe aktywa trwałe	140
27.	Inne aktywa	144
28.	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	145
29.	Inne zobowiązania.....	150
30.	Rezerwy	151
31.	Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	153
32.	Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.....	156
33.	Zobowiązania pozabilansowe	161
34.	Aktywa zastawione.....	162
35.	Zarejestrowany kapitał akcyjny.....	164
36.	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	165
37.	Zyski zatrzymane.....	165
38.	Inne pozycje kapitału własnego.....	165
39.	Dywidenda na akcję	166
40.	Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych	166
41.	Programy motywacyjne oparte na akcjach.....	169
42.	Transakcje z podmiotami powiązanymi	174
43.	Przejęcie i zbycie.....	177
44.	Konsolidacja ostrożnościowa.....	177
45.	Adekwatność kapitałowa	181
46.	Pozostałe informacje.....	186
47.	Zdarzenia po dniu bilansowym	186

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2020	2019 - przekształcony
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	6	4 688 353	5 071 664
<i>Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej</i>		4 207 276	4 523 483
<i>Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy</i>		481 077	548 181
Koszty odsetek	6	(679 053)	(1 068 892)
Wynik z tytułu odsetek		4 009 300	4 002 772
Przychody z tytułu opłat i prowizji	7	2 244 561	2 010 656
Koszty z tytułu opłat i prowizji	7	(736 276)	(740 039)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		1 508 285	1 270 617
Przychody z tytułu dywidend	8	4 926	4 220
Wynik na działalności handlowej	9	184 752	134 516
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	10	15 572	69 259
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	11	93 527	34 832
Pozostałe przychody operacyjne	12	218 052	234 487
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	15	(1 225 642)	(712 337)
Wynik z tytułu rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami walutowymi	30	(1 021 714)	(387 786)
Ogólne koszty administracyjne	13	(1 980 500)	(1 953 657)
Amortyzacja	25, 26	(430 628)	(375 498)
Pozostałe koszty operacyjne	14	(234 820)	(307 722)
Wynik działalności operacyjnej		1 141 110	2 013 703
Podatki od pozycji bilansowych Grupy		(531 379)	(458 658)
Zysk brutto		609 731	1 555 045
Podatek dochodowy	16	(505 974)	(544 793)
Zysk netto		103 757	1 010 252
Zysk netto przypadający na:			
- akcjonariuszy mBanku S.A.		103 831	1 010 350
- udziały niekontrolujące		(74)	(98)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.		103 831	1 010 350
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	17	42 355 695	42 340 263
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	17	2,45	23,86
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	17	42 379 726	42 358 529
Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	17	2,45	23,85

Noty przedstawione na stronach 10 - 187 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2020	2019
Zysk netto		103 757	1 010 252
Pozostałe dochody całkowite netto, w tym:	18	407 791	(38 128)
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych (netto)		3 043	32
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych (netto)	20	299 988	35 499
Zmiana wyceny dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (netto)		111 012	(71 657)
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat			
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia (netto)		(6 252)	(2 002)
Dochody całkowite netto, razem		511 548	972 124
Dochody całkowite netto, razem przypadające na:			
- akcjonariuszy mBanku S.A.		511 622	972 222
- udziały niekontrolujące		(74)	(98)

Noty przedstawione na stronach 10 - 187 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Nota	31.12.2020	31.12.2019
Kasa, operacje z bankiem centralnym	19	3 968 691	7 897 010
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	20	2 586 721	2 866 034
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	21	1 784 691	2 267 922
<i>Kapitałowe papiery wartościowe</i>		202 304	162 616
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>		76 068	133 774
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>		1 506 319	1 971 532
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	22	35 498 061	22 773 921
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	23	131 444 579	118 779 885
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>		15 952 501	11 234 873
<i>Należności od banków</i>		7 354 268	4 341 758
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>		108 137 810	103 203 254
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	24	-	10 651
Wartości niematerialne	25	1 178 698	955 440
Rzeczowe aktywa trwałe	26	1 514 577	1 262 397
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		23 957	12 662
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31	853 880	937 712
Inne aktywa	27	1 282 439	956 949
AKTYWA RAZEM		180 136 294	158 720 583
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY			
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	20	1 338 564	948 764
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	28	156 673 052	137 763 369
<i>Zobowiązania wobec banków</i>		2 399 740	1 166 871
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>		137 698 668	116 661 138
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>		13 996 317	17 435 143
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>		2 578 327	2 500 217
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej		59 624	136
Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	24	-	1 315
Rezerwy	30	1 766 368	739 296
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		225 796	161 534
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31	690	82
Inne zobowiązania	29	3 397 133	2 952 782
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		163 461 227	142 567 278
KAPITAŁY			
Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.		16 673 133	16 151 303
Kapitał podstawowy:		3 587 035	3 579 818
Zarejestrowany kapitał akcyjny	35	169 468	169 401
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	36	3 417 567	3 410 417
Zyski zatrzymane, w tym:	37	12 501 597	12 394 775
- Wynik finansowy z lat ubiegłych		12 397 766	11 384 425
- Wynik roku bieżącego		103 831	1 010 350
Inne pozycje kapitału własnego	38	584 501	176 710
Udziały niekontrolujące		1 934	2 002
KAPITAŁY RAZEM		16 675 067	16 153 305
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM		180 136 294	158 720 583
Łączny współczynnik kapitałowy (%)	45	19,86	19,46
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	45	16,99	16,51
Wartość księgowa		16 673 133	16 151 303
Liczba akcji	35	42 367 040	42 350 367
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		393,54	381,37

Noty przedstawione na stronach 10 - 187 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku

	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane					Inne pozycje kapitału własnego				Kapitały przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.	Udziały niekontrolujące	Razem
	Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ogólnego ryzyka	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Wycena aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia			
Stan na 1 stycznia 2020 r.	169 401	3 410 417	9 826 282	98 316	1 153 753	1 316 424	-	(5 435)	74 321	119 142	(11 318)	16 151 303	2 002	16 153 305
Dochody całkowite razem	-	-	-	-	-	-	103 831	3 043	111 012	299 988	(6 252)	511 622	(74)	511 548
Emisja akcji zwykłych	67	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67	-	67
Transfer na kapitał zapasowy	-	-	85 682	-	-	(85 682)	-	-	-	-	-	-	-	-
Inne zwiększenia lub zmniejszenia kapitału własnego	-	-	-	-	-	(18)	-	-	-	-	-	(18)	6	(12)
Program opcji pracowniczych	-	7 150	-	3 009	-	-	-	-	-	-	-	10 159	-	10 159
- wartość usług świadczonych przez pracowników	-	-	-	10 159	-	-	-	-	-	-	-	10 159	-	10 159
- rozliczenie zrealizowanych opcji pracowniczych	-	7 150	-	(7 150)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2020 r.	169 468	3 417 567	9 911 964	101 325	1 153 753	1 230 724	103 831	(2 392)	185 333	419 130	(17 570)	16 673 133	1 934	16 675 067

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku

	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane					Inne pozycje kapitału własnego				Kapitały przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.	Udziały niekontrolujące	Razem
	Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ogólnego ryzyka	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Wycena aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia			
Stan na 1 stycznia 2019 r.	169 348	3 405 338	9 826 282	93 448	1 153 753	306 100	-	(5 467)	145 978	83 643	(9 316)	15 169 107	2 100	15 171 207
Dochody całkowite razem	-	-	-	-	-	-	1 010 350	32	(71 657)	35 499	(2 002)	972 222	(98)	972 124
Emisja akcji zwykłych	53	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53	-	53
Inne zwiększenia lub zmniejszenia kapitału własnego	-	-	-	-	-	(26)	-	-	-	-	-	(26)	-	(26)
Program opcji pracowniczych	-	5 079	-	4 868	-	-	-	-	-	-	-	9 947	-	9 947
- wartość usług świadczonych przez pracowników	-	-	-	9 947	-	-	-	-	-	-	-	9 947	-	9 947
- rozliczenie zrealizowanych opcji pracowniczych	-	5 079	-	(5 079)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2019 r.	169 401	3 410 417	9 826 282	98 316	1 153 753	306 074	1 010 350	(5 435)	74 321	119 142	(11 318)	16 151 303	2 002	16 153 305

Noty przedstawione na stronach 10 - 187 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2020	2019 - przekształcone
Zysk przed opodatkowaniem		609 731	1 555 045
Korekty:		718 274	(1 008 236)
Zapłacony podatek dochodowy		(444 196)	(705 191)
Amortyzacja, w tym amortyzacja środków trwałych oddanych w leasing operacyjny	25, 26	466 724	423 463
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych z działalności finansowej		942 252	107 844
(Zyski) straty z działalności inwestycyjnej		(94 232)	(37 663)
Dywidendy otrzymane	8	(4 926)	(4 220)
Przychody odsetkowe (rachunek zysków i strat)	6	(4 688 353)	(5 071 664)
Koszty odsetkowe (rachunek zysków i strat)	6	679 053	1 068 892
Odsetki otrzymane		5 446 532	5 358 232
Odsetki zapłacone		(694 825)	(1 096 272)
Zmiana stanu należności od banków		(3 157 249)	(2 122 441)
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pochodnych instrumentów zabezpieczających		1 166 492	(625 899)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom		(4 670 867)	(10 535 348)
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite		(13 167 129)	1 127 294
Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie		(4 716 586)	(2 234 334)
Zmiana stanu papierów wartościowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo przez wynik finansowy		10 211	(154 430)
Zmiana stanu pozostałych aktywów		(396 254)	216 394
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		1 448 331	(1 399 697)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		20 784 682	14 874 358
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		354 706	(224 425)
Zmiana stanu rezerw		1 027 072	481 013
Zmiana stanu innych zobowiązań		426 836	(454 142)
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		1 328 005	546 809
Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych, po odliczeniu zbytych środków pieniężnych		7 807	-
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		95 620	72 599
Dywidendy otrzymane	8	4 926	4 220
Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych		-	(25 636)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(552 487)	(500 761)
Inne wydatki inwestycyjne		(212)	-
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		(444 346)	(449 578)
Wpływy z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od banków		500	-
Wpływy z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od innych podmiotów		-	544 735
Wpływy z emisji dłużnych papierów wartościowych	28	60 000	2 318 586
Wpływy z tytułu emisji akcji zwykłych		67	53
Splaty kredytów i pożyczek otrzymanych od banków		(196 140)	(560 027)
Splaty kredytów i pożyczek otrzymanych od innych podmiotów		-	(1 058 369)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	28	(4 605 077)	(2 723 575)
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu		(119 501)	(122 539)
Odsetki zapłacone od kredytów otrzymanych od banków i od pożyczek podporządkowanych		(84 733)	(89 974)
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		(4 944 884)	(1 691 110)
Zmiana stanu środków pieniężnych netto, razem (A+B+C)	40	(4 061 225)	(1 593 879)
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		30 883	(9 408)
Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego		8 279 388	9 882 675
Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego	40	4 249 046	8 279 388

Noty przedstawione na stronach 10 - 187 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Noty objaśniające do sprawozdania finansowego

1. Informacje o Grupie mBanku S.A.

Grupę kapitałową mBanku S.A. („Grupa”, „Grupa mBanku”) stanowią podmioty, nad którymi mBank S.A. („Bank”, „mBank”) sprawuje kontrolę i mające dla Banku charakter:

- **strategiczny** - akcje i udziały w spółkach wspierających poszczególne piony biznesowe mBanku S.A. (pion korporacji i rynków finansowych, bankowości detalicznej oraz pozostałe) o horyzoncie inwestowania nie krótszym niż 3 lata. Utworzenie lub nabycie tych spółek miało na celu rozszerzenie oferty dla klientów Banku;
- **inny** - akcje i udziały spółek nabyte za wierzytelności, powstałe w wyniku ugód i układów z dłużnikami, mające na celu odzyskanie części lub całości należności kredytowych oraz spółek postawionych w stan likwidacji lub upadłości.

Jednostką dominującą Grupy jest mBank S.A. będący spółką akcyjną zarejestrowaną w Polsce, wchodzącą w skład Grupy Commerzbank AG.

Siedziba centrali Banku mieści się w Warszawie przy ul. Prostej 18. Do dnia 19 listopada 2020 roku siedziba Banku mieściła się przy ul. Senatorskiej 18.

Akcje Banku są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Grupa Kapitałowa mBanku S.A. objęta skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym składała się z następujących podmiotów:

mBank S.A.; podmiot dominujący

mBank S.A. został powołany pod nazwą Bank Rozwoju Eksportu SA uchwałą nr 99 Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 1986 roku. Bank został zarejestrowany na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego dla Miasta Stołecznego Warszawy, XVI Wydział Gospodarczy - Rejestrowy w dniu 23 grudnia 1986 roku w Rejestrze Handlowym pod numerem RHB 14036. IX Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy z dnia 4 marca 1999 roku podjęło uchwałę o zmianie nazwy Banku na BRE Bank SA. Nowa firma Banku została wpisana do rejestru w dniu 23 marca 1999 roku. W dniu 11 lipca 2001 roku Sąd Rejonowy w Warszawie wydał postanowienie o wpisie Banku do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000025237.

W dniu 22 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji zmian Statutu Banku wynikających z uchwał nr 26 oraz 27 XXVI Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A., które odbyło się dnia 11 kwietnia 2013 roku. Wraz z rejestracją zmian w Statucie zmiana uległa nazwa Banku z dotychczasowej BRE Bank Spółka Akcyjna na mBank Spółka Akcyjna (w skrócie mBank S.A.).

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności Bank posiada numer 6419Z „Pozostałe pośrednictwo pieniężne”. Zgodnie z Cedułą Giełdową Bank zaklasyfikowany jest do makrosektora „Finanse”, sektor „Banki”.

Zgodnie ze Statutem Banku, przedmiotem jego działalności jest świadczenie usług bankowych i konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych oraz prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie określonym w Statucie. Bank prowadzi działalność w zakresie obsługi klientów korporacyjnych, instytucjonalnych i detalicznych (w tym private banking) na terenie całego kraju oraz prowadzi działalność handlową i inwestycyjną, a także działalność maklerską.

Bank świadczy usługi na rzecz osób prawnych i fizycznych, krajowych i zagranicznych, zarówno w złotych jak i w walutach obcych.

Bank może otwierać i posiadać rachunki w bankach polskich i zagranicznych oraz ma prawo posiadania wartości dewizowych i dokonywania obrotu nimi.

W ramach bankowości detalicznej mBanku działalność prowadzą oddziały zagraniczne w Czechach i na Słowacji.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku zatrudnienie w mBanku S.A. wynosiło 6 034 etaty, a w Grupie 6 688 etatów (31 grudnia 2019 roku: Bank 6 072 etaty; Grupa 6 771 etatów).

Na dzień 31 grudnia 2020 roku zatrudnienie w mBanku S.A. wynosiło 7 065 osób, a w Grupie 9 426 osób (31 grudnia 2019 roku: Bank 7 106 osób; Grupa 9 352 osoby).

Działalność Grupy realizowana jest w następujących segmentach, szczegółowo opisanych w Nocie 5.

Segment Korporacji i Rynków Finansowych, w tym:**Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna**

- mBank Hipoteczny S.A. – podmiot zależny (segment korporacyjny działalności spółki)

Przedmiotem działalności mBanku Hipotecznego S.A. jest zapewnienie stabilnego i długoterminowego finansowania Grupy poprzez emisję listów zastawnych. Spółka nie prowadzi samodzielnej działalności kredytowej, lecz wykorzystuje model poolingowy we współpracy z mBankiem. Spółka wykonuje również analizy rynku i świadczy usługi doradcze, adresowane do inwestorów i podmiotów branży nieruchomości komercyjnych.

- mFactoring S.A. – podmiot zależny

Spółka prowadzi działalność na rynku polskim w zakresie usług faktoringowych, obsługując transakcje krajowe oraz w eksporcie i imporcie. Jest członkiem Polskiego Związku Faktorów oraz Factors Chain International.

- mLeasing Sp. z o.o. – podmiot zależny (segment korporacyjny działalności spółki)

Przedmiotem działalności spółki jest głównie leasing ruchomości, takich jak: maszyny, urządzenia, linie technologiczne, samochody osobowe, samochody ciężarowe oraz dostawcze, ciągniki siodłowe, naczepy, przyczepy, autobusy, pojazdy, sprzęt specjalistyczny, statki, samoloty, tabor kolejowy, wyposażenie biurowe, sprzęt komputerowy. Szczególne miejsce w ofercie mLeasing dla klientów korporacyjnych zajmuje leasing nieruchomości, przede wszystkim nieruchomości biurowych, hoteli, magazynów i centrów logistycznych, stacji benzynowych, budynków użyteczności publicznej, infrastruktury komunalnej. Spółka posiada sieć oddziałów zlokalizowanych w największych miastach Polski.

- Asekum Sp. z o.o. – podmiot zależny (segment korporacyjny działalności spółki)

Spółka prowadzi działalność jako agent ubezpieczeniowy, głównie w zakresie ubezpieczeń przedmiotów leasingu. Bank posiada pośrednio przez mLeasing Sp. z o.o. 100% udziałów w spółce.

- G-INVEST Sp. z o.o. (poprzednio Garbary Sp. z o.o.) – podmiot zależny

Przedmiotem działalności spółki jest pozostała finansowa działalność usługowa.

- Tele-Tech Investment Sp. z o.o. – podmiot zależny

Przedmiotem działania spółki jest lokowanie środków w papiery wartościowe i obrót wierzytelnościami, transakcje w zakresie obrotu papierami wartościowymi dokonywane na własny rachunek, zarządzanie przedsiębiorstwami kontrolowanymi, doradztwo w zakresie działalności związanej z prowadzeniem interesów i zarządzaniem.

Rynki Finansowe

- mBank Hipoteczny S.A. – podmiot zależny (w zakresie działalności związanej z pozyskiwaniem finansowania)
- mLeasing Sp. z o.o. – podmiot zależny (w zakresie działalności związanej z pozyskiwaniem finansowania)

Segment Bankowości Detalicznej (w tym Private Banking)

- mFinanse S.A. – podmiot zależny

mFinanse S.A. oferuje produkty mBanku S.A. oraz banków trzecich. Oferta obejmuje kredyty hipoteczne, produkty biznesowe, kredyty gotówkowe, produkty ubezpieczeniowe i leasing. Dystrybucja odbywa się na terenie całego kraju w 42 placówkach mFinanse i 161 mKioskach ulokowanych w centrach handlowych.

- mBank Hipoteczny S.A. – podmiot zależny (segment detaliczny działalności spółki)
- mLeasing Sp. z o.o. – podmiot zależny (segment detaliczny działalności spółki)
- Asekum Sp. z o.o. – podmiot zależny (segment detaliczny działalności spółki)
- LeaseLink Sp. z o.o. – podmiot zależny

LeaseLink Sp. z o.o. to spółka działająca w obszarze fin-tech w sektorach leasingu przedmiotów niskocennych oraz e-commerce, specjalizująca się w dostarczaniu leasingu jako metody płatności w handlu elektronicznym. Bank posiada pośrednio przez mLeasing Sp. z o.o. 100% udziałów w spółce.

■ mElements S.A. – podmiot zależny

Począwszy od stycznia 2020 roku Grupa rozpoczęła konsolidację spółki mElements S.A., działającej w zakresie budowy rozwiązań dedykowanych dla handlu e-commerce i nowych technologii. Spółka opracowuje i rozwija rozwiązania informatyczne obejmujące rozwiązania API, płatności internetowe i mobilne oraz usługi dedykowane sprzedawcom on-line, między innymi integrator płatności Paynow. W październiku 2019 roku mElements S.A. otrzymała od Komisji Nadzoru Finansowego zgodę na działalność w charakterze Krajowej Instytucji Płatniczej. mBank posiada 100% akcji spółki.

Pozostałe

■ Future Tech Fundusz Inwestycyjny Zamknięty – podmiot zależny

Fundusz powstał jako wehikuł inwestycyjny w ramach projektu mAccelerator, którego celem jest rozwijanie, a następnie komercjalizacja projektów o wysokim potencjale w dziedzinie nowoczesnych technologii wspierających sektor usług finansowych (fin-tech). Bank posiada 98,04% certyfikatów inwestycyjnych Funduszu, a pozostałe 1,96% stanowi własność udziałowców mniejszościowych. Organem zarządzającym Funduszem jest Quercus Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.

Pozostałe informacje o spółkach Grupy

Począwszy od grudnia 2020 roku zaprzestano konsolidacji spółki mFinance France S.A., której działalność realizowana była w segmencie „Rynków Finansowych” Grupy. Zaprzestanie konsolidacji wynikało z substytucji opisanej szczegółowo w Nocie 28. W listopadzie 2020 roku rozpoczął się proces likwidacji spółki.

W dniu 16 grudnia 2020 roku mBank S.A. i Archicom Polska S.A. podpisały umowę sprzedaży udziałów, na podstawie której mBank zbył 100% udziałów w kapitale zakładowym BDH Development Sp. z o.o. Działalność spółki prezentowana była w segmencie „Pozostałe” Grupy. Transakcja sprzedaży została opisana w Nocie 24.

Począwszy od stycznia 2020 roku Grupa rozpoczęła konsolidację spółki mElements S.A.

Począwszy od marca 2019 roku Grupa rozpoczęła konsolidację spółki LeaseLink Sp. z o.o.

Informacje dotyczące rodzaju prowadzonej przez spółki działalności znajdują się w Nocie 5 Segmenty działalności niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Bank obejmuje następujące spółki:

Nazwa spółki	31.12.2020		31.12.2019	
	Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji	Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji
mBank Hipoteczny S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mLeasing Sp. z o. o.	100%	pełna	100%	pełna
mFinanse S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mFaktoring S.A.	100%	pełna	100%	pełna
Future Tech Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	98,04%	pełna	98,04%	pełna
Tele-Tech Investment Sp. z o. o.	100%	pełna	100%	pełna
G-INVEST Sp. z o. o. (poprzednio Garbary Sp. z o.o.)	100%	pełna	100%	pełna
Asekum Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
LeaseLink Sp. z o. o.	100%	pełna	100%	pełna
mElements S.A.	100%	pełna	-	-
mFinance France S.A.*	99,998%	-	99,998%	pełna
BDH Development Sp. z o. o.	-	-	100%	pełna

*Spółka w procesie likwidacji począwszy od listopada 2020 roku.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd mBanku S.A. w dniu 24 lutego 2021 roku.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały przedstawione poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły, za wyjątkiem zmiany zasad rachunkowości wprowadzonej od początku 2020 roku, polegającej na zmianie sposobu ujmowania marży kursowej na transakcjach spot, a także zmiany zasad rachunkowości wprowadzonej od końca 2020 roku, polegającej na zmianie klasyfikacji aktywów finansowych do ekwiwalentów środków pieniężnych. Zmiany te zostały opisane w Nocie 2.30.

2.1. Podstawa sporządzenia

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy mBanku S.A. sporządzono za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku. Zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dane porównawcze dotyczą okresu 12 miesięcy zakończonego 31 grudnia 2019 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy mBanku S.A. sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi do stosowania w Unii Europejskiej według zasady kosztu historycznego, za wyjątkiem kontraktów pochodnych, innych aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów finansowych niespełniających testu SPPI oraz aktywów i zobowiązań finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, jak również dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody oraz zobowiązań z tytułu rozliczanych w środkach pieniężnych płatności w formie akcji własnych, które są wyceniane w wartości godziwej. Składniki aktywów trwałych lub grupy do zbycia zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, wykazywane są w kwocie niższej z dwóch, tj. ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy mBanku S.A. dane za rok 2019 były przedmiotem badania biegłego rewidenta.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga użycia określonych szacunków księgowych. Wymaga również od Zarządu stosowania własnego osądu przy stosowaniu przyjętych przez Grupę zasad rachunkowości. Zagadnienia, w odniesieniu do których w istotnym zakresie wymagany jest profesjonalny osąd, zagadnienia bardziej złożone lub takie, przy których założenia i szacunki są znaczące z punktu widzenia sprawozdania finansowego, ujawnione są w Nocie 4.

Sprawozdanie finansowe sporządzane jest zgodnie z zasadą istotności. Pominięcia lub zniekształcenia pozycji sprawozdania finansowego są istotne, jeżeli mogą, pojedynczo lub łącznie, wpłynąć na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników sprawozdania finansowego Grupy. Istotność uzależniona jest od wielkości i rodzaju pominięcia lub zniekształcenia pozycji w sprawozdaniu finansowym oraz od kombinacji obu tych czynników. Każdą istotną kategorię podobnych pozycji Grupa prezentuje odrębnie. Pozycje istotne pod względem rodzaju lub funkcji Grupa prezentuje odrębnie, chyba że są one nieistotne.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

2.2. Konsolidacja

Jednostki zależne:

Jednostki zależne to wszelkie jednostki, niezależnie od charakteru zaangażowania w danej jednostce (w tym jednostki specjalnego przeznaczenia), w odniesieniu do których Grupa sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji. Kontrola ta ma miejsce wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa sprawuje władzę nad jednostką, podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe, lub gdy ma prawo do zmiennych wyników finansowych oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. W przypadku, gdy Grupa nie posiada większości praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji, bierze pod uwagę inne fakty i okoliczności ustalając czy sprawuje władzę nad jednostką, ze szczególnym uwzględnieniem ustaleń umownych pomiędzy Grupą a innymi posiadaczami praw głosu, praw wynikających z innych ustaleń umownych, praw głosu posiadanych przez Grupę oraz potencjalnych praw głosu. Jeżeli fakty i okoliczności wskazują, że nastąpiły zmiany w przypadku co najmniej jednego z trzech elementów kontroli wymienionych powyżej, Grupa ponownie ocenia czy sprawuje kontrolę nad daną jednostką. Grupa zaczyna konsolidować jednostkę zależną, kiedy rozpoczyna sprawowanie kontroli nad tą jednostką i zaprzestaje konsolidacji jednostki zależnej, gdy traci kontrolę nad tą jednostką. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe łączy pozycje

aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów i kosztów jednostki dominującej i jednostek zależnych wyłączając wartość bilansową inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego każdej z jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej. Wszelką powiązaną wartość firmy jeżeli jest ujemna, ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat. Zysk lub strata i każdy składnik pozostałych całkowitych dochodów jest przypisywany do właścicieli Grupy oraz do udziałów niekontrolujących nawet wtedy, gdy w rezultacie udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną. Jeżeli Grupa utraci kontrolę nad jednostką zależną, to rozlicza wszelkie kwoty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach związane z tą jednostką zależną na takich zasadach, jakie byłyby wymagane w przypadku, gdy Grupa bezpośrednio zbyła odnośne aktywa lub zobowiązania. W związku z tym, jeżeli zysk lub strata poprzednio ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zostałyby przeklasyfikowane do wyniku w momencie zbycia odnośnych aktywów lub zobowiązań, to Grupa dokonuje przeklasyfikowania zysku lub straty z kapitału własnego do wyniku (jako korektę wynikającą z przeklasyfikowania) w momencie utraty kontroli nad jednostką zależną. Jeżeli nadwyżkę z przeszacowania poprzednio ujętą w pozostałych całkowitych dochodach przeniesiono by bezpośrednio do zysków zatrzymanych w momencie zbycia odnośnych aktywów, to Grupa przenosi tę nadwyżkę z przeszacowania bezpośrednio do zysków zatrzymanych w momencie utraty kontroli nad jednostką zależną.

Udziały nie dające kontroli to kapitał własny jednostki zależnej, którego nie można przyporządkować, bezpośrednio lub pośrednio, do jednostki dominującej. Grupa prezentuje udziały nie dające kontroli w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ramach kapitału własnego, oddzielnie od kapitału własnego właścicieli jednostki dominującej. Zmiany udziału jednostki dominującej w jednostce zależnej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną, są ujmowane jako transakcje kapitałowe (tj. jako transakcje z właścicielami działającymi w ramach uprawnień właścicieli). W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

W przypadku gdy jednostka przejmująca dokonała okazynego nabycia, które jest połączeniem przedsięwzięć, w wyniku którego powstaje zysk, na dzień przejęcia jednostka przejmująca ujmuje powstały zysk w wyniku. Przed ujęciem zysku z tytułu okazynego nabycia jednostka przejmująca ponownie ocenia, czy poprawnie zidentyfikowała wszystkie nabyte aktywa i wszystkie przejęte zobowiązania i ujmuje wszelkie dodatkowe aktywa i zobowiązania, które zidentyfikowała w wyniku tego przeglądu. Jednostka przejmująca dokonuje następnie przeglądu procedur stosowanych do określenia wartości, których ujęcie na dzień przejęcia jest wymagane, aby zapewnić, że wycena odzwierciedla wszystkie informacje dostępne na dzień przejęcia.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Połączenia jednostek gospodarczych dotyczące jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą rozlicza się tzw. metodą poprzednika polegającą na tym, że aktywa i zobowiązania przejmowanych przedsięwzięć nie są wyceniane do wartości godziwej lecz jednostka przejmująca włącza je do swojego sprawozdania finansowego według wartości nabytych przedsięwzięć, wynikających ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki wyższego szczebla, która sporządza skonsolidowane sprawozdania finansowe, pod której wspólną kontrolą transakcja ma miejsce.

Konsolidacją nie objęto spółek, których rozmiary działalności nie są istotne w stosunku do rozmiarów działalności Grupy.

2.3. Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych w koszcie amortyzowanym przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą obliczania amortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa to stopa, za pomocą której szacowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne w ciągu całego oczekiwanego okresu życia składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego dyskontowane są dokładnie do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych lub do amortyzowanego kosztu zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową,

Grupa szacuje oczekiwane przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę oczekiwanych strat kredytowych. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie zapłacone lub otrzymane między stronami umowy prowizje i punkty, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji i wszystkie inne premie lub dyskonta.

Grupa oblicza przychód odsetkowy przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, za wyjątkiem składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. W momencie przeklasyfikowania do koszyka 3 aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek naliczane są w oparciu o zamortyzowany koszt (tj. o wartość bilansową brutto skorygowaną o odpisy z tytułu strat kredytowych) i naliczane są według stopy procentowej, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych oraz inwestycyjnych papierów wartościowych ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek, w tym odsetek od kredytów, ujmowane są w rachunku zysków i strat oraz drugostronnie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako składnik należności od banków lub pozostałych klientów.

W kalkulacji efektywnej stopy procentowej uwzględniane są przepływy pieniężne wynikające z kontraktu hybrydowego jako całości zawierającego umowę zasadniczą będącą składnikiem aktywów objętych zakresem MSSF 9.

Przychody i koszty dotyczące elementu odsetkowego wyniku na instrumentach pochodnych stopy procentowej oraz wynikające z bieżącego naliczania punktów swapowych walutowych instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej wykazywane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej. Do portfela bankowego zalicza się transakcje, które nie są dokonywane w celach handlowych, tj. nie mające na celu uzyskania korzyści finansowych w krótkim okresie czasu (do 6 miesięcy) oraz takie, które nie stanowią zabezpieczenia ryzyka wynikającego z operacji zaliczonych do portfela handlowego.

Przychody i koszty odsetkowe dotyczące elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów pochodnych zawartych jako instrumenty zabezpieczające w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej prezentowane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej.

Przychody odsetkowe dotyczące elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów pochodnych zawartych jako instrumenty zabezpieczające w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych prezentowane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

2.4. Przychody z tytułu opłat i prowizji

Przychody z tytułu prowizji i opłat ujmuje się zgodnie z MSSF15 stosując 5 stopniowy model ujmowania przychodów, na który składa się:

Etap I – Identyfikacja umowy z klientem:

W ramach tego etapu następuje identyfikacja umów z klientami poprzez analizę spełnienia następujących kryteriów:

1. strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków,
2. istnieje możliwość zidentyfikowania praw każdej ze stron dotyczących dóbr lub usług, które mają zostać przekazane,
3. istnieje możliwość zidentyfikowania warunków płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane,
4. umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych), oraz
5. jest prawdopodobne, że Grupa otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi. Oceniając, czy otrzymanie kwoty wynagrodzenia jest prawdopodobne, Grupa uwzględnia zdolność i zamiar zapłaty kwoty wynagrodzenia przez klienta w odpowiednim terminie, z uwzględnieniem wszelkich upustów cenowych.

Etap II – Identyfikacja odrębnych zobowiązań do wykonania świadczenia:

Zobowiązanie do wykonania świadczenia to przyrzeczenie (domniemane lub sprecyzowane) do przekazania klientowi dóbr lub usług, które identyfikowane są w momencie zawarcia umowy na bazie warunków kontraktowych, jak również zwyczajowej praktyki biznesowej. Grupa w momencie zawarcia umowy dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta:

1. dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić; lub
2. grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku, których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter.

Dobro lub usługa przyrzeczona klientowi są odrębne, jeżeli są spełnione oba poniższe warunki:

1. klient może odnosić korzyści z dobra lub usługi albo bezpośrednio, albo poprzez powiązanie z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne (tj. dobro lub usługa mogą być odrębne); oraz
2. zobowiązanie jednostki do przekazania dobra lub usługi na rzecz klienta można zidentyfikować jako odrębne w stosunku do innych zobowiązań określonych w umowie (tj. dobro lub usługa są odrębne w ramach samej umowy).

Grupa identyfikuje opcje zakupu dodatkowych dóbr lub usług dla klienta (punkty lojalnościowe) jako odrębne zobowiązania do wykonania świadczeń, jeżeli dają one klientowi istotne prawa (prawo materialne, którego klient nie uzyskałby, jeżeli nie zawarłby przedmiotowej umowy).

W przypadku, gdy w procesie dostarczania wybranych usług dla klienta zaangażowany jest podmiot trzeci, Grupa dokonuje oceny, czy występuje w roli agenta czy zleceniodawcy, biorąc pod uwagę przede wszystkim możliwość kontrolowania danej usługi przed jej przekazaniem klientowi (zasada kontroli).

Etap III – Określenie ceny transakcyjnej:

Grupa na moment zawarcia umowy ustala cenę transakcyjną odrębnego dobra lub odrębnej usługi będącej przedmiotem każdego zobowiązania do wykonania świadczenia, uwzględniając warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe.

Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które zgodnie z oczekiwaniem Grupy – będzie przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich.

Przy ustalaniu ceny transakcyjnej uwzględniane są następujące komponenty: wynagrodzenie zmienne, wartość pieniądza w czasie, wynagrodzenie niegotówkowe oraz wynagrodzenie płatne klientowi. W zakresie wynagrodzenia zmiennego (np. rabaty od organizacji płatniczych) Grupa oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniony w zamian za przekazanie przyrzeczonych usług.

Etap IV – Alokowanie ceny transakcyjnej do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia:

Grupa przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Grupy – przysługuje w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi. Grupa dokonuje alokacji ceny transakcyjnej na podstawie modelu względnej wartości godziwej.

Etap V – Ujęcie przychodu w momencie realizacji zobowiązania wynikającego z umowy:

Grupa ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi. Dobro zostaje przekazane, a usługa wykonana w momencie uzyskania przez klienta kontroli. Do przychodów zaliczane są jednorazowo opłaty pobierane przez Bank za wykonanie czynności niezwiązanych bezpośrednio z powstaniem kredytów, pożyczek i innych należności, a także rozliczane liniowo opłaty za świadczenie usług przez Grupę w okresie dłuższym niż 3 miesiące. Do przychodów prowizyjnych zalicza się także opłaty i prowizje rozliczane w czasie metodą liniową, otrzymane od udzielonych kredytów i pożyczek o nieustalonych harmonogramach przyszłych przepływów pieniężnych, dla których nie można ustalić efektywnej stopy procentowej. Metoda liniowa dla tego typu usług zapewnia rzetelny obraz przekazania dóbr i usług, ponieważ usługi te świadczone są równomiernie w czasie.

Zasady rachunkowości dotyczące ujęcia przychodów prowizyjnych z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami i pożyczkami opisane zostały w Nocie 2.5.

Opłaty za uruchomienie kredytu dotyczące kredytów, które prawdopodobnie zostaną wykorzystane, są odraczane (wraz z odnośnymi kosztami bezpośrednimi) i uwzględniane w kalkulacji efektywnej stopy procentowej kredytu. Opłaty z tytułu udostępnienia kredytów konsorcjalnych wykazuje się jako przychód w momencie zakończenia procesu organizacji konsorcjum, jeżeli Grupa nie zachowała dla siebie żadnej części ryzyka kredytowego lub zachowała część ryzyka o poziomie zbliżonym jak inni uczestnicy. Prowizje

i opłaty z tytułu negocjowania lub uczestnictwa w negocjowaniu transakcji na rzecz osoby trzeciej, takiej jak nabycie akcji/udziałów lub innych papierów wartościowych bądź nabycie lub zbycie przedsiębiorstwa, ujmując się z chwilą zrealizowania odnośnej transakcji. Opłaty z tytułu zarządzania portfelem i inne opłaty za usługi zarządzania, doradztwa i inne są ujmowane na podstawie umów o świadczenie usług, zazwyczaj proporcjonalnie do upływu czasu. Tę samą zasadę stosuje się przy usługach zarządzania majątkiem klientów, planowania finansowego i powiernictwa, które świadczy się nieprzerwanie przez dłuższy okres.

Prowizje i opłaty pobierane przez Grupę z tytułu wydania, odnowienia i zmiany limitu kart kredytowych i płatniczych, udzielonych gwarancji oraz z tytułu otwarcia, przedłużenia i podwyższenia akredytów rozliczane są metodą liniową.

Prowizje i opłaty pobierane przez Grupę z tytułu operacji gotówkowych, prowadzenia rachunków klientów, realizacji przekazów oraz z tytułu działalności maklerskiej rozpoznawane są w rachunku zysków i strat jednorazowo.

Dodatkowo przychody z tytułu opłat i prowizji obejmują przychody z tytułu opłaty pobieranej od produktów ubezpieczeniowych sprzedawanych poprzez platformę internetową za rozłożenie składki na raty. Opłata za rozłożenie składki na raty jest rozliczana w czasie zgodnie z okresem trwania polisy.

Do wyniku z tytułu opłat i prowizji Grupa zalicza także wynagrodzenie uzyskane z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych podmiotów trzecich. W przypadku sprzedaży produktów ubezpieczeniowych, które nie są powiązane z produktami kredytowymi, przychody te są rozpoznawane jednorazowo lub, w przeważającej większości przypadków, rozliczane na bazie miesięcznej.

2.5. Przychody i koszty z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami

Grupa traktuje sprzedawane produkty ubezpieczeniowe jako powiązane z kredytami w szczególności, gdy produkt ubezpieczeniowy jest oferowany klientowi wyłącznie z kredytem, tj. nie ma możliwości zakupu w Grupie produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez zakupu kredytu.

Przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami ujmują się częściowo w przychodach odsetkowych, a częściowo w przychodach prowizyjnych w oparciu o analizę relatywnej wartości godziwej każdego z tych produktów.

Wynagrodzenie zaliczane do przychodów odsetkowych rozliczane jest w czasie w ramach kalkulacji efektywnej stopy procentowej dla powiązanego kredytu. Wynagrodzenie ujmowane w przychodach z tytułu prowizji ujmowane jest częściowo jednorazowo, a częściowo jest liniowo rozkładane w czasie na podstawie analizy stopnia zaawansowania usługi, zgodnie z modelem 5-ciu kroków opisanym powyżej.

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego są rozliczane w analogiczny sposób do rozliczania przychodów, z zachowaniem zasady współmierności przychodów i kosztów. Część kosztów jest traktowana jako element korygujący wyliczenie przychodów odsetkowych przy użyciu efektywnej stopy procentowej, a pozostała część tych kosztów rozpoznawana jest jednorazowo lub jest rozliczana w czasie w ramach kosztów prowizyjnych.

Grupa dokonuje również szacunku wynagrodzenia, które będzie w przyszłości zwracane z tytułu wcześniejszego zakończenia umowy ubezpieczeniowej i odpowiednio pomniejsza rozpoznawane przychody odsetkowe lub prowizyjne.

W związku z wejściem w życie Rekomendacji U dotyczącej dobrych praktyk w zakresie bancassurance, począwszy od 31 marca 2015 roku Grupa nie otrzymuje wynagrodzenia z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych, które byłyby traktowane jako produkty powiązane z kredytami.

2.6. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Segment operacyjny jest częścią składową Grupy, która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami składowymi Grupy), oraz której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie oraz wykorzystujący te wyniki przy podejmowaniu decyzji o zasobach alokowanych do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu, jak również w przypadku której są dostępne oddzielne informacje finansowe.

Sprawozdawczość segmentów działalności jest przedstawiana na tej samej podstawie, co zastosowana do celów sprawozdawczości wewnętrznej (kierownictwa). Kierownictwo oznacza funkcję, która polega na alokacji zasobów do segmentów działalności i przeprowadzaniu oceny ich wyników. Grupa przyjęła, iż rolę „kierownictwa” zgodnie z definicją MSSF 8 pełni Zarząd Banku.

Zgodnie z MSSF 8 Grupa wyodrębniła następujące segmenty operacyjne: „Korporacje i Rynki Finansowe”, w skład którego wchodzi podsegmenty Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna oraz Rynki Finansowe, „Bankowość Detaliczna” (w tym private banking) oraz „Pozostałe”.

2.7. Aktywa finansowe

Grupa klasyfikuje swoje aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody z możliwością reklasyfikacji zysków i strat na instrumencie do rachunku zysków i strat w momencie zaprzestania ujmowania aktywa, aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody bez możliwości reklasyfikacji zysków i strat na instrumencie do rachunku zysków i strat w momencie zaprzestania ujmowania aktywa, oraz aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie. Zaliczenie dłużnego składnika aktywów finansowych do jednej z kategorii odbywa się w momencie jego początkowego ujęcia na podstawie modelu biznesowego Banku w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych składnika aktywów finansowych. Kapitałowy składnik aktywów finansowych zalicza się do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat chyba, że w momencie początkowego ujęcia Grupa dokonała nieodwołalnego wyboru odnośnie określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się na dzień rozliczenia transakcji - dzień, w którym Grupa dostarcza lub otrzymuje dany składnik aktywów. Zmiany w wartości godziwej pomiędzy datą zawarcia transakcji a datą jej rozliczenia w przypadku aktywów wycenianych w wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat lub w innych pozycjach kapitału własnego. Kredyty wykazywane są w momencie wypłaty lub udostępnienia środków na rachunek kredytobiorcy. Pochodne instrumenty finansowe są ujmowane począwszy od dnia zawarcia transakcji.

Zaprzestanie ujmowania składnika aktywów finansowych następuje wtedy i tylko wtedy, gdy wygasają prawa umowne do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów, gdy jednostka przenosi składnik aktywów finansowych, a przeniesienie spełnia warunki zaprzestania ujmowania składnika aktywów lub w przypadku zidentyfikowania zdarzenia istotnej modyfikacji składnika aktywów finansowych.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy chyba, że jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Rozchód dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu następuje według średniej ważonej metody rozchodu.

Grupa dokonuje nieodwołalnej klasyfikacji do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat w momencie początkowego ujęcia, gdy klasyfikacja taka prowadzi do uzyskania bardziej przydatnych informacji, gdyż eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (określaną czasami jako "niedopasowanie księgowe"), która w przeciwnym razie powstałaby z powodu innego sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań bądź innego ujęcia związanych z nimi zysków i strat.

W prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu okresach sprawozdawczych Grupa nie wyznaczyła żadnych instrumentów finansowych w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat celem zmniejszenia niedopasowania księgowego.

W momencie początkowego ujęcia aktywa zaklasyfikowane do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej.

Po początkowym ujęciu aktywa finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii wyceniane są na koniec okresu sprawozdawczego według wartości godziwej.

Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są wykazywane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały.

Przychody z tytułu odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej (Nota 2.3), za wyjątkiem instrumentów pochodnych, których sposób ujęcia jest opisany w Nocie 2.13, ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek. Wycena i wynik ze sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ujęte są w wyniku na działalności handlowej jeśli dotyczą aktywów przeznaczonych do obrotu lub w pozycji zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie to aktywa finansowe spełniające oba poniższe warunki, o ile Bank nie wyznaczył ich do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat: składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego cel zakłada utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, oraz warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty. Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie są wprowadzane do ksiąg w dniu zawarcia transakcji.

W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej, którą powiększa się o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia aktywów finansowych. Po początkowym ujęciu aktywa te są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Przez aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody rozumie się aktywa finansowe spełniające oba poniższe warunki, o ile jednostka nie wyznaczyła ich do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat: składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego cel zakłada zarówno utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych oraz warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Przychody/koszty z tytułu odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek. Wynik ze sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się w zyskach lub stratach z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody są na koniec okresu sprawozdawczego wyceniane według wartości godziwej.

Zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej dłużnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody są odnoszone bezpośrednio na pozostałe całkowite dochody do czasu usunięcia danego składnika aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej – wówczas łączna kwota zysków lub strat ujmowanych dotychczas w pozostałych dochodach całkowitych wykazywana jest w rachunku zysków i strat. Jednakże odsetki naliczane według efektywnej stopy procentowej ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Wartość godziwa inwestycji notowanych na aktywnym rynku wynika z ich bieżącej wartości rynkowej. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny, Bank ustala wartość godziwą stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, odwołanie się do innych instrumentów, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz modele wyceny opcji oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

Instrumenty kapitałowe

Inwestycje w instrumenty kapitałowe wycenia się według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. W momencie początkowego ujęcia Grupa może dokonać nieodwołalnego wyboru dotyczącego ujmowania w innych dochodach całkowitych późniejszych zmian wartości godziwej (opcja wyceny wartości godziwej przez inne całkowite dochody) inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez Grupę w ramach połączenia jednostek zgodnie z MSSF 3.

W przypadku instrumentów kapitałowych dla których zastosowano opcję wyceny do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody wszystkie zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej, z uwzględnieniem różnic kursowych, ujmowane są w pozostałych całkowitych dochodach. Brak jest możliwości reklasyfikacji do rachunku wyników w momencie sprzedaży instrumentu. Jedynie dywidendy otrzymywane z tych instrumentów są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

Modyfikacja warunków kontraktowych aktywów finansowych

Grupa dokonuje rozliczenia ujmowanego dotychczas aktywa finansowego oraz ponownej wyceny zgodnej z zasadami stosowanymi w momencie początkowego ujęcia w przypadku stwierdzenia znaczącej modyfikacji warunków umowy w okresie finansowania. Przez znaczącą modyfikację Grupa definiuje taką zmianę warunków która spełnia jedno z następujących kryteriów:

- podwyższenie kwoty finansowania o więcej niż 10% w stosunku do kwoty oryginalnej,
- wydłużenie okresu finansowania o ponad 12 miesięcy w stosunku do poprzedniego okresu finansowania,
- przewalutowanie, które nie było przewidziane warunkami umowy. Przy czym aby przewalutowanie mogło być uznane za przewidziane warunkami umowy, musiałaby ona definiować zarówno kurs po którym miałyby ono nastąpić jak również oprocentowanie kredytu po przewalutowaniu,
- zmiana kredytobiorcy – jedynie w przypadku kiedy dotychczasowy kredytobiorca jest zwolniony z długu,
- zmiana warunków umownych wpływająca na wynik testu SPPI,
- zmiana przedmiotu finansowania w przypadku finansowania typu object finance oraz project finance.

W przypadku zidentyfikowania zdarzenia znaczącej modyfikacji następuje rozpoznanie w rachunku wyników odroczonego przychodu i kosztów związanych z tym aktywem oraz rozwiązanie rezerw. Jednocześnie następuje ponowna wycena zgodna z zasadami wyceny na datę początkowego ujęcia. Wszelkie inne modyfikacje warunków umownych, które nie prowadzą do zaprzestania ujmowania składnika aktywów traktowane są jako nieznaczące modyfikacje i powodują rozpoznawanie zysku lub straty z tytułu modyfikacji. Efekt wszystkich zidentyfikowanych nieznaczących modyfikacji przepływów pieniężnych traktowane są jako niezwiązane z ryzykiem kredytowym i ujmowane w wyniku z tytułu odsetek. Wynik na modyfikacji stanowi różnicę pomiędzy wartością bieżącą zmodyfikowanych przepływów zdyskontowanych starą stopą efektywną, a zaangażowaniem efektywnym kredytu. Prowizje otrzymywane związane z nieznaczącą modyfikacją są rozliczane w czasie z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Wszelkie znaczące modyfikacje ujmowane są jako związane z ryzykiem kredytowym. W przypadku znaczącej modyfikacji ekspozycji w koszyku drugim, dla których w konsekwencji modyfikacji nastąpiło przesunięcie do koszyka pierwszego, powstała na datę początkowego ujęcia korekta z tytułu wyceny do wartości godziwej takiej ekspozycji koryguje wynik odsetkowy w kolejnych okresach.

Zakupione lub utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (aktywa POCI)

POCI to aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, które w momencie początkowego ujęcia są dotknięte utratą wartości. Do kategorii tej zaliczane są również te aktywa finansowe, które były dotknięte utratą wartości w momencie zidentyfikowanej znaczącej modyfikacji. W momencie początkowego ujęcia aktywa POCI ujmowane są w wartości godziwej. Wartość godziwa aktywów POCI na datę początkowego ujęcia liczona jest jako wartość bieżąca szacowanych przyszłych przepływów uwzględniających ryzyko kredytowe zdyskontowanych stopą wolną od ryzyka. Po początkowym ujęciu aktywa POCI wyceniane są wg zamortyzowanego kosztu. W odniesieniu do tych składników aktywów finansowych bank stosuje efektywną stopę procentową skorygowaną o ryzyko kredytowe do ustalania wartości zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych oraz przychodów odsetkowych generowanych przez te aktywa – stopę CEIR. W przypadku ekspozycji POCI zmiana oczekiwanych strat kredytowych w stosunku do szacowanych na datę ich początkowego ujęcia ujmowana jest jako odpis z tytułu utraty wartości. Wartość tego odpisu może zarówno pomniejszać wartość brutto ekspozycji POCI jak również ją powiększać w przypadku zmniejszenia oczekiwanych strat w stosunku do ich wartości na datę początkowego ujęcia.

Przeklasyfikowanie aktywów finansowych

Dłużne aktywa finansowe podlegają przeklasyfikowaniu wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa zmienia model biznesowy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi. W takim przypadku przeklasyfikowaniu podlegają te aktywa, na który zmiana modelu biznesowego miała wpływ.

Grupa nie dokonuje przeklasyfikowania żadnych zobowiązań finansowych.

2.8. Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli występuje możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania. Powyższe warunki uznaje się za niespełnione, a dokonanie kompensaty za niewłaściwe, gdy: różne instrumenty finansowe łączy się tak, aby naśladowały cechy pojedynczego instrumentu, aktywa i zobowiązania finansowe wynikają z instrumentów finansowych obciążonych takim samym ryzykiem ale dotyczą różnych kontrahentów, aktywa finansowe lub inne aktywa stanowią zabezpieczenie zobowiązań finansowych bez prawa regresu, aktywa finansowe są wnoszone przez dłużnika na rachunek powierniczy w celu wywiązania się ze zobowiązań ale nie zostały jeszcze przyjęte przez wierzyciela jako spłata zobowiązania lub gdy oczekuje się, że obowiązki powstałe na skutek zdarzeń powodujących straty zostaną rozliczone przez stronę trzecią na podstawie roszczenia zgłoszonego z tytułu umowy ubezpieczeniowej.

2.9. Utrata wartości aktywów finansowych

Instrumenty finansowe podlegające wymogom szacowania kosztów z tytułu ryzyka kredytowego to: aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, aktywa finansowe wyceniane przez inne całkowite dochody, zobowiązania do udzielania pożyczek jeżeli nie są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek wyników, umowy gwarancji finansowej jeżeli nie są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek wyników, należności leasingowe ujmowane zgodnie z MSSF 16, składniki aktywów kontraktowych z tytułu umów ujmowane zgodnie z MSSF 15.

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący zasad wyznaczania oczekiwanych strat kredytowych został zamieszczony w Nocie 3.3.6.

Zasady klasyfikacji ekspozycji do koszyków

Logika transferu jest to algorytm klasyfikacji ekspozycji do jednego z czterech Koszyków (ang. stage): 1, 2, 3, POCI.

Koszyk 1 zawiera ekspozycje, dla których kalkulacja oczekiwanych strat kredytowych odbywa się w horyzoncie 12 miesięcy.

Koszyk 2 zawiera ekspozycje, dla których na datę raportową zidentyfikowano istotne pogorszenie jakości kredytowej w stosunku do daty początkowego ujęcia ekspozycji - kalkulacja oczekiwanych strat kredytowych odbywa się w horyzoncie dożywotnim (ang. lifetime).

Koszyk 3 zawiera ekspozycje, dla których została stwierdzona przesłanka utraty wartości.

Koszyk POCI zawiera aktywa, dla których przesłanka utraty wartości została zidentyfikowana na moment początkowego ujęcia.

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący zasad klasyfikacji ekspozycji do koszyków został zamieszczony w Nocie 3.3.6.1.

Istotne pogorszenie jakości kredytowej

Identyfikacja istotnego pogorszenia jakości kredytowej aktywa odbywa się na bazie kryterium ilościowego i kryteriów jakościowych, przy czym o klasyfikacji aktywa do Koszyka 2 decyduje wystąpienie przynajmniej jednego z kryteriów jakościowych lub kryterium ilościowego.

Odrzucenie założenia o istotnym pogorszeniu jakości kredytowej

Podejście Banku do odrzucenia założenia o istotnym pogorszeniu jakości kredytowej w przypadku wystąpienia $DPD \geq 31$ dni (ang. Rebuttable presumption) polega na wprowadzeniu progu materialności (progu aktywacji) zaległej wobec Banku kwoty. Kryterium $DPD \geq 31$ dni (jedno z jakościowych kryteriów Logiki Transferu) nie jest brane pod uwagę:

1. dla ekspozycji detalicznych - w przypadku ekspozycji kredytowych suma kapitału wymagalnego i niewymagalnego lub zaangażowanie pozabilansowe ekspozycji nie przekracza 500 PLN (lub 3 000 CZK lub 120 EUR dla oddziałów Banku w Czechach i na Słowacji odpowiednio),
2. dla ekspozycji korporacyjnych - na datę raportową suma kapitału wymagalnego i niewymagalnego lub zaangażowanie pozabilansowe ekspozycji nie przekracza 3 000 PLN.

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący istotnego pogorszenia jakości kredytowej został zamieszczony w Nocie 3.3.6.1.1.

Niskie ryzyko kredytowe

Zgodnie z zapisami MSSF 9, Bank wyodrębnia kategorię aktywów z niskim ryzykiem kredytowym (ang. Low Credit Risk, LCR). Aktywa oznaczone jako LCR nie podlegają procesowi identyfikacji przesłanek istotnego pogorszenia jakości kredytowej (jeżeli nie są w statusie default, to znajdują się w Koszyku 1).

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący kryterium niskiego ryzyka kredytowego został zamieszczony w Nocie 3.3.6.1.2.

Utrata wartości

Bank stosuje jednolitą definicję niewykonania zobowiązania (default) we wszystkich obszarach zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym dla celów kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych i wymogu kapitałowego. Podstawą przyjętej definicji default jest definicja niewykonania zobowiązania zawarta w Rozporządzeniu CRR.

Przeklasyfikowanie klienta do kategorii default dokonywane jest w przypadku wystąpienia przesłanki utraty wartości. Przeklasyfikowanie co najmniej jednego zobowiązania kredytowego klienta do kategorii default powoduje przeklasyfikowanie wszystkich zobowiązań kredytowych i niekredytowych klienta do kategorii default.

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący przesłanek utraty wartości został zamieszczony w Notach 3.3.6.1.3 (należności korporacyjne) oraz 3.3.6.1.4 (należności detaliczne).

Szacowanie oczekiwanych strat kredytowych

Kalkulacja oczekiwanej straty kredytowej odbywa się dla ekspozycji, które na datę raportową są aktywne oraz posiadają niezerowe zaangażowanie (bilansowe i pozabilansowe). Oszacowanie wartości oczekiwanej straty kredytowej odbywa się odrębnie dla bilansowej, jak też pozabilansowej części ekspozycji. W kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych stosowane jest:

- podejście portfelowe: dotyczy ekspozycji, dla których na datę raportową nie stwierdzono przesłanki utraty wartości oraz ekspozycji z portfela detalicznego ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości (z wyłączeniem ekspozycji, dla których stosowane jest podejście indywidualne),
- podejście indywidualne: dotyczy wszystkich ekspozycji korporacyjnych oraz wszystkich ekspozycji klientów Private Banking rejestrowanych w systemach korporacyjnych, dla których stwierdzono przesłankę utraty wartości, a także w określonych przypadkach ekspozycji mikrofirm detalicznych, dla których stwierdzono przesłankę utraty wartości.

Szczegółowy opis zagadnień dotyczący szacowania oczekiwanych strat kredytowych został zamieszczony w Nocie 3.3.6.2.

Spisanie należności kredytowej

Spisanie należności kredytowej może dotyczyć całości bądź części składnika aktywów finansowych.

W przypadku bankowości detalicznej, odpisanie wierzytelności może być zrealizowane w sytuacji:

1. Braku możliwości dochodzenia wierzytelności, np.:
 - a. przedawnienie roszczenia Banku,
 - b. wyłudzenie kredytu uniemożliwiające ustalenie tożsamości dłużnika,
 - c. ograniczenie odpowiedzialności spadkobierców,
 - d. zakwestionowanie wierzytelności przez dłużnika na drodze powództwa sądowego.
2. Braku lub wyczerpania możliwości odzysku, w szczególności:
 - a. umorzenia postępowania egzekucyjnego z uwagi na jego bezskuteczność,
 - b. oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości albo zakończenia postępowania upadłościowego z uwagi na brak majątku dłużnika wystarczającego na pokrycie kosztów postępowania,
 - c. uznania wierzytelności za nieściągalną – koszty dochodzenia wierzytelności przewyższają potencjalny odzysk.

Z uwagi na cykliczną sprzedaż wierzytelności niepracujących systematycznym odpisom podlegają tylko przypadki wyłudzeń. Pozostałe przypadki objęte są procesem portfelowej sprzedaży wierzytelności.

W przypadku bankowości korporacyjnej, odpisywanie wierzytelności jest realizowane w sytuacji:

1. gdy zostały wyczerpane wszelkie możliwości odzysku:
 - a. zostało zakończone postępowanie upadłościowe, dłużnik został wykreślony z KRS i nie odzyskano całości długu,
 - b. postępowanie upadłościowe zostało umorzone ze względu na brak majątku dłużnika na zaspokojenie kosztów postępowania lub wystarcza jedynie na zaspokojenie tych kosztów,
 - c. wniosek o ogłoszenie upadłości został oddalony z uwagi na brak majątku dłużnika wystarczającego na pokrycie kosztów postępowania,
 - d. w ramach sądowego postępowania restrukturyzacyjnego zatwierdzono warunki układu zakładające umorzenie części długu,
 - e. postępowanie egzekucyjne zostało umorzone z powodu bezskuteczności w związku z brakiem majątku dłużnika,
 - f. uznanie wierzytelności za nieściągalną – koszty dochodzenia wierzytelności przewyższają potencjalny odzysk;
2. gdy brak możliwości dochodzenia wierzytelności np.:
 - a. wierzytelność jest kwestionowana przez dłużnika na drodze powództwa sądowego. Zgodnie z decyzją sądu wierzytelność jest umarzana.

2.10. Umowy gwarancji finansowych

Umową gwarancji finansowych jest umowa zobowiązująca wystawcę do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu nie dokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego.

W momencie początkowego ujęcia umowę gwarancji finansowej wycenia się w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu, wystawca takiej umowy w późniejszych okresach wycenia ją według wyższej z następujących wartości:

- kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe, określonej zgodnie z MSSF 9,
- początkowo ujętej kwoty, w odpowiednich przypadkach pomniejszonej o skumulowaną kwotę dochodów ujmowanych zgodnie z zasadami MSSF 15.

2.11. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje zapadalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym: kasę i środki w banku centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania, bony skarbowe oraz inne kwalifikujące się bony oraz należności od innych banków.

2.12. Umowy sprzedaży i odkupu

Transakcje repo i reverse repo określane są jako operacje sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i określonej umownej cenie i są ujmowane na dzień przekazania środków.

Papiery wartościowe sprzedawane przy jednoczesnym zawarciu powiązanej umowy odkupu (ang. Repos lub sell/buy back) są reklasyfikowane w sprawozdaniu finansowym jako aktywa, na których ustanowiono zabezpieczenie, jeżeli jednostka przejmująca ma wynikające z umowy lub zwyczaju prawo do sprzedaży lub ponownego zastawienia zabezpieczenia. Zobowiązanie wobec kontrahenta ujmuje się w zobowiązaniach wobec innych banków, depozytach innych banków, innych depozytach lub zobowiązaniach wobec klientów z tytułu depozytów, w zależności od jego charakteru. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (ang. reverse repos lub buy/sell back) ujmuje się jako kredyty i pożyczki udzielone innym bankom lub klientom, w zależności od ich charakteru.

Przy zawieraniu transakcji repo lub sell/buy back i reverse repo lub buy/sell back Grupa mBanku S.A. sprzedaje lub nabywa papiery wartościowe z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej umownej cenie. Transakcje te są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy lub przez pozostałe całkowite dochody oraz zobowiązania w przypadku dokonania transakcji repo lub sell/buy back i jako należności w przypadku transakcji typu reverse repo lub buy/sell back wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Pożyczonych przez Grupę w transakcjach reverse repo lub buy/sell back papierów wartościowych nie ujmuje się w sprawozdaniu finansowym, chyba że zostały sprzedane osobom trzecim. W takim wypadku, transakcje sprzedaży ujmuje się w sprawozdaniu finansowym, a przychody ze sprzedaży uwzględnia się

w wyniku na działalności handlowej, a obowiązek zwrotu pożyczonych papierów ujmuje się według wartości godziwej jako zobowiązania wobec klientów. Nie rozpoznaje się jako aktywów finansowych papierów wartościowych pożyczonych w transakcjach buy/sell back oraz ponownie wypożyczonych w transakcjach sell/buy back.

W wyniku zawierania transakcji repo lub sell/buy back na papierach posiadanych przez Grupę, dokonuje się przeniesienia aktywów finansowych w taki sposób, że nie kwalifikują się one do wyłączenia, ponieważ Grupa zachowuje zasadniczo wszystkie ryzyka i korzyści związane z posiadaniem aktywów finansowych.

2.13. Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji, oraz w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności od tego, który ze sposobów jest w danym przypadku właściwy. Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa, a o wartości ujemnej – jako zobowiązania.

Najlepszym wskaźnikiem wartości godziwej instrumentu pochodnego w momencie jego początkowego ujęcia jest cena zawarcia transakcji (czyli wartość godziwa zapłaconej lub otrzymanej zapłaty). Jeżeli wartość godziwa tego instrumentu może być określona poprzez porównanie z innymi aktualnymi transakcjami rynkowymi dotyczącymi tego samego instrumentu (nie poddanego modyfikacji) lub na podstawie technik wyceny opartych wyłącznie na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych wówczas Grupa wykazuje zyski lub straty pierwszego dnia zgodnie z zasadami opisanymi w Nocie 2.14.

Instrument pochodny wbudowany w kontrakt hybrydowy, którego umowę zasadniczą stanowi składnik aktywów finansowych objęty zakresem MSSF 9, nie jest wydzielany a cały kontrakt hybrydowy jest ujmowany zgodnie z wymogami dotyczącymi klasyfikacji aktywów finansowych.

Instrument pochodny wbudowany w kontrakt hybrydowy, którego umowa zasadnicza nie jest składnikiem aktywów finansowych objętych zakresem MSSF 9, podlega ocenie pod kątem konieczności jego wydzielenia.

Instrumenty pochodne, które są wyznaczone i stanowią efektywne instrumenty zabezpieczające, nie są klasyfikowane do żadnej z kategorii wymienionych powyżej i podlegają zasadom rachunkowości zabezpieczeń.

Zgodnie z zapisami MSSF 9: (i) opcja wcześniejszej spłaty nie musi być wydzielana z instrumentu dłużnego i wyceniana na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania finansowego, ponieważ wartość wykonania opcji wcześniejszej spłaty jest w przybliżeniu równa wartości zamortyzowanego kosztu instrumentu dłużnego na każdy dzień rozliczania. W przypadku opcji wcześniejszej spłaty, która nie spełnia kryteriów testu umownych charakterystyk przepływów pieniężnych składnik aktywów finansowych w całości podlega obowiązkowej klasyfikacji jako aktywo finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat; (ii) cena wykonania opcji przedpłaty daje pożyczkodawcy zwrot w kwocie w przybliżeniu równej wartości bieżącej utraconych odsetek za pozostały do końca okres zasadniczej umowy. Utracone odsetki są rezultatem pomnożenia kwoty nominalu objętej przedpłatą przez różnicę stóp procentowych. Różnica stóp procentowych jest to nadwyżka efektywnej stopy procentowej umowy zasadniczej nad efektywną stopą procentową, którą jednostka uzyskałaby na dzień przedpłaty, gdyby dokonała reinwestycji kwoty nominalu objętej przedpłatą w ramach podobnej umowy obejmującej okres pozostały do końca umowy zasadniczej.

Ocena tego, czy opcja kupna lub sprzedaży jest ściśle powiązana z zasadniczym instrumentem dłużnym, dokonywana jest przed wydzieleniem składnika kapitałowego z zasadniczego instrumentu dłużnego zgodnie z MSR 32.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej zależy od tego, czy dany instrument pochodny jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający, a jeżeli tak, to także od rodzaju zabezpieczanej pozycji. Grupa wyznacza niektóre instrumenty pochodne albo jako (1) zabezpieczenie wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązań albo wiążącej umowy (zabezpieczenie wartości godziwej), albo (2) zabezpieczenie przyszłych wysoce prawdopodobnych przepływów pieniężnych z tytułu ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub prognozowanej transakcji (zabezpieczenie przepływów pieniężnych).

Grupa podjęła decyzję, że będzie kontynuowała stosowanie wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 zamiast wymogów wskazanych w MSSF 9.

W odniesieniu do instrumentów pochodnych zabezpieczających pozycje Grupy stosuje się rachunkowość zabezpieczeń pod warunkiem spełnienia określonych w MSR 39 kryteriów:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez jednostkę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób, w jaki jednostka będzie oceniała efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem;
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego;
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na rachunek zysków i strat;
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego mogą być wiarygodnie wycenione;
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Grupa dokumentuje cele zarządzania ryzykiem i strategię zawierania transakcji zabezpieczających oraz w momencie zawarcia transakcji, relację między instrumentem zabezpieczającym a zabezpieczaną pozycją. Grupa dokumentuje również własną ocenę efektywności transakcji zabezpieczających przed zmianami wartości godziwej lub przepływów pieniężnych, mierzoną zarówno prospektywnie jak i retrospektywnie od momentu ustalenia oraz przez cały okres trwania relacji instrumentu zabezpieczającego z zabezpieczaną pozycją.

Ze względu na podział instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej oraz zaklasyfikowanych do księgi handlowej, Grupa stosuje odmienne podejście do prezentowania przychodów/kosztów odsetkowych dla każdej z tych grup instrumentów pochodnych, które zostało opisane w Nocie 2.3 Przychody i koszty z tytułu odsetek. Pozostały wynik z wyceny do wartości godziwej instrumentów ujmuje się w wyniku na działalności handlowej.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat wraz z odpowiadającymi im zmianami wartości godziwej zabezpieczanego składnika aktywów lub zobowiązania odnoszącego się do ryzyka, przed którym Grupa się zabezpiecza. Zysk lub strata z tytułu zabezpieczenia pozycji zabezpieczanej korygują wartość bilansową pozycji zabezpieczanej.

W przypadku, gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korektę wartości bilansowej instrumentu zabezpieczanego, wycenianego według efektywnej stopy procentowej, rozlicza się w czasie w rachunku zysków i strat w okresie pozostałym do terminu wymagalności/zapadalności. Korekta wartości bilansowej zabezpieczanego kapitałowego papieru wartościowego jest wykazywana w pozostałych całkowitych dochodach do czasu zbycia tego papieru wartościowego.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Efektywną część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach. Zysk lub stratę dotyczącą części nieefektywnej wykazuje się w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Kwoty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach przenosi się do rachunku zysków i strat oraz zalicza do przychodów lub kosztów tych samych okresów, w których zabezpieczana pozycja wpłynie na rachunek zysków i strat (np. w momencie zawarcia prognozowanej transakcji sprzedaży, która jest przedmiotem zabezpieczenia).

W przypadku, gdy instrument zabezpieczający wygaś albo został sprzedany, lub gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wszelkie łączne zyski lub straty wykazywane w tym momencie w pozostałych całkowitych dochodach pozostają w pozostałych całkowitych dochodach, do momentu ujęcia w rachunku zysków i strat prognozowanej transakcji. Jeżeli zawarcie prognozowanej transakcji nie jest już uznawane za prawdopodobne, łączne zyski lub straty wykazane w pozostałych całkowitych dochodach są niezwłocznie przenoszone do rachunku zysków i strat.

Instrumenty pochodne nie desygnowane do rachunkowości zabezpieczeń

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych nie desygnowane do rachunkowości zabezpieczeń wykazywane są w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Grupa posiada w portfelu następujące instrumenty pochodne:

Instrumenty na ryzyko rynkowe:

- Kontrakty futures na obligacje, na indeks
- Opcje na papiery wartościowe i indeksy giełdowe
- Opcje na kontrakty futures
- Transakcje terminowe na papiery wartościowe
- Swapy towarowe

Instrumenty na ryzyko stopy procentowej:

- Forward Rate Agreement (FRA)
- Interest Rate Swap (IRS), Overnight Index Swap (OIS)
- Opcje na stopę procentową

Instrumenty na ryzyko kursu walutowego:

- Walutowe transakcje terminowe, fx swap, fx forward
- Cross Currency Interest Rate Swap (CIRS)
- Opcje walutowe.

2.14. Zyski i straty w momencie początkowego ujęcia

Najlepszym dowodem wartości godziwej instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcji (tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty), chyba że wartość godziwa tego instrumentu jest udowodniona poprzez porównanie z innymi możliwymi do obserwacji bieżącymi transakcjami rynkowymi dla tego samego instrumentu (tj. bez modyfikacji lub przepakowania) lub oparta jest na technice wyceny, której zmienne obejmują wyłącznie dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków.

W przypadku transakcji, których wartość początkowa uzyskana z modelu wyceny (uwzględniającego zarówno dane obserwowane na rynku jak i dane nierynkowe) oraz cena transakcyjna różnią się, początkowe ujęcie następuje według ceny transakcyjnej. Grupa zakłada, że cena taka jest najlepszym przybliżeniem wartości godziwej, pomimo faktu, iż wartość otrzymana z modelu wyceny może być różna. Różnica pomiędzy ceną transakcji a wartością uzyskaną z modelu, zwyczajowo nazywana zyskami i stratami z początkowego ujęcia („day one profit and loss”), jest rozliczana w czasie.

Moment ujęcia odroczonego zysków i strat z początkowego ujęcia jest oceniany indywidualnie. Są one amortyzowane przez okres trwania transakcji, odraczane do momentu, kiedy wartość instrumentu może być ustalona na podstawie obserwowalnych rynkowych danych wejściowych, lub realizowane przez płatności. Instrument finansowy jest od tego momentu wyceniany w wartości godziwej, skorygowanej o zyski i straty z początkowego ujęcia. Dalsze zmiany wartości godziwej są niezwłocznie ujmowane w rachunku zysków i strat bez odwracania odroczonego zysków i strat z początkowego ujęcia.

2.15. Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie obejmują kredyty i pożyczki otrzymane, depozyty przyjęte, zobowiązania tytułu emisji dłuższych papierów wartościowych i zobowiązania podporządkowane. Powyższe zobowiązania finansowe ujmowane są początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu, zobowiązania te wykazuje się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej). Wszelkie różnice pomiędzy otrzymaną kwotą (pomniejszoną o koszty transakcyjne) a wartością wykupu ujmowane są w rachunku zysków i strat przez okres obowiązywania odnośnych umów metodą efektywnej stopy procentowej.

2.16. Wartości niematerialne

Przy początkowym ujęciu Grupa wycenia wartości niematerialne w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po początkowym ujęciu wartości niematerialne wykazane są według ceny nabycia skorygowanej o koszty ulepszenia (przebudowy, rozbudowy, rekonstrukcji lub modernizacji) oraz naliczone umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Umorzenie naliczane jest metodą liniową przy uwzględnieniu oczekiwanych okresów ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych.

Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki sumy przekazanej zapłaty, kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Wartość firmy z przejęcia jednostek zależnych ujmuje się w ramach wartości niematerialnych. Wartość firmy nie jest amortyzowana, lecz jest testowana corocznie pod kątem utraty wartości oraz gdy istnieją przesłanki na to wskazujące i wykazywana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według kosztu pomniejszonego o skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją jakiekolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została przypisana wartość firmy. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwaną tego składnika aktywów. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy nie podlega odwróceniu.

Zyski i straty ze zbycia działalności uwzględniają wartość bilansową wartości firmy dotyczącą sprzedanej działalności. W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości wartość firmy jest alokowana do ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Alokację robi się na dzień nabycia dla takich ośrodków bądź grup ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które według oczekiwań będą czerpać korzyści z połączenia, dzięki któremu ta wartość firmy powstała, nie większych niż segmenty operacyjne zgodnie z MSSF 8 bez względu na to, czy zostały do nich przypisane także inne składniki aktywów lub zobowiązania jednostki przejmowanej.

Oprogramowanie komputerowe

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania (1,5-26 lat). Wydatki związane z utrzymaniem programów komputerowych spisywane są w koszty z chwilą poniesienia. Wydatki bezpośrednio związane z wytworzeniem dających się zidentyfikować i unikatowych programów komputerowych kontrolowanych przez Grupę, które prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające te koszty i będą uzyskiwane przez więcej niż jeden rok, ujmuje się jako wartości niematerialne. Koszty bezpośrednie obejmują koszty osobowe bezpośrednio przypisane do oprogramowania.

Aktywowane koszty związane z tworzeniem oprogramowania amortyzowane są przez szacowany okres użytkowania (1,5-30 lat).

Oprogramowanie komputerowe bezpośrednio związane z funkcjonowaniem określonego sprzętu informatycznego jest wykazywane w pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe”.

Koszty zakończonych prac rozwojowych

Grupa identyfikuje koszty zakończonych prac rozwojowych jako wartości niematerialne w związku z uzyskaniem przyszłych korzyści ekonomicznych oraz spełnieniem warunków określonych w MSR 38, tj. Grupa ma możliwość i zamiar ukończenia oraz użytkowania wytwarzanego składnika, posiada stosowne środki techniczne i finansowe służące ukończeniu prac i użytkowaniu wytwarzanego składnika oraz może wiarygodnie ustalić wysokość nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować wytworzonemu składnikowi wartości niematerialnych.

Ekonomiczny okres użyteczności „Kosztów zakończonych prac rozwojowych” jest określony i nie przekracza 3 lat. Stawki amortyzacyjne są dostosowane do okresu ekonomicznej użyteczności. Grupa wykazuje osobno te koszty, które wynikają z prac rozwojowych we własnym zakresie i z transakcji połączenia jednostek gospodarczych.

Na nakłady na prace rozwojowe składają się wszystkie nakłady, które można bezpośrednio przyporządkować czynnościom rozwojowym.

Wartości niematerialne są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania.

2.17. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według kosztu historycznego pomniejszonego o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Koszt historyczny uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z nabyciem danych aktywów.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej, pomniejszonej o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

- Budynki i budowle	25-40 lat,
- Urządzenia techniczne i maszyny	2-15 lat,
- Środki transportu	4-5 lat,
- Sprzęt informatyczny	2-10 lat,
- Inwestycje w obce środki trwałe	5-20 lat nie dłużej niż okres najmu/ dzierżawy/ leasingu,
- Sprzęt biurowy, meble	2-10 lat.

Grunty i budynki obejmują głównie oddziały i biura. Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych oraz metod amortyzacji dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty prospektywnie.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości środków trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwaną tych środków trwałych. Amortyzowane środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Jeżeli oszacowanie wartości odzyskiwalnej pojedynczego składnika aktywów nie jest możliwe, Grupa ustala wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należy dany składnik aktywów (ośrodek wypracowujący środki pieniężne danego składnika aktywów).

Wartość bilansowa pozycji rzeczowych aktywów trwałych zostaje usunięta z bilansu w momencie zbycia lub wówczas, gdy nie przewiduje się osiągnięcia przyszłych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania i następującego po nim zbycia. Zyski i straty wynikające z faktu usunięcia pozycji rzeczowych aktywów trwałych z bilansu ujmuje się w rachunku zysków i strat w momencie usunięcia z bilansu.

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat.

2.18. Zapasy

Do zapasów zalicza się grunty oraz prawa wieczystego użytkowania gruntów przeznaczone do zagospodarowania w ramach realizowanych inwestycji budownictwa. Obejmują one także środki trwałe przeznaczone do leasingu oraz środki trwałe przejęte z wypowiedzianych umów leasingu. Zapasy wyceniane są według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia bądź kosztu wytworzenia lub ceny sprzedaży netto. Do kosztu wytworzenia zapasów zalicza się koszty bezpośrednie produkcji, odnośną część ponoszonych w procesie wytwarzania stałych pośrednich kosztów produkcji oraz koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu danego składnika. Cena sprzedaży netto to oszacowana cena sprzedaży w normalnym toku działalności, pomniejszona o odnośne zmienne koszty sprzedaży. Kwotę wszelkich odpisów wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania oraz wszelkie straty w zapasach ujmuje się jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce zaliczając do kosztu pozostałych kosztów operacyjnych. Odwrócenie odpisu wartości zapasów, wynikające ze zwiększenia ich wartości netto możliwej do uzyskania zostaje ujęte jako zmniejszenie kwoty zapasów ujętych jako koszt okresu, w którym odwrócenie odpisu wartości miało miejsce. Wartość rozchodu pozycji zapasów wycenia się w drodze szczegółowej identyfikacji poszczególnych cen nabycia lub kosztów wytworzenia składników, które dotyczą realizacji konkretnych wydzielonych przedsięwzięć. W momencie sprzedaży zapasów wartość bilansową zapasów ujmuje się jako pozostałe koszty operacyjne w okresie, w którym ujmowane są odnośne przychody, które wykazuje się jako pozostałe przychody operacyjne.

2.19. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Do aktywów trwałych do zbycia klasyfikowane są aktywa trwale w przypadku, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Sytuacja taka ma miejsce, gdy pojedynczy składnik aktywów (lub grupa) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z dwóch: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku, gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych do zbycia nie są spełnione Grupa zaprzestaje ich ujmowania w tej kategorii i dokonuje reklasyfikacji do odpowiedniej kategorii aktywów. W takim przypadku Grupa wycenia składnik aktywów, który nie jest dłużej klasyfikowany jako przeznaczony do zbycia (lub nie wchodzi już w skład grupy przeznaczonej do zbycia) w kwocie niższej z dwóch:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży;
- jego wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o braku jego sprzedaży.

Działalność zaniechana to element przedsięwzięcia Grupy, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży, jak również stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności jednostki lub jej geograficzny obszar działalności, albo jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży.

Klasyfikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie zbycia lub w momencie, gdy działalność spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży, jeśli ten moment nastąpił wcześniej. Grupa do zbycia, która ma zostać wycofana z użytkowania, również może się kwalifikować jako działalność zaniechana.

2.20. Odroczony podatek dochodowy

Grupa tworzy rezerwę na przejściową różnicę z tytułu podatku dochodowego spowodowaną różnicą między wartością bilansową danego składnika aktywów lub zobowiązań wykazywaną w sprawozdaniu finansowym a jego wartością podatkową. Dodatnią różnicę netto wykazuje się w pasywach jako „Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego”. Ujemną różnicę netto ujmuje się w pozycji „Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego”. Zmianę stanu rezerwy na odroczony podatek dochodowy oraz aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w stosunku do poprzedniego okresu obrotowego zalicza się do pozycji „Podatek dochodowy”.

Zobowiązania lub aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w pełnej wysokości, metodą bilansową, w związku z istnieniem różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową. Zobowiązania lub aktywa z tego tytułu ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, i które to stawki zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji aktywów lub regulowania zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Główne różnice przejściowe powstają z tytułu odpisów tworzonych na utratę wartości kredytów i udzielonych gwarancji spłaty kredytów, amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych, leasingu, aktualizacji wyceny niektórych aktywów i zobowiązań finansowych, w tym kontraktów na instrumenty pochodne oraz transakcje terminowe, rezerw na świadczenia emerytalne i inne świadczenia po okresie zatrudnienia, a także strat podatkowych przysługujących do odliczenia.

Grupa weryfikuje wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Grupa obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie zysku do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Takie obniżki koryguje się w górę w zakresie, w jakim uzyskanie wystarczającego zysku do opodatkowania staje się prawdopodobne.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są ujmowane w księgach w wysokości możliwej do zrealizowania. Jeżeli prognozowana kwota dochodu ustalonego dla celów podatkowych nie pozwala na realizację aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w całości lub w części, aktywa te są tworzone w odpowiedniej wysokości. Powyższa zasada dotyczy także ujmowanych w aktywie odroczonym kwot strat podatkowych.

Aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego Grupa wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po skompensowaniu na poziomie każdej ze spółek podlegającej konsolidacji. Aktywa i rezerwy można kompensować, jeżeli Grupa ma tytuł uprawniający do ich jednoczesnego uwzględniania przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego.

W przypadku Banku aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensowaniu na poziomie każdego z krajów, w którym Bank prowadzi działalność i rozlicza się z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

Grupa ujawnia oddzielnie kwotę ujemnych różnic przejściowych (głównie z tytułu nierozliczonych strat podatkowych lub niewykorzystanych ulg podatkowych), w związku z którymi nie ujęto w sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, a także kwotę różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych i stowarzyszonych, na które nie utworzono rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Grupa ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone, chyba że na podstawie posiadanych dowodów realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Grupę i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia przyszłości różnice te nie ulegną odwróceniu.

Odroczony podatek dochodowy z tytułu aktualizacji wartości instrumentów finansowych wycenianych przez pozostałe całkowite dochody i aktualizacji transakcji zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujmuje się, tak jak aktualizację wyceny, bezpośrednio w innych pozycjach kapitału własnego, a następnie przenosi do rachunku zysków i strat w momencie, gdy dana inwestycja lub pozycja zabezpieczana wpływa na rachunek zysków i strat.

2.21. Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi to finansowe i niefinansowe aktywa przejęte przez Grupę w celu rozliczenia przeterminowanych należności kredytowych. Aktywa te wycenia się w momencie początkowego ujęcia w kwocie odpowiadającej ich wartości godziwej i klasyfikuje jako rzeczowe aktywa trwałe, aktywa finansowe lub inne aktywa w zależności od rodzaju aktywów i intencji Grupy odnośnie sposobu realizacji korzyści z tych aktywów. W przypadku, gdy wartość godziwa przejętych aktywów jest wyższa od kwoty długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy.

W późniejszym okresie aktywa przejęte za długi są ujmowane i wyceniane zgodnie z polityką przewidzianą dla aktywów danej kategorii.

2.22. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów

Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów ujmuje się, jeśli wydatki dotyczą miesięcy następujących po miesiącu, w którym je poniesiono. Czynne rozliczenia międzyokresowe ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Inne aktywa”.

Do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów zalicza się koszty z tytułu świadczeń wykonywanych na rzecz Grupy, lecz jeszcze nie stanowiących jej zobowiązań. Przychody przyszłych okresów stanowią między innymi otrzymane kwoty przyszłych świadczeń. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów oraz przychody przyszłych okresów prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

2.23. Leasing

Umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Grupa ponownie ocenia, czy umowa jest leasingiem lub czy zawiera leasing tylko wtedy, gdy warunki umowy ulegną zmianie.

Przekazanie prawa do użytkowania ma miejsce wówczas, gdy mamy do czynienia ze zidentyfikowanym składnikiem aktywów, w odniesieniu do którego leasingobiorca ma prawo do praktycznie wszystkich korzyści ekonomicznych i kontroluje wykorzystanie danego składnika aktywów w danym okresie.

Grupa mBanku S.A. jako leasingobiorca

W przypadku gdy definicja leasingu jest spełniona, ujmuje się prawo do użytkowania składnika aktywów wraz z odpowiednim zobowiązaniem z tytułu leasingu ustalonym w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu.

Grupa mBanku jako leasingobiorca stosuje uproszczenia i nie stosuje wymogów dotyczących ujmowania, wyceny i prezentacji w odniesieniu do umów leasingu krótkoterminowego do 12 miesięcy dla danej klasy bazowego składnika aktywów oraz w odniesieniu do umów leasingowych, dla których bazowy składnik aktywów ma niską wartość, tzn. poniżej 20 000 PLN w odniesieniu do poszczególnych leasingów. W odniesieniu do umów, dla których Grupa stosuje uproszczenia, opłaty leasingowe ujmuje się jako koszty metodą liniową w trakcie okresu leasingu.

Prawo wieczystego użytkowania jest klasyfikowane jako leasing zgodnie z MSSF 16 ze względu na występowanie przyszłych opłat za korzystanie z tego prawa. Grupa przyjęła, że okres leasingu dla tego typu umów to pozostały okres przyznanego prawa od momentu przejścia na MSSF 16.

Grupa ustala okres leasingu dla leasingów nieodwołalnych uwzględniając:

- opcję przedłużenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Grupa jako leasingobiorca skorzysta z tej opcji, oraz
- opcję wypowiedzenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Grupa jako leasingobiorca nie skorzysta z tej opcji.

Grupa ocenia, czy można z wystarczającą pewnością założyć, że skorzysta z opcji przedłużenia leasingu lub że nie skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu. Grupa uwzględnia wszystkie istotne fakty i okoliczności, które stanowią zachętę ekonomiczną do tego, aby skorzysta z opcji przedłużenia leasingu lub nie skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu. Grupa ponownie ocenia, czy można z wystarczającą pewnością założyć, że skorzysta z opcji przedłużenia leasingu lub że nie skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu w przypadku wystąpienia znaczącego zdarzenia albo znaczącej zmiany w okolicznościach, które Grupa jako leasingobiorca kontroluje, oraz które wpływają na to, że można z wystarczającą pewnością założyć, że Grupa skorzysta z opcji, która nie została wcześniej uwzględniona w ustaleniach dotyczących okresu leasingu, lub że nie skorzysta z opcji, która została wcześniej uwzględniona w tych ustaleniach. Grupa aktualizuje okres leasingu, gdy zaszła zmiana dotycząca nieodwołalnego okresu leasingu.

W dacie rozpoczęcia leasingu Grupa jako leasingobiorca wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania według kosztu. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania powinien obejmować:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- wszelkie początkowe koszty bezpośrednio poniesione przez Grupę jako leasingobiorcę, oraz
- szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez Grupę jako leasingobiorcę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów, przeprowadzeniem renowacji miejsca, w którym się znajdował, lub przeprowadzeniem renowacji bazowego składnika aktywów do stanu wymaganego przez warunki leasingu, chyba że te koszty są ponoszone w celu wytworzenia zapasów.

Po dacie rozpoczęcia leasingu Grupa wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania według kosztu:

- pomniejszonego o łączne odpisy amortyzacyjne (umorzenie) i łączne straty z tytułu utraty wartości, oraz
- skorygowanego z tytułu jakiegokolwiek aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu.

Grupa stosuje wymogi w zakresie amortyzacji zgodnie z MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe oraz MSR 36 Utrata wartości aktywów w celu określenia, czy składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania utracił wartość.

W dacie rozpoczęcia leasingu Grupa wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. W dacie rozpoczęcia opłaty leasingowe ujęte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu obejmują następujące opłaty:

- stałe opłaty leasingowe (w tym zasadniczo stałe opłaty leasingowe) pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe,
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem tego indeksu lub tej stawki zgodnie z ich wartością w dacie rozpoczęcia,
- kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej,
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tej opcji, oraz
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano, że leasingobiorca może skorzystać z opcji wypowiedzenia leasingu.

Zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki obejmują na przykład opłaty powiązane z indeksem cen konsumpcyjnych, opłaty powiązane z referencyjną stopą procentową (taką jak LIBOR) lub opłaty, które zmieniają się, aby odzwierciedlić zmiany w stawkach czynszów na wolnym rynku.

Po dacie rozpoczęcia leasingu Grupa wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu poprzez:

- zwiększenie wartości bilansowej w celu odzwierciedlenia odsetek od zobowiązania z tytułu leasingu,
- zmniejszenie wartości bilansowej w celu uwzględnienia zapłaconych opłat leasingowych, oraz
- zaktualizowanie wyceny wartości bilansowej w celu uwzględnienia wszelkiej ponownej oceny lub zmiany leasingu lub w celu uwzględnienia zaktualizowanych zasadniczo stałych opłat leasingowych.

Grupa dyskontuje opłaty leasingowe z zastosowaniem stopy procentowej leasingu, jeżeli tę stopę można z łatwością ustalić. W przeciwnym razie Grupa stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy. Grupa jako leasingobiorca szacuje wartość stopy dyskonta, biorąc pod uwagę okres trwania oraz walutę umowy.

Stopy dyskonta obliczone przez Grupę wyniosły:

- dla umów w EUR: 0,02%,
- dla umów w PLN: 1,95%,
- dla umów w USD: 2,93%,
- dla umów w CZK: 2,19%.

Wszystkie aktywa z tytułu prawa do użytkowania wykazane są w rzeczowych aktywach trwałych (Nota 26).

Płatności pieniężne zobowiązania z tytułu leasingu wykazane są w sprawozdaniu z przepływów w ramach działalności finansowej. Opłaty z tytułu leasingu krótkoterminowego, opłaty za leasingi obejmujące aktywa o niskiej wartości oraz zmienne opłaty leasingowe nieuwzględnione w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu ujęte są w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w działalności operacyjnej.

Grupa mBanku S.A. jako leasingodawca

- W leasingu operacyjnym

Grupa ujmuje opłaty leasingowe z leasingów operacyjnych jako dochód metodą liniową albo w inny systematyczny sposób. Grupa ujmuje w kosztach poniesione w celu uzyskania dochodów z tytułu leasingu koszty, łącznie z amortyzacją. Grupa dodaje początkowe koszty bezpośrednie poniesione w celu uzyskania leasingu operacyjnego do wartości bilansowej bazowego składnika aktywów i ujmuje te koszty jako koszty poniesione w okresie leasingu na tej samej podstawie co dochody z tytułu leasingu. Sposób amortyzowania oddanych w leasing składników aktywów podlegających amortyzacji powinien być zgodny ze zwykłymi zasadami amortyzacji przyjętymi przez Grupę w odniesieniu do podobnych aktywów, a odpisy amortyzacyjne powinny być obliczane zgodnie z MSR 16 i MSR 38. W celu określenia czy nastąpiła utrata wartości przedmiotu leasingu, Grupa stosuje MSR 36.

■ W leasingu finansowym

W dacie rozpoczęcia leasingu Grupa ujmuje aktywa oddane w leasing finansowy jako należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto. Początkowe koszty bezpośrednie są ujęte w początkowej wycenie inwestycji leasingowej netto oraz zmniejszają kwotę przychodu ujmowanego w okresie leasingu. Grupa ujmuje dochody finansowe przez okres leasingu w systematyczny i racjonalny sposób. Opłaty leasingowe dotyczące danego okresu zmniejszają inwestycję leasingową brutto, obniżając zarówno należność główną, jak i kwotę niezrealizowanych dochodów finansowych. Grupa stosuje do inwestycji leasingowej netto wymogi w zakresie zaprzestania ujmowania oraz wymogi w zakresie utraty wartości przewidziane w MSSF 9.

2.24. Rezerwy

Wymogom szacowania odpisów i rezerw zgodnie z MSSF 9 Instrumenty Finansowe podlegają zobowiązania do udzielenia pożyczki oraz umowy gwarancji finansowych.

Rezerwy zgodnie z MSR 37 są tworzone wówczas, gdy na Grupie ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

2.25. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia i inne świadczenia pracowniczeŚwiadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia

Grupa tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia ustalone w oparciu o oszacowania tego typu zobowiązań, na podstawie modelu aktuarialnego. Grupa stosuje zasadę ujmowania zysków i strat aktuarialnych z wyceny świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia dotyczących zmian w założeniach aktuarialnych w pozostałych całkowitych dochodach, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat. Natomiast koszty zatrudnienia oraz odsetki netto od zobowiązania z tytułu określonych świadczeń Grupa ujmuje odpowiednio w „Ogólnych kosztach administracyjnych” i w pozostałych kosztach z tytułu odsetek.

Świadczenia oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych

Grupa prowadzi programy wynagrodzeń opartych na i regulowanych akcjami własnymi. Świadczenia oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych są rozliczane zgodnie z MSSF 2 „Płatności związane z akcjami”. Wartość godziwa świadczonej przez pracowników pracy, w zamian za przyznanie opcji i akcji, powiększa koszty danego okresu odpowiednio w korespondencji z kapitałami własnymi. Łączną kwotę, jaką należy rozliczyć w koszty przez okres nabywania uprawnień przez pracowników do realizacji opcji i akcji, ustala się w oparciu o wartość godziwą przyznanych opcji i akcji. Nie występują warunki rynkowe nabywania uprawnień, które byłyby uwzględnione przy szacowaniu na dzień wyceny wartości godziwej opcji na akcje oraz akcji. Warunki nabycia uprawnień inne niż warunki rynkowe nie są uwzględniane przy szacowaniu wartości godziwej opcji na akcje i akcji, lecz są uwzględniane przez korektę liczby instrumentów kapitałowych. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa koryguje szacunek co do poziomu liczby opcji i akcji, co do których oczekuje się, że będą możliwe do wykorzystania. Zgodnie z MSSF 2, w trakcie trwania programów nie jest konieczne ujmowanie zmiany wartości godziwej płatności opartej na akcjach.

Świadczenia oparte na akcjach rozliczane w środkach pieniężnych

W przypadku transakcji opartych na akcjach jednostki dominującej najwyższego szczebla rozliczanych w środkach pieniężnych, wartość godziwa świadczonej przez pracowników pracy, w zamian za przyznanie praw do opcji i akcji/praw do udziału we wzroście akcji, powiększa koszty danego okresu odpowiednio w korespondencji z zobowiązaniami. Do czasu, gdy zobowiązanie wynikające z transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych zostanie uregulowane, Grupa na każdy dzień sprawozdawczy, a także na dzień rozliczenia wycenia zobowiązanie w wartości godziwej, a ewentualne zmiany wartości ujmuje w zysku lub stracie danego okresu.

Inne świadczenia pracownicze

W mBanku Hipotecznym od września 2012 roku funkcjonuje program motywacyjny, oparty na akcjach fantomowych tego banku, który traktowany jest jako program motywacyjny zgodnie z MSR 19.

2.26. Kapitał

Kapitały stanowią kapitały i fundusze własne przypadające na akcjonariuszy Banku i kapitały przypadające na udziały niekontrolujące, tworzone zgodnie z określonymi przepisami prawa, tj. właściwymi ustawami, statutem lub umową Spółek Grupy.

Zarejestrowany kapitał akcyjny

Zarejestrowany kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

■ Akcje własne

W przypadku nabycia akcji Banku przez Bank, zapłacona kwota pomniejsza kapitał własny jako akcje własne do momentu ich umorzenia. W przypadku sprzedaży lub powtórnego przydziału tych akcji, otrzymana zapłata wykazywana jest w kapitale własnym.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ten tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, pomniejszonej o poniesione bezpośrednie koszty z nią związane.

Koszty bezpośrednio związane z emisją nowych akcji, emisją opcji, pomniejszają ujęte w kapitale własnym wpływy z emisji.

Ponadto kapitał zapasowy uwzględnia rozliczenia z tytułu programów motywacyjnych opartych na akcjach Banku.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują:

- pozostały kapitał zapasowy,
- pozostałe kapitały rezerwowe,
- fundusz ogólnego ryzyka,
- niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych,
- wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostały kapitał rezerwowy i fundusz ogólnego ryzyka tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

Ponadto w pozostałym kapitale rezerwowym ujmuje się wycenę programów motywacyjnych opartych na akcjach Banku.

Dywidendy za dany rok, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie, ale nie zostały wypłacone na koniec okresu sprawozdawczego, ujawnia się w pozycji zobowiązania z tytułu dywidendy w ramach „pozostałych zobowiązań”.

Inne pozycje kapitałów

Inne pozycje kapitałów tworzone są w wyniku:

- wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody,
- różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych,
- zysków i strat aktuarialnych dotyczących świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia,
- wyceny instrumentów pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych w odniesieniu do efektywnej części zabezpieczenia.

2.27. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy, w tym oddziałów zagranicznych Banku, wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych, które są walutą prezentacji Grupy i walutą funkcjonalną Banku.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji pieniężnych, takich jak aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu pozycji pieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, uwzględnia się w pozostałych całkowitych dochodach.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia zawarcia transakcji, natomiast pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została wyceniona.

W przypadku, gdy zysk lub strata z tytułu pozycji niepieniężnych jest ujęta w pozostałych całkowitych dochodach, każdy element tego zysku lub straty dotyczący różnic kursowych ujemne się w pozostałych całkowitych dochodach. Natomiast jeżeli zysk lub strata z tytułu pozycji niepieniężnych jest ujęta w wyniku, każdy element tego zysku lub straty dotyczący różnic kursowych ujemne się w wyniku.

Zmiana wartości godziwej pieniężnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody obejmuje różnice kursowe wynikające z wyceny według zamortyzowanego kosztu, które ujemowane są w rachunku zysków i strat.

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej oddziałów zagranicznych przeliczane są na walutę prezentacji z waluty funkcjonalnej z zastosowaniem kursu średniego na koniec okresu sprawozdawczego. Pozycje rachunku zysków i strat tych jednostek przelicza się na walutę prezentacji z zastosowaniem kursów średnich z końca poszczególnych miesięcy okresu sprawozdawczego. Powstałe w ten sposób różnice kursowe ujemowane są w pozostałych całkowitych dochodach.

Spółki wchodzące w skład Grupy

Wyniki i sytuację finansową wszystkich jednostek Grupy, z których żadna nie prowadzi działalności w warunkach hiperinflacji, których waluty funkcjonalne różnią się od waluty prezentacji, przelicza się na walutę prezentacji w następujący sposób:

- aktywa i zobowiązania w każdym prezentowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej przelicza się według kursu średniego NBP obowiązującego na koniec tego okresu sprawozdawczego,
- przychody i koszty w każdym rachunku zysków i strat przelicza się według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów NBP na ostatni dzień każdego z 12 miesięcy prezentowanych okresów obrotowych,
- wszystkie wynikające stąd różnice kursowe ujemne się jako odrębny składnik pozostałych całkowitych dochodów.

Przy konsolidacji, różnice kursowe z tytułu przeliczenia inwestycji netto w jednostkach działających za granicą ujemne się pozostałych całkowitych dochodach. Przy sprzedaży jednostki prowadzącej działalność za granicą, takie różnice kursowe ujemne się w rachunku zysków i strat jako część zysku lub straty ze sprzedaży.

Działalność leasingowa

W przypadku Grupy mBanku jako leasingobiorcy do rachunku zysków i strat w pozycji wyniku z tytułu wymiany zalicza się ujemne bądź dodatnie różnice kursowe z tytułu przeliczenia zobowiązania z tytułu leasingu wyrażonego w walucie obcej po przeliczeniu na złote na moment początkowego ujęcia.

W przypadku Grupy mBanku jako leasingodawcy w leasingu finansowym różnice kursowe z wyceny należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto w walucie obcej, na koniec okresu sprawozdawczego odnosi się na rachunek zysków i strat.

W przypadku Grupy mBanku jako leasingodawcy w leasingu operacyjnym różnice kursowe z wyceny oddanego w leasing składnika aktywów podlegającego leasingowi w walucie obcej na moment początkowego ujęcia, na koniec okresu sprawozdawczego odnosi się na rachunek zysków i strat.

2.28. Działalność powiernicza

mBank S.A. prowadzi działalność powierniczą w zakresie krajowych i zagranicznych papierów wartościowych oraz obsługi funduszy inwestycyjnych i emerytalnych.

Bank świadczy usługi przechowywania aktywów, powiernictwa, zarządzania przedsiębiorstwami, zarządzania inwestycyjnego oraz usługi doradcze na rzecz osób trzecich. Przychody z tytułu prowizji i opłat z działalności powierniczej ujmują się zgodnie z MSSF 15 stosując 5 stopniowy model ujmowania przychodów opisany w Nocie 2.4. W związku z wykonywaniem tych usług Bank podejmuje decyzje dotyczące alokacji oraz kupna i sprzedaży wielu różnych instrumentów finansowych. Aktywa przechowywane na zasadach powierniczych nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie należą do Grupy.

Pozostałe spółki Grupy Kapitałowej nie prowadzą działalności powierniczej.

2.29. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów

Niniejsze sprawozdanie finansowe uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji, które zostały wydane i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2020 roku.

Standardy i interpretacje, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane

- Zmiany do MSSF 16 Udogodnienia czynszowe związane z COVID-19, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) 28 maja 2020 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 10 października 2020 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 czerwca 2020 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 16 wprowadzają praktyczny wyjątek, który pozwala leasingobiorcom na nieocenianie czy udogodnienia czynszowe, których wystąpienie jest bezpośrednią konsekwencją pandemii COVID-19 i spełniają określone warunki, stanowią modyfikację leasingu, oraz zamiast tego ujmować tego typu udogodnienia czynszowe jakby nie były modyfikacją leasingu.

Grupa uważa, że zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSSF 4 Przedłużenie tymczasowego zwolnienia ze stosowania MSSF 9, zostały opublikowane przez RMSR 25 czerwca 2020 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 15 grudnia 2020 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 czerwca 2023 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 4 zapewniają tymczasowe zwolnienie, które pozwala ubezpieczycielowi na stosowanie MSR 39 zamiast MSSF 9 Instrumenty Finansowe. Wydłużenie terminu zapewnia zgodność między datą wygaśnięcia tymczasowego wyłączenia a datą wejścia w życie MSSF 17, który zastępuje MSSF 4.

Grupa uważa, że zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSSF 9, MSR 39, MSSF 7, MSSF 4 oraz MSSF 16 Reforma wskaźników stóp procentowych – Faza 2, zostały opublikowane przez RMSR 27 sierpnia 2020 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 13 stycznia 2021 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 9, MSR 39, MSSF 7, MSSF 4 oraz MSSF 16 Reforma wskaźników stóp procentowych – Faza 2 dotyczą modyfikacji aktywów finansowych, zobowiązań finansowych i zobowiązań z tytułu leasingu, szczegółowych wymogów dotyczących rachunkowości zabezpieczeń oraz wymogów dotyczących ujawniania informacji mających zastosowanie zgodnie z MSSF 7 towarzyszącym zmianom odnośnie modyfikacji i rachunkowości zabezpieczeń.

W odniesieniu do modyfikacji aktywów finansowych, zobowiązań finansowych i zobowiązań z tytułu leasingu wprowadzono praktyczne rozwiązanie dla modyfikacji wymaganych przez reformę (modyfikacje wymagane jako bezpośrednia konsekwencja reformy IBOR i dokonane na ekonomicznie równoważnych zasadach). Modyfikacje te są rozliczane poprzez aktualizację efektywnej stopy procentowej. Wszystkie inne modyfikacje są rozliczane zgodnie z aktualnymi wymogami MSSF. Podobne praktyczne rozwiązanie jest proponowane dla rachunkowości leasingobiorcy z zastosowaniem MSSF 16.

W odniesieniu do zmian w obszarze rachunkowości zabezpieczeń, rachunkowość zabezpieczeń nie zostaje zaprzestana wyłącznie z powodu reformy IBOR. Powiązania zabezpieczające (i powiązana z nimi dokumentacja) muszą zostać zmienione w celu odzwierciedlenia modyfikacji na pozycji

zabezpieczanej, pozycji zabezpieczającej i na zabezpieczanym ryzyku. Zmienione powiązania zabezpieczające powinny spełniać wszystkie kryteria kwalifikujące do stosowania rachunkowości zabezpieczeń, w tym wymogi dotyczące efektywności.

Wymagane są także szczegółowe ujawnienia, aby umożliwić użytkownikom zrozumienie charakteru i zakresu ryzyk wynikających z reformy IBOR, na które jednostka jest narażona, oraz sposobu w jaki jednostka zarządza tym ryzykiem, a także postępów jednostki w przechodzeniu z IBOR na alternatywne stopy referencyjne i jak jednostka zarządza tym przejściem.

MSSF 4 został również zmieniony w celu nałożenia na ubezpieczycieli, którzy stosują tymczasowe zwolnienie z MSSF 9, wymogu stosowania zmian w rachunkowości w zakresie modyfikacji wymaganych bezpośrednio przez reformę IBOR.

Grupa przeprowadziła analizę wpływu zastosowania zmian do standardów na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania. Szczegółowe informacje dotyczące tej analizy zostały zaprezentowane w dalszej części niniejszej Noty.

Standardy i interpretacje, które nie są jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską

Niniejsze sprawozdanie finansowe nie uwzględnia wymienionych poniżej standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską.

- MSSF 17, Kontrakty ubezpieczeniowe, został opublikowany przez RMSR 18 maja 2017 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2023 roku lub po tej dacie.

MSSF 17 definiuje nowe podejście do rozpoznawania, wyceny, prezentacji i ujawniania umów ubezpieczeniowych. Głównym celem MSSF 17 jest zagwarantowanie przejrzystości oraz porównywalności sprawozdań finansowych ubezpieczycieli. W tym celu jednostka będzie ujawniała szereg informacji ilościowych i jakościowych umożliwiających użytkownikom sprawozdania finansowego ocenę wpływu umów ubezpieczeniowych na sytuację finansową, wyniki finansowe oraz przepływy pieniężne jednostki. MSSF 17 wprowadza szereg istotnych zmian w stosunku do dotychczasowych wymogów MSSF 4. Dotyczą one między innymi: poziomów agregacji na jakim wykonywane są obliczenia, metody wyceny zobowiązań ubezpieczeniowych, rozpoznawania zysku lub straty w czasie, ujmowania reasekuracji, wydzielania komponentu inwestycyjnego, sposobu prezentacji poszczególnych pozycji bilansu oraz rachunku zysków i strat jednostek sprawozdawczych, w tym oddzielnej prezentacji przychodów z ubezpieczeń, kosztów usług ubezpieczeniowych, a także przychodów lub kosztów finansowych.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSSF 17, zostały opublikowane przez RMSR 25 czerwca 2020 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 czerwca 2023 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 17 obejmują dwuletnie odroczenie daty wejścia w życie i ustaloną datę wygaśnięcia tymczasowego zwolnienia ze stosowania MSSF 9 przyznanego ubezpieczycielom spełniającym określone kryteria. Jednostki sporządzające sprawozdania finansowe nie muszą już stosować MSSF 17 do niektórych kart kredytowych i podobnych umów oraz pożyczek zapewniających ochronę ubezpieczeniową. Wzorzec ujmowania zysków dla umów ubezpieczeniowych zgodnie z MSSF 17 został zmieniony w celu odzwierciedlenia ochrony ubezpieczeniowej i wszelkich świadczonych usług inwestycyjnych. Umowy ubezpieczeniowe muszą być teraz prezentowane w bilansie na poziomie portfela. Zmiany dotyczą również niedopasowań księgowych, które powstają, gdy jednostka zawiera umowę reasekuracyjną rodzącą obciążenia i rozpoznaje straty na kontraktach bazowych w momencie początkowego ujęcia.

Grupa uważa, że zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 1, Klasyfikacja zobowiązań na krótko- i długoterminowe, został opublikowany przez RMSR 23 stycznia 2020 roku. W dniu 15 lipca 2020 roku RMSR opublikowała zmianę, która zapewnia jednostkom ulgę operacyjną poprzez odroczenie daty wejścia w życie zmian do Standardu o jeden rok na roczne okresy sprawozdawcze rozpoczynające się 1 stycznia 2023 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSR 1 mają wpływ na wymogi dotyczące prezentacji zobowiązań w sprawozdaniu finansowym. W szczególności wyjaśniają one jedno z kryteriów klasyfikacji zobowiązania jako długoterminowe.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Roczne Zmiany do Standardów 2018-2020, zostały opublikowane przez RMSR 14 maja 2020 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2022 roku lub po tej dacie.

Roczne zmiany do Standardów obejmują zmiany do MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Finansowych po raz pierwszy, MSSF 9 Instrumenty Finansowe, Przykładu Ilustrującego do MSSF 16 Leasing oraz do MSR 41 Rolnictwo.

Zmiany do MSSF 1 pozwalają jednostce zależnej, która stosuje paragraf D16(a) MSSF 1, do pomiaru skumulowanych różnic kursowych z wykorzystaniem kwot zaraportowanych przez jednostkę dominującą na podstawie daty przejścia jednostki dominującej na MSSF.

Zmiany do MSSF 9 wyjaśniają jakie opłaty jednostka uwzględnia, gdy stosuje „test 10%” na potrzeby oceny usunięcia z bilansu zobowiązania finansowego. Jednostka uwzględnia tylko opłaty zapłacone lub otrzymane pomiędzy jednostką (pożyczkobiorcą) a pożyczkodawcą, w tym opłaty zapłacone lub otrzymane przez jednostkę lub pożyczkodawcę w imieniu drugiej strony.

Zmiana do MSSF 16 usuwa ilustrację płatności od leasingodawcy dotyczącą ulepszeń w zakresie leasingu, aby rozwiązać wszelkie potencjalne nieporozumienia dotyczące traktowania zachęt związanych z leasingiem.

Zmiana do MSR 41 usuwa wymóg wyłączenia przepływów pieniężnych z tytułu opodatkowania przy wycenie do wartości godziwej aktywa biologicznego przy użyciu techniki podmiotu dominującego. Ma to zapewnić zgodność z wymogami MSSF 13 Ustalanie wartości godziwej.

Grupa uważa, że zastosowanie zmian do standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe: Wpływy przed Planowanym Użyciem, zostały opublikowane przez RMSR 14 maja 2020 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2022 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSR 16 zabraniają jednostce odliczania od kosztu wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych kwot otrzymanych ze sprzedaży składników wytworzonych w trakcie przygotowywania aktywa do zamierzonego użytkowania. Zamiast tego jednostka rozpoznaje takie przychody ze sprzedaży i powiązane koszty w rachunku zysków i strat.

Grupa uważa, że zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 37 Umowy rodzące obciążenia - Koszty Wykonania Umowy, zostały opublikowane przez RMSR 14 maja 2020 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2022 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSR 37 precyzują koszty, jakie należy uwzględnić przy szacowaniu kosztu wykonania umowy na potrzeby oszacowania czy umowa jest umową rodzącą obciążenia.

Grupa uważa, że zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSSF 3 Odniesienie do Ram Konceptyjnych, zostały opublikowane przez RMSR 14 maja 2020 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2022 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 3 zastąpiły odniesienia do zasad ramowych poprzez odniesienia do ram koncepcyjnych z 2018 roku. Dodano również wymóg, że w odniesieniu do transakcji i innych zdarzeń objętych zakresem MSR 37 lub KIMSIF 21, jednostka przejmująca stosuje MSR 37 lub KIMSIF 21 (zamiast ram koncepcyjnych) w celu zidentyfikowania zobowiązań, które zaciągnęła w ramach połączenia jednostek. Ponadto standard dodał wyraźne stwierdzenie, że jednostka przejmująca nie rozpoznaje aktywów warunkowych nabytych w ramach połączenia jednostek.

Grupa uważa, że zastosowanie zmian do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiana do MSR 8, Definicja szacunków księgowych, została opublikowana przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 lutego 2021 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2023 roku lub po tej dacie.

W zmianie do MSR 8 Definicja szacunków księgowych, definicja zmiany szacunków księgowych została zastąpiona definicją szacunków księgowych. Zgodnie z nową definicją szacunki księgowe to kwoty pieniężne w sprawozdaniach finansowych, które są objęte niepewnością wyceny. Rada wyjaśniła również nową definicję poprzez dodatkowe wytyczne i przykłady, w jaki sposób zasady rachunkowości i szacunki księgowe są ze sobą powiązane oraz jak zmiana techniki wyceny stanowi zmianę szacunków księgowych. Wprowadzenie definicji szacunków księgowych oraz innych poprawek do MSR 8 miało na celu pomóc jednostkom odróżnić zmiany zasad rachunkowości od zmian w szacunkach księgowych.

Grupa uważa, że zastosowanie zmiany do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 1 i Zasad Praktyki MSSF 2 Ujawnianie zasad rachunkowości, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 lutego 2021 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2023 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSR 1 i Zasady Praktyki MSSF 2 mają na celu pomóc osobom sporządzającym sprawozdania finansowe w podjęciu decyzji, które zasady rachunkowości ujawnić w swoich sprawozdaniach finansowych. Zmiany wprowadzają wymóg ujawniania istotnych informacji o polityce rachunkowości zamiast znaczących zasad rachunkowości. Zostały dodane wyjaśnienia i przykłady w jaki sposób jednostka może zidentyfikować istotne informacje dotyczące zasad rachunkowości. Zmiany wyjaśniają, że informacje o polityce rachunkowości mogą być istotne ze względu na swój charakter, nawet jeśli kwoty są nieistotne i jeżeli użytkownicy sprawozdań finansowych potrzebowaliby ich do zrozumienia innych istotnych informacji w sprawozdaniu finansowym.

Grupa uważa, że zastosowanie zmian do standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony.

Reforma wskaźników stóp procentowych

mBank jako podmiot świadczący usługi zarówno w zakresie transakcji na instrumentach finansowych jak również w zakresie udzielania kredytów jest podmiotem narażonym na ryzyko związane z ewolucją stawek i migracją rynku na stawki zgodne z rozporządzeniem BMR. Największy wpływ reformy referencyjnych wskaźników stóp procentowych (Reforma IBOR) obserwowany jest w zakresie instrumentów finansowych, w szczególności kredytów, których oprocentowanie oparte jest na wskaźniku referencyjnym jakim jest LIBOR, gdyż wskaźnik ten od 2022 roku przestanie być kwotowany. mBank posiada duży portfel kredytów hipotecznych w CHF opartych o stopę LIBOR CHF (34,5% wartości portfela kredytów hipotecznych brutto, łącznie dla osób fizycznych jak i mikrofirm na koniec 2020 roku). Jednocześnie udział kredytów opartych o stopę LIBOR EUR wynosi 4% wartości portfela kredytów, o stopę EURIBOR wynosi 12% wartości portfela oraz udział kredytów opartych o stopę LIBOR USD wynosi 1% wartości portfela kredytów. Ponadto mBank posiada pozyskane finansowanie podporządkowane oparte o stopę LIBOR oraz kredyty otrzymane oparte o stawkę EURIBOR. Większość pozostałych ekspozycji finansowych jest co do zasady oparta o stopę WIBOR. mBank identyfikuje największy wpływ Reformy IBOR na umowy oparte o stawki LIBOR gdyż w ocenie Banku są to stawki, dla których istnieje istotne ryzyko braku kwotowania po 31 grudnia 2021 roku. W zakresie transakcji na instrumentach finansowych ryzyko zniknięcia stawek w ocenie mBanku jest mniejsze, gdyż transakcje zawierane są na krótsze okresy w większości z profesjonalnymi podmiotami rynku.

W ramach Grupy mBanku mBank Hipoteczny świadczy usługi w zakresie obsługi portfeli kredytów hipotecznych, jak również emituje papiery wartościowe oraz zawiera transakcje pochodne (tylko na własny rachunek). W związku z powyższym jest podmiotem narażonym na ryzyko związane z ewolucją stawek i migracją rynku na stawki zgodne z rozporządzeniem BMR.

Największy wpływ reformy referencyjnych wskaźników stóp procentowych obserwowany jest w mBanku Hipotecznym w zakresie instrumentów finansowych, w szczególności kredytów i papierów wartościowych, których oprocentowanie oparte jest na wskaźnikach referencyjnych WIBOR, EURIBOR i LIBOR USD. Spośród tych trzech wskaźników największe ryzyko zdarzenia na wskaźniku (czyli sytuacja w której wskaźnik nie zostanie opublikowany, przestanie być publikowany, nie będzie mógł być stosowany, ulegnie zmianie), mBank Hipoteczny identyfikuje na wskaźniku LIBOR USD. Ryzyko prawne wynikające ze sposobu zastąpienia tego wskaźnika jest ograniczone ze względu na niewielką wartość kredytów oprocentowanych w oparciu o ten wskaźnik (ok. 9,6 mln USD co stanowi ok 0,3% całego portfela). mBank Hipoteczny identyfikuje największy wpływ reformy IBOR na starsze umowy kredytowe (udzielane przed rokiem 2018), które nie uwzględniają zasad zmian stawek z powodu likwidacji lub istotnej zmiany stosowanego w umowie wskaźnika.

mBank Hipoteczny posiada 80,3% portfela kredytowego oprocentowanego w oparciu o stawki WIBOR i 19,4 % o stawkę EURIBOR. Posiada również 15 emisji papierów wartościowych oprocentowanych w oparciu o wskaźnik WIBOR z czego najdłuższa zapada w roku 2028 i jedną emisję, której oprocentowanie oparte jest o wskaźnik EURIBOR zapadającą w roku 2021.

Dodatkowo mBank Hipoteczny posiada portfel instrumentów pochodnych zabezpieczających emisje papierów wartościowych o oprocentowaniu stałym zmieniający stałą stopę na zmienną.

Jako mitygant ryzyka mBank oraz mBank Hipoteczny widzą zmiany wprowadzone do rozporządzenia BMR. Zmiany te zostały przyjęte przez parlament europejski w dniu 19 stycznia 2021 roku. Kluczowe zmiany w rozporządzeniu to między innymi fakt, że zastępczy wskaźnik referencyjny będzie z mocy prawa

zastępować wszystkie odniesienia do wskaźnika, który przestaje być publikowany we wszystkich umowach oraz instrumentach finansowych, w których brak jest klauzul awaryjnych lub zapisy te nie przewidują rozwiązań na wypadek trwałego zaprzestania publikowania wskaźnika. Kompetencję do wyznaczenia zastępczego wskaźnika referencyjnego będzie posiadać Komisja Europejska. Na ten moment nie można przewidzieć czy Komisja Europejska wyznaczy wskaźnik zastępczy dla LIBOR CHF. W przypadku zmaterializowania się takiego ryzyka mBank przyjmie ostateczne notowanie stóp rynkowych jako wskaźnik stopy referencyjnej. Bank przygotował klauzule fallback, które sukcesywnie wdraża w regulaminach oraz aneksach do umów z klientami. Klauzule są uniwersalne dla wszystkich rodzajów stawek. Do końca 2021 roku Bank wdroży klauzule dla wszystkich nowych i obecnych transakcji objętych zakresem projektu IBOR.

Zarówno mBank, jak i mBank Hipoteczny nie identyfikują istotnych ryzyk w zakresie instrumentów opartych na polskim złotym. Związane jest to z faktem wydania przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 16 grudnia 2020 roku decyzji o udzieleniu GPW Benchmark S.A. zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie administratora wskaźników referencyjnych stopy procentowej, w tym kluczowego wskaźnika jakim jest WIBOR, którego sposób kwotowania został dostosowany do wymogów rozporządzenia BMR. Zdarzenie to spowodowało likwidację istotnego ryzyka regulacyjnego w odniesieniu do tej stawki referencyjnej. W przypadku stawki EURIBOR proces dostosowania stawki do wymogów rozporządzeniem BMR zakończony został w czerwcu 2019 roku.

Zarówno mBank, jak i mBank Hipoteczny w ramach doskonalenia relacji z klientami stale poprawia stosowne zapisy w umowach wraz ze zmieniającym się stanem wiedzy na rynku i ciągłą ewolucją stawek.

Istotną kwestią minimalizującą ryzyko mBanku, jak i jego klientów, jest fakt, że mBank zawiera nowe umowy tylko w oparciu o stawki zgodne z rozporządzeniem BMR.

Należy również podkreślić, że zarówno mBank, jak i mBank Hipoteczny posiadają rzetelny plan, sporządzany na piśmie, określający sposób działania na wypadek istotnych zmian lub zaprzestania opracowywania wskaźnika referencyjnego.

W związku z faktem, że przejście na nowe alternatywne stopy referencyjne jest wyzwaniem szerszym niż działalność poszczególnych linii biznesowych w mBanku działa projekt mający na celu przygotowanie się w pełni na nadchodzące wyzwania. W ramach działań projektowych mBank analizuje nowe stawki oraz zmiany niezbędne do wprowadzenia do oferty produktów opartych na tych stawkach. Największego zakresu prac mBank spodziewa się w zakresie produktów opartych na stopach referencyjnych, które zastąpią stawki LIBOR dla poszczególnych walut. Zarówno mBank, jak i mBank Hipoteczny spodziewają się, że wyzwaniem będzie zmiana konstrukcji terminowej nowych stawek i odejście od stóp na długie terminy i przejście na stopy overnight.

mBank posiada spis produktów oraz systemów bankowych, których zmiany w zakresie migracji na nowe stopy będą wymagane. mBank jest w trakcie przygotowania koncepcji nowych produktów opartych o nowe stawki w zakresie walut obcych. mBank nie przewiduje istotnych zmian w zakresie umów, dla których instrumentem bazowym jest polski złoty w kontekście dostosowania stopy referencyjnej.

Jednocześnie należy wskazać istotne działania podejmowane przez mBank w celu minimalizacji ryzyka w zakresie potencjalnej likwidacji stawki LIBOR. mBank jest aktywnym uczestnikiem grupy roboczej działającej przy Związku Banków Polskich, której zdaniem jest wypracowanie rozwiązań będących spójnymi dla rynku polskiego.

Należy wskazać również, że w ocenie mBanku produkty będące w ofercie nie zwiększają w sposób znaczący ekspozycji na wskaźniki referencyjne, którym grozi likwidacja. mBank nie posiada w aktualnej ofercie produktów opartych na wskaźnikach niezgodnych z rozporządzeniem BMR.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

Poniższa tabela przedstawia ekspozycję Grupy na dzień 31 grudnia 2020 roku na istotne rodzaje stóp procentowych będących przedmiotem wpływu reformy wskaźników referencyjnych stóp procentowych, których przejście na zmienione wskaźniki nie zostało jeszcze dokonane.

(w mln zł)	Aktywa finansowe nie pochodne w wartości kontraktowej	Pasywa finansowe nie pochodne w wartości kontraktowej	Instrumenty pochodne w wartości nominalnej jako wartość netto z tytułu należności i zobowiązań dla transakcji pochodnych
PLN WIBOR	79 088	(9 029)	(18 774)
EUR EURIBOR	12 015	(1 655)	(2 552)
EUR LIBOR	3 239	(16)	-
USD LIBOR	921	(5)	(45)
CHF LIBOR	12 320	(1 706)	(10 228)
GBP LIBOR	79	-	-
JPY LIBOR	6	-	-
CZK PRIBOR	462	-	567
Pozostałe	2	(859)	(213)

2.30. Dane porównawcze

■ Ujęcie marży kursowej na transakcjach spot

Od stycznia 2020 roku Grupa zmieniła zasady prezentacji marży kursowej na transakcjach spot. Wcześniej marża kursowa była prezentowana w wyniku na działalności handlowej jako element wyniku z pozycji wymiany. Po zmianie marża kursowa stanowi element wyniku prowizyjnego i jest ujmowana w pozycji „Prowizje z transakcji walutowych”. Zmiana była spowodowana dostosowaniem prezentacji marży kursowej w rachunku zysków i strat do przeważającej praktyki rynkowej. Dane porównawcze za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku zostały odpowiednio przekształcone, co spowodowało zwiększenie przychodów z tytułu prowizji i zmniejszenie wyniku na działalności handlowej o kwotę 306 014 tys. zł.

Przekształcenia w skonsolidowanym rachunku zysków i strat za 2019 rok

	Okres od 01.01.2019 do 31.12.2019 przed przekształceniem	Korekty	Okres od 01.01.2019 do 31.12.2019 po przekształceniu
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	5 071 664	-	5 071 664
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej	4 523 483	-	4 523 483
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	548 181	-	548 181
Koszty odsetek	(1 068 892)	-	(1 068 892)
Wynik z tytułu odsetek	4 002 772	-	4 002 772
Przychody z tytułu opłat i prowizji	1 704 642	306 014	2 010 656
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(740 039)	-	(740 039)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	964 603	306 014	1 270 617
Przychody z tytułu dywidend	4 220	-	4 220
Wynik na działalności handlowej	440 530	(306 014)	134 516
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obojętnie wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	69 259	-	69 259
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	34 832	-	34 832
Pozostałe przychody operacyjne	234 487	-	234 487
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(712 337)	-	(712 337)
Wynik z tytułu rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami walutowymi	(387 786)	-	(387 786)
Ogólne koszty administracyjne	(1 953 657)	-	(1 953 657)
Amortyzacja	(375 498)	-	(375 498)
Pozostałe koszty operacyjne	(307 722)	-	(307 722)
Wynik działalności operacyjnej	2 013 703	-	2 013 703
Podatki od pozycji bilansowych Grupy	(458 658)	-	(458 658)
Zysk brutto	1 555 045	-	1 555 045
Podatek dochodowy	(544 793)	-	(544 793)
Zysk netto	1 010 252	-	1 010 252
Zysk netto przypadający na:			
- akcjonariuszy mBanku S.A.	1 010 350	-	1 010 350
- udziały niekontrolujące	(98)	-	(98)

W 2020 roku zaprzestano prezentacji szczegółowych pozycji składających się na Wynik z działalności handlowej oraz Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Dane porównawcze za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku zostały odpowiednio przekształcone.

■ Ekwiwalenty środków pieniężnych

Od końca 2020 roku Grupa skorygowała klasyfikację niektórych aktywów finansowych do ekwiwalentów środków pieniężnych. Wcześniej w ramach ekwiwalentów środków pieniężnych Grupa nieprawidłowo wykazywała przeznaczone do obrotu dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez Skarb Państwa o zapadalności na moment nabycia powyżej 3 miesięcy. Od końca 2020 roku Grupa zmieniła również zasady rachunkowości dotyczące klasyfikacji aktywów finansowych do ekwiwalentów środków pieniężnych i żadne dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu wyemitowane przez Skarb Państwa nie są wykazywane jako ekwiwalenty środków pieniężnych. Zmiana była spowodowana dostosowaniem prezentacji ekwiwalentów środków pieniężnych do przeważającej praktyki rynkowej. Grupa nie dokonała podziału korekty na część wynikającą z nieprawidłowej prezentacji papierów wartościowych oraz na część wynikającą ze zmiany zasad rachunkowości ze względu na zbyt duży nakład pracy w stosunku do uzyskanej wartości informacyjnej takiego podziału. Dane porównawcze za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku zostały odpowiednio przekształcone.

Przekształcenia w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych za 2019 rok

	Okres od 01.01.2019 do 31.12.2019 przed przekształceniem	Korekty	Okres od 01.01.2019 do 31.12.2019 po przekształceniu
Zysk przed opodatkowaniem	1 555 045	-	1 555 045
Korekty:	(425 989)	(582 247)	(1 008 236)
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pochodnych instrumentów zabezpieczających	(43 652)	(582 247)	(625 899)
Pozostałe korekty	(382 337)	-	(382 337)
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	1 129 056	(582 247)	546 809
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(449 578)	-	(449 578)
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	(1 691 110)	-	(1 691 110)
Zmiana stanu środków pieniężnych netto, razem (A+B+C)	(1 011 632)	(582 247)	(1 593 879)
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(9 408)	-	(9 408)
Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego	10 630 969	(748 294)	9 882 675
Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego	9 609 929	(1 330 541)	8 279 388

Powyżej opisane zmiany danych porównawczych zostały uwzględnione w niniejszym sprawozdaniu finansowym we wszystkich notach, których te zmiany dotyczą.

3. Zarządzanie ryzykiem

Grupa mBanku zarządza ryzykiem w oparciu o wymagania nadzorcze oraz najlepsze praktyki rynkowe, formułując strategię, polityki oraz wytyczne w zakresie zarządzania ryzykiem. Funkcje i zadania związane z zarządzaniem ryzykiem występują na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej począwszy od Rady Nadzorczej a na jednostkach biznesowych Grupy skończywszy. Zarządzanie ryzykiem jest ujęte w jednolity proces realizowany przez wyspecjalizowane jednostki organizacyjne.

3.1. Zarządzanie ryzykiem Grupy mBanku w 2020 roku – uwarunkowania zewnętrzne

Bank jest w trakcie wprowadzania zmian, które wynikają z Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2018/1620 z 13 lipca 2018 roku w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji i ich wpływu na stosowany sposób kalkulacji wskaźnika LCR. Bank stosuje wskaźnik LCR jako kluczowy wskaźnik pomiaru ryzyka płynności w kontekście planu naprawy.

W związku z publikacją Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z 20 maja 2019 roku oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/878 z 20 maja 2019 roku zmieniających pakiet regulacji CRR/CRD IV (Capital Requirements Regulation & Capital Requirements Directive), Grupa mBanku prowadzi prace mające na celu analizę nowych wymagań regulacyjnych oraz ich implementację. Większość zmian do Rozporządzenia CRR będzie miała zastosowanie po upływie 2 lat od daty wejścia w życie regulacji.

W ramach zmian są między innymi nowe metody kalkulacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta, a także z tytułu ryzyka rynkowego, które zastąpią metody stosowane dotychczas. Zaproponowano zmianę podejścia do traktowania ekspozycji wobec kontrahenta centralnego, rozszerzenie „zachęt” kapitałowych dla banków finansujących podmioty MŚP i wprowadzono minimalną wysokość wskaźnika dźwigni finansowej na poziomie 3%. Bank analizuje zmiany, które wpływają na kalkulację wskaźnika stabilnego finansowania netto (NSFR), wprowadzając między innymi wymóg dla wskaźnika na poziomie 100%, obowiązujący od 28 czerwca 2021 roku.

W 2019 roku opublikowano zmianę Rozporządzenia CRR, która ma na celu ograniczanie ryzyka, jakie niosą wysokie wolumeny kredytów zagrożonych. Wprowadza ona minimalny poziom pokrycia strat z tytułu kredytów niepracujących. W przypadku, gdy wymóg ten nie będzie spełniony, wprowadza ona karę w postaci pomniejszenia kapitału podstawowego Tier 1 o różnicę między poziomem minimalnego a faktycznego pokrycia kredytów niepracujących. Nowe wymaganie wprowadzane jest stopniowo, a wpływ nowych przepisów będzie widoczny dopiero po kilku latach od ich wejścia w życie.

W ramach zmian przepisów Dyrektywy CRD IV, opublikowanych w 2019 roku, uszczegółowiono wytyczne w zakresie ograniczenia wypłat z zysków. Doprecyzowano zapisy dotyczące stosowania narzędzi nadzorczych w celach mikro - oraz makroostrożnościowych oraz zmiany w zakresie kalibracji buforów kapitałowych. Zaadresowano oczekiwania nadzorcze co do konieczności wystandaryzowania metodologii zarządzania ryzykiem stopy procentowej w portfelu bankowym w celu identyfikacji, oceny, zarządzania oraz mitygowania ryzyka. Zmiany Dyrektywy CRD IV powinny zostać wdrożone w Polsce przed końcem 2020 roku.

W związku z publikacją Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/879 z 20 maja 2019 roku zmieniły się także przepisy Dyrektywy BRRD (Bank Recovery & Resolution Directive). W dyrektywie o restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji zaproponowano zmiany dotyczące konstrukcji wskaźnika minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji mające na celu spójność tej normy z miarą TLAC (ang. total loss absorbing capacity). Zmiany dyrektywy BRRD mają zostać wdrożone do przepisów w Polsce przed końcem 2020 roku.

Na zasady zarządzania ryzykiem w Banku wpływ mogą mieć również zmiany regulacyjne projektowane przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB):

- W latach 2016-2020 EUNB w ramach szerszej inicjatywy regulacyjnej dotyczącej rewizji metody wewnętrznych ratingów (AIRB) opublikował dokumenty, które zawierają:
 - a. wytyczne dotyczące zastosowania spójnej definicji defaultu, w tym określenia progów materialności dla ekspozycji kredytowych, których dotyczy niewykonanie zobowiązania,
 - b. projekt metodyki oceny przez organy nadzoru, czy banki spełniają wymogi regulacyjne dotyczące stosowania metody wewnętrznych ratingów (AIRB),
 - c. wytyczne dotyczące szacowania wartości parametrów ryzyka PD, LGD oraz postępowania z ekspozycjami cechującymi się niewykonaniem zobowiązania,
 - d. wytyczne dotyczące estymacji parametru LGD dla okresu pogorszenia koniunktury gospodarczej oraz standard dotyczący szacowania i identyfikacji okresu pogorszenia koniunktury gospodarczej w modelowaniu IRB.

W związku z potencjalnie szerokim zakresem zmian, jakie będą konieczne w celu implementacji regulacji przez banki, ich wdrożenie odbędzie się zgodnie z terminami przewidzianymi przez EUNB.

- Od 30 czerwca 2019 roku obowiązują wytyczne EUNB dotyczące zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi oraz restrukturyzowanymi. Towarzyszą im zmiany dotyczące raportowania oraz ujawnień w tym zakresie, które mają zastosowanie począwszy od 2020 roku.
- W lutym 2019 roku EUNB opublikował zmienione wytyczne w sprawie outsourcingu, które są zgodne z wymogami dyrektywy o usługach płatniczych (PSD2) i dyrektywy w sprawie rynków instrumentów finansowych (MiFID II); oraz mają zapewnić, że banki mogą stosować jednolite ramy outsourcingu dla wszystkich działań i usług bankowych, inwestycyjnych i płatniczych. W Banku wytyczne EUNB zostały wdrożone 2020 roku.
- W maju 2020 roku EUNB opublikował wytyczne dotyczące udzielania i monitorowania kredytów. Mają one zastosowanie od 30 czerwca 2021 roku i odnoszą się do zasad zarządzania, procedur i procesów udzielania i monitorowania ekspozycji kredytowych przez cały cykl ich życia. Wytyczne mają zagwarantować, że banki posiadają solidne i ostrożne normy w zakresie podejmowania ryzyka kredytowego, zarządzania i monitorowania ryzyka, a nowo udzielane kredyty charakteryzują się wysoką jakością kredytową.

Wytyczne dotyczą również takich obszarów jak:

- polityka cenowa,
- kultura ryzyka,
- przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu,
- innowacje technologiczne,
- ryzyko czynników środowiskowych, społecznych i związanych z zarządzaniem (ESG).

Wytyczne mają również na celu zapewnienie zgodności praktyk banków z przepisami dotyczącymi ochrony konsumentów i poszanowania uczciwego traktowania konsumentów.

- W listopadzie 2019 roku EUNB opublikował wytyczne w sprawie zarządzania ryzykiem związanym z technologiami i bezpieczeństwem ICT, które mają zastosowanie począwszy od 30 czerwca 2020 roku. Wytyczne te ustanawiają wymogi w zakresie bezpieczeństwa informacji (w tym cyberbezpieczeństwa) i ograniczania ryzyka związanego z technologiami informacyjno-komunikacyjnymi (ICT) oraz zarządzania tym ryzykiem w odniesieniu do świadczenia usług płatniczych. Bank jest dostosowany do nowych wymagań z dokładnością do ukończenia pojedynczych działań zaplanowanych na lata 2020-2021.

W celu aktualizacji dobrych praktyk, jakie obowiązują banki, w tym również w kontekście nowych zaleceń i wymagań definiowanych przez europejskie organy nadzoru, uwzględniając rozwiązania regulacyjne oraz praktyki stosowane w innych państwach, KNF zakończył lub prowadzi prace nad:

- aktualizacją Rekomendacji S dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie, w zakresie rozszerzenia jej o zasady dotyczące kredytów hipotecznych na stałą stopę procentową,
- wydaną Rekomendacją Z dotyczącą zasad ładu wewnętrznego w bankach, która wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 roku,
- aktualizacją Rekomendacji R dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem kredytowym oraz ujmowania oczekiwanych strat kredytowych,
- aktualizacją Rekomendacji G dotyczącej zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Bank monitoruje także zmiany regulacyjne wynikające z prac Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego, w szczególności te związane z przeglądem oraz rewizją metodyk kalkulacji wymogów kapitałowych (tzw. Basel 4). W miarę pojawiania się kolejnych propozycji legislacyjnych, które implementują przepisy standardów bazylejskich do przepisów Unii Europejskiej, Bank analizuje projektowane zmiany regulacyjne oraz ocenia ich wpływ na Grupę.

3.2. Zasady zarządzania ryzykiem

W 2020 roku, w związku z pandemią COVID-19 i jej wpływem na sytuację gospodarczą, Grupa stale monitorowała jej rozwój i na bieżąco dostosowywała polityki i procesy zarządzania ryzykiem. Szczególnie dotyczy to ryzyka kredytowego.

W pionie bankowości korporacyjnej Bank na bieżąco dostosowywał politykę ryzyka kredytowego oraz proces zarządzania ryzykiem kredytowym do sytuacji gospodarczej wywołanej pandemią koronawirusa. W zakresie polityki kredytowej Bank:

- zastrzył kryteria udzielania nowego finansowania,
- zmodyfikował zasady finansowania w odniesieniu do klientów z branż, które w ocenie banku są szczególnie narażone na negatywne skutki pandemii,
- przygotował szczególne regulacje, które wprowadziły w życie rozwiązania realizujące stanowisko banków w zakresie ujednolicenia zasad oferowania narzędzi pomocowych dla klientów sektora bankowego.

W odniesieniu do procesu zarządzania ryzykiem kredytowym, na posiedzeniach Komitetu Ryzyka Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej prezentowane są raporty i materiały analityczne dotyczące wpływu pandemii na jakość portfela kredytowego oraz przepisy, które dostosowują politykę kredytową do zmieniającej się sytuacji rynkowej. Częstotliwość posiedzeń Komitetu została zwiększona i dostosowana do bieżących potrzeb zarządzania ryzykiem w czasie pandemii.

W obszarze detalicznym zarówno w segmencie hipotecznym jak i konsumpcyjnym Bank dostosował obecną politykę do sytuacji epidemicznej i spodziewanego pogorszenia sytuacji gospodarczej. W ramach zmian w polityce kredytowej bank bierze pod uwagę najistotniejsze ryzyka:

- obniżenie wynagrodzeń kredytobiorców,
- spadek obrotów na rachunkach,
- wzrost stopy bezrobocia,
- trwałe lub czasowe pogorszenie się sytuacji gospodarczej w branżach, szczególnie narażonych w ocenie banku na negatywne skutki pandemii.

Bank zwiększył częstotliwość spotkań Komitetu Ryzyka Bankowości Detalicznej. W ramach tych spotkań na bieżąco analizowana jest sytuacja klientów, poziom sprzedaży i akceptacji. Na podstawie tej analizy polityka kredytowa podlega rewizji w przyspieszonym trybie.

W 2020 roku wprowadzono także dodatkowe raportowanie, aby umożliwić szybsze reagowanie na pojawiające się ewentualne zagrożenia.

W związku z przejściem na tryb pracy zdalnej przez większość pracowników, Grupa stale monitorowała, poprzez narzędzia ryzyka operacyjnego, procesy funkcjonujące w czasie pandemii oraz definiowała plany naprawcze mające na celu udoskonalenie metod pracy wykonywanej w tym trybie.

3.2.1. Kultura zarządzania ryzykiem

Fundamenty wdrożonej w Banku i Grupie mBanku kultury zarządzania ryzykiem zostały określone w Strategii Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku oraz strategiach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka (ryzykiem koncentracji, ryzykiem kredytowym portfela detalicznego i korporacyjnego, ryzykiem rynkowym, ryzykiem płynności, ryzykiem operacyjnym, ryzykiem reputacji), zatwierdzonej przez Zarząd i Radę Nadzorczą mBanku.

W Grupie mBanku role i zadania w zakresie zarządzania ryzykiem zorganizowano w oparciu o schemat trzech linii obrony:

- Pierwszą linię obrony stanowi Biznes (linie biznesowe), którego zadaniem jest uwzględnianie aspektów związanych z ryzykiem i kapitałem przy podejmowaniu wszystkich decyzji w granicach apetytu na ryzyko określonego dla Grupy.
- Druga linia obrony, przede wszystkim obszar zarządzania ryzykiem, Bezpieczeństwo oraz funkcja Compliance, jest odpowiedzialna za tworzenie ram i wytycznych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, wspieranie Biznesu w ich wdrażaniu oraz za nadzorowanie funkcji kontrolnych i ekspozycji na ryzyko. Aby zapewnić, że Biznes jest wspierany i nadzorowany w obiektywny sposób, druga linia obrony działa niezależnie od Biznesu.
- Trzecią linią obrony jest Audyt Wewnętrzny dokonujący niezależnych ocen działań związanych z zarządzaniem ryzykiem realizowanych zarówno przez pierwszą, jak i drugą linię obrony.

3.2.2. Podział ról w procesie zarządzania ryzykiem

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Banku w obszarze przyjmowania ryzyka, co obejmuje zatwierdzanie Strategii Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku i nadzorowanie jej realizacji.

Komisja ds. Ryzyka Rady Nadzorczej sprawuje stały nadzór nad ryzykiem. W szczególności wydaje rekomendacje dotyczące zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą strategii z obszaru zarządzania ryzykiem, w tym Strategii Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku.

Zarząd Banku przyjmuje Strategię Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku. Jest także odpowiedzialny za określanie i wdrażanie zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz za ich spójność ze Strategią. Zarząd określa strukturę organizacyjną Banku, dbając o właściwy podział ról kluczowych z punktu widzenia zarządzania ryzykiem oraz przydziela zadania i obowiązki poszczególnym jednostkom organizacyjnym. Ponadto odpowiada za opracowanie, wdrożenie, skuteczność i aktualizację pisemnych strategii, polityk i procedur, które dotyczą systemu kontroli wewnętrznej, systemu zarządzania ryzykiem, procesu szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania kapitałem i planowania kapitału.

Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem (Chief Risk Officer – CRO) jest odpowiedzialny za zintegrowane zarządzanie ryzykiem i kapitałem Banku oraz Grupy w zakresie: definiowania strategii i polityk, pomiaru, kontroli i niezależnego raportowania dotyczącego wszystkich rodzajów ryzyka (w szczególności ryzyka kredytowego, rynkowego, płynności oraz niefinansowego, w tym ryzyka operacyjnego), zatwierdzania limitów (zgodnie z regulacjami wewnętrznymi) oraz za procesy zarządzania ryzykiem detalicznego portfela kredytowego i portfela korporacyjnego.

Komitety:

- **Komitety Forum Biznesu i Ryzyka Grupy mBanku**, tj. Komitet Ryzyka Bankowości Detalicznej (KRD), Komitet Ryzyka Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (KRK) oraz Komitet Ryzyka Rynków Finansowych (KRF) są platformą podejmowania decyzji oraz dialogu między jednostkami organizacyjnymi linii biznesowych i obszaru zarządzania ryzykiem w mBanku, jak również między Bankiem a spółkami Grupy. W szczególności Komitety podejmują decyzje oraz wydają rekomendacje w zakresie zasad zarządzania ryzykiem, polityk ryzyka, apetytu na ryzyko, definicji i wartości limitów ryzyka w odniesieniu do działalności danej linii biznesowej.
- **Komitet Ryzyka Modeli** jest odpowiedzialny za nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem modeli, pełniąc w tym zakresie funkcję informacyjną, dyskusyjną, decyzyjną oraz legislacyjną.
- **Komitet Zarządzania Bilansem (BSM)** jest odpowiedzialny za systematyczne monitorowanie struktury bilansu banku oraz alokację funduszy w granicach dopuszczalnych ryzyk w celu optymalizacji wyniku finansowego. W szczególności Komitet: wprowadza zasady zarządzania bilansem banku, realizuje działania zapewniające odpowiedni poziom finansowania w banku, rekomenduje zarządowi banku zmiany w podejściu strategicznym do zarządzania bilansem.
- **Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy mBanku (ALCO)** jest komitetem eksperckim odpowiedzialnym za monitorowanie struktury aktywów i pasywów oraz rekomendowanie jej optymalizacji do Komitetu BSM. ALCO jest również odpowiedzialne za przygotowanie materiałów do dyskusji na Komitecie BSM.
- **Komitet ds. Zarządzania Kapitałem** jest w szczególności odpowiedzialny za zarządzanie kapitałem. Na podstawie podjętych decyzji Komitet wydaje rekomendacje dla Zarządu Banku w sprawie działań z zakresu zarządzania kapitałem oraz poziomu i struktury kapitału, zwiększania efektywności wykorzystania kapitału, procedur wewnętrznych dotyczących zarządzania kapitałem i planowania kapitału.
- **Komitet Kredytowy Grupy mBanku** jest w szczególności odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru nad ryzykiem koncentracji i dużymi zaangażowaniami na poziomie Grupy mBanku, poprzez podejmowane decyzje oraz wydawane rekomendacje. W ramach funkcjonowania Banku Komitet podejmuje decyzje kredytowe, a także decyzje dotyczące między innymi konwersji długu na akcje, udziały oraz przejęcia nieruchomości w zamian za dłuży.
- **Komitet Bankowości Inwestycyjnej** jest w szczególności odpowiedzialny za sprawowanie kontroli i zarządzanie ryzykiem (między innymi rynkowym, kredytowym, reputacyjnym, operacyjnym) transakcji Biura Maklerskiego oraz podejmowanie decyzji dotyczących realizacji tych transakcji.
- **Komitet ds. Nadzoru nad Oddziałami Zagranicznymi mBanku** między innymi wydaje rekomendacje w sprawie zatwierdzenia strategii działania oraz zasad stabilnego i ostrożnego zarządzania danego oddziału zagranicznego Banku, w szczególności w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

Funkcja zarządzania na poziomie strategicznym i funkcja kontroli ryzyka kredytowego, rynkowego, płynności, operacyjnego i ryzyka modeli wykorzystywanych do kwantyfikacji wymienionych rodzajów ryzyka jest realizowana w ramach obszaru zarządzania ryzykiem nadzorowanego przez Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem.

3.2.3. Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego i płynności (ICAAP/ILAAP)

Grupa mBanku stosuje proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP), który służy utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka ponoszonego w jej działalności. Proces ICAAP obejmuje:

- inwentaryzację ryzyka w działalności Grupy mBanku,
- szacowanie kapitału wewnętrznego i regulacyjnego na pokrycie ryzyka,
- agregację kapitału,
- testy warunków skrajnych,
- ustalanie limitów dotyczących wykorzystania zasobów kapitałowych,
- planowanie i alokację kapitału,
- monitorowanie polegające na stałej identyfikacji ryzyka występującego w działalności Grupy mBanku oraz analizie poziomu kapitału na pokrycie ryzyka.

Wdrożony w Grupie mBanku proces oceny adekwatności płynności (ILAAP, ang. Internal Liquidity Adequacy Assessment Process) odgrywa kluczową rolę w utrzymaniu ciągłości działania Banku i Grupy przez zapewnienie odpowiedniej pozycji płynnościowej i finansowej. Proces ILAAP obejmuje między innymi:

- inwentaryzację ryzyka płynności i finansowania w działalności Grupy,
- kalkulację miar płynności, w tym modelowanie wybranych produktów bankowych,
- planowanie bilansu i ustalanie limitów zgodnych z apetytem na ryzyko,
- zarządzanie uwzględniające testy warunków skrajnych, miary ryzyka, plan awaryjny, wskaźniki wczesnego ostrzegania (EWI), wskaźniki recovery (RI) oraz monitorowanie limitów,
- przegląd i ocenę procesu,
- system Ceny Transferowej Funduszy (FTP),
- walidację modeli.

Procesy ICAAP i ILAAP podlegają regularnym przeglądom realizowanym przez Zarząd Banku. Przeglądy tych procesów nadzoruje Rada Nadzorcza Banku.

Istotne rodzaje ryzyka w działalności Grupy mBanku

Zarząd Banku podejmuje działania, aby zapewnić, że Bank zarządza wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka, wynikającymi z realizacji przyjętej strategii Grupy mBanku. W tym celu w Grupie mBanku przeprowadzany jest corocznie proces identyfikacji i oceny istotności ryzyka. Wszystkie istotne rodzaje ryzyka są uwzględniane w Strategii Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku, w szczególności w procesie zarządzania zdolnością absorpcji ryzyka.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku za istotne w działalności Grupy mBanku uznawane były następujące rodzaje ryzyka: ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe, ryzyko operacyjne, ryzyko biznesowe (w tym strategiczne), ryzyko płynności, ryzyko reputacji, ryzyko modeli, ryzyko kapitałowe (w tym ryzyko nadmiernej dźwigni), ryzyko podatkowe oraz ryzyko portfela kredytów w walutach obcych.

3.2.4. Apetyt na ryzyko

Grupa mBanku definiuje apetyt na ryzyko jako maksymalny poziom ryzyka, pod względem zarówno wartości, jak i struktury, jaki Grupa jest skłonna i zdolna zaakceptować w toku realizacji przyjętych celów biznesowych w ramach scenariusza kontynuacji działalności gospodarczej.

Bufory kapitałowe i płynnościowe

Apetyt na ryzyko jest ustalony z uwzględnieniem dostępnych zasobów na pokrycie ryzyka, określonych na podstawie wymagań nadzorczych w zakresie adekwatności kapitałowej i płynności przyjętych w przepisach europejskich i polskich. Ma to zapewnić niezakłócone funkcjonowanie Grupy w razie niekorzystnych zmian w samej Grupie lub jej otoczeniu, tak aby możliwe było utrzymanie zdolności do absorpcji ryzyka. Zasoby na pokrycie ryzyka i apetyt na ryzyko określa się z uwzględnieniem źródeł finansowania i pozycji kapitałowej Grupy, zarówno w perspektywie regulacyjnej, jak i ekonomicznej. Bank utrzymuje kapitał i aktywa płynne na poziomach zapewniających spełnianie wymogów regulacyjnych w warunkach normalnych oraz w warunkach

skrajnych, ale prawdopodobnych. Aby wyznaczyć odpowiednią wielkość bufora płynności ustanowiony został minimalny poziom wskaźnika LCR powyżej wymogu regulacyjnego.

Apetyt na ryzyko Grupy mBanku uwzględnia wszystkie istotne rodzaje ryzyka i ich kluczowe koncentracje wynikające z przyjętej strategii biznesowej, poprzez ustalenie odpowiednich buforów kapitałowych dla ryzyka wynikającego z potencjalnej materializacji wybranych czynników ryzyka, dotyczących istniejących portfeli oraz planowanej działalności, a także uwzględniających nowe wymagania regulacyjne, jak również potencjalne niekorzystne zmiany makroekonomiczne.

W wyniku wewnętrznych dyskusji o apetycie na ryzyko określone są docelowe współczynniki kapitałowe i wewnętrzne bufor płynności dla Grupy mBanku.

Zdolność absorpcji ryzyka

Zdolność absorpcji ryzyka jest wyrażona w kapitale i źródłach finansowania, które mogą być alokowane celem zapewnienia bezpieczeństwa w scenariuszu normalnym i scenariuszu ryzyka. Maksymalne ryzyko, jakie Grupa mBanku jest skłonna i zdolna ponieść, przy akceptacji zagrożeń wynikających ze strategii biznesowej Grupy mBanku, określa się z uwzględnieniem następujących warunków:

- zapewnienie adekwatnej zdolności absorpcji ryzyka (przestrzeganie limitów obowiązujących w normalnych warunkach) zgodnie z zasadami ICAAP (ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process),
- przestrzeganie celów wewnętrznych określonych powyżej poziomu regulacyjnych wskaźników kapitałowych,
- zapewnienie zachowania płynności finansowej oraz adekwatnej płynności strukturalnej Grupy zgodnie z zasadami ILAAP (ang. Internal Liquidity Adequacy Assessment Process).

Podejście Grupy mBanku do oceny i kontroli zdolności do absorpcji ryzyka Grupy uwzględnia wymogi wewnętrzne i regulacyjne.

System limitów ryzyka

Aby zapewnić efektywną alokację apetytu na ryzyko Grupa mBanku wdrożyła system limitów ryzyka. Struktura limitów przekłada apetyt na ryzyko na konkretne ograniczenia dotyczące rodzajów ryzyka występujących w działalności Grupy. Oprócz limitów w celu zapewnienia bezpiecznego funkcjonowania Grupy stosowane są również liczby kontrolne oraz wskaźniki wczesnego ostrzegania.

3.2.5. Testy warunków skrajnych w ramach ICAAP i ILAAP

Testy warunków skrajnych są wykorzystywane w zarządzaniu oraz planowaniu kapitałowym i płynnościowym Banku i Grupy. Pozwalają one ocenić odporność Grupy w kontekście dotkliwych, ale jednocześnie prawdopodobnych scenariuszy wydarzeń zewnętrznych i wewnętrznych.

Testy warunków skrajnych są przeprowadzane przy założeniu scenariusza niekorzystnych warunków makroekonomicznych, które mogą negatywnie wpłynąć na sytuację finansową i płynnościową Grupy.

W ramach ICAAP Grupa przeprowadza testy warunków skrajnych z wykorzystaniem różnych scenariuszy, między innymi scenariuszy historycznych, scenariuszy makroekonomicznych dla pogarszającej się koniunktury gospodarczej, scenariuszy, które uwzględniają zdarzenia o charakterze idiosynkratycznym, w kontekście specyficznych koncentracji ryzyka w Banku i Grupie. Analizy takie uwzględniają różne poziomy dotkliwości scenariuszy, które charakteryzują się różnym poziomem prawdopodobieństwa ich realizacji.

Scenariusze w ramach ILAAP obejmują negatywne zdarzenia o charakterze idiosynkratycznym, zdarzenia dotyczące całego rynku oraz scenariusze połączone. Scenariusze te uzupełniane są przez scenariusz odwrócony pozwalający na identyfikację czynników ryzyka. Dodatkowo przeprowadzany jest scenariusz zintegrowany, w którym uwzględnia się również wpływ czynników pochodzących z innych rodzajów ryzyka.

Przyjmowane do analizy scenariusze makroekonomiczne umożliwiają kompleksową analizę wszystkich istotnych rodzajów ryzyka oraz analizę jego wpływu na adekwatność kapitałową i płynność Banku oraz Grupy.

Dla Banku i Grupy przeprowadzane są tzw. odwrócone testy warunków skrajnych, których celem jest identyfikacja zdarzeń mogących spowodować zagrożenie dla kontynuacji funkcjonowania Banku i Grupy. Odwrócone testy warunków skrajnych służą do podejmowania decyzji strategicznych dotyczących akceptowanego profilu ryzyka Grupy.

3.2.6. Wyniki finansowe mBanku oraz Grupy mBanku w kontekście wymogów regulacyjnych

Bank monitoruje wskaźniki planu naprawy w obszarach płynności, kapitału, rentowności i jakości aktywów zgodnie z zasadami opisanymi w Planie naprawy dla Grupy mBanku.

Zgodnie z wytycznymi Europejskiego Nadzoru Bankowego (EBA/GL/2015/02) w sprawie minimalnego wykazu jakościowych i ilościowych wskaźników planu naprawy, wskaźniki rentowności powinny umożliwiać identyfikację aspektów związanych z dochodem instytucji, które mogłyby prowadzić do szybkiego pogorszenia pozycji finansowej instytucji w wyniku obniżonych zysków zatrzymanych (lub strat) mających wpływ na fundusze własne instytucji.

Rentowność podstawowego modelu biznesowego Banku w 2020 roku pozostawała na wysokim i stabilnym poziomie. Wynik za 2020 rok został ukształtowany przez zdarzenia nadzwyczajne, tj. dodatkowe koszty związane ze zwiększeniem rezerwy na ryzyko prawne związane z portfelem kredytów walutowych w wysokości 1 021 714 tys. zł oraz wzrost odpisów na utratę wartości związany z pandemią COVID-19.

Biorąc pod uwagę wynik netto Banku osiągnięty w 2020 roku w wysokości 93 047 tys. zł oraz wynik netto Grupy w wysokości 103 757 tys. zł, należy podkreślić, że nie zostały spełnione przesłanki odnoszące się do straty bilansowej, o których mowa art. 142 ust. 2 ustawy Prawo Bankowe.

Wskaźniki Planu naprawy w obszarach płynności, kapitału i jakości aktywów wskazują na stabilną sytuację Banku oraz Grupy.

3.3. Ryzyko kredytowe**3.3.1. Organizacja zarządzania ryzykiem**

Grupa aktywnie zarządza ryzykiem kredytowym mając na celu optymalizację poziomu zysku uwzględniając koszt ponoszonego ryzyka. Analiza ryzyka występującego w funkcjonowaniu Grupy ma charakter ciągły. W celu identyfikacji i monitorowania ryzyka kredytowego, w strukturze Banku oraz spółek zależnych stosuje się jednolite zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, których podstawą jest między innymi oddzielenie funkcji oceny ryzyka kredytowego od funkcji sprzedażowych na wszystkich szczeblach do poziomu Zarządu włącznie. Analogiczne podejście Bank stosuje w odniesieniu do administrowania ekspozycjami niosącymi ryzyko kredytowe, które jest realizowane w obszarze zarządzania ryzykiem oraz w obszarze operacyjnym, w pełnej niezależności od funkcji sprzedażowych. Przyjęty model zarządzania ryzykiem w ramach Grupy zakłada uczestnictwo w tym procesie jednostek organizacyjnych Banku wchodzących w skład obszaru zarządzania ryzykiem, a także Komitetu Kredytowego Grupy (KKG).

Podejmowanie decyzji w odniesieniu do ekspozycji kredytowych w obszarze korporacyjnym.

Decyzje kredytowe podejmowane są zgodnie z przyjętymi zasadami Polityki Ryzyka Kredytowego. Poziom kompetencji decyzyjnych określony jest w postaci macierzy decyzyjnej. Na jej podstawie, w zależności od EL-ratingu (ratingu oczekiwanej straty) oraz łącznego zaangażowania na klienta/grupę podmiotów powiązanych, ustalany jest szczebel decyzyjny odpowiedzialny za podjęcie decyzji kredytowej. W łącznym zaangażowaniu uwzględniane są również zaangażowania spółek Grupy mBanku na klienta/grupę podmiotów powiązanych.

Podejmowanie decyzji w odniesieniu do ekspozycji kredytowych w obszarze detalicznym.

Ze względu na profil klientów detalicznych, wielkość dopuszczalnych ekspozycji na pojedynczego klienta oraz standaryzację oferowanych produktów, proces podejmowania decyzji jest inny niż w przypadku klientów korporacyjnych. Proces decyzyjny w znacznej mierze jest zautomatyzowany, zarówno w zakresie pozyskiwania danych o kredytobiorcy z wewnętrznych oraz zewnętrznych źródeł danych jak i oceny ryzyka wykonywanej przy użyciu technik scoringowych oraz wystandaryzowanych kryteriów decyzyjnych. Obszar uznaniowości dotyczy głównie czynności związanych z weryfikacją dokumentacji kredytowej oraz obsługi ewentualnych odstępstw, kiedy to decyzja podejmowana jest z zastosowaniem reguł podwyższenia poziomu decyzyjnego. W przypadku kredytowania hipotecznego dodatkowo dokonywana jest wycena wartości zabezpieczenia (w standardowych przypadkach dokonywana wewnętrznie, w pozostałych polegająca na wewnętrznej weryfikacji wyceny dostarczonej z zewnątrz).

3.3.2. Polityka kredytowa

Bank zarządza ryzykiem kredytowym w oparciu o wymagania nadzorcze, najlepsze praktyki rynkowe oraz własną wiedzę i doświadczenie. W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym główną rolę odgrywają polityki kredytowe, ustalane osobno dla obszaru bankowości detalicznej i korporacyjnej. Polityki kredytowe określają między innymi:

- docelowe grupy klientów,
- akceptowalne poziomy ratingów definiowane wielkością oczekiwanej straty,
- kryteria akceptacji przedmiotów finansowania oraz zabezpieczeń,
- zasady ograniczania ryzyka koncentracji,
- reguły odnoszące się do wybranych branż lub segmentów klientów.

3.3.3. Stosowane zabezpieczenia

Zabezpieczenia stosowane w ramach udzielania produktów kredytowych. Ważnym elementem polityki kredytowej są stosowane zabezpieczenia. Podstawową rolą zabezpieczenia jest obniżenie ryzyka kredytowego transakcji i zapewnienie Bankowi realnej możliwości zwrotu należności. Bank, podejmując decyzję o przyznaniu produktu obciążonego ryzykiem kredytowym, dąży do uzyskania zabezpieczenia adekwatnego do podejmowanego ryzyka. Bank przyjmuje zabezpieczenia tylko po dokonaniu ich oceny i pod warunkiem, że spełniają one warunek braku istotnej korelacji między ich wartością a wiarygodnością dłużnika. Rodzaj wymaganego zabezpieczenia zależy od produktu obciążonego ryzykiem kredytowym, okresu finansowania oraz ryzyka klienta.

Do najczęściej stosowanych zabezpieczeń należą:

- hipoteka na nieruchomości,
- zastaw rejestrowy,
- przelew wierzytelności (cesja praw),
- kaucja pieniężna,
- gwarancje i poręczenia,
- depozyt gwarancyjny lub blokada pieniężna,
- przewłaszczenie środka transportu.

Wartość środków trwałych stanowiących zabezpieczenie (innych niż środki transportu) ustalana jest na podstawie wyceny, sporządzanej przez uprawnionego rzeczoznawcę. Przedłożony w Banku operat jest weryfikowany przez zespół specjalistów usytuowany w obszarze zarządzania ryzykiem, który sprawdza poprawność przyjęcia wartości rynkowej oraz ocenia płynność zabezpieczenia. Każde zabezpieczenie podlega monitoringowi. Częstotliwość monitoringu wynika z regulacji wewnętrznych i zależy od rodzaju monitorowanego zabezpieczenia.

W obszarze bankowości korporacyjnej, w przypadku zabezpieczeń na środkach trwałych i aktywach finansowych finalna wartość zabezpieczenia tzw. MRV (ang. Most Realistic Value) wyznaczana jest przy użyciu wskaźnika ECF (ang. Empirical Coverage Factor), który odzwierciedla pesymistyczny wariant odzysku wierzytelności z zabezpieczenia rzeczowego w drodze wymuszonej sprzedaży. Ocena zabezpieczeń osobowych dokonywana jest na podstawie kondycji finansowej dostawcy. Bank wyznacza tzw. parametr PSW (będący odpowiednikiem wartości MRV dla zabezpieczeń rzeczowych). W sytuacji gdy parametr PD dostawcy zabezpieczenia jest równy lub gorszy od PD klienta, PSW równe jest zero.

Bank posiada dedykowaną politykę dotyczącą zabezpieczeń w obszarze bankowości korporacyjnej. Najważniejsze jej elementy to:

- wskazanie zabezpieczeń preferowanych i niezalecanych,
- rekomendacje w zakresie stosowania zabezpieczeń w określonych sytuacjach,
- określenie częstotliwości monitoringu zabezpieczeń,
- określenie podejścia do zabezpieczeń z zerowym MRV.

Zabezpieczenia stosowane w ramach obrotu instrumentami pochodnymi. Bank zarządza ryzykiem związanym z instrumentami pochodnymi. Ekspozycjami kredytowymi wynikającymi z zawartych transakcji pochodnych zarządza się w ramach ogólnych limitów kredytowych dla klientów, uwzględniając potencjalny wpływ na wartość ekspozycji zmian parametrów rynkowych. Stosowane umowy ramowe z kontrahentami zobowiązują Bank do codziennego monitorowania wartości ekspozycji wobec kontrahenta i wprowadzają konieczność dodatkowego zabezpieczania ekspozycji przez klienta lub mBank zgodnie z podpisanymi umowami zabezpieczającymi. Jednocześnie wspomniane umowy ramowe w przypadku naruszenia

warunków umowy pozwalają na przedterminowe rozliczenie transakcji z klientem. mBank wykorzystuje Proces Wczesnego Ostrzegania (Early Warning) w celu monitorowania wykorzystania limitu na transakcje pochodne i możliwości reakcji Banku w stosunku do klienta, w przypadku gdy ekspozycja z tytułu otwartych transakcji pochodnych zbliża się do maksymalnego poziomu limitu. Ponadto, uwzględniając ryzyko kredytowe związane z limitem na transakcje pochodne konkretnego klienta, Bank może stosować dodatkowe zabezpieczenia tego limitu, w ramach standardowego katalogu zabezpieczeń produktów ryzyka kredytowego.

Zabezpieczenia akceptowane przez Spółki Grupy mBanku. Spółki Grupy mBanku akceptują różne formy prawnych zabezpieczeń produktów obarczonych ryzykiem kredytowym. Ich katalog uzależniony jest od specyfiki prowadzonej działalności, rodzaju oferowanych produktów i ryzyka transakcji.

mBank Hipoteczny jako podstawowe zabezpieczenie stosuje hipotekę na finansowanej nieruchomości. Dodatkowymi zabezpieczeniami mogą być poręczenia wekslowe lub cywilne właścicieli spółki kredytobiorcy, bądź zastaw na akcjach lub udziałach w spółce kredytobiorcy. Na okres niezbędny do skutecznego ustanowienia zabezpieczenia może zostać przyjęte ubezpieczenie kredytu w zaakceptowanym przez Bank zakładzie ubezpieczeniowym.

mFactoring akceptuje jedynie formy zabezpieczeń o dużej płynności. Obok weksli własnych in blanco są to przede wszystkim poręczenia wekslowe właścicieli spółki klienta, cesje wierzytelności z rachunków bankowych (głównie prowadzonych przez mBank), ubezpieczenia należności, cesje praw z polis ubezpieczeniowych należności zawartych przez klientów.

mLeasing stosuje katalog zabezpieczeń najbardziej zbliżony do katalogu zabezpieczeń stosowanych w mBanku. Akceptuje zarówno standardowe zabezpieczenia osobiste: poręczenia wekslowe i według prawa cywilnego, listy patronackie, gwarancje, przystąpienia i przejęcia długu, jak i rzeczowe: hipoteki, zastawy rejestrowe, przewłaszczenia na zabezpieczenie, przelewy wierzytelności, cesje należności i cesje praw z polis ubezpieczeniowych oraz kaucje. Spółka zarządza ryzykiem wartości resztowej poprzez określanie jej w oparciu o prognozy Eurotax GlasForecast. Kalkulacje wartości resztowej uwzględniają przedmiot, okres leasingu, szacowany przebieg, szacowany stan pojazdu po okresie leasingu. Przy wartości resztowej uwzględniane są również takie czynniki jak doposażenie, kolor oraz rok produkcji (jeśli pojazd został wyprodukowany w latach wcześniejszych niż rok przekazania w leasing). Otrzymana wartość jest obniżana o współczynnik bezpieczeństwa tak by pokryć ryzyka związane faktem, że użytkownik pojazdu nie jest jednocześnie jego właścicielem, czyli pojazd jest przedmiotem wynajmu długoterminowego. Na końcowym etapie kalkulacja wartości resztowej jest weryfikowana z cenami obserwowanymi na rynku używanych samochodów i zatwierdzana przez autoryzowany personel. W trakcie trwania umowy, w przypadku, gdy dla okresów półrocznych, licząc od daty przekazania pojazdu, proporcjonalny przebieg pojazdu różni się od ustalonego przez strony o więcej niż 10%, finansującemu przysługuje prawo do rekalkulacji wysokości rat wynagrodzenia w oparciu o nowy przewidywany przebieg pojazdu. Po zakończeniu umowy spółka rozlicza ewentualne zużycie ponadnormatywne oraz ewentualny nadprzebieg poprzez stosowanie dodatkowych opłat.

3.3.4. System ratingowy

Kluczowym elementem procesu zarządzania ryzykiem kredytowym **w obszarze bankowości korporacyjnej** jest system ratingowy, oparty na następujących podstawowych elementach:

- rating dłużnika (PD-rating) - określający prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania,
- model straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) obejmujący portfel ekspozycji bez przesłanki niewykonania zobowiązania (w przypadku niewykonania zobowiązania odzyski są ustalane metodą indywidualną). Model składa się z komponentów: odzysku z części niezabezpieczonej (oparty na czynnikach ze sprawozdania finansowego, charakterystykach ekspozycji oraz klienta) oraz odzysku z części zabezpieczonej (oparty na czynnikach związanych z przedmiotem zabezpieczenia),
- model ekspozycji w przypadku niewykonania zobowiązania (EAD), którego składowymi są model współczynnika konwersji kredytowej CCF oraz komponent zużycia limitu. Komponenty oparte są o czynniki kontraktowe oraz klienckie,
- rating kredytowy (EL-rating) - określający oczekiwaną stratę (EL) i biorący pod uwagę zarówno ryzyko związane z klientem (PD) jak i specyfikę transakcji (LGD – strata na skutek zaniechania regulowania zobowiązań). EL wyrażone jest w postaci iloczynu $PD \cdot LGD$. Wskaźnik EL wykorzystywany jest głównie na etapie podejmowania decyzji kredytowej.

Rating dostarcza względne miary ryzyka kredytowego zarówno w skali procentowej (PD% i EL%) jak też według umownej skali od 1.0 do 6.5 (PD-rating, EL-rating) dla korporacji (obroty powyżej 50 mln zł) i SME (obroty nieprzekraczające 50 mln zł). Kalkulacja PD jest ściśle zdefiniowanym procesem obejmującym siedem elementów tj. analizę finansową raportów rocznych, analizę finansową danych śródrocznych, ocenę terminowości składania sprawozdań finansowych, ocenę ryzyk jakościowych, wskaźniki ostrzegawcze,

ocenę stopnia integracji grupy dłużnika oraz dodatkowe kryteria uznaniowe. Rating kredytowy oparty na oczekiwanej stracie (EL) powstaje poprzez nałożenie na ocenę ryzyka klienta analizy ryzyka transakcyjnego wynikającego z wielkości zaangażowania (EAD) oraz z charakteru i stopnia zabezpieczenia transakcji zawartych z danym klientem (LGD). LGD wyrażone jako procent EAD jest funkcją możliwej do realizacji wartości zabezpieczeń rzeczowych i finansowych, zależnej od typu oraz wartości zabezpieczenia, typu transakcji oraz współczynnika odzysku należności z innych źródeł niż zabezpieczenia.

System ratingowy generuje prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązań przez kredytobiorców bezpośrednio w postaci PD wyrażonych w procentach (skala ciągła). Klasy ratingowe tworzone są w oparciu o procedury dzielenia na grupy PD wyrażonego w procentach na podstawie drabinki geometrycznej. W sprawozdawczości zewnętrznej Bank stosuje mapowanie wewnętrznej skali ratingowej PD do ratingów zewnętrznych. Sposób mapowania przedstawiony jest w poniższej tabeli.

Pod-portfel	1				2			3		4		5			6	7	8	
PD rating	1,0 - 1,2	1,4	1,6	1,8	2	2,2	2,4 - 2,6	2,8	3	3,2 - 3,4	3,6 - 3,8	4	4,2 - 4,6	4,8	5	5,2 - 5,8	Brak ratingu	6,1 - 6,5
S&P	AAA	AA+	AA, AA-	A+, A	A-	BBB+	BBB	BBB-	BB+	BB	BB-	B+	B	B-	B-	CCC+ do C	Nie dotyczy	D
	Stopień inwestycyjny								Stopień subinwestycyjny			Stopień nieinwestycyjny						Default

W obszarze bankowości detalicznej funkcjonują następujące modele, wchodzące w skład systemu ratingowego:

- model straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) obejmujący cały portfel detaliczny. Finalny poziom straty określany jest na podstawie integracji trzech komponentów:
 - poziom odzysku dla przypadków uzdrowionych (oparte na średnich osiągniętych poziomach odzysku dla przypadków uzdrowionych),
 - poziom odzysku dla przypadków nieuzdrowionych (oparte na czynnikach kontraktowych, dotyczących relacji klienta z kontraktem oraz charakterystykę zabezpieczenia),
 - prawdopodobieństwo uzdrowienia (oparte na czynnikach socjo-demograficznych oraz pełnej strukturze produktowej właściciela kontraktu).

Szacowanie poziomu straty LGD przebiega w homogenicznych segmentach uwzględniających typ produktu oraz rodzaj zabezpieczenia. Funkcjonują oddzielne modele dla przypadków charakteryzujących oraz nie charakteryzujących się niewykonaniem zobowiązania:

- model ekspozycji w przypadku niewykonania zobowiązania (EAD), którego składowymi jest model współczynnika konwersji kredytowej CCF, komponent zużycia limitu oraz przedpłat. Komponenty oparte są na czynnikach kontraktowych oraz klienckich;
- model parametru PD (określający prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania) o konstrukcji modułowej integrujący funkcjonujące w obszarze detalicznym karty scoringowe:
 - aplikacyjne (oparte na czynnikach: socjo-demograficznych, opisujących charakterystykę prowadzonej działalności gospodarczej oraz związanych ze specyfiką posiadanych/wnioskowanych produktów kredytowych),
 - behawioralne (oparte na informacjach dotyczących historii relacji kredytowej i depozytowej z Bankiem),
 - biurowe (bazujące na danych z Biura Informacji Kredytowej dotyczących relacji i sposobu obsługi przez klienta zobowiązań posiadanych poza Bankiem).

Wszystkie spółki Grupy mBanku, których działalność obarczona jest ryzykiem kredytowym, przed zawarciem transakcji i w trakcie jej trwania – w trybie monitoringu – przeprowadzają ocenę ryzyka opierając się przy tym na systemach ratingowych stosowanych przez Grupę mBanku. Zastosowany system ratingowy wynika z charakteru prowadzonej działalności, przy czym spółka faktoringowa i leasingowa używają ratingu dłużnika (PD-rating), zaś leasingowa dodatkowo ratingu kredytowego (EL-rating). W przypadku kredytów hipotecznych i leasingu nieruchomości stosowany jest rating oparty na miarach nadzorczych (slotting approach).

3.3.5. Monitoring i walidacja modeli

Wszystkie modele parametrów ryzyka w mBanku oraz w spółkach Grupy, w tym między innymi modele prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD) oraz ich składowe, straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD), oraz współczynnika konwersji kredytowej (CCF) podlegają szczegółowemu i corocznemu procesowi monitoringu przez jednostki modelujące. Ponadto modele te są przedmiotem cyklicznej walidacji przez niezależną jednostkę walidacyjną mBanku.

W trakcie monitoringu przeprowadzane są testy sprawdzające moc dyskryminacyjną modeli lub poszczególnych ich komponentów, stabilność w czasie, istotność poszczególnych odchyłeń empirycznych realizacji od wartości teoretycznych oraz wpływ na parametry portfelowe. Jednostka modelująca przeprowadza rekalkulacje przedmiotowych modeli między innymi w przypadku identyfikacji pewnych niedopasowań.

Raporty z przeprowadzonych monitoringów/backtestów przedstawiane są do wiadomości użytkowników modelu oraz niezależnej jednostki walidacyjnej.

Walidacja

Walidacja jest wewnętrznym, kompleksowym procesem niezależnej i obiektywnej oceny funkcjonowania modelu, spełniającym wymogi Rekomendacji W, a także - w przypadku metody AIRB - wytyczne nadzoru określone w Rozporządzeniu CRR. Zasady walidacji zostały ramowo określone w Polityce Zarządzania Modelami (PZM) i uszczegółowione w innych regulacjach wewnętrznych Banku. Walidacji podlegają modele bezpośrednio lub pośrednio wykorzystywane w ocenie adekwatności kapitałowej z wykorzystaniem metody AIRB oraz inne wskazane w prowadzonym w Banku Wykazie Modeli PZM.

W przypadku modeli AIRB zachowana jest niezależność Jednostki Walidacyjnej w strukturach organizacyjnych Banku lub spółki Grupy w stosunku do jednostek zaangażowanych w proces budowy i utrzymania modelu, tzn. jego właściciela oraz użytkowników. W mBanku za walidację odpowiedzialny jest Wydział Walidacji (Jednostka Walidacyjna).

Walidacja przeprowadzana przez Jednostkę Walidacyjną obejmuje ocenę modeli, ich implementacji oraz procesu ich stosowania.

W zależności od istotności i złożoności modelu, a także rodzaju przeprowadzanego badania, walidacja ma charakter zaawansowany (obejmuje zarówno elementy ilościowe, jak i jakościowe) lub podstawowy (jest skoncentrowana głównie na analizach ilościowych oraz wybranych elementach jakościowych). Wyniki walidacji są udokumentowane w formie raportu walidacyjnego, który zawiera ocenę modelu między innymi na potrzeby dalszego zatwierdzenia modelu oraz ewentualne zalecenia, w postaci działań zaradczych bądź naprawczych, dotyczące stwierdzonych nieprawidłowości.

Zadania walidacyjne realizowane są zgodnie z rocznym planem walidacji. Zarówno plan walidacji, jak i wyniki przeprowadzonych zadań walidacyjnych zatwierdzane są przez Komitet Ryzyka Modeli.

Polityka zmian metody IRB

Bank posiada zatwierdzoną przez Zarząd i wdrożoną „Politykę zmian metody IRB”. Zawiera ona wewnętrzne zasady zarządzania zmianami w ramach stosowanej metody IRB, oparte na wytycznych władz nadzorczych i uwzględniające własną specyfikę organizacyjną. Polityka określa etapy procesu zarządzania zmianami, definiuje role i odpowiedzialności, szczegółowo charakteryzuje zasady klasyfikacji zmian, w szczególności kryteria klasyfikacji w oparciu o wytyczne Europejskiego Banku Centralnego.

3.3.6. Zasady wyznaczania oczekiwanych strat kredytowych

Sposób wyznaczania oczekiwanych strat kredytowych zgodny jest z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej. Wszystkie zasady i definicje dotyczące wyznaczania oczekiwanych strat kredytowych w mBanku są zgodne z polskim prawem bankowym i wymaganiami Komisji Nadzoru Finansowego.

3.3.6.1 Zasady klasyfikacji ekspozycji do koszyków

Bank, realizując postanowienia Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, klasyfikuje ekspozycje kredytowe do koszyków (ang. stage):

1. Koszyk 1 – ekspozycje, dla których ryzyko nie zwiększyło się istotnie od momentu początkowego ujęcia w portfelu kredytowym (sytuacja normalna),
2. Koszyk 2 – ekspozycje, dla których na datę raportową stwierdzono istotne pogorszenie jakości kredytowej w stosunku do daty początkowego ujęcia,
3. Koszyk 3 – ekspozycje, dla których została stwierdzona przesłanka utraty wartości,
4. POCI (ang. purchased or originated credit-impaired asset) – aktywa, dla których przesłanka utraty wartości została zidentyfikowana na moment początkowego ujęcia.

Przypisanie ekspozycji do koszyka 2 odbywa się w Banku zgodnie z algorytmem tzw. Logiki Transferu, określającym przesłanki jakościowe oraz ilościowe, mówiące o znaczącym wzroście ryzyka kredytowego, zaś o klasyfikacji do koszyka 3 decydują przesłanki utraty wartości.

Po ustaniu przesłanki ilościowej lub przesłanek jakościowych, na podstawie których ekspozycja została zaklasyfikowana do Koszyka 2 na datę raportową (klient i przypisana do niego ekspozycja nie ma aktywnej żadnej z przesłanek jakościowych Logiki Transferu ani przesłanki ilościowej), ekspozycja zmieni kwalifikację z Koszyka 2 na Koszyk 1. Dodatkowo, w przypadku kredytów, wobec których zastosowano narzędzia pomocowe (forborne) warunkiem przeklasyfikowania do Koszyka 1 jest upływanie okresu 24-miesięcy, w trakcie których kredyt jest prawidłowo obsługiwany (ang. performing).

Możliwe jest również przeklasyfikowanie klienta z koszyka 3 do koszyka 2 lub koszyka 1 dla detalicznej części portfela w momencie ustania przesłanki niewykonania zobowiązania (za wyjątkiem przesłanki restrukturyzacji), a w przypadku klienta korporacyjnego, w momencie gdy:

1. ustały przesłanki niewykonania zobowiązania (loss event-y), które powodowały klasyfikację klienta do koszyka 3, oraz
2. nastąpiła poprawa sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, w stopniu dającym wysokie prawdopodobieństwo spłaty całości zobowiązań kredytowych, według warunków wynikających z umowy pierwotnej lub z umowy określającej warunki restrukturyzacji, oraz
3. nastąpiła spłata zadłużenia przeterminowanego, oraz
4. zadłużenie jest terminowo obsługiwane przez co najmniej 12 miesięcy po zmianie warunków umownych, lub
5. saldo zobowiązań kredytowych i niekredytowych klienta wynosi zero na skutek całkowitej ich spłaty przez klienta, odzyskania wierzytelności Banku w wyniku podjętych działań windykacyjnych lub spisania wierzytelności.

3.3.6.1.1. Istotne pogorszenie jakości kredytowej (klasyfikacja do koszyka 2)

Identyfikacja istotnego pogorszenia jakości kredytowej aktywa odbywa się na bazie kryteriów ilościowych i jakościowych, przy czym o klasyfikacji aktywa do koszyka 2 decyduje wystąpienie przynajmniej jednego z kryteriów jakościowych lub kryterium ilościowego.

Kryteria jakościowe to:

- przeterminowanie należności o więcej niż 30 dni, przy uwzględnieniu progu materialności - liczba dni opóźnienia w spłacie najstarszej kwoty zaległości danej ekspozycji jest większa lub równa 31 dni, jednocześnie saldo kapitałowe bądź zaangażowanie pozabilansowe jest równe co najmniej 500 zł w przypadku ekspozycji detalicznej (lub 3 000 CZK lub 120 EUR dla oddziałów Banku w Czechach i na Słowacji odpowiednio) lub co najmniej 3 000 zł w przypadku ekspozycji korporacyjnej,
- występowanie flagi Forborne (status klienta wskazujący na jego trudności w spłacie zobowiązania kredytowego zgodnie z definicją Forborne stosowaną w Banku),
- występowanie flagi Watch (wewnętrzny proces Banku wskazujący klientów korporacyjnych podlegających szczególnej obserwacji pod względem zmian ich jakości kredytowej, zgodnie z zasadami klasyfikacji na Watch Listę przyjętymi w Banku).

Kryterium ilościowe Logiki Transferu wykorzystuje miarę istotnego pogorszenia jakości kredytowej bazującej na względnej zmianie długookresowej wartości PD określonej dla ekspozycji na datę raportową w stosunku do miary długookresowego PD określonej na datę początkowego ujęcia. Miara ta jest wyznaczana odrębnie dla portfela detalicznego oraz korporacyjnego w ramach segmentów homogenicznych ze względu na prawdopodobieństwo zajścia zdarzenia default. W przypadku gdy wartość względnej zmiany długookresowego PD przekroczy tzw. próg przejścia, wówczas dana ekspozycja trafia do Koszyka 2. Istotną kwestią w procesie kalkulacji miary pogorszenia jakości kredytowej jest spójne na poziomie całego Banku wyznaczanie daty początkowego ujęcia, względem której badane jest pogorszenie jakości kredytowej. Ponowna data początkowego ujęcia wyznaczana jest dla ekspozycji, dla których nastąpiła znacząca modyfikacja warunków kontraktowych. Każdorazowa zmiana daty początkowego ujęcia skutkuje ponowną kalkulacją, zgodnie z obowiązującymi na nową datę początkowego ujęcia charakterystykami ekspozycji, parametru inicjalnego PD, względem którego badane jest istotne pogorszenie jakości kredytowej ekspozycji.

3.3.6.1.2. Niskie ryzyko kredytowe

W przypadku ekspozycji, których charakterystyki wskazują na niskie ryzyko kredytowe (ang. Low Credit Risk - LCR), oczekiwane straty kredytowe wyznaczone są zawsze w horyzoncie 12 miesięcy. Dla ekspozycji oznaczonych jako LCR, nie zakłada się transferu z Koszyka 1 do Koszyka 2, choć nadal możliwe jest przejście z Koszyka 1 do Koszyka 3 w momencie stwierdzenia przesłanki utraty wartości. Bank stosuje kryterium LCR dla klientów korporacyjnych z segmentu K1 o PD-ratingu lepszym lub równym klasie 2.8. Kryterium LCR jest stosowane również w przypadku klientów z segmentów Banki i Rządy, Jednostek Samorządu Terytorialnego oraz NBFI (ang. Non Banking Financial Institution). Kryterium LCR nie jest stosowane wobec ekspozycji detalicznych.

3.3.6.1.3. Przesłanki utraty wartości - należności korporacyjne

W przypadku ekspozycji korporacyjnych Bank wyróżnia następujące przesłanki utraty wartości:

1. okres przeterminowania którejkolwiek ekspozycji o charakterze zobowiązania kredytowego dłużnika przekracza 90 dni (dla ekspozycji podmiotów sektora bankowego - 14 dni) oraz kwota przeterminowania przekracza 3 000 zł, dla klientów korporacyjnych, a 500 zł dla klientów Private Banking;
2. zbycie przez Bank ekspozycji ze znaczną stratą ekonomiczną związaną z obniżeniem wiarygodności kredytowej dłużnika;
3. dokonanie przez Bank wymuszonej restrukturyzacji ekspozycji, czego następstwem jest zmiana harmonogramu obsługi kredytu/transakcji z uwagi na brak możliwości wywiązania się przez dłużnika z umowy kredytowej/transakcji według jej pierwotnych założeń, prowadząca do:
 - a. zmniejszenie zobowiązań finansowych poprzez umorzenia części zobowiązania, lub
 - b. odroczenia istotnej części spłaty kwoty głównej, odsetek lub (jeżeli dotyczy) prowizji, pod warunkiem, że brak zgody na restrukturyzację skutkowałby opóźnieniem dłużnika w płatności powyżej 90 dni kalendarzowych dotyczącym istotnej części zobowiązania;
4. złożenie przez dłużnika wniosku o upadłość lub złożenie przez Bank, podmiot dominujący wobec Banku lub podmiot zależny od Banku wniosku o postawienie dłużnika w stan upadłości lub podobnego wniosku w odniesieniu do zobowiązań kredytowych dłużnika wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku lub podmiotu zależnego Banku;
5. ogłoszenie upadłości dłużnika lub uzyskanie przez niego podobnej ochrony prawnej, powodującej uniknięcie lub opóźnienie spłaty zobowiązań kredytowych wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku lub podmiotu zależnego Banku;
6. wypowiedzenie przez Bank umowy w części lub całości lub wszczęcie procedur restrukturyzacyjnych /windykacyjnych;
7. oszustwo (wyłudzenie) ze strony klienta;
8. Bank spodziewa się realizacji straty na kliencie.

Dodatkowo Bank identyfikuje przesłanki utraty wartości specyficzne dla poszczególnych kategorii podmiotów, a także tzw. miękkie przesłanki utraty wartości, mające na celu zasygnalizowanie sytuacji, które mogą prowadzić do niemożności wywiązania się dłużnika w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych wobec Banku. W przypadku ich wystąpienia dokonywana jest pogłębiona analiza uwzględniająca specyfikę obszaru działalności podmiotu, w wyniku której podejmowana jest indywidualna decyzja o klasyfikacji ekspozycji do jednego z koszyków.

3.3.6.1.4. Przesłanki utraty wartości - należności detaliczne

Przesłanki utraty wartości rozpoznawane są na poziomie klienta, tj. z uwzględnieniem wszystkich jego zobowiązań wobec Banku. W przypadku ekspozycji detalicznych Bank wyróżnia następujące przesłanki utraty wartości:

1. najczęściej występującą przesłanką utraty wartości jest opóźnienie w spłacie. Przesłanka utraty wartości ma miejsce, gdy kwota wymagalna wszystkich ekspozycji klienta, przeterminowanych powyżej 30 dni, przekracza 500 zł, (lub 3 000 CZK lub 120 EUR dla oddziałów Banku w Czechach i na Słowacji odpowiednio), a największe opóźnienie w spłacie jest większe niż 90 dni;
2. restrukturyzacja danego zobowiązania kredytowego;
3. upadłość dłużnika;
4. uznanie przez Bank danej transakcji jako wyłudzenie;
5. sprzedaż wierzytelności kredytowej ze znaczną stratą ekonomiczną;
6. stwierdzenie przez Bank nieściągalności zobowiązania;
7. wypłata przez towarzystwo ubezpieczeniowe świadczenia z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego (NWW).

3.3.6.2. Wyznaczanie oczekiwanych strat kredytowych

Kalkulacja oczekiwanych strat kredytowych (ECL) odbywa się na poziomie pojedynczego kontraktu lub ekspozycji (umowy). W podejściu portfelowym oczekiwane straty kredytowe stanowią iloczyn indywidualnych dla każdej ekspozycji oszacowanych wartości parametrów PD, LGD i EAD, a ostateczna wartość strat oczekiwanych jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach zdyskontowanych efektywną stopą procentową. W kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych nie jest stosowane podejście kolektywne (przypisanie jednej wartości parametru dla wybranych portfeli). Jeżeli na datę sprawozdawczą ryzyko kredytowe ekspozycji nie wzrosło znacznie od momentu początkowego ujęcia, oczekiwane straty kredytowe kalkulowane są w horyzoncie 12-miesięcznym (12m ECL). Jeżeli ryzyko kredytowe ekspozycji wzrosło znacznie od momentu początkowego ujęcia (ekspozycja znajduje się w koszyku 2), Bank kalkuluje oczekiwane straty kredytowe w horyzoncie dożywotnim (Lt ECL). Parametry wykorzystane w celu kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej w Koszyku 1 są identyczne z parametrami wyznaczanymi w celu wyliczenia długookresowej straty kredytowej w Koszyku 2 dla $t=1$, gdzie t oznacza pierwszy rok prognozy.

Podejście indywidualne obejmuje wszystkie bilansowe i pozabilansowe ekspozycje kredytowe z przesłanką utraty wartości w portfelu kredytów korporacyjnych oraz w portfelu kredytów segmentu Private Banking rejestrowanego w systemach korporacyjnych, a także wybrane ekspozycje kredytowe z przesłanką utraty wartości w portfelu kredytów mikrofirm detalicznych (stosowane w przypadku ekspozycji z zabezpieczeniem hipotecznym o saldzie zadłużenia powyżej 300 tys. zł oraz zaległości powyżej 1 roku). Oczekiwane straty kredytowe są kalkulowane jako różnica pomiędzy wartością bilansową brutto danego aktywa, a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych efektywną stopą procentową. Sposób kalkulacji oczekiwanych odzysków odbywa się w scenariuszach i zależy od wybranej strategii postępowania Banku wobec klienta. W przypadku strategii restrukturyzacji, rozważane scenariusze przygotowywane są dla ekspozycji i zakładają istotny udział odzysków z wpłat własnych klienta. W strategii windykacji, scenariusze są opracowywane z uwzględnieniem źródeł odzysku (zabezpieczenia). Bank przyjmuje scenariusze per ekspozycja/źródło odzysku, przy czym warunkiem niezbędnym jest opracowanie minimum 2 scenariuszy, z których jeden przewidywać będzie wystąpienie co najmniej częściowej straty na ekspozycji/źródle odzysku. Waga poszczególnych scenariuszy wynika z eksperckiej oceny prawdopodobieństwa scenariuszy opartej na istotnych okolicznościach faktycznych sprawy w szczególności dotyczących istniejących zabezpieczeń i ich rodzaju, sytuacji finansowej klienta, jego chęci współpracy, ryzykach mogących wystąpić w sprawie oraz czynnikach mikro- i makroekonomicznych.

Do wyceny oczekiwanych strat kredytowych Bank wykorzystuje dane zawarte w systemach transakcyjnych Banku zaimplementowanych oraz dedykowanych narzędziach.

3.3.6.2.1. Wykorzystanie scenariuszy makroekonomicznych w szacowaniu ECL

Podejście do wykorzystania scenariuszy makroekonomicznych w szacowaniu ECL jest dostosowane do specyfiki konkretnych spółek wchodzących w skład Grupy. Bank jest zobowiązany do wyznaczania oczekiwanej straty kredytowej w sposób, który odzwierciedla oczekiwania w zakresie różnych scenariuszy kształtowania się przyszłej sytuacji makroekonomicznej. W przypadku portfelowego szacowania ECL, Bank wyznacza parametr NLF (ang. non-linearity factor), który ma za zadanie korygować wartość oczekiwanej straty kredytowej (wyznaczanej co miesiąc). Wartość NLF jest wyznaczana co najmniej raz do roku, odrębnie dla segmentów detalicznych i korporacyjnych. Wartości współczynnika NLF są stosowane jako czynniki skalujące dla indywidualnych wartości ECL wyznaczanych na poziomie pojedynczych ekspozycji w poszczególnych segmentach na podstawie wyników 3-ech przeliczeń symulacyjnych wartości oczekiwanej straty kredytowej na identyczną datę raportową, wynikających z przyjętych scenariuszy makroekonomicznych. W szczególności parametr NLF dla danego segmentu jest wyznaczony jako iloraz:

1. ważonej prawdopodobieństwem realizacji scenariuszy, średniej wartości oczekiwanej straty z 3-ech scenariuszy makroekonomicznych (tzw. oszacowanie średnie), w skład których wchodzi: scenariusz bazowy, optymistyczny, pesymistyczny. Wagi tych scenariuszy odpowiadają prawdopodobieństwu realizacji każdego z nich i wynoszą odpowiednio 60% dla bazowego, 20% dla optymistycznego i 20% dla pesymistycznego (poza I kwartałem 2020 roku gdzie dokonano modyfikacji wagi scenariuszy makroekonomicznych, polegającej na przypisaniu wagi 100% dla scenariusza pesymistycznego. Odzwierciedliło to pogorszenie się sytuacji gospodarczej w kraju związane z epidemią COVID-19),
2. wartości oczekiwanej straty wyznaczonej w scenariuszu bazowym (oszacowanie referencyjne).

Przetwarzania symulacyjne, których wyniki są wykorzystywane do kalkulacji współczynnika NLF są wykonywane na podstawie tych samych danych wejściowych dotyczących charakterystyk ekspozycji, ale z wykorzystaniem różnych wektorów parametrów ryzyka, w przypadku gdy oczekiwania makroekonomiczne zdefiniowane w scenariuszach wpływają na wartości tych parametrów.

Dodatkowo, uwzględnienie informacji dotyczących przyszłości (forward-looking information) ma miejsce w modelach wszystkich trzech parametrów ryzyka kredytowego szacowanych w dożywotnim horyzoncie

oraz w ramach procesu alokacji do koszyków (LtPD, LtEAD, LtLGD, TL). W oszacowaniach Bank wykorzystuje między innymi ogólnodostępne wskaźniki makroekonomiczne (zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw, stopa bezrobocia, poziom eksportu/importu, płace, rentowność obligacji, należności monetarnych instytucji finansowych od gospodarstw domowych - szczegóły przedstawiono w Nocie 4), oczekiwania względem kształtowania się stóp procentowych i kursów walutowych, a także względem zmian cen nieruchomości w podziale na lokale mieszkalne i komercyjne.

W przypadku indywidualnego szacowania ECL, zakładane scenariusze odzysków uwzględniają różne czynniki makroekonomiczne oraz o charakterze ogólnym wpływające na czas i wysokość odzysków.

3.3.6.2.2. Istotne zmiany modelowe

Z powodu pogorszenia się sytuacji gospodarczej w kraju związanego z epidemią COVID-19, podjęto dodatkowe działania mające na celu uwzględnienie tej informacji w modelach wykorzystywanych do wyznaczenia oczekiwanych strat z tytułu ryzyka kredytowego. Ze względu na dynamicznie zmieniającą się sytuację oraz niepewność z nią związaną, działania Grupy były rozłożone w czasie i w I oraz II kwartale 2020 roku objęły:

1. modyfikację wagi scenariuszy makroekonomicznych, polegającą na przypisaniu wagi 100% dla scenariusza pesymistycznego, w modelu oczekiwanej straty, w pierwszym kwartale 2020 roku,
2. aktualizację modeli zależności długookresowego parametru PD od zmiennych makroekonomicznych, na bazie danych historycznych i aktualnie obserwowanej sytuacji gospodarczej, w drugim kwartale 2020 roku,
3. aktualizację prognoz makroekonomicznych, uwzględniających wpływ COVID-19 oraz akcji pomocowych państwa, wpływających na modele długoterminowych parametrów PD, EAD oraz LGD, jak również na poziom alokacji ekspozycji do Koszyka 2, w szczególności poprzez zwiększenie oczekiwanego poziomu alokacji dla części portfeli spowodowanego prognozowanym wzrostem szkodowości, w drugim kwartale 2020 roku,
4. przywrócenie wag scenariuszy makroekonomicznych wynoszących odpowiednio: 60% dla scenariusza bazowego, 20% dla optymistycznego i 20% dla pesymistycznego, w modelu oczekiwanej straty, przy równoległym uwzględnieniu aktualnych prognoz makroekonomicznych bezpośrednio w parametrach ryzyka, w drugim kwartale 2020 roku.

Sumaryczny wpływ wyżej wymienionych zmian na poziom oczekiwanej straty kredytowej wyniósł około 89 mln zł (negatywny wpływ na wynik). Dodatkowo wpływ na wycenę do wartości godziwej portfela niehipotecznego Banku wyniósł 9 mln zł (negatywny wpływ na wynik).

3.3.6.2.3. Wytyczne EBA dotyczące stosowania definicji niewykonania zobowiązania (EBA/GL/2016/07)

Z dniem 1 stycznia 2021 roku zaczną obowiązywać wytyczne EBA dotyczące stosowania definicji niewykonania zobowiązania, określonej w art. 178 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku.

Kluczowe zmiany obejmują:

- zmianę sposobu naliczania dni przeterminowania;
- określenie progu istotności (względnej i bezwzględnej) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z dnia 3 października 2019 r. (paragraf 2), jego przekroczenie nastąpi gdy:
 1. kwota stanowiąca sumę wszystkich kwot przeterminowanych zobowiązań kredytowych dłużnika wobec banku przekroczy:
 - a. 400 złotych – w przypadku ekspozycji detalicznych,
 - b. 2 000 złotych – w przypadku ekspozycji innych niż ekspozycje detaliczne,
 2. kwota przeterminowanych zobowiązań kredytowych dłużnika w stosunku do łącznej kwoty wszystkich ekspozycji bilansowych banku wobec tego dłużnika, przekroczy 1%;
- wytyczne dotyczące restrukturyzacji wymuszonej. Próg materialności, od którego Bank uznaje zmniejszone zobowiązanie finansowe za cechujące się niewykonaniem zobowiązania wynosi 1%;
- wprowadzenie kwarantanny (okresu próby), czasu w trakcie którego Bank ocenia zachowanie i sytuację finansową dłużnika. Okres kwarantanny liczony jest od momentu kiedy zdarzenie powodujące przesłankę niewykonania zobowiązania przestało mieć zastosowanie. Długość kwarantanny wynosi 12 miesięcy w przypadku przesłanki restrukturyzacji wymuszonej, natomiast w przypadku pozostałych przesłanek 3 miesiące. Prawidłowa obsługa zobowiązań przez dłużnika w okresie próby jest podstawą przeklasyfikowania go do statusu wykonania zobowiązania (non-default);

- spójne stosowanie definicji niewykonania zobowiązania – wytyczne EBA nakładają na instytucje obowiązek wdrożenia odpowiednich procesów zapewniających, że niewykonanie zobowiązania przez jednego dłużnika jest stwierdzane w sposób spójny w ramach całej grupy kapitałowej;
- szczegółowe zasady traktowania wspólnych zobowiązań kredytowych – Bank stosuje definicję niewykonania zobowiązania na poziomie dłużnika w obszarze detalicznym, w związku z czym zobowiązany jest stosować zapisy par. 95 – 105 Wytycznych EBA, na podstawie których powinien określić w swoich wewnętrznych zasadach i procedurach zasady traktowania wspólnych zobowiązań kredytowych oraz przenoszenia statusu niewykonania zobowiązania między ekspozycjami.

Wdrożenie zmian w definicji niewykonania zobowiązania, wynikających z wytycznych EBA, ujednoliciło podejście na rynku europejskim zapewniając w ten sposób porównywalność poziomów kredytów niepracujących prezentowanych przez instytucje.

Wpływ wdrożenia wytycznych EBA na koszty z tytułu ryzyka kredytowego na poziomie jednostkowym Banku szacowany jest na około 32 mln zł, a na poziomie skonsolidowanym na około 37 mln zł (kwota szacowana na moment wdrożenia wytycznych, która uwzględniona będzie w wyniku 2021 roku).

3.3.6.3. Pokrycie kosztami ryzyka kredytowego poszczególnych pod-portfeli

Poniższe tabele prezentują udział procentowy pozycji bilansowych i pozabilansowych Grupy, odnoszących się do kredytów i pożyczek oraz gwarancji i akredytyw udzielonych klientom indywidualnym, korporacyjnym i budżetowym oraz pokrycia ekspozycji kosztami ryzyka kredytowego dla każdej kategorii wewnętrznego ratingu stosowanego przez Bank (opis modelu ratingu jest przedstawiony w Nocie 3.3.4).

Portfel wyceniany w zamortyzowanym koszcie

Pod - portfel	31.12.2020		31.12.2019	
	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie rezerwą (%)	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie rezerwą (%)
1	16,52	0,01	14,32	0,01
2	27,80	0,07	28,13	0,06
3	12,72	0,21	16,61	0,15
4	25,59	0,55	25,05	0,48
5	7,38	2,31	6,17	1,62
6	0,42	5,31	0,76	3,43
7	2,27	7,01	2,00	7,84
8	0,58	0,18	0,69	0,49
pozostałe	3,29	0,14	3,19	0,04
kategoria default	3,43	58,25	3,08	60,57
Total	100,00	2,54	100,00	2,31

Na dzień 31 grudnia 2020 roku 44,32% portfela kredytów i pożyczek (dla zaangażowania bilansowego i pozabilansowego) jest klasyfikowane do dwóch najwyższych poziomów wewnętrznego systemu oceny (31 grudnia 2019 roku – 42,45%).

3.3.7. Zasady wyznaczania wartości godziwej dla aktywów kredytowych

Jeżeli nie są spełnione warunki umożliwiające wycenę ekspozycji kredytowej w zamortyzowanym koszcie (MSSF 9 par. 4.1.2), wówczas jest ona wyceniana w wartości godziwej przez wynik finansowy lub przez inne całkowite dochody).

3.3.7.1. Wycena do wartości godziwej aktywów kredytowych bez przesłanki utraty wartości

Wycena dla ekspozycji nie posiadających przesłanki utraty wartości, odbywa się na podstawie zdyskontowanych oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych.

Przyszłe przepływy z tytułu ekspozycji kredytowej wyznaczane są z uwzględnieniem:

- harmonogramu spłaty, a w przypadku braku harmonogramu (produkty odnawialne) – na podstawie statystycznej prognozy stopnia wykorzystania limitu kredytowego w poszczególnych okresach życia ekspozycji,
- wartości pieniądza w czasie, poprzez wykorzystanie w procesie prognozy przepływów odsetkowych projekcji oprocentowania aktywów wolnych od ryzyka,
- wahań kwoty i terminów przepływów wynikających z opcji przedpłaty (wcześniejszej częściowej lub całkowitej spłaty kwoty głównej) zawartej w umowie kredytowej, poprzez zastosowanie współczynników przedpłat,

- niepewności przepływów w całym prognozowanym okresie życia ekspozycji, wynikającej z ryzyka kredytowego, poprzez modyfikację przepływów kontraktowych przy pomocy wieloletnich parametrów ryzyka kredytowego LT PD i LT LGD,
- innych czynników, które byłyby brane pod uwagę przez potencjalnego nabywcę ekspozycji (narzutów kosztowych oraz oczekiwanej przez uczestników rynku marży zysku), kalibrując stopę dyskontową wykorzystywaną w procesie wyceny.

Zgodnie z wymogiem MSSF 13 dla ekspozycji, dla których nie są dostępne kwotowania z aktywnego rynku, Bank kalibruje stopę dyskontową w oparciu o wartość godziwą na datę początkowego ujęcia (tj. o cenę „nabycia” ekspozycji). Marża kalibracyjna odzwierciedla wycenę kosztów związanych z utrzymywaniem ekspozycji w portfelu oraz rynkowe oczekiwania, co do marży zysku realizowanej na aktywach podobnych do wycenianej ekspozycji.

3.3.7.2. Wycena do wartości godziwej aktywów kredytowych posiadających przesłankę utraty wartości

Aktywa kredytowe posiadające przesłankę utraty wartości wyceniane są w oparciu o przewidywane odzyski. W przypadku ekspozycji detalicznych odzwierciedlane są one za pomocą parametru LGD, natomiast dla ekspozycji korporacyjnych – w indywidualnych scenariuszach odzysków.

3.3.8. Przejęte zabezpieczenia

Grupa klasyfikuje przejęte zabezpieczenia jako aktywa przejęte za długi i wycenia zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości opisanymi w Nocie 2.21. Aktywa przejęte za długi zaklasyfikowane jako aktywa do zbycia zostaną wystawione na sprzedaż na właściwym dla nich rynku oraz zbyte w najszybszym możliwym terminie. Proces sprzedaży przejętych przez Bank zabezpieczeń jest zorganizowany zgodnie z polityką i procedurami określonymi dla poszczególnych rodzajów przejmowanych zabezpieczeń.

Polityką spółek Grupy jest sprzedaż przejętych aktywów lub – jak to ma miejsce w przypadku leasingu – oddanie w ponowny leasing innemu klientowi. Do rzadkości należą przypadki zagospodarowania przejętych aktywów na potrzeby własne – czynność taka musi być ekonomicznie uzasadniona i odzwierciedlać pilną potrzebę spółek Grupy oraz musi uzyskać każdorazowo aprobatę ich Zarządów. W 2020 roku i w 2019 roku Grupa nie posiadała żadnych trudnozbymalnych aktywów przejętych jako zabezpieczenia. Na dzień 31 grudnia 2020 roku wartość przejętych zabezpieczeń wyniosła 103 730 tys. zł i obejmowała głównie przedmioty leasingu (31 grudnia 2019 rok – 70 262 tys. zł). Wartość przejętych zabezpieczeń została ujęta w pozycji zapasy (Nocie 27).

3.3.9. Polityka Grupy mBanku w zakresie forbearance

Definicja

Polityka Grupy mBanku w zakresie forbearance oznacza zdefiniowany regulacjami wewnętrznymi zestaw działań związanych z renegocjacją i restrukturyzacją warunków umów kredytowych.

Grupa oferuje klientom, którzy są tymczasowo lub trwale w trudnej sytuacji finansowej i nie są w stanie sprostać pierwotnym warunkom spłaty, łagodniejsze warunki obsługi zobowiązań, pozwalające na utrzymanie bieżącej ich obsługi, bez których problemy finansowe klientów uniemożliwiłyby spłatę w terminie określonym pierwotną umową. Działania te mogą być inicjowane przez klienta lub podmiot finansujący z Grupy.

Typ oferowanej ulgi jest dostosowywany do charakteru i przewidywanego czasu trwania trudnej sytuacji finansowej klienta. Do zawarcia porozumienia z klientem konieczne jest przekonanie po stronie podmiotu finansującego z Grupy o zdolności i gotowości klienta do spłaty. Przed udzieleniem ulgi przeprowadzana jest ocena jej wpływu na poprawę zdolności klienta do spłaty.

Grupa renegocjuje umowy kredytowe z klientami mającymi trudności finansowe w celu maksymalizacji możliwości odzyskania należności oraz minimalizacji ryzyka defaultu (niewywiązania się klienta ze swoich zobowiązań).

Ekspozycje ze zmodyfikowanymi warunkami podlegającymi polityce forbearance (dalej - ekspozycje forborne) są przedmiotem raportowania regulacyjnego oraz wewnętrznego.

Stosowane instrumenty

Grupa prowadzi otwartą komunikację z klientem w celu jak najwcześniejszego rozpoznania trudności finansowych oraz poznania ich przyczyn. Działania pomocowe oferowane klientom indywidualnym, których trudności finansowe w ocenie Banku mają krótkoterminowy charakter, koncentrują się na czasowej redukcji wysokości rat i mogą mieć charakter między innymi zawieszenia spłat kapitału przy utrzymaniu spłat odsetek.

Klientom, których problemy finansowe mają charakter długoterminowy, może być oferowane wydłużenie terminu spłaty zobowiązań, które może obejmować zmniejszenie wysokości spłacanych rat.

Wobec klientów korporacyjnych będących w trudnej sytuacji finansowej ulgi oferowane przez Grupę, począwszy od standstill (zaniechania działań, do których bank jest upoważniony w przypadku naruszenia warunków umownych bądź covenantów) a na restrukturyzacji umów kończąc, mają na celu wsparcie procesu biznesowego. Umowy restrukturyzacyjne mogą zwiększyć bezpieczeństwo Grupy poprzez zamianę finansowania otwartego (kredyt w rachunku bieżącym) na faktoring lub dyskonto faktur. Umowy restrukturyzacyjne mogą uchylać lub łagodzić warunki dodatkowe zawarte w umowie pierwotnej, jeżeli jest to optymalna strategia przetrwania biznesu klienta.

Poniższa lista nie wyczerpuje wszystkich dostępnych ulg (działań forbearance) podlegających polityce forbearance, ale obejmuje te najczęściej stosowane:

- wydłużenie terminu spłaty kredytu,
- restrukturyzacja (średnio- lub długoterminowe refinansowanie),
- kapitalizacja odsetek,
- odroczenia spłat odsetek,
- odroczenia spłat rat kapitałowych,
- zawieszenie, odstąpienie od realizacji działań wynikających z dodatkowych warunków zawartych w umowie (tzw. covenantów),
- standstills.

W związku z kryzysem wywołanym pandemią COVID-19, w 2020 roku Grupa oferowała klientom szereg narzędzi pomocowych mających na celu wsparcie ich w trudnej sytuacji będącej następstwem wybuchu epidemii. Celem tych narzędzi była pomoc w zachowaniu płynności finansowej klientów poprzez krótkoterminowe zmniejszenie obciążeń finansowych.

Narzędzia stosowane w Grupie do końca września 2020 roku były zgodne ze stanowiskiem banków w zakresie ujednolicenia zasad oferowania narzędzi pomocowych dla klientów sektora bankowego. Stanowisko to miało charakter moratorium pozaustawowego w rozumieniu wytycznych EUNB w sprawie ustawowych i pozaustawowych moratoriów na spłaty kredytów, które banki stosują w związku z kryzysem wywołanym COVID-19. Zostało one notyfikowane przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego do EUNB.

Moratorium objęło instrumenty pomocowe udzielane od 13 marca do 30 września 2020 roku.

Grupa oferuje również klientom wsparcie w ramach tzw. tarczy antykryzysowej 4.0, obowiązującej od dnia 23 czerwca 2020 roku, w ramach której klienci którzy stracili pracę lub inne główne źródło dochodu po 13 marca 2020 roku, mają prawo do zawieszenia na okres do 3 miesięcy spłaty kredytu, bez naliczania odsetek w okresie zawieszenia wykonywania umowy. To udogodnienie ma charakter moratorium ustawowego w rozumieniu wytycznych EUNB.

Zgodnie z opublikowanym w dniu 25 marca 2020 roku oświadczeniem EUNB w sprawie stosowania ram ostrożnościowych dotyczących niewykonania zobowiązania, forbearance i MSSF9 w świetle środków COVID-19 mówiącym, że stosowanie narzędzi pomocowych COVID-19 w postaci moratoriów spłat spełniających wytyczne zdefiniowane w wytycznych EBA dotyczących traktowania publicznych i prywatnych moratoriów w świetle środków COVID-19, nie powoduje automatycznej klasyfikacji ekspozycji do default i forbearance, oraz z oświadczeniem UKNF opublikowanym w ramach Pakietu Impulsów Nadzorczych na rzecz Bezpieczeństwa i Rozwoju, że zastosuje elastyczne podejście do stosowania wytycznych EBA odnośnie do ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych, Grupa nie klasyfikuje udzielenia stosowanych z uwagi na kryzys COVID-19 instrumentów pomocowych w ramach moratoriów jako działanie forbearance.

Wyjątek stanowią klienci korporacyjni, w przypadku których stosowane jest podejście bazujące na indywidualnej ocenie czy wymagana jest klasyfikacja ekspozycji takiego klienta jako forborne, zgodnie z obowiązującymi w Grupie regulacjami.

Zarządzanie ryzykiem

Działania forbearance są w Grupie od wielu lat integralną częścią działalności obszaru zarządzania ryzykiem. Portfel klientów w statusie forborne podlega regularnemu przeglądowi i raportowaniu do kierownictwa obszaru. Ocenie podlega skuteczność podejmowanych działań, regularność obsługi zrestrukturyzowanych transakcji w zależności od typu produktu oraz segmentu klienta. Analiza ryzyka związanego z detalicznym portfelem forborne ma charakter portfelowy, zaś portfela korporacyjnego oparta jest na podejściu indywidualnym.

W bankowości korporacyjnej, każda ekspozycja kredytowa Banku wobec klientów z rozpoznaną przesłanką utraty wartości (loss event) jest klasyfikowana do kategorii default i poddawana testowi impairmentowemu na utratę wartości. Każda ekspozycja w kategorii default jest przejmowana do obsługi przez wyspecjalizowaną jednostkę ds. restrukturyzacji i windykacji. Wszystkie ekspozycje kredytowe Banku wobec klientów w trudnej sytuacji finansowej (w tym: w kategorii default), wobec których Bank zastosował ulgi, mają status forborne. Klienci non-default w trudnej sytuacji finansowej, tj.: bez rozpoznanej przesłanki utraty wartości, którzy otrzymali ulgę, podlegają szczególnemu monitoringowi (Watch List – WL) przez wszystkie jednostki uczestniczące w procesie kredytowania. Monitorowana jest ich bieżąca sytuacja finansowa oraz kontrolowane jest wystąpienie przesłanek utraty wartości należności Grupy.

Grupa nie stosuje odrębnych modeli do wyznaczania poziomu rezerwy portfelowej bądź celowej na produktach pomocowych podlegających polityce forbearance.

Warunki wyjścia ekspozycji z forborne - obszar bankowości korporacyjnej

Grupa zaprzestaje wykazywania ekspozycji jako forborne w przypadku spełnienia łącznie wszystkich poniższych warunków:

- nastąpiła poprawa sytuacji finansowej klienta, ekspozycja została uznana za niezagrażoną i została przeklasyfikowana z kategorii zagrożonej,
- ekspozycja pozostaje niezagrażona co najmniej 24 miesiące od daty uznania ekspozycji za niezagrażoną (okres próby),
- występują regularne wpływy (przeterminowanie nie przekracza 30 dni) z tytułu należności lub odsetek w istotnej wysokości przez okres co najmniej 12 ostatnich miesięcy okresu próby,
- żadna ekspozycja dłużnika nie jest przeterminowana powyżej 30 dni na koniec okresu próby.

Warunki wyjścia ekspozycji z forborne - obszar bankowości detalicznej

Kontrakt przestaje być klasyfikowany jako ekspozycja forborne, gdy spełnione są łącznie poniższe warunki:

- kontrakt jest uważany za niezagrażony (performing),
- minęły co najmniej 2 lata próby od uznania ekspozycji za niezagrażoną (performing),
- wystąpiły regularne wpływy z tytułu należności lub odsetek (opóźnienia w spłacie na kontrakcie nie przekraczające 30 dni w istotnej wysokości), co najmniej od połowy okresu próby, o którym mowa powyżej,
- na koniec 2-letniego okresu próby żadna z ekspozycji dłużnika nie jest przeterminowana powyżej 30 dni i jednocześnie kwota wymagalna nie przekracza progu materialności określonego w regulacjach wewnętrznych Banku.

Charakterystyka portfela

	31.12.2020			31.12.2019		
	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Wartość netto/ wartość godziwa	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Wartość netto/ wartość godziwa
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie	111 778 636	(3 640 826)	108 137 810	106 393 532	(3 190 278)	103 203 254
w tym: ekspozycje forborne	2 284 573	(497 959)	1 786 614	2 118 673	(626 254)	1 492 419
w tym: w kategorii default	1 044 713	(454 351)	590 362	1 232 518	(603 456)	629 062
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy			1 506 319			1 971 532
w tym: ekspozycje forborne			109 927			123 818
w tym: w kategorii default			97 187			103 286
Ekspozycje forborne, razem			1 896 541			1 616 237
w tym: w kategorii default			687 549			732 348

Zmiany wartości bilansowej ekspozycji forborne	31.12.2020	31.12.2019
Saldo na początek okresu	1 616 237	1 376 680
Wyjścia z forbearance	(343 811)	(301 593)
Wejścia do forbearance	752 777	664 882
Zmiana salda na kontynuowanych umowach	(128 662)	(123 732)
Saldo na koniec okresu	1 896 541	1 616 237

Przeprowadzona dla powyższych okresów raportowych analiza wykazała znikomy udział ekspozycji, które w ciągu jednego roku opuszczają status forbearance, a następnie do niego wracają.

Ekspozycje forborne według segmentów klienta	31.12.2020	31.12.2019
Kredyty i pożyczki udzielone klientom		
Klienci indywidualni	820 285	609 041
<i>w tym: kredyty hipoteczne i mieszkaniowe</i>	<i>593 019</i>	<i>537 252</i>
Klienci korporacyjni	1 076 256	1 007 196
Klienci budżetowi	-	-
Razem	1 896 541	1 616 237

Ekspozycje forborne według charakteru udzielonej ulgi	31.12.2020	31.12.2019
Refinansowanie	101 739	159 214
Zmiana warunków	1 794 802	1 457 023
Razem	1 896 541	1 616 237

Ekspozycje forborne według struktury geograficznej	31.12.2020	31.12.2019
Polska	1 848 693	1 561 030
Zagranica	47 848	55 207
Razem	1 896 541	1 616 237

Ekspozycje forborne według przeterminowania	31.12.2020	31.12.2019
Nieprzeterminowane	458 309	1 071 540
do 30 dni	1 126 249	176 597
od 31 dni do 90 dni	65 090	73 577
powyżej 90 dni	246 893	294 523
Razem	1 896 541	1 616 237

Ekspozycje forborne według struktury branżowej	31.12.2020	31.12.2019
Osoby fizyczne	820 034	609 040
Budownictwo	427 707	195 145
Obsługa rynku nieruchomości	197 431	148 249
Branża spożywcza	101 992	86 417
Branża finansowa	99 280	101 841
Drewno, meble i wyroby papiernicze	54 931	51 759
Tkaniny i odzież	45 616	65 377
Motoryzacja	38 384	28 493
Działalność profesjonalna	25 680	103 741
Hotele i restauracje	17 924	19 020
Pozostałe branże	67 562	207 155
Razem	1 896 541	1 616 237

3.3.10. Ryzyko kontrahenta wynikające z transakcji na instrumentach pochodnych

Ekspozycja kredytowa na portfelu mBanku jest kalkulowana jako suma kosztu zastąpienia poszczególnych transakcji (netowanie pozycji kredytowej - NPV) i potencjalnej zmiany wyceny w przyszłości (Add-on). Bank korzysta z metod ograniczania ryzyka takich jak kompensowanie (netting) i kolateralizacja (uwzględnienie zabezpieczeń). Netowanie ekspozycji kredytowej jest stosowane po podpisaniu z kontrahentem tzw. umowy kompensacyjnej (netting agreement), zaś kolateralizacja wymaga podpisania umowy CSA (Credit Support Annex) lub zawarcia stosownej klauzuli w obowiązującej z klientem umowie

ramowej. Umowa CSA pozwala na wezwanie klienta do wpłacenia zabezpieczenia (variation margin) jeśli wycena portfela transakcji klienta przekroczy określony poziom kwotowy (tzw. threshold). Dodatkowo w zakresie obowiązujących umów możliwa jest wymiana dodatkowego zabezpieczenia (initial margin, itp.). Ekspozycja kredytowa na instrumentach pochodnych jest korygowana o otrzymane lub wniesione zabezpieczenie (variation margin) i może być ponadto korygowana o dodatkowe zabezpieczenia zgodnie z podpisanymi umowami między Bankiem a kontrahentami. W celu kalkulacji ekspozycji kredytowej na potrzeby ryzyka kontrahenta uwzględnia się jedynie pozytywną wycenę portfela transakcji pochodnych.

Kontrola tej ekspozycji dokonywana jest systemowo w czasie rzeczywistym. Kontrolowane jest na bieżąco wykorzystanie przyznanych limitów kontrahenta z tytułu transakcji na instrumentach pochodnych. Dodatkowo kontrolowane jest przestrzeganie restrykcji wynikających z poszczególnych decyzji kredytowych, regulacji nadzorczych i decyzji biznesowych. Limity na ekspozycję kredytową z tytułu transakcji pochodnych są dekomponowane na określone grupy produktów i tenory transakcji.

Rozkład ekspozycji kredytowej mBanku z tytułu zawartych transakcji pochodnych w podziale na typ kontrahenta przedstawia się w następujący sposób:

- 36,9% z bankami,
- 8,8% z kontrahentami centralnymi (CCP),
- 7,5% z instytucjami finansowymi,
- 46,8% z korporacjami, private banking i pozostałymi.

Rozkład ekspozycji kredytowej z tytułu zawartych transakcji pochodnych w podziale na typ klienta został przedstawiony w poniższej tabeli:

Typ klienta	Ekspozycja kredytowa 2020 (w mln zł)	Ekspozycja kredytowa 2019 (w mln zł)
Banki z umową zabezpieczającą	1 479	1 169
Banki bez umowy zabezpieczającej	-	1
Kontrahenci centralni	354	282
Korporacje z limitem	1 890	1 616
Niebankowe instytucje finansowe	302	205
Klienci Private Banking	(1)	(2)
Korporacje z ekspozycją zabezpieczoną gotówką i pozostali	(13)	(15)

*ujemna ekspozycja oznacza overcollateralizację

Pozytywna wycena transakcji pochodnych (z uwzględnieniem netowania) oraz wniesione/otrzymane zabezpieczenie zostało przedstawione w poniższej tabeli:

(w mln zł)	Banki		CCP*		Korporacje i pozostali kontrahenci			
					CSA	bez CSA	CSA	bez CSA**
	2020	2019	2020	2019	2020		2019	
NPV	86,95	32,11	29,91	-	57,01	345,70	1,23	129,73
zabezpieczenie otrzymane (z uwzględnieniem zabezpieczenia złożonego u depozytariusza)	275,31	154,86	-	-	-	67,60	-	51,31
zabezpieczenie wpłacone (z uwzględnieniem zabezpieczenia złożonego u depozytariusza)	175,35	55,30	307,24	256,45	-	-	-	-

*collateral nie uwzględnia variation margin and default fund (zabezpieczenie składane w CCP na wypadek niewykonania zobowiązania przez któregoś z członków izby)

**collateral skalkulowany w oparciu o bieżącą wycenę i jej potencjalną zmianę w przyszłości

3.4. Koncentracja aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych

Ryzyko koncentracji geograficznej

W celu aktywnego zarządzania ryzykiem koncentracji na kraje Grupa:

- przestrzega sformalizowanych procedur mających na celu identyfikację, pomiar oraz monitorowanie tego ryzyka,
- przestrzega sformalizowanych limitów ograniczających ryzyko na kraje oraz zasad postępowania w przypadku przekroczenia tych limitów,
- posiada system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka na kraje, wspierający proces decyzyjny dotyczący zarządzania,
- utrzymuje kontakty z wyselekcjonowaną grupą największych banków o dobrym ratingu, aktywnych w obsłudze transakcji zagranicznych. Na niektórych rynkach, których ryzyko jest trudne do oszacowania, Bank korzysta z usług swoich zagranicznych banków korespondentów, na przykład Commerzbanku, oraz z ubezpieczenia w KUKE pokrywającego ryzyko ekonomiczne i polityczne.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku i na dzień 31 grudnia 2019 roku nie występował istotny poziom koncentracji geograficznej w portfelu kredytowym Grupy mBanku. W zakresie ekspozycji odnoszących się do krajów innych niż Polska nie stwierdzono istotnego udziału ekspozycji z utratą wartości.

Ryzyko koncentracji branżowej

Monitoring zaangażowań w branże, zdefiniowane zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności, dokonywany jest w poszczególnych spółkach Grupy, zgodnie z wewnętrznymi przepisami.

mBank analizuje ryzyko koncentracji branżowej w celu bezpiecznego i efektywnego budowania portfela korporacyjnego i zarządza ryzykiem koncentracji branżowej między innymi poprzez limity branżowe.

Limitowaniu podlegają branże, na które Bank posiada zaangażowanie powyżej 5% łącznej kwoty zaangażowania w portfelu korporacyjnym na koniec danego okresu sprawozdawczego, a także branże wskazane przez Komitet Ryzyka Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (KRK).

mBank ustalił limit zaangażowania mBanku w dowolną branżę na poziomie nie wyższym niż:

- 12% wartości brutto korporacyjnego portfela kredytowego dla branż o ryzyku niskim, ale nie więcej niż 60% wartości kapitału Tier 1,
- 10% wartości brutto korporacyjnego portfela kredytowego dla branż o ryzyku średnim, ale nie więcej niż 50% wartości kapitału Tier 1,
- 7% wartości brutto korporacyjnego portfela kredytowego dla branż o ryzyku wysokim, ale nie więcej niż 35% kapitału Tier 1.

W przypadku gdy wykorzystanie limitu wynosi co najmniej 90%, wprowadzane są działania zapobiegające przekroczeniu limitów. Decyzje w tym zakresie podejmuje KRK.

Poniższa tabela prezentuje strukturę koncentracji zaangażowania bilansowego Grupy mBanku S.A. w poszczególne branże. Podział branżowy jest zbudowany na podstawie koncepcji łańcucha wartości, gdzie w ramach jednej branży skupione są podmioty które prowadzą działalność związaną z danym rynkiem (dostawcy, producenci, sprzedawcy).

Poniższa tabela dotyczy kredytów wycenianych zamortyzowanym kosztem i nie obejmuje kredytów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Struktura koncentracji zaangażowania Grupy mBanku

Lp	Branże	Wartość brutto	%	Wartość brutto	%
		31.12.2020		31.12.2019	
1.	Osoby fizyczne	65 999 453	59,04	58 674 891	55,15
2.	Obsługa rynku nieruchomości	7 211 368	6,45	6 305 974	5,93
3.	Budownictwo	4 843 129	4,33	5 160 496	4,85
4.	Branża spożywcza	2 869 995	2,57	3 017 507	2,84
5.	Transport i logistyka	2 758 935	2,47	2 825 670	2,66
6.	Metale	2 159 089	1,93	2 331 810	2,19
7.	Materiały budowlane	1 908 325	1,71	2 178 231	2,05
8.	Chemia i tworzywa	1 836 669	1,64	1 915 441	1,80
9.	Motoryzacja	1 800 110	1,61	2 240 037	2,11
10.	Drewno, meble i wyroby papiernicze	1 682 940	1,51	1 782 443	1,68
11.	Branża finansowa	1 668 335	1,49	1 766 892	1,66
12.	Energetyka i ciepłownictwo	1 358 741	1,22	1 126 577	1,06
13.	Działalność profesjonalna	1 350 347	1,21	1 406 065	1,32
14.	Handel detaliczny	1 332 389	1,19	1 231 428	1,16
15.	Handel hurtowy	1 231 929	1,10	1 427 747	1,34
16.	Informatyka (IT)	1 077 032	0,96	1 172 087	1,10
17.	Farmacja	895 675	0,80	894 470	0,84
18.	Leasing i wynajem ruchomości	871 694	0,78	1 116 106	1,05
19.	Hotele i restauracje	789 496	0,71	748 789	0,70
20.	Opieka zdrowotna	778 940	0,70	670 328	0,63

Łączne zaangażowanie Grupy na dzień 31 grudnia 2020 roku w wyżej wymienione branże (poza osobami fizycznymi) wynosi 34,38% portfela kredytowego (31 grudnia 2019 roku – 36,97%).

Poniższa tabela przedstawia ryzyko branż limitowanych na koniec 2020 roku i na koniec 2019 roku.

Lp.	Branża	31.12.2020	31.12.2019
1.	Finansowa	niskie	niskie
2.	Paliwowa	średnie	średnie
3.	Spożywcza	średnie	średnie
4.	Budowlana	wysokie	wysokie
5.	Motoryzacyjna	n/d*	średnie
6.	Metale	wysokie	wysokie
7.	Chemia i tworzywa	n/d*	średnie
8.	Energetyka	średnie	n/d*

*n/d oznacza, że ekspozycja Banku nie przekraczała 5% portfela korporacyjnego, branża nie była limitowana.

Ryzyko koncentracji dużych ekspozycji

Celem procesu zarządzania ryzykiem koncentracji dużych ekspozycji jest bieżący monitoring poziomu limitów określonych w Rozporządzeniu CRR. W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem przekroczenia regulacyjnych limitów w Banku:

- ustalane są limity wewnętrzne, mniejsze niż określone w Rozporządzeniu CRR,
- prowadzony jest codzienny monitoring dużych ekspozycji oraz obowiązuje niezwłoczne informowanie uczestników procesów, kredytowego i inwestycyjnego, w przypadku zanotowania przekroczeń limitów wewnętrznych.

Działania te mają bezpośredni wpływ na decyzje podejmowane w Banku dotyczące nowych ekspozycji lub zwiększania ekspozycji istniejących.

mBank przykładą szczególną wagę do prawidłowej identyfikacji skali ryzyka wobec znaczących ekspozycji kredytowych, które są zdefiniowane w wewnętrznych przepisach Banku. W przypadku przekroczenia określonej kwoty ekspozycji/limitu na klienta lub grupę podmiotów powiązanych identyfikowanej jako „bulk risk” finansowanie wymaga dodatkowej decyzji Zarządu Banku niezależnie od PD-ratingu i poziomu szacunku decyzyjnego.

Bank monitoruje duże zaangażowania podlegające limitowi koncentracji, tj. ekspozycje po uwzględnieniu skutków ograniczenia ryzyka kredytowego (art. 401-403 Rozporządzenia CRR) oraz wyłączeń (art. 390 ust. 6, art. 400, art. 493 ust. 3 Rozporządzenia CRR), które są równe lub przekraczają 10% uznanego kapitału. Według stanu na koniec 2020 roku i na koniec 2019 roku nie zanotowano żadnego dużego zaangażowania podlegającego limitowi koncentracji.

W Banku funkcjonuje Komitet Kredytowy Grupy mBanku, który jest odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru na ryzykiem koncentracji i dużymi ekspozycjami na poziomie spółek zależnych mBanku.

3.5. Ryzyko rynkowe

W prowadzonej działalności Grupa jest narażona na ryzyko rynkowe, czyli ryzyko niekorzystnej zmiany bieżącej wyceny instrumentów finansowych znajdujących się w portfelach Grupy, następującej w wyniku zmian czynników ryzyka rynkowego, takich jak:

- stopy procentowe,
- kursy walutowe,
- ceny akcji i kwotowania indeksów,
- implikowane zmienności instrumentów opcyjnych,
- spready kredytowe (w części odpowiadającej za rynkową fluktuację cen papierów dłużnych, odzwierciedlając wartość spreadu kredytowego dla obligacji korporacyjnych oraz wartość spreadu pomiędzy krzywą rentowności obligacji rządowych a krzywą swap - dla obligacji rządowych).

W zakresie księgi bankowej Grupa wyróżnia ryzyko stopy procentowej, które definiuje jako ryzyko niekorzystnej zmiany zarówno bieżącej wyceny pozycji księgi bankowej, jak i wyniku odsetkowego, na skutek zmian stóp procentowych.

3.5.1. Organizacja zarządzania ryzykiem

Organizując procesy zarządzania ryzykiem rynkowym mBank przestrzega wymogów wynikających z przepisów prawa oraz uwzględnia rekomendacje nadzorcze, w szczególności Rekomendacje KNF (między innymi A, C, G, I) oraz wytyczne EBA, które dotyczą zarządzania ryzykiem rynkowym.

Naczelną zasadą organizacji procesu zarządzania ryzykiem rynkowym jest oddzielenie funkcji monitoringu i kontroli ryzyka rynkowego od funkcji związanych z podejmowaniem i utrzymywaniem otwartych pozycji ryzyka rynkowego.

3.5.2. Narzędzia i miary

Na potrzeby wewnętrznego zarządzania Bank kwantyfikuje ekspozycję na ryzyko rynkowe, zarówno dla księgi bankowej, jak i handlowej, poprzez pomiar:

- wartości zagrożonej (VaR),
- oczekiwanej straty pod warunkiem, że strata przekracza wartość zagrożoną (ES – Expected Shortfall),
- wartości zagrożonej w niekorzystnych warunkach rynkowych (Stressed VaR),
- kapitału ekonomicznego na pokrycie ryzyka rynkowego,
- wartości testów warunków skrajnych,
- wrażliwości portfela na zmiany cen i parametrów rynkowych (IR BPV – Interest Rate Basis Point Value, CS BPV – Credit Spread Basis Point Value).

Bank przypisuje ryzyko rynkowe pozycjom księgi bankowej niezależnie od zasad kalkulacji wyniku na tych pozycjach stosowanych na potrzeby sprawozdawczości finansowej. Miary ryzyka rynkowego pozycji odsetkowych księgi bankowej są wyznaczane modelami wartości bieżącej (NPV – net present value).

Bank monitoruje ryzyko rynkowe w trybie dziennym. Dla wybranych miar ryzyka pomiar prowadzony jest w trybie tygodniowym (Stressed VaR, CS BPV według klas ratingowych) lub miesięcznym (kapitał ekonomiczny).

Dla księgi bankowej Bank stosuje dodatkowo następujące miary (szerzej opisane w rozdziale dotyczącym ryzyka stopy procentowej):

- wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału (delta EVE),
- wrażliwość wyniku odsetkowego netto (delta NII),
- luka przeszacowania.

Wartość zagrożona (VaR) wyznaczana jest dla poszczególnych czynników ryzyka za pomocą metody historycznej, dla 1-dniowego i 10-dniowego horyzontu czasowego, dla poziomów ufności 95%, 97,5% oraz

99%, zakładając utrzymywanie niezmiennego struktury portfela. W metodzie symulacji historycznej brane są pod uwagę dane historyczne dotyczące czynników ryzyka z ostatnich 254 dni roboczych.

Na podstawie kalkulacji wartości zagrożonej obliczana jest oczekiwana wartość straty pod warunkiem, że strata przekracza wartość zagrożoną (ES), jako średnia z sześciu hipotetycznych największych strat.

Wartość zagrożona w niekorzystnych warunkach rynkowych (Stressed VaR) jest miarą potencjalnej straty portfela w niekorzystnych warunkach rynkowych odbiegających od typowego zachowania rynku. Kalkulacja jest analogiczna do kalkulacji wartości zagrożonej, a jedyną różnicą jest okres występowania warunków skrajnych, który wyznaczany jest na podstawie szeregu wartości zagrożonej, opartego na kolejnych dwunastomiesięcznych oknach zmian czynników ryzyka od 2007 roku.

Kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka rynkowego to kapitał na pokrycie strat w skali jednego roku z tytułu zmian wyceny instrumentów finansowych tworzących portfele Grupy mBanku, wynikających ze zmian cen i wartości parametrów rynkowych.

Dodatkowymi miarami ryzyka rynkowego, uzupełniającymi pomiar wartości zagrożonej, są testy warunków skrajnych. Pokazują one hipotetyczną zmianę bieżącej wyceny portfeli Grupy mBanku, która nastąpiłaby wskutek wystąpienia tzw. scenariuszy testów warunków skrajnych, czyli przyjęcia przez czynniki ryzyka wyszczególnionych skrajnych wartości, przy założeniu utrzymywania statycznego portfela.

Testy warunków skrajnych składają się z dwóch części: standardowych testów warunków skrajnych wyznaczonych dla standardowych czynników ryzyka (kursy wymiany walut, stopy procentowe, ceny akcji oraz ich zmienności), a także testów warunków skrajnych, które obejmują zmiany spreadów kredytowych. W ten sposób zaadresowano między innymi potrzebę pokrycia w analizach testów warunków skrajnych niezależnego wpływu ryzyka bazowego (spreadu pomiędzy krzywą rentowności obligacji rządowych oraz krzywą swap), na które wyeksponowana jest Grupa z tytułu utrzymywania portfela obligacji Skarbu Państwa.

IR BPV jest miarą wrażliwości bieżącej wyceny portfeli na wzrost stóp procentowych o 1 punkt bazowy, a CS BPV na wzrost spreadu kredytowego o 1 punkt bazowy.

W celu odwzorowania ryzyka stopy procentowej produktów obszarów bankowości detalicznej i korporacyjnej o nieokreślonym terminie przeszacowania odsetek lub o stopach administrowanych przez mBank, Bank stosuje modele tak zwanych portfeli replikujących. Podejście do rachunków bieżących uwzględnia podział części stabilnej na część salda wrażliwą i niewrażliwą na zmiany stóp procentowych. Przyjęta dla części stabilnych kapitału oraz rachunków bieżących, niewrażliwych na zmiany stóp procentowych, struktura tenorowa odzwierciedla przyjętą strategię banku w zakresie stabilizowania wyniku odsetkowego.

Przedstawione poniżej wyniki pomiaru VaR i IR BPV prezentują ujęcie z uwzględnieniem modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących.

Metodologia pomiaru podlega wstępnej i okresowej walidacji, prowadzonej przez Jednostkę Walidacyjną, oraz kontroli przez Departament Audytu Wewnętrznego.

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko rynkowe ustanawiane są limity na:

- VaR na poziomie ufności 97,5% w 1-dniowym horyzoncie czasowym,
- wyniki testów warunków skrajnych,
- miary wrażliwości IR BPV i CS BPV.

Decyzje w zakresie wartości limitów ryzyka rynkowego podejmują:

- Rada Nadzorcza (w odniesieniu do portfela Grupy mBanku),
- Zarząd Banku (w odniesieniu do portfela mBanku),
- Komitet Ryzyka Rynków Finansowych (w odniesieniu do portfeli jednostek biznesowych).

3.5.3. Profil ryzyka rynkowego

Zasadniczym źródłem ryzyka rynkowego Grupy mBanku są pozycje mBanku.

Wartość zagrożona

W 2020 roku ryzyko rynkowe mierzone wartością zagrożoną VaR (w horyzoncie jednodniowym, na poziomie ufności 97,5%) utrzymywało się na umiarkowanym poziomie w relacji do limitów VaR.

W tabeli przedstawione zostały wartości VaR dla portfela Grupy i mBanku:

tys. zł	2020				2019			
	Grupa mBanku		mBank		Grupa mBanku		mBank	
	31.12.2020	średnia	31.12.2020	średnia	31.12.2019	średnia	31.12.2019	średnia
VaR IR	11 332	9 169	11 091	9 365	4 294	3 840	3 778	3 759
VaR FX	2 333	1 478	2 196	1 390	767	957	728	961
VaR EQ	-	-	-	-	-	-	-	-
VaR CS	77 291	53 573	76 296	52 497	21 908	21 927	20 989	21 241
VaR	66 246	47 259	66 191	46 512	22 494	21 999	21 978	21 344
Stressed VaR	154 612	134 063	152 842	130 963	97 073	108 369	94 229	104 269

VaR IR – ryzyko stopy procentowej (bez wyodrębnionego spreadu kredytowego)

VaR FX – ryzyko walutowe

VaR EQ – ryzyko akcyjne

VaR CS – ryzyko spreadu kredytowego

Wyniki pomiaru prezentują ujęcie z uwzględnieniem modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących.

Na poziom wartości zagrożonej (VaR) miały wpływ w przeważającej mierze portfele instrumentów wrażliwych na stopę procentową oraz na wyodrębniony spread kredytowy - głównie portfele skarbowych papierów dłużnych (na księdze bankowej i handlowej) oraz pozycje wynikające z transakcji wymiany stóp procentowych.

Miary wrażliwości

W tabeli przedstawione zostały wartości IR BPV i CS BPV (+1 p.b.) dla portfela Grupy i mBanku w podziale na księgę bankową i handlową:

mln zł	IR BPV				CS BPV			
	Grupa mBanku		mBank		Grupa mBanku		mBank	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Księga bankowa	(1 197)	257	(1 195)	263	(13 934)	(8 302)	(13 739)	(8 075)
Księga handlowa	(2)	56	(2)	56	(205)	(504)	(205)	(504)
Suma	(1 199)	313	(1 197)	319	(14 139)	(8 806)	(13 944)	(8 579)

Prezentowana wrażliwość na zmiany spreadu kredytowego (CS BPV) dla księgi bankowej mBanku w około 50% wynika z pozycji w papierach dłużnych wycenianych według zamortyzowanego kosztu. Wahania cen rynkowych nie mają wpływu na poziom rezerwy rewaluacyjnej i rachunek zysków i strat dla tych pozycji.

Kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka rynkowego

Bank kalkuluje kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka rynkowego z uwzględnieniem modelowania stabilnych części kapitału i rachunków bieżących.

Na koniec 2020 roku kapitał ekonomiczny na ryzyko rynkowe wynosił dla Grupy mBanku 1 266,4 mln zł, natomiast dla Banku 1 202,8 mln zł. Dla porównania na koniec 2019 roku wartości tej miary kształtowały się odpowiednio na poziomie 1 162,8 mln zł oraz 1 134,8 mln zł. Wielkość kapitału ekonomicznego na ryzyko rynkowe w 2020 roku determinowana była głównie wzrostem zmienności stóp procentowych na skutek zaburzeń na rynkach po wystąpieniu pandemii, wzrostem wolumenu oraz duracji portfela obligacji skarbowych o stopie stałej, a także zmianami w metodzie kalkulacji kapitału ekonomicznego na ryzyko rynkowe. Zmiany polegały na włączeniu pozycji wynikających z modelowania stabilnych części kapitału oraz rachunków bieżących, niewrażliwych na zmiany stóp procentowych.

3.6. Ryzyko walutowe

Grupa jest narażona na wpływ zmian kursów walutowych z tytułu posiadanych aktywów finansowych i zaciągniętych zobowiązań w walutach innych niż PLN. Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Grupy na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2020 roku i 31 grudnia 2019 roku. Tabele te przedstawiają aktywa i zobowiązania Grupy według wartości bilansowej, w podziale walutowym.

31.12.2020	PLN	EUR	USD	CHF	CZK	INNE	Razem
AKTYWA							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	3 428 994	291 572	53 085	3 244	178 384	13 412	3 968 691
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne zabezpieczające	1 887 804	565 596	67 746	57 654	3 718	4 203	2 586 721
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	1 540 163	149 691	94 837	-	-	-	1 784 691
<i>Kapitałowe papiery wartościowe</i>	198 715	3 589	-	-	-	-	202 304
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	-	-	76 068	-	-	-	76 068
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	1 341 448	146 102	18 769	-	-	-	1 506 319
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	34 720 158	462 708	114 762	-	200 433	-	35 498 061
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	87 374 611	17 550 391	999 457	13 930 304	11 461 886	127 930	131 444 579
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	15 952 501	-	-	-	-	-	15 952 501
<i>Należności od banków</i>	244 491	604 971	151 508	1 455	6 311 745	40 098	7 354 268
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	71 177 619	16 945 420	847 949	13 928 849	5 150 141	87 832	108 137 810
Wartości niematerialne	1 178 538	25	-	-	135	-	1 178 698
Rzeczowe aktywa trwałe	1 483 763	6 183	-	-	24 631	-	1 514 577
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	1 131	-	-	-	22 826	-	23 957
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	851 308	-	-	-	2 572	-	853 880
Inne aktywa	1 024 049	171 826	4 837	345	63 229	18 153	1 282 439
AKTYWA RAZEM	133 490 519	19 197 992	1 334 724	13 991 547	11 957 814	163 698	180 136 294
ZOBOWIĄZANIA							
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne zabezpieczające	856 806	442 381	35 062	-	-	4 315	1 338 564
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	107 859 995	27 447 847	4 882 012	6 178 648	9 614 564	689 986	156 673 052
<i>Zobowiązania wobec banków</i>	1 095 748	623 569	40 631	639 714	-	78	2 399 740
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	101 858 798	18 401 715	4 841 381	2 292 302	9 614 564	689 908	137 698 668
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>	3 393 727	8 422 563	-	2 180 027	-	-	13 996 317
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>	1 511 722	-	-	1 066 605	-	-	2 578 327
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	48 638	-	-	-	10 986	-	59 624
Rezerwy	1 718 915	43 365	1 972	883	1 152	81	1 766 368
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	199 852	-	-	-	25 944	-	225 796
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	601	89	-	-	-	-	690
Inne zobowiązania	2 729 771	278 920	294 428	3 524	75 882	14 608	3 397 133
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	113 414 578	28 212 602	5 213 474	6 183 055	9 728 528	708 990	163 461 227
Pozycja bilansowa netto	20 075 941	(9 014 610)	(3 878 750)	7 808 492	2 229 286	(545 292)	16 675 067
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	28 850 017	2 311 299	255 644	2	592 029	24	32 009 015
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	5 570 407	1 378 319	468 673	20	1 893	41 579	7 460 891

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

31.12.2019	PLN	EUR	USD	CHF	CZK	INNE	Razem
AKTYWA							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	6 830 666	826 679	34 340	6 883	184 482	13 960	7 897 010
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne zabezpieczające	2 643 346	164 803	53 957	3 926	2	-	2 866 034
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	1 984 096	150 052	133 774	-	-	-	2 267 922
<i>Kapitałowe papiery wartościowe</i>	161 577	1 039	-	-	-	-	162 616
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	-	-	133 774	-	-	-	133 774
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	1 822 519	149 013	-	-	-	-	1 971 532
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	21 893 509	549 880	76 748	-	253 784	-	22 773 921
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	80 080 299	16 139 899	1 127 263	13 945 654	7 352 302	134 468	118 779 885
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	11 234 873	-	-	-	-	-	11 234 873
<i>Należności od banków</i>	239 794	498 310	91 344	1 019	3 485 083	26 208	4 341 758
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	68 605 632	15 641 589	1 035 919	13 944 635	3 867 219	108 260	103 203 254
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	10 651	-	-	-	-	-	10 651
Wartości niematerialne	955 188	38	-	-	214	-	955 440
Rzeczowe aktywa trwałe	1 223 158	7 828	-	-	31 411	-	1 262 397
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	784	-	-	-	11 878	-	12 662
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	935 335	-	-	-	2 377	-	937 712
Inne aktywa	817 799	22 445	90 855	-	25 850	-	956 949
AKTYWA RAZEM	117 374 831	17 861 624	1 516 937	13 956 463	7 862 300	148 428	158 720 583
ZOBOWIĄZANIA							
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne zabezpieczające	736 540	163 102	40 685	-	8 437	-	948 764
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	93 572 790	27 665 133	3 655 467	4 971 109	7 394 510	504 360	137 763 369
<i>Zobowiązania wobec banków</i>	439 154	513 210	214 463	-	-	44	1 166 871
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	86 862 884	16 460 938	3 441 004	1 997 486	7 394 510	504 316	116 661 138
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>	4 751 306	10 690 985	-	1 992 852	-	-	17 435 143
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>	1 519 446	-	-	980 771	-	-	2 500 217
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	-	-	-	-	136	-	136
Zobowiązania uwzględnione w grupach do zbycia sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	1 315	-	-	-	-	-	1 315
Rezerwy	698 444	37 215	1 451	1 435	701	50	739 296
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	135 549	-	-	-	25 985	-	161 534
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	82	-	-	-	-	82
Inne zobowiązania	2 504 654	165 482	144 432	4 436	107 598	26 180	2 952 782
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	97 649 292	28 031 014	3 842 035	4 976 980	7 537 367	530 590	142 567 278
Pozycja bilansowa netto	19 725 539	(10 169 390)	(2 325 098)	8 979 483	324 933	(382 162)	16 153 305
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	26 264 641	2 026 955	331 737	2	510 904	696	29 134 935
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	6 528 126	1 405 314	955 210	-	1 667	48 110	8 938 427

3.7. Ryzyko stopy procentowej**mBank S.A.**

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej księgi bankowej zapewniona została w Grupie niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej zajmowaniem pozycji przez Grupę.

Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej to ryzyko wynikające z narażenia wyniku odsetkowego oraz kapitału Banku na niekorzystny wpływ zmian stóp procentowych. Kierując się rekomendacjami KNF, w szczególności Rekomendacją G, oraz wytycznymi EBA (EBA/GL/2018/02), Bank monitoruje strukturę

księgi bankowej w zakresie ryzyka niedopasowania terminów przeszacowania, ryzyka bazowego, ryzyka krzywej dochodowości oraz ryzyka opcji klienta.

Podstawowymi miarami ryzyka stopy procentowej księgi bankowej stosowanymi przez Bank są:

- luka przeszacowania, tj. różnica między aktywami, pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi księgi bankowej, wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, wyznaczana w określonych przedziałach przeszacowania w oparciu o najbliższą datę możliwej zmiany oprocentowania produktów odsetkowych,
- wrażliwość wyniku odsetkowego (delta NII), tj. różnica wyniku odsetkowego netto pomiędzy scenariuszem bazowym i scenariuszem alternatywnym, zakładającym różne możliwości przesunięcia krzywej rentowności oraz zmian struktury bilansu,
- wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału (delta EVE), tj. różnica wartości bieżącej przepływów pieniężnych pomiędzy scenariuszem bazowym a scenariuszem alternatywnym, zakładającym różne przesunięcia krzywej rentowności, w tym zgodne z wytycznymi EBA dotyczącymi regulacyjnego testu wartości odstających.

Ryzyko stopy procentowej na portfelu bankowym jest zabezpieczane i zarządzane w oparciu o limity luki przeszacowania dla całego portfela, w tym osobno dla walut istotnych, limity dla ryzyka rynkowego – nałożonymi na wartość zagrożoną (VaR), testy warunków skrajnych oraz na BPV i CS BPV. Raporty powyższych miar są przygotowywane w trybie dziennym.

Bank kalkuluje w trybie miesięcznym i raportuje kwartalnie poziom wrażliwości dochodu odsetkowego netto, wyliczanego dla 22 scenariuszy zmian stóp procentowych, uwzględniających zmiany poziomu krzywej dochodowości (w tym równoległe przesunięcie krzywej, jej wystromienie oraz spłaszczenie) oraz ryzyka bazowego, zarówno w ujęciu statycznym, dynamicznym jak i dla bilansu odpływów w horyzoncie 5 lat. Główne założenia przyjęte do kalkulacji miary to:

- stosowanie stawek klientów, dekomponowanych na marżę handlową oraz stawkę rynkową,
- dla produktów bez określonej daty zapadalności przypisywanie terminów przeszacowania na podstawie modelu portfeli replikujących,
- zastosowane ograniczenia poziomu dolnego zmiany stóp procentowych do 0%,
- opcje behawioralne obejmujące zerwania depozytów oraz przedpłaty kredytów obliczane są na bazie średniej historycznej.

Dodatkowo Bank kalkuluje w trybie miesięcznym i raportuje kwartalnie wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału dla 14 scenariuszy (w tym szokowe scenariusze regulacyjne opisane w wytycznych EBA) uwzględniających zmiany poziomu i nachylenia krzywej dochodowości oraz spreadów walutowych i kredytowych, w podziale na wartości w walutach razem oraz osobno dla walut istotnych, w oparciu o następujące założenia:

- uwzględnienie przepływów z aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, z uwzględnieniem marż komercyjnych,
- użycie krzywych wolnych od ryzyka, z wyjątkiem papierów dłużnych, gdzie zastosowana została krzywa zawierająca spread kredytowy,
- wyłączenie kapitału z pasywów,
- brak nowej produkcji (run-off balance sheet).

W przypadku kalkulowanych miar wrażliwości dochodu odsetkowego netto oraz wartości ekonomicznej kapitału Bank uwzględnia ryzyko częściowej lub całkowitej spłaty kredytu przed terminem jego zapadalności. Stosowany algorytm przedpłat bazuje na średniej historycznej a jego wynikiem jest roczna stopa przedpłat kredytów w podziale na waluty istotne (PLN, CHF, EUR, CZK) oraz portfel klientów detalicznych i korporacyjnych. Według stanu na 31 grudnia 2020 roku procentowa roczna wysokość przedpłat szacowanych na potrzeby wyżej wymienionych miar ryzyka kształtowała się następująco: klienci detaliczni (8,7%), klienci korporacyjni (18%).

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku i 31 grudnia 2019 roku wrażliwość dochodu odsetkowego netto (na podstawie bilansu statycznego w horyzoncie 12 miesięcy) oraz wartości ekonomicznej kapitału (dla bilansu odpływów) w scenariuszach szokowych dla ryzyka stopy procentowej przedstawia poniższa tabela:

	Δ NII		Δ EVE	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Nagły równoległy wzrost o 200 pb	284 008	193 591	(880 873)	(597 790)
Nagły równoległy spadek o 200 pb	(862 460)	(857 302)	974 577	659 163
Równoległy wzrost szoku	279 017	184 864	(893 384)	(621 015)
Równoległy spadek szoku	(1 054 944)	(1 229 657)	986 934	683 062
Gwałtowniejszy szok	(565 329)	(639 348)	33 025	27 127
Bardziej umiarkowany szok	(156 800)	(53 429)	(181 862)	(129 019)
Wzrost szoku dla stóp krótkoterminowych	(67 690)	(9 013)	(439 965)	(305 383)
Spadek szoku dla stóp krótkoterminowych	(969 131)	(1 426 397)	174 392	116 267
Maximum	(1 054 944)	(1 426 397)	(893 384)	(621 015)
Kapitał Tier 1	15 049 829	14 053 467	15 049 829	14 053 467

Spadek wrażliwości delta NII oraz wzrost wrażliwości delta EVE w większości scenariuszy wynikał z kilku nakładających się na siebie przyczyn. Trzykrotna obniżka stóp procentowych przez Radę Polityki Pieniężnej do rekordowo niskiego poziomu stawki referencyjnej wpłynęła na zmianę struktury bilansu oraz wzmocnienie efektu ograniczenia spadku oprocentowania poniżej zera (floor w przypadku delta NII). Realizacja przyjętej strategii inwestycyjnej spowodowała wzrost portfela papierów skarbowych o stałej stopie oprocentowania. Dodatkowo zmiany poziomów delta NII i delta EVE wynikają ze wzrostu sumy bilansowej, który obserwujemy pomiędzy 2019 i 2020 rokiem.

mBank Hipoteczny S.A.

Podstawowymi miarami ryzyka stopy procentowej w mBanku Hipotecznego S.A. są luka niedopasowania terminów przeszacowania oraz liczony na jej bazie dochód odsetkowy narażony na ryzyko („EaR”).

Nagła zmiana rynkowych stóp procentowych o 100 bp dla wszystkich terminów zapadalności w przypadku, gdyby miała charakter trwały i o niekorzystnym kierunku spowodowałaby zmniejszenie rocznego dochodu odsetkowego o:

EaR (w tys. zł)	31.12.2020	31.12.2019
dla pozycji wyrażonych w PLN	8 965	8 002
dla pozycji wyrażonych w USD	42	20
dla pozycji wyrażonych w EUR	546	510

Przy wyliczaniu tych wartości, przyjęto założenie, że struktura aktywów i zobowiązań ujętych w sprawozdaniach finansowych według stanu na 31 grudnia 2020 roku i według stanu na 31 grudnia 2019 roku nie ulegnie zmianie w trakcie najbliższego roku, ani że Bank nie podejmie żadnych działań w celu zmiany ekspozycji narażonej na ryzyko.

mLeasing Sp. z o.o.

Ryzyko rynkowe oznacza dla Spółki potencjalną stratę wywołaną niekorzystnymi zmianami cen rynkowych lub parametrów, na które ceny rynkowe mają wpływ. Spółka jest narażona w tym zakresie na ryzyko wynikające z otwartych pozycji walutowych oraz z niedopasowania produktów obciążonych ryzykiem stopy procentowej w zakresie terminów zapadalności i/lub terminów przeszacowań.

Spółka stosuje globalną miarę dla mierzenia wartości portfela bankowego zagrożonego ryzykiem walutowym i stopy procentowej jaką jest VaR.

Suma VaR ryzyka stopy procentowej oraz VaR ryzyka kursowego stanowi VaR globalny Spółki. VaR ryzyka stopy procentowej prezentuje wpływ zmian stopy procentowej na wartość portfela Spółki. VaR ryzyka kursowego prezentuje wpływ zmian kursów walut na wycenę pozycji bilansowych zobowiązań i aktywów do dnia ich przeszacowania (zmiany oprocentowania).

Zgodnie z decyzją Komitetu Ryzyka mBanku S.A. dotyczącą zasad monitorowania poziomu ryzyka rynkowego w podmiotach zależnych należących do Grupy mBanku, mBank przekazuje wyznaczone wartości miar ryzyka dla portfela mLeasing.

Wysokość VaR (97,5% poziom ufności, okres przetrzymania 1 dzień) nie może przekraczać podstawowego limitu VaR na mLeasing stosowanego przez mBank S.A. w danym okresie (600 tys. zł na koniec 2020 roku).

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

Poniższa tabela przedstawia wartości VaR na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz na dzień 31 grudnia 2019 roku, wyliczone przy zastosowaniu opisanych powyżej parametrów.

w tys. zł	VaR	
	31.12.2020	31.12.2019
Ryzyko stopy procentowej	35	70
Ryzyko walutowe	62	4
VaR ogółem	97	74

Ryzyko stopy procentowej Grupy mBanku S.A.

Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Grupy na ryzyko stopy procentowej. Tabele te przedstawiają instrumenty finansowe Grupy według wartości bilansowej, w podziale według wcześniejszego z dwóch terminów: zmiany oprocentowania przewidzianego w umowie lub terminu wymagalności.

31.12.2020	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	884 294	-	-	-	-	3 084 397	3 968 691
Należności od banków	5 121 783	2 136 070	17 884	65 060	-	13 471	7 354 268
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe oraz inwestycje w jednostki zależne	5 151 328	3 326 139	18 933 622	17 957 839	6 758 100	278 372	52 405 400
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	66 082 432	35 480 954	2 469 520	5 193 314	298 243	307 568	109 832 031
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	212 012	294 609	182 098	311 488	28 646	1 975 939	3 004 792
Aktywa razem	77 451 849	41 237 772	21 603 124	23 527 701	7 084 989	5 659 747	176 565 182
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banków	2 394 630	-	-	500	-	4 610	2 399 740
Zobowiązania wobec klientów	126 485 490	4 963 540	3 521 335	1 095 358	592 676	1 040 269	137 698 668
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	760 634	2 980 219	2 393 265	7 401 261	460 938	-	13 996 317
Zobowiązania podporządkowane	758 184	1 066 605	753 538	-	-	-	2 578 327
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	305 941	172 186	107 097	198 722	23 891	3 927 860	4 735 697
Zobowiązania razem	130 704 879	9 182 550	6 775 235	8 695 841	1 077 505	4 972 739	161 408 749
Luka bilansowa	(53 253 030)	32 055 222	14 827 889	14 831 860	6 007 484		

31.12.2019	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	3 773 915	-	-	-	-	4 123 095	7 897 010
Należności od banków	4 080 164	253	74 699	-	-	186 642	4 341 758
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe oraz inwestycje w jednostki zależne	8 338 555	1 547 699	7 552 578	17 646 331	657 201	296 389	36 038 753
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	65 919 348	33 600 772	2 540 545	2 844 928	193 622	248 260	105 347 475
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	167 091	133 930	169 852	257 799	24 000	1 164 053	1 916 725
Aktywa razem	82 279 073	35 282 654	10 337 674	20 749 058	874 823	6 018 439	155 541 721
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banków	966 951	189 901	-	-	-	10 019	1 166 871
Zobowiązania wobec klientów	99 748 135	9 296 587	4 256 380	2 616 421	2 071	741 544	116 661 138
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 071 199	4 050 378	2 877 871	6 406 116	3 029 579	-	17 435 143
Zobowiązania podporządkowane	763 355	980 771	756 091	-	-	-	2 500 217
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	376 119	121 995	197 518	186 144	19 807	2 999 964	3 901 547
Zobowiązania razem	102 925 759	14 639 632	8 087 860	9 208 681	3 051 457	3 751 527	141 664 916
Luka bilansowa	(20 646 686)	20 643 022	2 249 814	11 540 377	(2 176 634)		

3.8. Ryzyko płynności

Źródła ryzyka płynności

Ryzyko płynności jest rozumiane jako ryzyko utraty zdolności finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań płatniczych, wynikających z posiadanych przez Bank pozycji bilansowych i pozabilansowych na dogodnych dla Banku warunkach i po cenie rynkowej zobowiązań.

Przyczyny problemów z płynnością mogą pojawić się po dwóch stronach bilansu oraz zobowiązań pozabilansowych.

Po stronie aktywnej ich głównym źródłem jest ryzyko płynności rynku oraz ryzyko nieterminowej spłaty kredytów. Ryzyko płynności rynku jest to rodzaj zagrożenia, którego objawem jest całkowity bądź częściowy brak możliwości upłynnienia posiadanych aktywów lub możliwość zbycia tych aktywów jedynie po niekorzystnej cenie.

Po stronie pasywnej najczęstszym źródłem ryzyka płynności jest ryzyko finansowania i ryzyko wycofania środków przez klientów. Pierwsze z nich jest rodzajem zagrożenia, w którym w przypadku kryzysu pozyskanie środków finansujących może odbyć się jedynie po znacznie wyższej cenie, a w sytuacji skrajnej pozyskanie lub odnowienie zapadającego finansowania wcale nie jest możliwe. Drugi rodzaj zagrożenia jest związany z niepewnością w zakresie zachowania klientów, których decyzje (np. dotyczące wycofania zdeponowanych środków) mogą zachwiać zdolnością Banku do bieżącej obsługi zobowiązań.

Źródłem ryzyka dla zobowiązań pozabilansowych są, związane z zachowaniem klientów, niespodziewane ciągnięcia przyznanych linii. Odnosi się to również do wykorzystywania przyznanych linii intraday i overdraft dla klientów powierniczych i korporacyjnych. Materializacja tego rodzaju ryzyka może być szczególnie dotkliwa w sytuacji występowania wysokich koncentracji zobowiązań. W odniesieniu do instrumentów pochodnych zawartych w ramach umów ramowych lub rozliczanych przez centralnego kontrahenta, ryzyko płynności może materializować się na skutek niekorzystnych, skrajnych zmian w warunkach rynkowych powodujących zmianę wyceny instrumentów pochodnych i związanej z tym konieczności uzupełnienia zabezpieczenia.

Bieżąca działalność Banku wymaga rozliczania operacji płatniczych. Tego typu działalność generuje wysokie zapotrzebowanie na płynność w ciągu dnia.

Biorąc pod uwagę Grupę mBanku ryzyko płynności identyfikowane jest również jako możliwość nieoczekiwanego wzrostu istotnych potrzeb płynnościowych spółek zależnych mBanku. W Grupie wprowadzono scentralizowane podejście do zarządzania finansowaniem w celu zwiększenia efektywności wykorzystywanych zasobów płynnościowych oraz bardziej efektywnego dopasowania struktury terminowej zapadalności finansowania i aktywów.

Ryzyko płynności może ujawnić się także w wyniku stosowania nieadekwatnych modeli na potrzeby analiz płynności (np. modelu osadu bazy depozytowej) i może w konsekwencji polegać na niedoszacowaniu ryzyka płynności. Jest ono monitorowane poprzez weryfikację i back-testy zgodnie z Polityką Zarządzania Modelami.

Organizacja zarządzania ryzykiem

W celu zapewnienia efektywnego procesu zarządzania ryzykiem płynności Zarząd Banku określa adekwatną strukturę organizacyjną oraz deleguje kompetencje na dedykowane jednostki i Komitety. Zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się w oparciu o model trzech linii obrony.

Zarządzanie ryzykiem płynności ma na celu zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku i Grupy do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności. Na proces zarządzania płynnością składa się zbiór działań mających na celu identyfikację, pomiar, kontrolę, monitorowanie, redukcję oraz określenie akceptowanego poziomu ekspozycji na ryzyko. W procesie tym można wydzielić, w sensie operacyjnym, dwa podstawowe elementy – składnik obejmujący wszelkie formy zarządzania oraz składnik kontroli i monitorowania ryzyka płynności.

mBank S.A.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań. Bank realizuje ten cel poprzez dywersyfikację stabilnych źródeł finansowania w odniesieniu do grup klientów (od których pozyskuje depozyty), produktów i walut, utrzymywanie bufora płynności, przy jednoczesnej optymalizacji bilansu pod kątem rentowności. Długoterminowe działania mBanku w tym zakresie realizowane są przy uwzględnieniu uwarunkowań co do możliwości pozyskania finansowania oraz dochodowości biznesu.

W 2020 roku sytuacja płynnościowa była monitorowana i utrzymywała się wysokim poziomem. Rok ten był wyjątkowy pod względem warunków ekonomicznych, które skutkowały znacznym napływem depozytów klientów oraz zmniejszeniem popytu na kredyty.

Proces samooceny adekwatności płynności (ILAAP)

W celu dokonywania przeglądu systemu zarządzania ryzykiem płynności w Banku oraz całej Grupie został wypracowany proces ILAAP. W ramach tego procesu przeglądowi podlegają wszystkie elementy systemu zarządzania ryzykiem płynności w tym:

- strategia zarządzania ryzykiem płynności,
- testy warunków skrajnych,
- plan awaryjny płynności,
- bufor płynności,
- zarządzania ryzykiem płynności śróddziennej,
- system wczesnego ostrzegania,
- identyfikacja i pomiar ryzyka płynności,
- system raportowania.

Przegląd dokonywany jest raz w roku. Wnioski z przeprowadzanego przeglądu służą dalszemu ulepszaniu i rozwojowi systemu zarządzania ryzykiem płynności.

Narzędzia i miary wykorzystywane w pomiarze ryzyka płynności

W ramach zarządzania ryzykiem płynności analizie poddawany jest szereg miar ryzyka, z których podstawową jest luka niedopasowania. Obejmuje ona wszystkie aktywa, pasywa oraz pozycje pozabilansowe Banku dla wszystkich walut w horyzontach czasowych ustalonych przez Bank. W 2020 roku Bank utrzymywał poziom nadwyżki płynnościowej adekwatny do prowadzonej działalności operacyjnej i aktualnej sytuacji rynkowej w postaci portfela płynnych papierów skarbowych i pieniężnych, dla których istnieje możliwość zastawu bądź sprzedaży w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości.

Zgodnie z Uchwałą KNF nr 386/2008 w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności oraz zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 roku, zmienionym rozporządzeniem delegowanym komisji (UE) 2018/1620 z dnia 13 lipca 2018 roku, które obowiązuje od 30 kwietnia 2020 roku Bank kalkuluje nadzorcze miary płynności. W 2020 roku i w 2019 roku nadzorcze limity nie były przekraczane. Ponadto, Bank dokonuje pogłębionej analizy płynności długoterminowej oraz ustala wewnętrzne limity (o charakterze poziomów kontrolnych) zaangażowania w aktywa długoterminowe. Na miary nadzorcze nakładane są również limity wewnętrzne oraz wyznaczane odpowiednie bufor. Badana jest również stabilność i struktura źródeł finansowania, w tym poziom osadu i koncentracji dla depozytów terminowych i rachunków bieżących. Dodatkowo, Bank przeprowadza analizy zmienności pozycji bilansowych i pozabilansowych, w szczególności otwartych linii kredytowych i wykorzystania limitów w rachunkach.

Bieżącej analizie podlega płynność w warunkach normalnych i stresowych, mogących skutkować potencjalnym zagrożeniem jej utraty. W celu określenia wytrzymałości Banku na niekorzystne, istotne zdarzenia mogące prowadzić do utraty płynności przeprowadzane są analizy scenariuszowe obejmujące skrajne założenia dotyczące funkcjonowania rynków finansowych i/lub zjawisk behawioralnych dotyczących klientów Banku.

W tym celu regularnie kalkulowane są scenariusze testów warunków skrajnych w horyzoncie krótkoterminowym i długoterminowym, w scenariuszu bank, market i połączonym.

Dodatkowo, raz do roku w Banku przeprowadzany jest scenariusz odwrócony dla ryzyka płynności (reverse stress test) oraz z częstotliwością miesięczną scenariusz kryzysowy dla ryzyka płynności śróddziennej.

Testy warunków skrajnych są wykorzystywane w Banku do bieżącego zarządzania ryzykiem płynności.

Bank posiada ustalone procedury działania na wypadek zagrożenia utraty płynności finansowej. W zależności od dotkliwości występujących czynników oraz stopnia zagrożenia utratą płynności zdefiniowane są odpowiednie działania w Planie Awaryjnym na wypadek zagrożenia utraty płynności przez Grupę mBanku (Plan Awaryjny) lub w Planie Naprawy Grupy mBanku (Plan Naprawy). Scenariusze wykorzystywane w obu planach są spójne z powyższymi testami warunków skrajnych.

Realizacja strategii zapewnienia płynności polega na aktywnym zarządzaniu strukturą bilansu, przyszłych przepływów pieniężnych oraz utrzymywaniu rezerw płynności adekwatnych do potrzeb płynnościowych, wynikających z aktywności Banku i struktury bilansu, zobowiązań wobec spółek zależnych i aktualnej sytuacji rynkowej oraz zapotrzebowania na środki płynne wynikające z przeprowadzanych testów warunków skrajnych. W tym celu Bank utrzymuje zapas nieobciążonych aktywów płynnych stanowiących rezerwy płynności, dla których istnieje możliwość zastawu, transakcji na rynku repo bądź sprzedaży w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości. W skład rezerw płynności wchodziły głównie polskie obligacje skarbowe w PLN i EUR, polskie bony skarbowe, bony pieniężne emitowane przez

Narodowy Bank Polski, czeskie obligacje skarbowe i bony emitowane przez Narodowy Bank Czeski w CZK oraz obligacje emitowane przez Europejski Bank Inwestycyjny w PLN. Wartości tych rezerw wynosiły:

Wartość rezerw płynności (w mln zł)	
31.12.2020	31.12.2019
51 088	32 750

W ramach Grupy Rezerwy Płynności utrzymuje również mBank Hipoteczny Rezerwy Płynności mBanku Hipotecznego składały się z polskich obligacji skarbowych w PLN oraz bonów pieniężnych emitowanych przez Narodowy Bank Polski i wynosiły:

Wartość rezerw płynności (w mln zł)	
31.12.2020	31.12.2019
785	1 010

W celu wsparcia procesu zarządzania ryzykiem płynności został wypracowany system wskaźników wczesnego ostrzegania i wskaźników recovery. Składa się on ze wskaźników monitorujących poziom wykorzystania limitów regulacyjnych i wewnętrznych oraz dodatkowo wskaźników monitorujących istotne zmiany czynników rynkowych, a także zmiany struktury bilansu Banku. Przekroczenie wartości progowych przez zdefiniowane wskaźniki może być przesłanką do uruchomienia Planu Awaryjnego lub Planu Naprawy.

W związku ze stosowaniem przez Bank instrumentów FX swap i CIRS do zamiany nadwyżek walut lokalnych na waluty obce, w Banku obowiązują wewnętrzne limity na wykorzystanie tych instrumentów. Dodatkowo, w celu ograniczenia ryzyka koncentracji transakcji FX swap monitorowana jest wielkość pozyskiwanych kwot w okresie do 1 roku w przedziałach miesięcznych.

W Banku obliczane są i raportowane również inne miary ryzyka płynności obejmujące:

- koncentrację źródeł finansowania,
- stabilność bazy depozytowej,
- zrywalność depozytów,
- wskaźnik finansowania rynku nieruchomości,
- wskaźnik koncentracji ryzyka płynności w obrębie pozycji pozabilansowych dotyczących zobowiązań o charakterze finansowym i gwarancyjnym.

Bank w zarządzaniu ryzykiem płynności uwzględnia również ryzyko płynności produktu. Odzwierciedlone jest ono w zakresie pomiaru płynności rynku papierów wartościowych, które tworzą rezerwy płynności. Bank, w odstępach miesięcznych, analizuje płynność rynkową obligacji Skarbu Państwa, uwzględniając determinanty płynności rynkowej takie jak: obrót rynkowy, głębokość arkusza zleceń, spread transakcji kupna/sprzedaży i wielkość emisji. Badanie płynności rynkowej odzwierciedlone jest w wewnętrznych miarach płynności, w których konstrukcja scenariuszy uwzględnia upływanie obligacji Skarbu Państwa będących w posiadaniu Banku na poszczególnych seriach obligacji. Badanie potencjału rynkowego wykonywane jest również w kontekście potencjału zastawienia poszczególnych serii obligacji.

Pomiar, limitowanie i raportowanie ryzyka płynności

W Banku funkcjonuje proces cyklicznego raportowania ryzyka płynności. Obejmuje ono zarówno dostarczanie informacji dziennej dla jednostek zajmujących się zarządzaniem ryzykiem płynności oraz osób kontrolujących zarządzanie ryzykiem płynności na poziomie operacyjnym, jak i cykliczne raportowanie dla wyższych szczebli zarządzania na potrzeby podejmowania decyzji strategicznych dotyczących ryzyka płynności.

W cyklu dziennym raportowane są:

- miary regulacyjne,
- luki płynności w scenariuszach kryzysowych dla mBanku, Grupy mBanku oraz istotnych z punktu widzenia ryzyka płynności spółek zależnych wraz z wykorzystaniem limitów nałożonych na te miary,
- płynność śróddzienna,
- inne miary wewnętrzne ryzyka płynności.
- wskaźniki wczesnego ostrzegania (EWI).

W cyklu miesięcznym raportowane są:

- miary regulacyjne i wewnętrzne miary płynności dla członków Zarządu Banku i Komitetu Ryzyka Rynków Finansowych (KRF),
- miary regulacyjne, wewnętrzne miary płynności oraz prognozy miar płynności uwzględniające prognozy rozwoju biznesu dla Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy mBanku (ALCO) i Komitetu ds. Zarządzania Bilansem.

W cyklu kwartalnym raportowane są miary regulacyjne i wewnętrzne miary płynności dla Rady Nadzorczej Banku.

Dla potrzeb bieżącego monitorowania płynności Bank kalkuluje wartości urealnionej, skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych. Luka urealniona jest kalkulowana na bazie przepływów kontraktowych (Nota 3.8.1). Urealniane są przede wszystkim przepływy w portfelu depozytów klientów niebankowych, w portfelu kredytów w rachunkach bieżących oraz przepływy portfela kredytów terminowych. Przy kalkulacji miar płynności Bank bierze pod uwagę potencjalne możliwości uzyskania środków finansowych z tytułu upłynnienia bądź zastawienia papierów wartościowych należących do Rezerw Płynności Banku.

W metodyce LAB miara LAB Base Case jest podstawową miarą zarządczą i na jej podstawie limitowane są luki płynności w poszczególnych walutach obcych.

Wartość urealnionej, przedziałowej i skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych (w mln zł)				
Przedział czasowy	luka LAB Base Case - 31.12.2020		luka LAB Base Case - 31.12.2019	
	przedziałowa	skumulowana	przedziałowa	skumulowana
do 1 dnia roboczego	22 968	22 968	18 801	18 801
do 3 dni roboczych	3 038	26 006	(1 210)	17 591
do 7 dni kalendarzowych	(124)	25 882	0	17 591
do 15 dni kalendarzowych	398	26 280	(568)	17 023
do 1 miesiąca	1 294	27 574	(2 340)	14 683
do 2 miesięcy	3 021	30 595	1 979	16 662
do 3 miesięcy	(184)	30 411	(6)	16 656
do 4 miesięcy	195	30 606	(94)	16 562
do 5 miesięcy	195	30 801	(476)	16 086
do 6 miesięcy	(91)	30 710	(13)	16 073
do 7 miesięcy	60	30 770	(225)	15 848
do 8 miesięcy	265	31 035	(335)	15 513
do 9 miesięcy	(117)	30 918	(2 318)	13 195
do 10 miesięcy	(196)	30 722	(565)	12 630
do 11 miesięcy	(528)	30 194	(142)	12 488
do 12 miesięcy	(2 608)	27 586	361	12 849

Powyższe wartości należy interpretować jako nadwyżki lub niedobory płynności w wymienionych przedziałach czasowych. Pozytywny wpływ na poziom luki płynności miała dynamika rozwoju depozytów terminowych i rachunków bieżących (20,4 mld zł, w przeliczeniu po kursie z dnia 31 grudnia 2020 roku) przewyższająca dynamikę rozwoju działalności kredytowej (3,2 mld zł, w przeliczeniu po kursie z dnia 31 grudnia 2020 roku). Na dzień 31 grudnia 2019 roku odpowiednio: 13,8 mld zł i 10,1 mld zł.

Negatywnie na poziom luki płynności wpłynął rozwój finansowania hurtowego wynikający ze spłaty 612 mln EUR i 50 mln USD finansowania niezabezpieczonego (w 2019 roku: spłata 500 mln EUR finansowania niezabezpieczonego, spłata 376 mln EUR finansowania zabezpieczonego oraz pozyskanie 263 mln CHF).

Bank oblicza kwotę dodatkowego wymogu depozytów zabezpieczających, wynikającego z zawartych umów z kontrahentami, które musiałyby dostarczyć kontrahentom w przypadku potencjalnego obniżenia ratingu kredytowego. Według stanu na 31 grudnia 2020 roku i na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank nie musiałby wносить dodatkowego zabezpieczenia.

W 2020 roku i w 2019 roku płynność Banku kształtowała się na bezpiecznym poziomie, co było odzwierciedlone w kwocie nadwyżki środków płynnych nad zobowiązaniami krótkoterminowymi w terminach miar LAB oraz w poziomach miar regulacyjnych.

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

Niedopasowanie luk LAB w terminach do 1 miesiąca oraz do 1 roku w 2020 i w 2019 roku oraz wartości miar regulacyjnych M3-M4 oraz LCR przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2020	31.12.2019
LAB Base Case 1M	27 574	14 683
LAB Base Case 1Y	27 586	12 849
M3	4,11	4,30
M4	1,52	1,38
LCR	218%	169%

* Miary LAB są wyrażone w mln zł, podczas gdy M3, M4 i LCR są miarami relatywnymi wyrażonymi w postaci ułamka dziesiętnego.

Nadzorcze miary pokrycia długoterminowego (M3, M4) odznaczały się wysoką stabilnością na bezpiecznym poziomie, powyżej minimum określonego przez regulatora równego 1. Miara LCR pozostawała na bezpiecznym poziomie, znacznie przekraczającym 100%.

Źródła finansowania

Założenia strategiczne dotyczące dywersyfikacji źródeł finansowania i rentownej struktury bilansu odzwierciedlone są w planie finansowym Grupy mBanku za pomocą wybranych mierników, między innymi wskaźnika L/D (Loans to Deposits). Mierzy on określoną relację kredytów do depozytów w celu utrzymania stabilnej struktury bilansu. Od końca 2019 roku do końca 2020 roku wartość wskaźnika L/D spadła z poziomu 76,4% do poziomu 71,3% dla Banku oraz spadła z poziomu 90,3% do poziomu 79,8% dla Grupy. Bank buduje stabilną bazę depozytową poprzez oferowanie klientom produktów depozytowych, inwestycyjnych oraz programów regularnego i celowego oszczędzania. Środki pozyskiwane od klientów Banku stanowią główne źródło finansowania działalności obok portfela długoterminowych pożyczek od banków i emisji obligacji (powyżej 1 roku) (Nota 28). Wspomniane pożyczki i obligacje łącznie z pożyczkami podporządkowanymi (Nota 28) stanowią źródło finansowania portfela kredytów hipotecznych w CHF. W związku z zawieszeniem sprzedaży kredytów hipotecznych w CHF następuje sukcesywne zmniejszanie się należności Banku w tej walucie wynikające ze stopniowego spłacania się portfela.

Ponadto do finansowania się (w tym w walutach obcych) Bank wykorzystuje średnioterminowe i długoterminowe instrumenty, w tym finansowanie w postaci linii kredytowych na rynku międzynarodowym, emisje niezabezpieczone, pożyczki bilateralne oraz transakcje FX swap i CIRS.

W ramach Grupy poza mBankiem z finansowania zewnętrznego korzystają mBank Hipoteczny za pośrednictwem emisji listów zastawnych oraz krótkoterminowych papierów dłużnych i mLeasing za pośrednictwem krótkoterminowych papierów dłużnych.

Przy podejmowaniu decyzji co do finansowania, mając na celu optymalne dostosowanie struktury terminowej źródeł finansowania do struktury długoterminowych aktywów, Grupa bierze pod uwagę poziomy nadzorczych miar płynności oraz wewnętrznie ustanowione limity płynności.

Grupa mBanku S.A.

Ryzyko płynności w Grupie mBanku generowane jest głównie przez pozycje mBanku. Niemniej jednak monitorowaniu podlega również poziom ryzyka płynności w spółkach Grupy mBanku, gdzie ryzyko płynności zostało uznane za istotne. W spółkach generujących największe ryzyko płynności (mHipoteczny i mLeasing) Bank monitoruje poziom ryzyka płynności w trybie dziennym. Dane przekazywane przez powyższe spółki pozwalają na raportowanie kontraktowego niedopasowania przepływów pieniężnych jak również kalkulację urealnionej luki przepływów pieniężnych konstruowanej na bazie modelu LAB opartej o założenia modelowania wybranych produktów zgodnie z profilami ryzyka, możliwościami finansowania i specyfiką produktów danej spółki.

Kształtowanie się poziomów urealnionej, skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych dla Grupy mBanku przedstawione zostały w poniższej tabeli:

Wartość urealnionej, przedziałowej i skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych (w mln zł)				
Przedział czasowy	luka LAB Base Case - 31.12.2020		luka LAB Base Case - 31.12.2019	
	przedziałowa	skumulowana	przedziałowa	skumulowana
do 1 dnia roboczego	24 870	24 870	20 626	20 626
do 3 dni roboczych	3 051	27 921	(1 189)	19 437
do 7 dni kalendarzowych	(171)	27 750	0	19 437
do 15 dni kalendarzowych	423	28 173	(498)	18 939
do 1 miesiąca	1 509	29 682	(2 403)	16 536
do 2 miesięcy	3 231	32 913	2 224	18 760
do 3 miesięcy	(257)	32 656	83	18 843
do 4 miesięcy	324	32 980	(98)	18 745
do 5 miesięcy	324	33 304	(578)	18 167
do 6 miesięcy	(36)	33 268	(128)	18 039
do 7 miesięcy	(296)	32 972	(405)	17 634
do 8 miesięcy	430	33 402	(162)	17 472
do 9 miesięcy	15	33 417	(2 682)	14 790
do 10 miesięcy	(419)	32 998	(394)	14 396
do 11 miesięcy	(349)	32 649	(2)	14 394
do 12 miesięcy	(2 481)	30 168	531	14 925

Niedopasowanie luk LAB w terminach do 1 miesiąca oraz do 1 roku w ciągu 2020 i 2019 roku oraz wartości miary regulacyjnej LCR na poziomie Grupy przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2020	31.12.2019
LAB Base Case 1M	29 682	16 536
LAB Base Case 1Y	30 168	14 925
LCR Grupa	218%	190%

* Miary LAB są wyrażone w mln zł, podczas gdy LCR jest miarą relatywną wyrażoną w postaci ułamka dziesiętnego.

Dla pozostałych spółek z uwagi na mniejsze sumy bilansowe i prostsze produkty bilansowe wypracowany został sposób monitoringu w oparciu o dwa kryteria: wielkość sumy bilansowej i, w przypadku gdy spółka jest objęta kalkulacją miary LCR dla Grupy zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 roku, zmienionym rozporządzeniem delegowanym komisji (UE) 2018/1620 z dnia 13 lipca 2018 roku, które obowiązuje od 30 kwietnia 2020 roku, jej udział w wypływach ogółem. W przypadku przekroczenia nałożonych wartości progowych, podejmowana jest decyzja o ewentualnym włączeniu spółki do systemu pomiaru ryzyka płynności.

3.8.1. Przepływy środków pieniężnych z transakcji na niepołączonych instrumentach finansowych

Poniższa tabela zawiera wartości przepływów środków pieniężnych wymaganych do zapłacenia przez Grupę, wynikających z zobowiązań finansowych. Przepływy zaprezentowano na datę bilansową w podziale według pozostałego umownego terminu wymagalności. Kwoty ujawnione w analizie terminów wymagalności to umowne niezdyktowane przepływy środków pieniężnych.

31.12.2020	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania (według umownych terminów wymagalności)						
Zobowiązania wobec banków	2 485 433	-	-	-	-	2 485 433
Zobowiązania wobec klientów	127 292 074	4 314 289	2 562 057	3 009 682	574 918	137 753 020
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	158 718	560 170	2 675 027	10 327 020	552 268	14 273 203
Zobowiązania podporządkowane	21 433	5 274	40 540	960 314	1 919 682	2 947 243
Pozostałe zobowiązania	2 275 061	6 366	467 669	372	-	2 749 468
Zobowiązania razem	132 232 719	4 886 099	5 745 293	14 297 388	3 046 868	160 208 367
Aktywa (według oczekiwanych terminów zapadalności)						
Aktywa razem	19 899 378	9 596 438	31 946 087	72 435 917	62 520 892	196 398 712
Luka płynności netto	(112 333 341)	4 710 339	26 200 794	58 138 529	59 474 024	36 190 345

31.12.2019	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania (według umownych terminów wymagalności)						
Zobowiązania wobec banków	1 045 928	1 301	3 932	192 315	-	1 243 476
Zobowiązania wobec klientów	100 159 708	8 758 198	4 643 196	1 857 214	1 684 193	117 102 509
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	199 186	600 907	3 527 303	10 852 325	3 152 488	18 332 209
Zobowiązania podporządkowane	34 828	5 068	57 163	307 123	2 684 908	3 089 090
Pozostałe zobowiązania	1 605 558	1 763	487 420	-	-	2 094 741
Zobowiązania razem	103 045 208	9 367 237	8 719 014	13 208 977	7 521 589	141 862 025
Aktywa (według oczekiwanych terminów zapadalności)						
Aktywa razem	21 707 301	9 576 282	24 333 627	71 286 197	53 415 447	180 318 854
Luka płynności netto	(81 337 907)	209 045	15 614 613	58 077 220	45 893 858	38 456 829

Aktywa, zapewniające realizację wszystkich zobowiązań oraz zobowiązań do udzielenia kredytów, obejmują gotówkę, środki pieniężne w banku centralnym, środki w drodze oraz obligacje skarbowe i inne uznane obligacje, należności od banków, kredyty i pożyczki udzielone klientom.

W normalnej działalności część z kredytów udzielonych klientom, których umowny termin spłaty przypadał w ciągu roku, zostanie przedłużona. Ponadto, część dłużnych papierów wartościowych została zastawiona jako zabezpieczenie zobowiązań. Grupa mogłaby zapewnić środki pieniężne na nieoczekiwane wypływy netto sprzedając papiery wartościowe oraz korzystając z innych źródeł finansowania, takich jak rynek papierów zabezpieczonych aktywami.

Zobowiązania z tytułu leasingu według terminów wymagalności (niezdyskontowane) zostały przedstawione w Nocie 28.

Pozostałe umowne terminy wymagalności wystawionych gwarancji przedstawiono w Nocie 33.

3.8.2. Przepływy środków pieniężnych z pochodnych instrumentów finansowych

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach netto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Grupę na bazie netto należą:

- kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA),
- opcje,
- warrant, y,
- kontrakty swap na stopę procentową (IRS),
- kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS),
- kontrakty swap na towary,
- kontrakty forward na dłużne papiery wartościowe,
- klientowskie transakcje terminowe na towary,
- kontrakty forward na emisję CO₂.

Instrumenty finansowe na towary są w Grupie zawierane back-to back.

W poniższej tabeli przedstawiono zobowiązania finansowe Grupy z tytułu transakcji na powyższych instrumentach finansowych, dla których wycena odpowiednio na koniec 2020 roku i na koniec 2019 roku jest ujemna. Przepływy z tytułu tych instrumentów pogrupowane zostały w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową i prezentowane są w wartości niezdyskontowanej.

31.12.2020	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	1 590	1 861	214	-	-	3 665
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)	206 259	364 833	1 157 918	2 789 718	163 903	4 682 631
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)	(923)	(5 713)	13 899	34 479	(364)	41 378
Opcje	(770)	1 754	(7 340)	(8 841)	13	(15 184)
Inne	2 789	10 093	18 387	661	-	31 930
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem	208 945	372 828	1 183 078	2 816 017	163 552	4 744 420

31.12.2019	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	597	338	242	27	-	1 204
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)	43 637	189 639	337 406	1 409 739	159 838	2 140 259
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)	(1 213)	(7 053)	(17 266)	12 699	1 415	(11 418)
Opcje	2 863	8 875	21 751	8 177	3	41 669
Inne	2 309	87 475	171 391	184 307	-	445 482
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem	48 193	279 274	513 524	1 614 949	161 256	2 617 196

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach brutto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Grupę na bazie brutto należą pochodne walutowe instrumenty finansowe: walutowe kontrakty forward oraz walutowe kontrakty swap.

W poniższej tabeli przedstawiono zobowiązania/należności z tytułu instrumentów pochodnych Grupy, które będą rozliczone na bazie brutto, pogrupowane w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową.

31.12.2020	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty walutowe:						
- wypływy	23 279 825	9 595 591	7 344 248	5 539 648	-	45 759 312
- wpływy	23 395 800	9 539 093	7 334 084	5 572 635	-	45 841 612

31.12.2019	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty walutowe:						
- wypływy	13 637 448	4 902 487	5 672 219	3 916 331	1 304 587	29 433 072
- wpływy	13 620 463	4 886 803	5 636 831	3 714 444	1 280 639	29 139 180

Kwoty ujawnione w tabeli to niezdyktowane umowne wypływy/wpływy pieniężne.

Wartości zaprezentowane w powyższej tabeli to nominalne kwoty przepływów pozostające do rozliczenia z tytułu pochodnych walutowych instrumentów finansowych, podczas gdy w Nocie 20 zostały zaprezentowane wartości nominalne wszystkich umownie otwartych transakcji pochodnych.

Szczegółowe informacje dotyczące ryzyka płynności pozycji pozabilansowych przedstawiono w Nocie 33.

3.9. Ryzyko operacyjne

Przez ryzyko operacyjne mBank rozumie możliwość poniesienia straty wynikającą z nieadekwatnych lub wadliwych wewnętrznych procesów, systemów, błędów lub działań podjętych przez pracownika Banku oraz ze zdarzeń zewnętrznych. Ryzyko operacyjne obejmuje w szczególności następujące istotne podkategorie: ryzyko prawne, ryzyko IT, ryzyko cyberzagrożeń, ryzyko braku zgodności, ryzyko prowadzenia działalności („conduct risk”), ryzyko oszustw zewnętrznych, ryzyko outsourcingu. Ryzyko operacyjne nie obejmuje ryzyka reputacji, jednak materializacja ryzyka operacyjnego może powodować wzrost ryzyka reputacji.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym realizowane jest w mBanku oraz na poziomie skonsolidowanym w Grupie mBanku. Organizując proces zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank bierze pod uwagę wymogi regulacyjne, które stanowią punkt wyjścia dla przygotowania ram systemu kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku i Grupie.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie jest ograniczenie przyczyn występowania zdarzeń operacyjnych, zmniejszanie prawdopodobieństwa ich wystąpienia oraz dotkliwości potencjalnych skutków. Przy podejmowaniu decyzji o akceptowalnym poziomie ryzyka operacyjnego rozważana jest analiza: koszty vs. korzyści.

Na kontrolę i zarządzanie ryzykiem operacyjnym składa się zbiór działań mających na celu identyfikację, monitorowanie, pomiar, ocenę, raportowanie, a także redukcję, unikanie, transfer lub akceptację ryzyka operacyjnego, na które Bank jest narażony w poszczególnych obszarach działalności. Podstawą są metody oraz narzędzia ilościowe i jakościowe, służące kontroli ryzyka operacyjnego. Stosowane narzędzia zmierzają do ukierunkowanego na przyczynę zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz koncentrują się na podejściu oddolnym w celu identyfikacji ryzyka.

Celem narzędzi jakościowych jest ustanowienie w ramach Banku i Grupy mBanku spójnej oceny jakościowej czynników środowiska wewnętrznego i zewnętrznego mających wpływ na proces zarządzania ryzykiem operacyjnym. Podstawowym narzędziem jakościowym jest Samoocena Efektywności

Zarządzania Ryzykiem, która pozwala na ocenę najważniejszych ryzyk, mechanizmów kontrolnych i niezależnych monitorowań mechanizmów kontrolnych, a następnie opracowanie i wdrożenie niezbędnych planów działań naprawczych.

Ponadto, Bank prowadzi rejestr zdarzeń i strat operacyjnych Grupy, zbiera i monitoruje kluczowe wskaźniki ryzyka, a także tworzy i analizuje scenariusze ryzyka operacyjnego w celu identyfikacji zdarzeń, które potencjalnie mogą spowodować bardzo duże straty o charakterze operacyjnym. Jednocześnie utrzymywana jest komunikacja z wszystkimi obszarami działania Banku (zarówno biznesowymi, jak również wsparcia) w celu monitorowania i podejmowania działań zapobiegawczych w momencie zasygnalizowania ryzyka krytycznych zdarzeń w jakimkolwiek obszarze działania.

Straty operacyjne

Zdecydowana większość strat operacyjnych Grupy dotyczy następujących linii biznesowych (wyodrębnionych zgodnie z Rozporządzeniem CRR): bankowość komercyjna i bankowość detaliczna.

W podziale strat na kategorie ryzyka, największe straty Grupa ponosi z tytułu dwóch kategorii ryzyka operacyjnego: (i) przestępstw popełnionych przez osoby z zewnątrz; (ii) klientów, produktów i praktyk biznesowych.

Poniższa tabela przedstawia rozkład według strat rzeczywistych brutto poniesionych w 2020 roku przez Grupę mBanku wg kategorii ryzyka operacyjnego:

Kategorie zdarzeń operacyjnych	Suma strat brutto	
	2020	2019
Przestępstwa popełnione przez osoby z zewnątrz	14 343	45 753
Klienci, produkty i praktyki biznesowe	1 068 549	408 995
Realizacja, dostawa i zarządzanie procesem	9 760	3 346
Pozostałe	14 021	1 417
Razem	1 106 673	459 508

Wysoki udział strat w kategorii „Klienci, produkty i praktyki biznesowe” w 2020 roku wynikał z utworzenia rezerw na ryzyko prawne dotyczące kredytów w CHF oraz rezerw na zobowiązania związane ze zwrotem części pobranych prowizji za udzielenie kredytów w związku z wyrokiem TSUE C-383/18 z dnia 11 września 2019 roku. Więcej informacji na temat powyższych rezerw znajduje się w Nocie 4 oraz w Nocie 30. Wysoki udział strat w tej kategorii w 2019 roku wynikał z utworzenia rezerw na ryzyko prawne dotyczące kredytów walutowych.

Poziom strat z tytułu ryzyka operacyjnego jest na bieżąco monitorowany i regularnie raportowany do kierownictwa oraz Rady Nadzorczej Banku. Monitorowanie odbywa się na poziomie pojedynczych transakcji oraz na poziomie wielkości sumy strat. W przypadku pojedynczych zdarzeń operacyjnych z wysoką stratą lub sumy strat przekraczającej ustalone progi wymagane jest przeprowadzenie analizy przyczyn i opracowanie planów naprawczych, które ograniczą wystąpienie podobnych strat w przyszłości.

3.9.1. Ryzyko braku zgodności

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w mBanku jest realizowane w szczególności zgodnie z postanowieniami Polityki zgodności w mBanku S.A., która zawiera ogólne zasady zapewniania zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Przez ryzyko braku zgodności należy rozumieć skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych w procesach funkcjonujących w Banku. Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest minimalizowanie tego ryzyka.

Niedostosowanie działalności Banku do przepisów to szczególnie sytuacje, w których:

1. regulacje wewnętrzne nie uwzględniają postanowień przepisów prawa,
2. Bank nie stosuje się do zaleceń i rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego oraz innych organów nadzoru realizujących swoje zadania wobec instytucji finansowych,
3. Bank nie stosuje się do zaleceń wynikających z wewnętrznych postępowań, audytów wewnętrznych i zewnętrznych oraz kontroli Departamentu Compliance,
4. procesy bankowe i działania operacyjne przebiegają niezgodnie z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

Zapewnianie zgodności, poprzez realizację procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności w procesach funkcjonujących w Banku oraz funkcję kontroli, odbywa się w ramach trzech linii obrony. Pierwsza linia obrony to zarządzanie ryzykiem i realizacja funkcji kontroli w działalności operacyjnej. Druga linia obrony to co najmniej:

1. zarządzanie ryzykiem braku zgodności oraz realizacja funkcji kontroli w ramach zadań realizowanych przez Departament Compliance,
2. zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w jednostkach organizacyjnych w przypadku, gdy część zadań odnośnie identyfikacji i oceny ryzyka braku zgodności została powierzona innym jednostkom w ramach pierwszej lub drugiej linii obrony.

Trzecia linia obrony to działalność Departamentu Audytu Wewnętrznego.

Na wszystkich trzech liniach obrony pracownicy Banku odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie tych mechanizmów w celu zapewnienia zgodności działania banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami prawa (krajowego i międzynarodowego) i ze standardami rynkowymi, a także przestrzeganie regulacji wewnętrznych przez pracowników zapewnia osiągnięcie celów systemu kontroli wewnętrznej i niweluje ryzyko braku zgodności oraz minimalizuje możliwość wystąpienia bądź eliminuje następujące ryzyka: prawne, reputacji, nałożenia sankcji i powstania strat finansowych oraz ryzyka wynikającego z rozbieżności przy interpretacji przepisów prawa.

Za realizację procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności są odpowiedzialni wszyscy pracownicy Banku, stosownie do wykonywanego przez nich zakresu obowiązków oraz nadanych im uprawnień. Za koordynację i nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest odpowiedzialny Departament Compliance.

Nadzór nad wdrażaniem w podmiotach zależnych Grupy mBanku wspólnych standardów w obszarze compliance jest realizowany w sposób nienaruszający obowiązujących przepisów prawa, regulacji ostrożnościowych i niezależności pracowników realizujących funkcję compliance w podmiotach zależnych, w szczególności na podstawie porozumień zawartych z podmiotami zależnymi.

3.10. Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe oznacza ryzyko strat z tytułu odchyłeń rzeczywistego wyniku operacyjnego Grupy mBanku od planowanego poziomu. Kalkulacja odchyłeń wartości rzeczywistych od planowanych jest rozłączna dla części przychodowej i kosztowej. Ryzyko biznesowe obejmuje w szczególności ryzyko strategiczne, związane z możliwością wystąpienia negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych podjęciem błędnych lub niekorzystnych decyzji lub też wadliwą ich realizacją. Zakłada się przy tym, że skutki realizowanych decyzji strategicznych są odzwierciedlone w odchyleniach wyniku operacyjnego od poziomu planowanego w horyzoncie rocznym.

Ryzyko biznesowe jest uwzględniane w procesie kalkulacji kapitału ekonomicznego mBanku i Grupy mBanku.

W celu efektywnego zarządzania i ograniczania ryzyka biznesowego podejmowane są między innymi, następujące działania:

- koordynacja procesu planistycznego przez Departament Controllingu i Informacji Zarządczej obejmująca weryfikację zaplanowanych danych,
- regularna analiza przyczyn obserwowanych odchyłeń bieżących wyników finansowych jednostek organizacyjnych Grupy mBanku od poziomu zaplanowanego i informowanie Zarządu Banku o wynikach tych analiz,
- okresowa weryfikacja przyjętej strategii,
- regularna analiza działań konkurencji.

3.11. Ryzyko modeli

Ryzyko modeli jest rozumiane jako ryzyko negatywnych konsekwencji związanych z decyzjami podejmowanymi na podstawie danych wyjściowych modeli, które zostały nieprawidłowo zbudowane lub są niewłaściwie administrowane. Ryzyko modeli może skutkować stratami finansowymi, błędnymi decyzjami biznesowymi lub strategicznymi, bądź też niekorzystnie zaważyć na renomie Banku.

W ryzyku modeli można wyodrębnić w szczególności następujące specyficzne podkategorie: ryzyko immanentne nierozzerwalnie związane z ograniczeniami w modelowaniu danego zjawiska, ryzyko założeń, ryzyko danych, ryzyko administrowania oraz ryzyko współzależności.

Ryzyko modeli jest zarządzane w Banku w sposób systemowy poprzez odpowiednie regulacje wewnętrzne dotyczące procesu zarządzania modelami i ich ryzykiem, w szczególności monitorowania i walidacji modeli.

Istotną rolę w procesie zarządzania modelami i ich ryzykiem odgrywa Komitet Ryzyka Modeli. Rekomenduje on między innymi poziom tolerancji na ryzyko modeli, który jest następnie zatwierdzany przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą Banku.

3.12. Ryzyko reputacji

Celem zarządzania ryzykiem reputacji, definiowanym jako ryzyko wynikające z negatywnego postrzegania mBanku lub jego spółek zależnych przez interesariuszy, jest identyfikacja, ocena i ograniczanie ryzyka reputacji w ramach szczególnych procesów, aby chronić i wzmacniać dobre imię mBanku i Grupy mBanku.

Wszystkie jednostki organizacyjne Banku, oddziały zagraniczne oraz spółki zależne są bezpośrednio odpowiedzialne za ryzyko reputacji wynikające z ich działalności operacyjnej.

W celu monitorowania i zarządzania ryzykiem reputacji mBank wykorzystuje takie narzędzia jak:

- wartości mBanku (zorientowanie na klienta, prostota, profesjonalizm, zaangażowanie i myślenie zorientowane na przyszłość), które są kodem Banku podczas budowania relacji biznesowych zarówno w ramach Grupy, jak i poza nią,
- badanie kultury zaangażowania – postrzeganie Banku przez pracowników,
- Społeczna Odpowiedzialność Biznesu – podejmowanie odpowiedzialnych działań na rzecz klientów, pracowników, środowiska naturalnego i społeczności lokalnych (w tym wolontariat pracowniczy) oraz udział w projektach Fundacji mBanku,
- monitoring publikacji prasowych, komentarzy w internecie i mediach społecznościowych,
- analiza satysfakcji klientów bankowości detalicznej i korporacyjnej,
- proces wdrażania nowych produktów, gdzie ryzyko reputacji jest jednym z aspektów analizowanych podczas procesu implementacji nowych produktów,
- analiza reklamacji klientów.

Strategia Zarządzania Ryzykiem Reputacji Grupy mBanku określa zasady i poszczególne elementy procesu zarządzania ryzykiem reputacji.

3.13. Ryzyko kapitałowe

W Grupie mBanku funkcjonuje proces zarządzania kapitałem w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem kapitałowym, rozumianym jako ryzyko wynikające z niezapewnienia kapitału, jak i braku możliwości osiągnięcia poziomu kapitału adekwatnego do ponoszonego przez Bank ryzyka prowadzonej działalności, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze umożliwiające dalsze samodzielne funkcjonowanie Banku. Ryzyko kapitałowe obejmuje ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej.

Zarządzanie ryzykiem kapitałowym realizowane jest na poziomie jednostkowym w mBanku oraz na poziomie skonsolidowanym w Grupie mBanku.

Zarządzanie kapitałem w Grupie mBanku jest zorganizowane jako proces obejmujący planowanie, zarządzanie i monitorowanie kapitału regulacyjnego oraz kapitału wewnętrznego. W ramach procesu zarządzania kapitałem prowadzony jest regularny monitoring adekwatności i efektywności kapitałowej w celu zapewnienia adekwatnego i optymalnego poziomu kapitału w Grupie mBanku. Wsparciem dla tego procesu są analizy testów warunków skrajnych, których celem jest przedstawienie dokładnego obrazu aktualnej pozycji kapitałowej oraz możliwych przyszłych zmian wynikających z przyjętych do analizy scenariuszy warunków skrajnych.

Więcej informacji na temat adekwatności kapitałowej Grupy mBanku znajduje się w Nocie 45.

3.14. Ryzyko portfela kredytów w walutach obcych

Ryzyko portfela kredytów w walutach obcych jest związane z kredytami hipotecznymi w walutach obcych, udzielanymi kredytobiorcom indywidualnym do 2012 roku. Ryzyko to może wynikać w szczególności z materializacji ryzyka operacyjnego (prawnego), a także kredytowego oraz reputacyjnego w odniesieniu do tych kredytobiorców.

Ryzyko prawne portfela kredytów w walutach obcych (kredytów indeksowanych kursem obcej waluty) dotyczy portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie, udzielanych osobom fizycznym w latach 2004-2011.

Ryzyko to odnosi się do możliwości realizacji strat wynikających z niekorzystnych dla banku orzeczeń w sprawach wytoczonych z powodztwa kredytobiorców.

Zarządzając tym ryzykiem Grupa podejmuje działania w celu ochrony interesów banku w postępowaniach sądowych zmierzające do uzyskania korzystnych dla banku rozstrzygnięć. Działania Grupy oparte są na przyjętej w czerwcu 2020 roku przez Zarząd mBanku strategii postępowania w sprawach sądowych dotyczących kredytów indeksowanych. W okresach półrocznych dokonuje się przeglądu i aktualizacji strategii.

Dla efektywnego zarządzania ryzykiem prawnym portfela kredytów indeksowanych w mBanku utworzono Departament Kredytów Spornych, do którego zadań należy w szczególności:

- przygotowanie materiałów wykorzystywanych w postępowaniach sądowych,
- koordynowanie działań pełnomocników procesowych,
- kalkulacja rezerw na ryzyko prawne,
- przygotowanie rekomendacji do aktualizacji strategii,
- współpraca i komunikacja z instytucjami zewnętrznymi w sprawach kredytów indeksowanych.

Ryzykiem kredytowym i reputacyjnym, które są związane z portfelem kredytów w walutach obcych zarządza się zgodnie z zasadami zarządzania tymi ryzykami.

3.15. Ryzyko podatkowe

Celem zarządzania ryzykiem podatkowym jest skuteczne i bezpieczne wykonywanie wszystkich obowiązków przewidzianych przez prawo podatkowe. Dlatego ryzyka podatkowe w Grupie identyfikuje się oraz eliminuje lub ogranicza w związku z pełnieniem roli:

- podatnika,
- płatnika podatku,
- podmiotu udzielającego informacji podatkowej klientom Banku, kontrahentom Banku lub organom podatkowym.

Bank zarządza ryzykiem podatkowym przez zapewnienie:

- integralności prawa podatkowego z prawem rachunkowym oraz sprawozdawczością finansową w regulacjach wewnętrznych Banku,
- prawidłowych procesów podatkowych zgodnych z obowiązującym prawem podatkowym,
- współpracy jednostek organizacyjnych przygotowujących, opiniujących i oferujących produkty klientom Banku,
- prawidłowej identyfikacji i monitoringu ryzyk podatkowych,
- zasad dotyczących zawierania transakcji z klientami,
- monitorowania zmian w przepisach prawa podatkowego i orzecznictwie.

3.16. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zgodnie z MSSF 9 w celach księgowych Grupa wycenia aktywa i zobowiązania finansowe według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej. Ponadto dla pozycji wycenianych księgowo według zamortyzowanego kosztu przeprowadzana jest na potrzeby ujawnień w sprawozdaniach finansowych - zgodnie z wymaganiami MSSF 7 - wycena w wartości godziwej.

Podejście do księgowej wyceny aktywów kredytowych w wartości godziwej - zgodnie z wymaganiami MSSF 9 - zostało opisane w Nocie 3.3.7.

Zgodnie z praktykami rynkowymi Grupa wycenia instrumenty finansowe, w których utrzymuje otwarte pozycje, stosując ceny rynkowe (wycena do rynku) lub uznane w praktyce rynkowej modele wyceny (wycena z modelu) zasilane cenami lub parametrami rynkowymi, a w nielicznych przypadkach parametrami estymowanymi wewnętrznie przez Grupę. Wszystkie istotne otwarte pozycje w instrumentach pochodnych są wyceniane modelami rynkowymi, które są zasilane cenami lub parametrami obserwowalnymi przez rynek. Papiery komercyjne emitentów krajowych są wyceniane głównie z modelu (dyskontowanie przepływów finansowych), który oprócz rynkowej krzywej stóp procentowych używa spreadów kredytowych wyznaczonych wewnętrznie.

Dla potrzeb ujawnień Grupa przyjęła założenie, że wartość godziwa krótkoterminowych zobowiązań finansowych (poniżej 1 roku) jest równa ich wartości księgowej. W przypadku zobowiązań finansowych powyżej 1 roku wartość godziwa szacowana jest na podstawie zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu odpowiednich stóp procentowych.

Aktywa i zobowiązania wyceniane w zamortyzowanym koszcie

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie wartości księgowych oraz wartości godziwych dla każdej grupy aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy w wartości godziwej.

	31.12.2020		31.12.2019	
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie				
Dłużne papiery wartościowe	15 952 501	16 445 401	11 234 873	11 409 164
Należności od banków	7 354 268	7 347 513	4 341 758	4 338 448
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	108 137 810	108 959 227	103 203 254	103 538 180
Klienci indywidualni	64 194 569	66 082 712	56 999 856	58 296 285
Należności bieżące	6 807 188	6 948 249	6 828 579	7 011 607
Kredyty terminowe	57 096 161	58 843 243	49 809 251	50 922 652
Inne należności	291 220	291 220	362 026	362 026
Klienci korporacyjni	43 713 672	42 641 296	45 819 083	44 854 574
Należności bieżące	4 105 526	3 989 429	5 657 614	5 522 094
Kredyty terminowe, w tym leasing finansowy	37 016 811	36 060 532	37 301 706	36 472 717
Transakcje reverse repo lub buy/sell back	103 832	103 832	13 398	13 398
Pozostałe należności kredytowe	2 471 122	2 471 122	2 596 454	2 596 454
Inne należności	16 381	16 381	249 911	249 911
Klienci budżetowi	229 569	235 219	384 315	387 321
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie				
Zobowiązania wobec banków	2 399 740	2 399 740	1 166 871	1 166 836
Zobowiązania wobec klientów	137 698 668	137 726 122	116 661 138	116 661 251
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	13 996 317	14 172 566	17 435 143	17 711 082
Zobowiązania podporządkowane	2 578 327	2 552 098	2 500 217	2 519 770

Poniżej zaprezentowane są główne założenia i metody wykorzystane przez Grupę podczas szacowania wartości godziwej instrumentów finansowych:

Należności od banków oraz kredyty i pożyczki udzielone klientom. Wartość godziwa należności od banków oraz kredytów i pożyczek udzielonych klientom została wyliczona jako wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z uwzględnieniem efektu przedpłaty) przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych, uwzględniając wysokość spreadu kredytowego, kosztu płynności oraz kosztu kapitału. Poziom spreadu kredytowego został wyznaczony w oparciu o notowania rynkowe mediany spreadów

kredytowych dla systemu ratingowego Moody's. Przypisanie spreadu kredytowego do danej ekspozycji kredytowej nastąpiło poprzez zmapowanie systemu ratingowego Moody's z wewnętrznym systemem ratingowym Banku. W celu odzwierciedlenia faktu, że duża część ekspozycji Grupy jest zabezpieczona, podczas gdy mediana kwotowań rynkowych jest skoncentrowana wokół emisji niezabezpieczonych, Grupa dokonała korekty z tego tytułu.

Zobowiązania finansowe. Instrumenty finansowe po stronie zobowiązań stanowią:

- kredyty zaciągnięte,
- depozyty,
- emisje dłużnych papierów wartościowych,
- zobowiązania podporządkowane.

Wartość godziwa dla powyższych zobowiązań finansowych powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych przy zastosowaniu czynnika dyskontującego z uwzględnieniem oszacowania spreadu odzwierciedlającego spread kredytowy mBanku i marżę płynności. Dla kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego w EUR i CHF zastosowano krzywą rentowności EBI. W odniesieniu do emisji własnych w ramach programu EMTN zastosowano cenę rynkową z odpowiednich serwisów finansowych.

W przypadku depozytów Grupa zastosowała krzywą zbudowaną w oparciu o kwotowania stóp rynku międzybankowego, a także kontraktów FRA i kontraktów IRS dla odpowiednich walut i terminów zapadalności. W przypadku wyceny zobowiązań podporządkowanych Grupa zastosowała krzywe oparte na stawkach swapowych cross currency z uwzględnieniem pierwotnego spreadu na zobowiązaniach podporządkowanych oraz ich terminu zapadalności.

Z kolei dla listów zastawnych i obligacji emitowanych przez mBank Hipoteczny do wyceny na potrzeby ujawnień wykorzystano krzywe kontraktów swap oraz prognozowany poziom spreadu emisyjnego dla odpowiednich emisji.

Grupa przyjęła, że wartość godziwa dla powyższych instrumentów o wymagalności poniżej 1 roku jest równa ich wartości księgowej.

Na podstawie stosowanych przez Grupę metod ustalania wartości godziwej, aktywa i zobowiązania finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

- Poziom 1: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla tego samego instrumentu (bez modyfikacji);
- Poziom 2: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla podobnych instrumentów lub inne metody wyceny, dla których wszystkie istotne dane wejściowe bazują na obserwowalnych danych rynkowych;
- Poziom 3: metody wyceny, dla których przynajmniej jedna istotna dana wejściowa nie bazuje na obserwowalnych danych rynkowych.

W tabeli poniżej przedstawiono hierarchię wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych, wycenianych do wartości godziwej zgodnie z założeniami i metodami opisanymi powyżej, wyłącznie na potrzeby ujawnień, według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku i na dzień 31 grudnia 2019 roku.

31.12.2020	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
WYCENY WYŁĄCZNIE NA POTRZEBY UJAWNIEN				
Aktywa finansowe				
Dłużne papiery wartościowe	16 445 401	13 395 856	-	3 049 545
Należności od banków	7 347 513	-	-	7 347 513
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	108 959 227	-	-	108 959 227
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec banków	2 399 740	-	-	2 399 740
Zobowiązania wobec klientów	137 726 122	-	4 296 271	133 429 851
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	14 172 566	6 369 433	-	7 803 133
Zobowiązania podporządkowane	2 552 098	-	2 552 098	-
Aktywa finansowe razem	132 752 141	13 395 856	-	119 356 285
Zobowiązania finansowe razem	156 850 526	6 369 433	6 848 369	143 632 724

31.12.2019	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
WYCENY WYŁĄCZNIE NA POTRZEBY UJAWNIEŃ				
Aktywa finansowe				
Dłużne papiery wartościowe	11 409 164	11 409 164	-	-
Należności od banków	4 338 448	-	-	4 338 448
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	103 538 180	-	-	103 538 180
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec banków	1 166 836	-	189 885	976 951
Zobowiązania wobec klientów	116 661 251	-	7 158 593	109 502 658
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	17 711 082	8 461 410	-	9 249 672
Zobowiązania podporządkowane	2 519 770	-	2 519 770	-
Aktywa finansowe razem	119 285 792	11 409 164	-	107 876 628
Zobowiązania finansowe razem	138 058 939	8 461 410	9 868 248	119 729 281

Poziom 1

Poziom 1 aktywów finansowych obejmuje wartość skarbowych papierów wartościowych oraz obligacji EBI, których wycena polega na bezpośrednim wykorzystaniu rynkowych bieżących cen tych instrumentów pochodzących z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

W poziomie 1 zobowiązań Grupa wykazała wartość godziwą obligacji wyemitowanych przez Bank oraz spółkę zależną od Banku mFinance France, objętych przez Bank w 2020 roku w procesie substytucji (Nota 28). Dla wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych Grupa zastosowała ceny bezpośrednio z rynku dla tych papierów.

Poziom 2

Poziom 2 obejmuje wartość godziwą kredytów długoterminowych otrzymanych od banków, wartość godziwą depozytów długoterminowych złożonych przez klientów oraz wartość godziwą kredytów otrzymanych z EBI (Nota 28). Ponadto, w poziomie 2 Grupa wykazała zobowiązania podporządkowane.

Wartość godziwa dla ujętych w poziomie 2 zobowiązań finansowych powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych przy zastosowaniu czynnika dyskontującego. W odniesieniu do kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego wykorzystano krzywą rentowności EBI oraz wartość marży, jaką Bank otrzymał w ostatniej zawartej transakcji. Na tej podstawie oszacowano następnie wartość spreadu dla zobowiązań Banku zaciągniętych w EBI w stosunku do rynkowej krzywej swap. W przypadku depozytów Bank zastosował krzywą zbudowaną w oparciu o kwotowania stóp rynku międzybankowego, a także kontraktów FRA i kontraktów IRS dla odpowiednich walut i terminów zapadalności. W przypadku wyceny zobowiązań podporządkowanych Bank zastosował krzywe oparte na stawkach swapowych cross currency z uwzględnieniem pierwotnego spreadu na zobowiązaniach podporządkowanych oraz ich terminu zapadalności.

Poziom 3

Poziom 3 obejmuje:

- wartość godziwą należności od banków oraz kredytów i pożyczek udzielonych klientom, wyliczoną w opisany wcześniej sposób wykorzystujący notowania mediany spreadów kredytowych dla ratingów Moody's;
- wartość godziwą listów zastawnych i obligacji emitowanych przez mBank Hipoteczny. Do wyceny Grupa zastosowała technikę estymacji przepływów odsetkowych w oparciu o model krzywej swapowej oraz dyskontowania przy użyciu stopy dyskontowej skorygowanej o wartość spreadu jaki jest możliwy do uzyskania w przypadku emisji w uzależnieniu od waluty oraz zapadalności instrumentu finansowego;
- zobowiązania wobec banków oraz wobec klientów o terminie wymagalności do 1 roku, dla których Grupa przyjęła, że ich wartość godziwa jest równa wartości bilansowej;
- wartość godziwą tych zobowiązań wobec banków oraz wobec klientów o terminie wymagalności powyżej 1 roku, w przypadku których w ich wycenie posłużono się metodami wyceny wykorzystującymi przynajmniej jedną istotną daną wejściową nie bazującą na obserwowalnych danych rynkowych.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej

W tabeli poniżej przedstawiono hierarchię wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych, które zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy według wartości godziwej.

31.12.2020	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
Powtarzalne pomiary wartości godziwej				
Aktywa finansowe				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	2 586 721	366 517	1 601 324	618 880
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	187 902	-	-	187 902
Dłużne papiery wartościowe	676 466	366 517	-	309 949
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 722 353	-	1 601 324	121 029
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	1 765 395	-	1 765 395	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające	1 079 403	-	958 374	121 029
Efekt kompensowania	(1 122 445)	-	(1 122 445)	-
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 784 691	960	-	1 783 731
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 506 319	-	-	1 506 319
Dłużne papiery wartościowe	76 068	-	-	76 068
Kapitałowe papiery wartościowe	202 304	960	-	201 344
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	35 498 061	34 322 714	184 996	990 351
Dłużne papiery wartościowe	35 498 061	34 322 714	184 996	990 351
Aktywa finansowe, razem	39 869 473	34 690 191	1 786 320	3 392 962
Zobowiązania finansowe				
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 338 564	-	1 338 564	-
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	1 602 305	-	1 602 305	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające	7 706	-	7 706	-
Efekt kompensowania	(271 447)	-	(271 447)	-
Zobowiązania finansowe razem	1 338 564	-	1 338 564	-

Aktywa i zobowiązania finansowe wycenione do wartości godziwej na poziomie 3 - zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku	Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	Pochodne instrumenty finansowe	Dłużne papiery wartościowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	Kapitałowe papiery wartościowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody
Bilans otwarcia	403 028	(7 524)	133 774	161 791	1 032 369
Łączne zyski lub straty za okres	20 578	128 553	12 632	46 612	10 868
Ujęte w rachunku zysków i strat:	20 578	108 234	12 632	46 612	-
Wynik na działalności handlowej	20 578	108 234	1 922	91	-
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	10 710	48 657	-
Wynik na inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	-	-	-	(2 136)	-
Ujęte w pozostałych całkowitych dochodach:	-	20 319	-	-	10 868
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	-	-	-	-	10 868
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	-	20 319	-	-	-
Nabycia	1 516 096	-	-	1 648	676 697
Wykupy	(164 337)	-	-	-	(385 844)
Sprzedaże	(7 680 403)	-	-	(8 707)	(4 624 885)
Emisje	6 214 987	-	-	-	4 281 146
Konwersja	-	-	(70 338)	-	-
Bilans zamknięcia	309 949	121 029	76 068	201 344	990 351

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

31.12.2019	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
Powtarzalne pomiary wartości godziwej				
Aktywa finansowe				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	2 866 034	1 330 541	959 776	575 717
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	172 689	-	-	172 689
Dłużne papiery wartościowe	1 733 569	1 330 541	-	403 028
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	959 776	-	959 776	-
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	1 016 808	-	1 016 808	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające	504 219	-	504 219	-
Efekt kompensowania	(561 251)	-	(561 251)	-
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	2 267 922	825	-	2 267 097
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 971 532	-	-	1 971 532
Dłużne papiery wartościowe	133 774	-	-	133 774
Kapitałowe papiery wartościowe	162 616	825	-	161 791
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	22 773 921	18 521 925	3 219 627	1 032 369
Dłużne papiery wartościowe	22 773 921	18 521 925	3 219 627	1 032 369
Aktywa finansowe, razem	27 907 877	19 853 291	4 179 403	3 875 183
Zobowiązania finansowe				
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	948 764	-	941 240	7 524
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	1 061 547	-	1 061 547	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające	19 411	-	11 887	7 524
Efekt kompensowania	(132 194)	-	(132 194)	-
Zobowiązania finansowe razem	948 764	-	941 240	7 524

Aktywa i zobowiązania finansowe wycenione do wartości godziwej na poziomie 3 - zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku	Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	Pochodne instrumenty finansowe	Dłużne papiery wartościowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	Kapitałowe papiery wartościowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody
Bilans otwarcia	306 763	-	58 130	72 005	1 266 558
Łączne zyski lub straty za okres	429	(7 524)	75 644	75 041	(8 352)
Ujęte w rachunku zysków i strat:	429	(3 810)	75 644	75 041	-
Wynik na działalności handlowej	429	(3 810)	320	(8)	-
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	75 324	75 326	-
Wynik na inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	-	-	-	(277)	-
Ujęte w pozostałych całkowitych dochodach:	-	(3 714)	-	-	(8 352)
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	-	-	-	-	(8 352)
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	-	(3 714)	-	-	-
Nabycia	1 330 096	-	-	11 055	1 098 460
Wykupy	(233 141)	-	-	-	(274 629)
Sprzedaże	(3 246 823)	-	-	(10 891)	(1 838 078)
Emisje	2 245 704	-	-	14 581	788 410
Bilans zamknięcia	403 028	(7 524)	133 774	161 791	1 032 369

W 2020 roku ani w 2019 roku nie odnotowano przeniesień instrumentów finansowych pomiędzy poszczególnymi poziomami hierarchii wartości godziwej.

W odniesieniu do instrumentów finansowych wycenianych w sposób powtarzalny do wartości godziwej, sklasyfikowanych na poziomie 1 i 2 hierarchii wartości godziwej, ewentualne przypadki, w których mogłoby nastąpić przeniesienie pomiędzy tymi poziomami są monitorowane przez Bank na podstawie wewnętrznych zasad. W przypadku jeśli wystąpi brak ceny rynkowej, służącej do wyceny bezpośredniej, przez okres ponad 5 dni roboczych następuje zmiana sposobu wyceny tego instrumentu, czyli przejście z wyceny bezpośredniej na wycenę z modelu, o ile dostępna jest zatwierdzona metoda wyceny z modelu dla tego instrumentu. Powrót do metody wyceny bezpośredniej następuje po okresie co najmniej 10 dni roboczych, w których cena rynkowa była dostępna w sposób ciągły. W przypadku braku ceny rynkowej dla skarbowych papierów dłużnych powyższe terminy wynoszą odpowiednio 2 i 5 dni roboczych.

Poziom 1

Na dzień 31 grudnia 2020 roku na poziomie 1 hierarchii wartości Grupa wykazała wartość godziwą obligacji rządowych przeznaczonych do obrotu w kwocie 366 517 tys. zł (Nota 20) oraz wartość godziwą obligacji rządowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody w kwocie 33 141 490 tys. zł (31 grudnia 2019 rok: odpowiednio: 1 330 541 tys. zł i 17 537 697 tys. zł). Poziom 1 obejmuje wartość godziwą obligacji korporacyjnych w kwocie 1 181 224 tys. zł (31 grudnia 2019 rok – 984 228 tys. zł).

Ponadto na dzień 31 grudnia 2020 roku poziom 1 obejmuje wartość akcji imiennych uprzywilejowanych Giełdy Papierów Wartościowych w kwocie 960 tys. zł (31 grudnia 2019 rok: 825 tys. zł).

Instrumenty te zostały sklasyfikowane do poziomu 1, ponieważ ich wycena polega na bezpośrednim wykorzystaniu rynkowych bieżących cen tych instrumentów pochodzących z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Poziom 2

Na dzień 31 grudnia 2020 roku poziom 2 hierarchii obejmuje głównie wartość godziwą bonów pieniężnych emitowanych przez NBP w kwocie 184 996 tys. zł (31 grudnia 2019 rok: 3 219 627 tys. zł), których wycena oparta jest na modelu NPV (dyskontowania przyszłych przepływów finansowych), który zasilany jest krzywymi stóp procentowych wyznaczonymi w drodze transformacji kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Ponadto do poziomu 2 Grupa zalicza wycenę pochodnych instrumentów finansowych, do wyceny których stosowane są modele, zgodne ze standardami i praktykami rynkowymi w tym zakresie, które są zasilane parametrami pochodzącymi bezpośrednio z rynków (np. kursami wymiany walut, zmiennościami implikowanymi opcji walutowych, wartościami indeksów i akcji giełdowych) lub parametrami będącymi transformacjami kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych (np. krzywe stóp procentowych).

Na dzień 31 grudnia 2020 roku i 31 grudnia 2019 roku poziom 2 obejmuje również wartość opcji na indeks WIG-20. Do wyceny opcji giełdowych na indeks WIG20 stosowany jest model wewnętrzny Banku (bazujący na modelu zmienności implikowanej) zasilany parametrami rynkowymi.

Poziom 3

Na dzień 31 grudnia 2020 roku na poziomie 3 hierarchii wykazana jest wartość godziwa dłużnych komercyjnych papierów wartościowych emitowanych przez krajowe banki i przedsiębiorstwa (obligacje i certyfikaty depozytowe) w kwocie 1 340 033 tys. zł (31 grudnia 2019 rok - 1 532 889 tys. zł), obejmującej między innymi wartość godziwą instrumentu dłużnego wycenionego w wartości godziwej przez wynik finansowy, reprezentującego prawa do akcji uprzywilejowanych Visa Inc.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku poziom 3 obejmuje również wartość godziwą obligacji emitowanych przez jednostki budżetu terenowego w kwocie 36 335 tys. zł (31 grudnia 2019 rok – 36 282 tys. zł).

Wycena z modelu dla tych pozycji zakłada wycenę w oparciu o rynkową krzywą stóp procentowych skorygowaną o poziom spreadu kredytowego. Parametr spreadu kredytowego odzwierciedla ryzyko kredytowe emitenta papieru wartościowego i jest wyznaczany zgodnie z modelem wewnętrznym Banku. Model ten wykorzystuje parametry ryzyka kredytowego (np. PD, LGD) oraz informacje pozyskane z rynku (w tym spready implikowane z transakcji). Parametry PD i LGD nie są obserwowane na aktywnych rynkach i w związku z tym zostały wyznaczone na podstawie analiz statystycznych. Modele wyceny instrumentów dłużnych oraz spreadu kredytowego zostały zbudowane wewnętrznie w jednostkach ryzyka, zostały zaakceptowane przez Komitet Ryzyka Modeli i podlegają okresowemu monitoringowi oraz walidacji przeprowadzanej przez jednostkę niezależną od jednostek odpowiedzialnych za budowę i utrzymanie modelu.

Poziom 3 na dzień 31 grudnia 2020 roku obejmuje wartość kredytów i pożyczek udzielonych klientom w kwocie 1 694 221 tys. zł (31 grudnia 2019 rok - 2 144 221 tys. zł). Zasady wyznaczania wartości godziwej kredytów i pożyczek udzielonych klientom zostały opisane w Nocie 3.3.7.

Ponadto, na dzień 31 grudnia 2020 roku poziom 3 obejmuje wartość godziwą kapitałowych papierów wartościowych w kwocie 201 344 tys. zł (31 grudnia 2019 roku: 161 791 tys. zł). Kapitałowe papiery wartościowe wykazane w poziomie 3 wyceniane są metodą mnożników rynkowych. Wycena metodą mnożników rynkowych polega na określeniu wartości kapitałów własnych wycenianej spółki poprzez zastosowanie relacji wartości rynkowych kapitałów własnych lub wartości całości zaangażowanych kapitałów (wartości spółki) porównywalnych spółek do wybranych wielkości ekonomiczno-finansowych.

Poziom 3 obejmuje również wycenę kontraktów CIRS zawartych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych portfela kredytów hipotecznych w PLN oraz listów zastawnych emitowanych przez mBank Hipoteczny (Nota 20). Na dzień 31 grudnia 2020 roku wycena tych kontraktów była pozytywna (aktywa) i wyniosła 121 029 tys. zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2019 roku wycena była negatywna (pasywa) i wyniosła 7 524 tys. zł.

Poniższa tabela prezentuje wrażliwość wyceny do wartości godziwej na zmianę nieobserwowalnych parametrów stosowanych w modelach dla dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej na poziomie 3.

Portfel	Wartość godziwa 31.12.2020	Wrażliwość na zmianę parametru nieobserwowalnego		Opis
		(-)	(+)	
Obligacje korporacyjne wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	990 351	(24 557)	24 557	Parametrem nieobserwowalnym jest spread kredytowy. Wrażliwość policzona przy założeniu zmiany spreadu kredytowego o 100 bp. Przy wzroście wartości parametru Bank odnotowuje stratę (-), przy spadku spodziewany jest zysk (+).
Obligacje korporacyjne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	309 949	(6 653)	6 653	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom przeznaczone do obrotu	187 902	(306)	285	Model wyceny wykorzystuje parametry ryzyka kredytowego (PD oraz LGD). Wrażliwość policzona przy założeniu zmiany PD i LGD +/- 10%. Przy wzroście wartości parametru Bank odnotowuje stratę, przy spadku spodziewany jest zysk.
Kredyty i pożyczki udzielone klientom obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 506 319	(25 873)	26 007	

Portfel	Wartość godziwa 31.12.2019	Wrażliwość na zmianę parametru nieobserwowalnego		Opis
		(-)	(+)	
Obligacje korporacyjne wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	1 032 369	(25 793)	25 793	Parametrem nieobserwowalnym jest spread kredytowy. Wrażliwość policzona przy założeniu zmiany spreadu kredytowego o 100 bp. Przy wzroście wartości parametru Bank odnotowuje stratę (-), przy spadku spodziewany jest zysk (+).
Obligacje korporacyjne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	403 028	(10 451)	10 451	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom przeznaczone do obrotu	172 689	(130)	137	Model wyceny wykorzystuje parametry ryzyka kredytowego (PD oraz LGD). Wrażliwość policzona przy założeniu zmiany PD i LGD +/- 10%. Przy wzroście wartości parametru Bank odnotowuje stratę, przy spadku spodziewany jest zysk.
Kredyty i pożyczki udzielone klientom obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 971 532	(29 063)	28 962	

4. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywanych w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

Utrata wartości kredytów i pożyczek

Grupa przeprowadza przegląd swojego portfela kredytowego pod kątem utraty wartości przynajmniej raz na kwartał. Aby ustalić, czy należy wykazać utratę wartości w rachunku zysków i strat, Grupa ocenia, czy istnieją jakiekolwiek dane wskazujące na możliwe do zmniejszenia szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących portfela kredytowego. Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one następują, są poddawane regularnym przeglądom. Gdyby wartość bieżąca szacowanych przepływów pieniężnych (zdyskontowane odzyski z wpłat własnych z kapitału, zdyskontowane odzyski z odsetek, zdyskontowane odzyski

z zobowiązań pozabilansowych i zdyskontowane odzyski z zabezpieczeń przypadających na należności bilansowe i pozabilansowe, ważone prawdopodobieństwem realizacji określonych scenariuszy) dla portfela kredytów i pożyczek oraz zobowiązań pozabilansowych z rozpoznaną utratą wartości na dzień 31 grudnia 2020 roku uległa zmianie o +/- 10% to szacowana wielkość oczekiwanej straty kredytowej dla kredytów i pożyczek oraz zobowiązań pozabilansowych uległaby odpowiednio zmniejszeniu o 57,6 mln zł lub zwiększeniu o 64,2 mln zł (na dzień 31 grudnia 2019 roku odpowiednio: 49,7 mln zł i 59,4 mln zł). Szacunek ten został przeprowadzony dla portfela kredytów i pożyczek oraz zobowiązań pozabilansowych, w przypadku których utrata wartości rozpoznawana jest w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat i odzysków zabezpieczeń - Koszyk 3. Zasady wyznaczania odpisów aktualizujących oraz rezerw z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych zostały opisane w Nocie 3.3.6.

Wpływ pandemii COVID-19 na działalność Grupy

Działania pomocowe zastosowane w Grupie na skutek wybuchu pandemii COVID-19

Grupa w związku z kryzysem wywołanym pandemią COVID-19 oferowała klientom szereg narzędzi pomocowych mających na celu wsparcie ich w trudnej sytuacji będącej następstwem wybuchu epidemii. Celem tych narzędzi była pomoc w zachowaniu płynności finansowej klientów poprzez krótkoterminowe zmniejszenie obciążeń finansowych.

Narzędzia stosowane w Grupie były zgodne ze stanowiskiem banków w zakresie ujednolicenia zasad oferowania narzędzi pomocowych dla klientów sektora bankowego. Stanowisko to miało charakter moratorium pozaustawowego w rozumieniu wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EUNB) w sprawie ustawowych i pozaustawowych moratoriów na spłaty kredytów, które banki stosują w związku z kryzysem wywołanym COVID-19. Zostało one notyfikowane przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego do EUNB.

Moratorium objęło instrumenty pomocowe udzielane od 13 marca do 30 września 2020 roku.

W zakresie działalności obszaru bankowości detalicznej Grupa umożliwiła klientom wnioskowanie o odroczenie spłat kapitałowych lub kapitałowo-odsetkowych części rat na wskazany przez nich okres wynoszący maksymalnie 6 miesięcy z jednoczesną możliwością wydłużenia okresu kredytowania o czas trwania moratorium. Rozpatrywanie wniosków spełniających warunki ustalone stanowiskiem sektorowym odbywało się w trybie uproszczonym, tj. bez konieczności badania zdolności klienta do spłaty zobowiązania. Proces rozpatrywania wniosków wspierany był przez mechanizm automatycznej weryfikacji warunków brzegowych (między innymi brak zaległości w spłacie więcej niż jednej raty, brak udzielonej karencji w spłacie w okresie ostatnich 12 miesięcy, co najmniej 6-miesięczna historia spłat). W przypadku pozytywnego wyniku weryfikacji dochodziło do automatycznej akceptacji prośby klienta. Wnioski klientów, którzy nie przeszli automatycznej weryfikacji, były rozpatrywane przez analityka kredytowego.

Przy udzielaniu karencji kapitałowej suma kapitału pozostającego do spłaty po okresie karencji jest dzielona zgodnie z algorytmem (raty równe lub malejące – zgodnie z umową) na okres pozostający do spłaty. W przypadku wydłużenia okresu kredytowania okres pozostający do spłaty jest dłuższy, co skutkuje tym, że raty po okresie karencji są niższe aniżeli w przypadku karencji kapitałowej bez wydłużenia okresu kredytowania. Przy udzielaniu karencji kapitałowo-odsetkowej, mechanizm dla kapitału jest identyczny jak przy karencji kapitałowej, natomiast zawieszane odsetki są rozkładane równomiernie na okres pozostający do spłaty po okresie karencji.

Instrumenty pomocowe w ramach niniejszego moratorium były dostępne dla wszystkich klientów detalicznych, których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek nie przekraczało 30 dni na dzień złożenia wniosku o udzielenie wsparcia i dotyczyły jedynie kredytów udzielonych przed dniem 13 marca 2020 roku, które nie zostały przeklasyfikowane do kategorii default.

Grupa oferuje również klientom wsparcie w ramach tzw. tarczy antykryzysowej 4.0, obowiązującej od dnia 23 czerwca 2020 roku, w ramach której klienci, którzy stracili pracę lub inne główne źródło dochodu po 13 marca 2020 roku, mają prawo do zawieszenia na okres do 3 miesięcy spłaty kredytu bez naliczania odsetek w okresie zawieszenia wykonywania umowy. To udogodnienie ma charakter moratorium ustawowego w rozumieniu wytycznych EUNB. Skala wniosków składanych o tą formę pomocy jest nieznaczną.

W zakresie działalności obszaru bankowości korporacyjnej w związku z COVID-19 Grupa umożliwiła wszystkim klientom korporacyjnym zawieszenie spłaty kapitałowych części rat na okres wynoszący maksymalnie 6 miesięcy. Ponadto mali i średni przedsiębiorcy, będący klientami Grupy, mieli możliwość zawieszenia spłaty całych rat kapitałowo-odsetkowych na okres do 3 miesięcy.

Kwota zawieszonych kapitałowych części rat była dodawana do ostatniej raty, w odniesieniu do rat kapitałowo-odsetkowych kwota zawieszonych kapitałowych części rat była również dodawana do ostatniej raty, natomiast kwota zawieszonych odsetek była dodawana do kolejnych rat odsetkowych płatnych po okresie odroczenia. W przypadku transakcji dotyczących finansowania nieruchomości komercyjnych o wartości powyżej 10 mln zł warunki spłaty były określone indywidualnie.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

Grupa udostępniła również klientom bankowości korporacyjnej nowe finansowanie, służące ustabilizowaniu sytuacji płynnościowej, w ramach którego stosowane są zabezpieczenia w postaci gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK). Gwarancje te nie stanowią dotacji rządowej w rozumieniu MSR 20. Transakcja zabezpieczona gwarancją BGK musi spełniać warunki, które są zdefiniowane w konkretnej umowie portfelowej linii gwarancyjnej podpisywanej pomiędzy Grupą a BGK. Gwarancja BGK zabezpiecza do 80% ekspozycji, jednak nie więcej niż określony maksymalny poziom zdefiniowany w umowie. Z gwarancji BGK Grupa może skorzystać w pierwszej kolejności jeśli kredytobiorca nie wywiązuje się z płatności. W przypadku skorzystania przez Grupę z gwarancji ewentualne odzyski od kredytobiorcy dzielone są między Grupę mBanku i BGK na zasadzie pari passu.

Instrumenty pomocowe w ramach niniejszych moratoriów były dostępne dla wszystkich klientów korporacyjnych, którzy na datę 15 marca 2020 roku zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Grupy nie byli przeklasyfikowani do kategorii default i dotyczyły jedynie kredytów udzielonych przed dniem 8 marca 2020 roku. Ponadto udzielając działań pomocowych Grupa wymagała utrzymania zabezpieczeń co najmniej na tym samym poziomie oraz ograniczenia dystrybucji do właściciela.

Poniższe tabele przedstawiają informacje o zakresie stosowanych w Grupie moratoriów oraz nowym finansowaniu objętym publicznymi programami gwarancyjnymi (BGK) w ramach COVID-19.

	31.12.2020	
	Liczba klientów, którzy złożyli wnioski	W tym: liczba klientów, którym przyznano pomoc
Moratoria	115 730	75 244
Gwarancje rządowe BGK	61	58

	31.12.2020				
	Wartość brutto kontraktów z przyznanymi moratoriami	W tym: wartość brutto kontraktów z wygasłymi moratoriami	W tym: wartość brutto kontraktów z aktywnymi moratoriami	Skumulowana utrata wartości kontraktów z aktywnymi moratoriami	Wartość netto/ wartość godziwa kontraktów z aktywnymi moratoriami
Moratoria	15 479 419	14 206 476	1 272 943	(68 750)	1 204 193
- Klienci indywidualni	6 701 855	6 529 247	172 608	(5 750)	166 858
- Klienci korporacyjni	8 777 564	7 677 229	1 100 335	(63 000)	1 037 335
Gwarancje rządowe BGK	515 234	-	515 234	(4 946)	510 288
- Klienci indywidualni	-	-	-	-	-
- Klienci korporacyjni	515 234	-	515 234	(4 946)	510 288

Aktywna pomoc na datę 31 grudnia 2020 roku, a udzielona w okresie od 13 marca do 30 września 2020 roku	Obsługiwane				
	Wartość brutto	W tym: ekspozycje restrukturyzowane	W tym: z odroczonej ratami kapitałowo-odsetkowymi	W tym: instrumenty o istotnym wzroście ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia, ale bez utraty wartości (koszyk 2)	Skumulowana utrata wartości
Moratoria	921 346	31 577	126 517	652 811	(28 396)
- Klienci indywidualni	164 031	27 896	115 995	122 370	(3 606)
- Klienci korporacyjni	757 315	3 681	10 522	530 441	(24 790)
Gwarancje rządowe BGK	515 234	-	-	217 253	(4 946)
- Klienci indywidualni	-	-	-	-	-
- Klienci korporacyjni	515 234	-	-	217 253	(4 946)

Aktywna pomoc na datę 31 grudnia 2020 roku, a udzielona w okresie od 13 marca do 30 września 2020 roku	Nieobsługiwane				
	Wartość brutto	W tym: ekspozycje restrukturyzowane	W tym: małe prawdopodobieństwo spłaty, ekspozycja nie przeterminowana albo przeterminowana < = 90 dni	Skumulowana utrata wartości	Wartość brutto - wpływ do kategorii Nieobsługiwane
Moratoria	351 597	1 362	-	(40 354)	7 281
- Klienci indywidualni	8 577	1 362	-	(2 144)	7 281
- Klienci korporacyjni	343 020	-	-	(38 210)	-
Gwarancje rządowe BGK	-	-	-	-	-
- Klienci indywidualni	-	-	-	-	-
- Klienci korporacyjni	-	-	-	-	-

Zdecydowana większość klientów, którzy otrzymali wsparcie w ramach moratoriów dotyczących zawieszania płatności skorzystała jedynie z zawieszenia kapitałowej części raty – około 94% łącznej ekspozycji objętej moratoriami. Oznacza to, że klienci nadal mają wymóg regulowania swoich zobowiązań, ale z niższą ratą. Opóźnienie w płatności rat odsetkowych podlega standardowej kalkulacji przeterminowania. Przeterminowanie takiej płatności powyżej 30 dni powoduje klasyfikację do koszyka 2, a powyżej 90 dni do koszyka 3.

Poniższe tabele przedstawiają informacje o wygasłych moratoriach, które były stosowane w Grupie w ramach COVID-19 od 13 marca do 30 września 2020 roku.

Wygasła pomoc udzielona w okresie od 13 marca do 30 września 2020 roku	Obsługiwane				
	Wartość brutto	W tym: ekspozycje restrukturyzowane	W tym: instrumenty o istotnym wzroście ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia, ale bez utraty wartości (koszyk 2)	Skumulowana utrata wartości	W tym: instrumenty o istotnym wzroście ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia, ale bez utraty wartości (koszyk 2)
Moratoria	13 956 747	2 131 937	5 377 347	(148 884)	(121 598)
- Klienci indywidualni	6 459 859	793 091	3 226 604	(68 990)	(60 926)
- Klienci korporacyjni	7 496 888	1 338 846	2 150 743	(79 894)	(60 672)

Wygasła pomoc udzielona w okresie od 13 marca do 30 września 2020 roku	Nieobsługiwane				
	Wartość brutto	W tym: ekspozycje restrukturyzowane	W tym: małe prawdopodobieństwo spłaty, ekspozycja nie przeterminowana albo przeterminowana < = 90 dni	Skumulowana utrata wartości	Wartość brutto - wpływy do kategorii Nieobsługiwane
Moratoria	249 729	64 428	64 267	(53 432)	46 934
- Klienci indywidualni	69 388	4 616	4 498	(26 892)	42 506
- Klienci korporacyjni	180 341	59 812	59 769	(26 540)	4 428

Zgodnie z wytycznymi EUNB, Grupa razem z innymi bankami w Polsce zdecydowała o wznowieniu moratorium pozaustawowego. Wnioski o nowe moratorium Grupa będzie przyjmowała w okresie od 18 stycznia do 31 marca 2021 roku. Treść moratorium jest zbliżona do moratorium przyznawanego w 2020 roku, przy czym jego zakres jest istnie mniejszy. Zakres jest ograniczony wyłącznie do firm prowadzących działalność w określonych branżach.

Wpływ pandemii COVID-19 na proces oceny sytuacji finansowej klienta

W ocenie sytuacji finansowej klientów korporacyjnych Grupa stosuje wyłącznie ocenę indywidualną jako najbardziej właściwą i precyzyjną (nie stosuje podejścia kolektywnego ani sektorowego).

Podczas monitoringu ryzyka klientów i transakcji ocenie podlega wpływ pandemii COVID-19 na sytuację klienta oraz siła tego wpływu (tj. przejściowe turbulencje, długotrwały problem dla modelu biznesowego, itp.), a także plan ograniczenia tego wpływu wdrażany przez klienta. Grupa przeprowadza analizy sektorowe klientów, którzy złożyli wnioski o moratoria. Wśród klientów wnioskujących o moratoria największe zaangażowanie bilansowe na dzień 31 grudnia 2020 roku posiadają klienci prowadzący działalność w takich branżach jak: działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (34,9%), działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (25,9%), transportem i gospodarką magazynową (21,1%) oraz budownictwem (7,3%).

Wpis klienta na Listę Watch (LW – lista klientów pod obserwacją) odbywa się w oparciu o standardowe kryteria zdefiniowane w regulacjach wewnętrznych Grupy. W odniesieniu do klientów, którzy złożyli w Grupie wniosek o działanie pomocowe, lista kryteriów wpisu na LW została rozszerzona o dodatkową, uznaniową przesłankę z tytułu COVID-19. Klient może zostać wpisany na Listę Watch jeżeli w ocenie decydenta ryzyka problemy klienta wynikające z pandemii mają charakter długotrwały i po ustaniu pandemii klient może nie powrócić do sytuacji finansowej pozwalającej na regulowanie zobowiązań. W odniesieniu do klientów, którym Grupa udzieliła wsparcia w związku z COVID-19, mają zastosowanie także inne kryteria wpisu na Listę Watch, zawarte w Instrukcji Kredytowej. Umieszczenie klienta na LW skutkuje klasyfikacją klienta do koszyka 2.

W zakresie oceny ryzyka klienta detalicznego klienci objęci narzędziami pomocowymi w postaci moratoriów podlegali ocenie scoringowej zgodnie ze standardowym procesem oceny klientów.

Opis stosowanego w Grupie podejścia do klasyfikacji forbearance w stosunku do działań pomocowych w ramach COVID-19

Zgodnie z opublikowanym w dniu 25 marca 2020 roku oświadczeniem EUNB w sprawie stosowania ram ostrożnościowych dotyczących niewykonania zobowiązania, forbearance i MSSF9 w świetle środków COVID-19, mówiącym, że stosowanie narzędzi pomocowych COVID-19 w postaci moratoriów spłat spełniających wytyczne zdefiniowane w wytycznych EBA dotyczących traktowania publicznych i prywatnych moratoriów w świetle środków COVID-19 nie powoduje automatycznej klasyfikacji ekspozycji do default i forbearance, oraz z oświadczeniem UKNF opublikowanym w ramach Pakietu Impulsów Nadzorczych na rzecz Bezpieczeństwa i Rozwoju, że zastosuje elastyczne podejście do stosowania wytycznych EBA odnośnie do ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych, Grupa nie klasyfikuje udzielenia stosowanych z uwagi na kryzys COVID-19 instrumentów pomocowych w ramach moratoriów jako działanie forbearance.

Wyjątek stanowią klienci korporacyjni, w przypadku których stosowane jest podejście bazujące na indywidualnej ocenie czy wymagana jest klasyfikacja ekspozycji takiego klienta jako forborne, zgodnie z obowiązującymi w Grupie regulacjami.

Z powodu pogorszenia się sytuacji gospodarczej w kraju związanego z epidemią COVID-19, Grupa podjęła dodatkowe działania mające na celu uwzględnienie tej informacji w oczekiwanych stratach z tytułu ryzyka kredytowego. Ze względu na dynamicznie zmieniającą się sytuację oraz niepewność z nią związaną, działania Grupy były rozłożone w czasie i w szczególności objęły:

1. przegląd sektorów i pojedynczych klientów portfela korporacyjnego, w szczególności klientów znajdujących się pod obserwacją, w celu weryfikacji potencjalnego wzrostu prawdopodobieństwa braku realizacji planów restrukturyzacyjnych, który został przeprowadzony już w marcu jako pierwsze działanie Grupy w ramach uwzględnienia wpływu epidemii na sytuację finansową klientów,
2. modyfikację wagi scenariuszy makroekonomicznych, polegającą na przypisaniu wagi 100% dla scenariusza pesymistycznego, w modelu oczekiwanej straty, w pierwszym kwartale 2020 roku,
3. aktualizację modeli zależności długookresowego parametru PD od zmiennych makroekonomicznych, na bazie danych historycznych i aktualnie obserwowanej sytuacji gospodarczej, w drugim kwartale 2020 roku,
4. aktualizację prognoz makroekonomicznych, uwzględniających wpływ COVID-19 oraz akcji pomocowych państwa, wpływających na modele długoterminowych parametrów PD, EAD oraz LGD, jak również na poziom alokacji ekspozycji do koszyka 2, w szczególności poprzez zwiększenie oczekiwanego poziomu alokacji dla części portfeli spowodowanego prognozowanym wzrostem szkodowości, w drugim kwartale 2020 roku,
5. przywrócenie wag scenariuszy makroekonomicznych wynoszących odpowiednio: 60% dla scenariusza bazowego, 20% dla optymistycznego i 20% dla pesymistycznego, w modelu oczekiwanej straty, przy równoległym uwzględnieniu aktualnych prognoz makroekonomicznych bezpośrednio w parametrach ryzyka, w drugim kwartale 2020 roku,
6. monitoring prognoz makroekonomicznych, celem zweryfikowania wykorzystywanych w modelach danych makroekonomicznych pod kątem ich adekwatności do faktycznego rozwoju sytuacji gospodarczej w Polsce. Nie stwierdzono podstaw do zmian prognoz makroekonomicznych w ramach parametrów ryzyka, w trzecim i czwartym kwartale 2020 roku.

Z uwagi na niepewność związaną z utrudnioną obserwacją terminowości spłat kredytów objętych moratoriami Grupa podjęła w trzecim kwartale 2020 roku decyzję o przeklasyfikowaniu części ekspozycji klientów detalicznych objętych tą formą wsparcia, wyselekcjonowanych na podstawie charakterystyki behawioralnej, do koszyka 2 pomimo braku wystąpienia przesłanki istotnego wzrostu ryzyka kredytowego lub utraty wartości, co skutkowało ujęciem dodatkowych odpisów na oczekiwane straty kredytowe w łącznej wysokości 53,1 mln zł. Łączna wartość bilansowa brutto przeklasyfikowanego portfela na datę 31 grudnia 2020 roku wynosiła 3 227,6 mln zł.

Zmiana miała wpływ na strukturę udziału koszyków. Zwiększył się udział koszyka 2 w łącznej ekspozycji portfela kredytowego przy jednoczesnym zmniejszeniu jego pokrycia rezerwami, co jest naturalną konsekwencją alokacji do koszyka ekspozycji o niższym prawdopodobieństwie utraty wartości (niższym PD).

Ponadto w stosunku do ekspozycji objętych udogodnieniem w postaci moratorium ustawowego, Grupa podjęła decyzję o ich automatycznym przeklasyfikowaniu na datę 31 grudnia 2020 roku do koszyka 3, lub w uzasadnionych przypadkach do koszyka 2. Ostateczne przypisanie ekspozycji do koszyka 2 było możliwe po przeprowadzeniu dodatkowych analiz uwzględniających czynniki ilościowe i jakościowe takie jak między innymi: fakt występowania w umowie współkredytobiorcy, jakość kredytowa wszystkich ekspozycji klienta, występowanie i wysokość przepływów pieniężnych po dacie złożenia wniosku

o moratorium. Zmiana klasyfikacji skutkowała ujęciem dodatkowych odpisów na oczekiwane straty kredytowe w wysokości 1,7 mln zł. Łączna wartość bilansowa brutto przeklasyfikowanego portfela wynosiła na datę 31 grudnia 2020 roku 10,0 mln zł.

Powyższe działania spowodowały łącznie ujęcie dodatkowych odpisów na oczekiwane straty kredytowe w wysokości 330,3 mln zł w portfelu wycenianym w zamortyzowanym koszcie. Dodatkowo działania te przełożyły się na wycenę portfela kredytów w wartości godziwej przez wynik finansowy, dla którego Grupa ujęła dodatkową stratę w kwocie 10,3 mln zł.

Z uwagi na to, że zmiany w parametrach ryzyka w następstwie wybuchu pandemii COVID-19 były wdrażane w horyzoncie kilku miesięcznym w bardzo dynamicznie zmieniającym się otoczeniu makroekonomicznym, Grupa zdecydowała się zaprezentować łączną wartość ich wpływu na datę 31 grudnia 2020 roku, co prezentuje poniższa tabela.

	31.12.2020		
	Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Łącznie
Aktywa wyceniane w zamortyzowanym koszcie:	134 973	195 349	330 322
Koszyk 1	3 060	4 138	7 198
Koszyk 2	114 869	51 397	166 266
Koszyk 3	17 044	139 814	156 858
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	9 414	838	10 252

Najistotniejsze dowiązania odpisów w koszyku 3 dotyczyły klientów korporacyjnych z branż: działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości oraz transport i gospodarka magazynowa.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Grupa wprowadziła korekty zarządcze (overlays) w wysokości 12,6 mln zł. Korekty te nie wynikają ze stosowanej metodologii kalkulacji odpisów na oczekiwane straty kredytowe.

Grupa będzie kontynuowała analizę wpływu COVID-19 oraz państwowych programów pomocowych na wynik z tytułu kosztu ryzyka kredytowego w kolejnych kwartałach.

W celu oceny wrażliwości ECL na przyszłe warunki makroekonomiczne, Grupa wyznaczyła wartość ECL oddzielnie dla każdego ze scenariuszy stosowanych na potrzeby kalkulacji oczekiwanych strat z tytułu ryzyka kredytowego. Wpływ każdego ze scenariuszy został zaprezentowany w tabeli w dalszej części dokumentu.

Poniższa tabela prezentuje prognozy głównych wskaźników makroekonomicznych przyjęte w modelu oczekiwanej straty na dzień 31 grudnia 2020 roku i na dzień 31 grudnia 2019 roku:

Scenariusz na 31.12.2020		bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
Prawdopodobieństwo		60%		20%		20%	
		Pierwszy rok prognozy	Średnia kolejne dwa lata	Pierwszy rok prognozy	Średnia kolejne dwa lata	Pierwszy rok prognozy	Średnia kolejne dwa lata
PKB	r/r	-4,2	4,4	0,0	3,9	-6,4	0,4
Stopa bezrobocia	koniec roku	7,0%	5,5%	3,3%	2,9%	9,2%	11,9%
WIBOR 3M	koniec roku	0,31	0,38	0,7	0,7	0,1	0,1
Indeks zmian cen nieruchomości	r/r	101,0	105,5	103,0	105,9	91,9	102,8
CHF/PLN	koniec roku	4,21	4,03	4,11	3,93	4,43	4,43

Scenariusz na 31.12.2019		bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
Prawdopodobieństwo		60%		20%		20%	
		Pierwszy rok prognozy	Średnia kolejne dwa lata	Pierwszy rok prognozy	Średnia kolejne dwa lata	Pierwszy rok prognozy	Średnia kolejne dwa lata
PKB	r/r	3,3	2,8	4,3	3,4	0,6	1,4
Stopa bezrobocia	koniec roku	3,9%	4,0%	3,0%	3,5%	6,5%	8,0%
WIBOR 3M	koniec roku	2,0	2,3	1,7	1,7	0,5	0,5
Indeks zmian cen nieruchomości	r/r	102,0	101,0	103,8	103,2	100,0	102,6
CHF/PLN	koniec roku	3,62	3,48	3,72	3,62	4,48	4,15

Wartość odpisów stanowi wypadkową wszystkich przedstawionych scenariuszy makroekonomicznych oraz wag do nich przypisanych. Wpływ poszczególnych scenariuszy na koszty ryzyka kredytowego przedstawia poniższa tabela (waga danego scenariusza 100%):

Scenariusz na 31.12.2020	Zmiana poziomu odpisu
	31.12.2020
optymistyczny	47 136
bazowy	10 316
pesymistyczny	(135 596)

Powyższy wynik został oszacowany przy uwzględnieniu jednakowej alokacji do koszyka drugiego bazującej na średniej ważonej wszystkich 3 scenariuszy makroekonomicznych, bez uwzględniania dodatkowych potencjalnych migracji pomiędzy koszykami. Analiza wrażliwości ECL została przeprowadzona na 84% aktywów portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz udzielonych im zobowiązań pozabilansowych.

Przyczyną zmian kluczowych wartości w modelach ryzyka Grupy były zmiany wskaźników makroekonomicznych w następstwie wybuchu pandemii COVID-19.

Poza działaniami związanymi z aktualizacją modeli ryzyka kredytowego wymienionymi powyżej Bank nie wprowadzał innych, dedykowanych zmian w modelach stosowanych na potrzeby kalkulacji oczekiwanych strat z tytułu ryzyka kredytowego.

W związku z:

- brakiem istotnego wpływu bieżącej sytuacji gospodarczej (wynikającej w dużej części ze stosowanych działań pomocowych) na parametry takie jak poziom szkodowości czy poziom strat portfela,
- wynikami konsultacji z innymi jednostkami pionu ryzyka Banku wskazującymi na brak konieczności uwzględniania dodatkowych efektów z tytułu wpływu COVID-19 na modele.

Grupa przeprowadziła poniższe cykliczne działania w ramach procesu zarządzania modelami:

- cykliczna rekalkulacja modeli krótkookresowego PD odwzorowująca aktualny poziom szkodowości portfela,
- cykliczna rekalkulacja modeli długookresowego PD oraz modelu ilościowego alokacji do koszyków,
- rekalkulacja modelu długookresowego LGD w obszarze korporacyjnym dostosowująca szacowany poziom strat do obserwowanego w ostatnich latach.

Rezerwy na ryzyko prawne dotyczące klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w CHF

Rezerwy na postępowania sądowe tworzy się na każdy dzień sprawozdawczy biorąc pod uwagę wartość przedmiotu sporu i inne koszty oraz oszacowanie prawdopodobieństwa straty. Ostateczne zobowiązanie Grupy może jednak różnić się od ujętych rezerw, ponieważ ocenie prawdopodobieństwa straty w postępowaniach sądowych i kwantyfikacji rezerw towarzyszy wysoki stopień osądu. Szacunki te mogą okazać się niedokładne na późniejszym etapie postępowania.

Grupa uważnie obserwuje wyniki orzeczeń sądowych w postępowaniach sądowych dotyczących kredytów hipotecznych i mieszkaniowych we frankach szwajcarskich, w tym wpływ orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) oraz analizuje propozycję Przewodniczącego KNF, co zostało szerzej opisane w Nocie 32. Na dzień 31 grudnia 2020 roku Grupa ujęła rezerwę na indywidualne sprawy sądowe dotyczące klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych we frankach szwajcarskich w kwocie 1 426 563 tys. zł (31 grudnia 2019 roku: 417 653 tys. zł). Rezerwa ta została obliczona zgodnie z wdrożoną w 2019 roku metodologią kalkulacji opierającą się na metodzie „wartości oczekiwanej” dopuszczonej przez MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”, w której zobowiązanie jest szacowane poprzez uwzględnienie wszystkich możliwych wyników oraz odpowiadających im prawdopodobieństw. Metodologia stosowana przez Bank jest uzależniona od wielu założeń, które uwzględniają dane historyczne skorygowane o oczekiwania Banku co do przyszłości i wiążą się ze znacznym stopniem eksperckiej oceny. Najważniejszymi założeniami są: oczekiwana populacja kredytobiorców, którzy wniosą pozew przeciwko Bankowi, prawdopodobieństwo przegranej sprawy z prawomocnym wyrokiem, rozkład oczekiwanych wyroków sądowych oraz strata, jaką poniesie Bank w przypadku przegranej sprawy w sądzie.

Wzrost rezerwy w 2020 roku wynikał głównie ze (i) zmiany prawdopodobieństwa przegranej w sądzie przyjętego w kalkulacji, (ii) zmiany założeń dotyczących liczby prognozowanych spraw oraz (iii) zmiany poziomu straty na ekspozycji kredytowej w przypadku przegranej sprawy przez Bank. W ocenie Banku, z uwagi na niespójność dotychczasowej linii orzeczniczej w sprawach CHF, prawdopodobieństwo przegranej

spraw sądowych musi w dużej mierze opierać się na popartej zewnętrzną ekspertyzą prawną ocenie eksperckiej do czasu wyjaśnienia przez polski Sąd Najwyższy i TSUE wszystkich wątpliwości prawnych (w szczególności: czy postanowienia abuzywne mogą być zastąpione innymi postanowieniami, czy zastosowanie będzie miała teoria salda czy teoria dwóch kondycji, jaki jest termin przedawnienia roszczenia stron oraz czy banki mogą otrzymać wynagrodzenie za korzystanie z udzielonego kapitału).

Populacja kredytobiorców, którzy złożą pozew przeciwko Bankowi została zaprognozowana na okres 5 lat (od 31 grudnia 2020 roku) w oparciu o historię spraw sądowych Banku w przeszłości i zakłada dalszy napływ nowych spraw. Bank zakłada, że zdecydowana większość prognozowanych spraw zostanie wniesiona do 2022 roku, a następnie ich liczba spadnie w związku z oczekiwanym uporządkowaniem otoczenia prawnego.

Dla celów wyliczenia rezerw mBank zakłada, że około 18% kredytobiorców walutowych (tj. 15,4 tys. kredytobiorców posiadających zarówno aktywne, jak i spłacone kredyty) złożyło lub złoży pozew przeciwko Bankowi. Bank zauważa, że w pierwszej kolejności z roszczeniami występowali klienci o wyższych kwotach kredytu (18% klientów stanowi 24% całego portfela kredytów w CHF, tj. portfela aktywnego i spłaconego), a zatem średnie saldo w populacji pozywających będzie się z czasem zmniejszało. Założenie to, że względu na znaczną niepewność prawną dotyczącą spraw związanych z CHF, jak również inne czynniki zewnętrzne, które mogą wpływać na preferencje klientów co do składania pozwów, jest wysoce subiektywne i może podlegać korekcie w przyszłości. W porównaniu do założeń na koniec poprzedniego roku, w 2020 roku Bank zwiększył zakładaną liczbę spraw sądowych o 74,0%. Gdyby dodatkowy 1% kredytobiorców (zarówno posiadających aktywny kredyt w CHF, jak i kredytobiorców, którzy już spłacili kredyt w CHF) wystąpił z pozwem przeciwko Bankowi, to kwota rezerwy wzrosłaby o około 61 mln zł (przy pozostałych istotnych założeniach niezmiennych) w porównaniu do kwoty wykazanej na dzień 31 grudnia 2020 roku.

Prawdopodobieństwo przegranej obliczono między innymi na podstawie historii pozytywnych i negatywnych prawomocnych wyroków dotyczących Banku. Na dzień 31 grudnia 2020 roku mBank otrzymał 173 prawomocne orzeczenia w sprawach indywidualnych (31 grudnia 2019 roku: 80 prawomocnych orzeczeń), z tego 70 rozstrzygnięć było korzystnych dla Banku, a 103 rozstrzygnięcia były niekorzystne (31 grudnia 2019 roku: 22 rozstrzygnięcia niekorzystne).

Jednocześnie na dzień 31 grudnia 2020 roku 193 postępowania przed sądami drugiej instancji pozostały zawieszone z uwagi na zagadnienia prawne skierowane do Sądu Najwyższego i TSUE. Od niekorzystnych dla Banku prawomocnych wyroków Bank wnosi skargi kasacyjne do Sądu Najwyższego. Niekorzystne wyroki zostały wydane w oparciu o te same sytuacje faktyczne, które skutkowały odmiennymi orzeczeniami. Około 50% niekorzystnych wyroków doprowadziło do unieważnienia umowy kredytowej, pozostałe do konwersji umowy na PLN + LIBOR / WIBOR.

Ponieważ w opinii Banku, liczba prawomocnych wyroków nie jest statystycznie reprezentatywna (zbyt mało prawomocnych wyroków zostało wydanych przez sądy w sprawach dotyczących mBanku), założenie prawdopodobieństwa przegranej w sądzie uwzględnia również oceny eksperckie Banku poparte zewnętrznymi opiniami prawnymi na temat przyszłych tendencji w zakresie orzecznictwa sądowego oraz oczekiwanych wyroków Sądu Najwyższego i TSUE. W 2020 roku Bank dokonał zmiany prawdopodobieństwa przegranej w sądzie i na dzień 31 grudnia 2020 roku przyjął na podstawie własnej oceny oraz zewnętrznej opinii prawnej poziom 50% (30% na 31 grudnia 2019 roku). Gdyby zakładane prawdopodobieństwo przegranej w sądzie zmieniło się o +/- 1 punkt procentowy, a wszystkie inne istotne założenia pozostałyby niezmiennione, kwota rezerwy zmieniłaby się o +/- 29,0 mln zł.

Prognozowany wskaźnik strat obliczono na podstawie prawdopodobieństwa wydania różnych wyroków. Ponieważ obecnie nadal nie ma jednolitej linii orzeczeń wydawanych przez sądy w takich przypadkach, Bank wziął pod uwagę trzy możliwe scenariusze przegranej w postępowaniach sądowych: (i) umowa pozostaje ważna, ale wyeliminowany zostaje mechanizm indeksacji, który przekształca kredyt indeksowany do CHF w kredyt złotowy oprocentowany według stopy procentowej dla kredytu indeksowanego do CHF, (ii) umowa jest nieważna w całości, gdyż usunięcie klauzuli kursowej byłoby zbyt daleko idącą zmianą (przy założeniu, że klauzula ta określa główny przedmiot umowy), oraz (iii) umowa pozostaje kredytem hipotecznym indeksowanym do CHF, ale klauzula kursowa zostaje zastąpiona średnim kursem NBP. W scenariuszu (ii) Bank bierze pod uwagę dwie wersje unieważnienia, przy założeniu, że strony rozliczają się na bazie netto. Pierwsza wersja zakłada, że konsument jest zobowiązany do zwrotu wypłaconego kapitału wraz z wynagrodzeniem za korzystanie z niego, a druga zakłada, że konsument jest zobowiązany do zwrotu kapitału bez wynagrodzenia. Każdy z tych scenariuszy jest związany z innym poziomem przewidywanych strat dla Banku. Bank obliczył średni poziom strat ważony prawdopodobieństwem wystąpienia danego scenariusza w przypadku negatywnego ostatecznego i wiążącego wyroku, przy założeniu, że scenariusz nieważności jest najbardziej prawdopodobny. Prawdopodobieństwo wystąpienia tych scenariuszy przez Bank opierało się na ocenie Banku skonsultowanej z doradcą prawnym.

W przypadku zmiany zakładanej średniej ważonej straty o +/- 1 punkt procentowy, przy pozostałych istotnych założeniach niezmiennych, kwota rezerwy zmieniłaby się o +/- 24,5 mln zł.

Średnia ważona strata przyjęta w kalkulacji na dzień 31 grudnia 2020 roku wzrosła o 8,9% w porównaniu do 31 grudnia 2019 roku.

Metodologia zastosowana do obliczenia rezerwy oparta jest na parametrach, które są wysoce subiektywne i mają szeroki zakres możliwych wartości. Możliwe jest, że w przyszłości rezerwa będzie musiała zostać istotnie korygowana, szczególnie że ważne parametry wykorzystywane w obliczeniach są współzależne.

Na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Bank nie podjął decyzji o zaproponowaniu klientom porozumień według propozycji Przewodniczącego KNF ani nie podjął żadnych kroków w celu uzyskania jakichkolwiek zgód korporacyjnych w tej sprawie. Będzie to przedmiotem dalszej analizy i dyskusji z organami nadzoru. Bank nie uwzględnił propozycji Przewodniczącego KNF w utworzonej rezerwie na ryzyko prawne związane z portfelem kredytów indeksowanych.

Więcej informacji na temat rezerw na ryzyko prawne dotyczące klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w CHF znajduje się w Nocie 32.

Przedterminowe spłaty kredytów detalicznych

Wyrokiem z dnia 11 września 2019 roku w sprawie dotyczącej kredytu konsumenckiego spłaconego w całości przedterminowo TSUE orzekł, że „prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta”. Interpretacja zawarta w wyroku stanowi odpowiedź na pytanie prejudycjalne w sprawie z udziałem kilku banków, w tym mBanku.

Stanowisko TSUE dotyczy kredytów konsumenckich, których banki udzieliły od dnia 18 grudnia 2011 roku, na kwotę nie większą niż 255 550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska oraz kredytów hipotecznych udzielonych od dnia 22 lipca 2017 roku bez ograniczenia kwoty kredytu, które są spłacone w całości lub w części.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku rezerwa wykazana w ramach innych rezerw (Nota 30), dotycząca kosztów na potencjalne zwroty prowizji z tytułu wcześniejszych spłat kredytów dokonanych przed dniem wydania wyroku przez TSUE, wynosiła 13,8 mln zł (16,5 mln zł na dzień 31 grudnia 2019 roku).

Całkowity negatywny wpływ przedterminowych spłat kredytów detalicznych na zysk brutto Grupy w 2020 roku wyniósł 56,5 mln zł (2019 rok: 93,7 mln zł), z czego 52,4 mln zł zmniejszyło przychody odsetkowe (2019 rok: 68,7 mln zł), a 4,1 mln zł zwiększyło pozostałe koszty operacyjne (2019 rok: 25,0 mln zł).

Powyższe szacunki obciążone są istotną niepewnością w zakresie liczby klientów, którzy zwrócą się do Banku o zwrot prowizji dotyczących wcześniejszych spłat dokonanych przed wyrokiem TSUE, jak i oczekiwanej stopy przedpłat kredytów w przyszłości.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych i innych instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach, ustala się stosując techniki wyceny. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku. Metody ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych zostały opisane w Nocie 2.7.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikający ze straty podatkowej ujmuje się w zakresie, w którym jest prawdopodobne, że będzie zrealizowany przyszły zysk do opodatkowania, od którego można odpisać straty podatkowe. Do określenia kwoty aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, które może być rozpoznane, wymagane jest oszacowanie uwzględniające prawdopodobny moment wystąpienia i poziom przyszłych zysków do opodatkowania.

Przychody i koszty dotyczące sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami

Przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami ujmuje się częściowo w przychodach odsetkowych, a częściowo w przychodach prowizyjnych w oparciu o analizę relatywnej wartości godziwej każdego z tych produktów.

Wynagrodzenie ujmowane w przychodach z tytułu prowizji ujmowane jest częściowo jednorazowo, a częściowo jest liniowo rozkładane w czasie na podstawie analizy stopnia zaawansowania usługi.

Grupa uwzględnia obecnie jako przychód rozpoznawany jednorazowo mniej niż 8% przychodów z działalności bancassurance związanych z kredytami gotówkowymi i samochodowymi oraz od 0% do około 20% przychodów z działalności bancassurance związanych z kredytami hipotecznymi. Pozostała część przychodów rozpoznawana jest w czasie przez okres ekonomicznego życia odpowiednich kredytów. Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktów ubezpieczeniowych rozliczane są w analogiczny sposób.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia

Koszty świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia są określone przy użyciu metody wyceny aktuarialnej. Wycena aktuarialna wymaga dokonywania założeń dotyczących stóp dyskontowych, przyszłego wzrostu płac, wskaźnika śmiertelności i innych czynników. Ze względu na długoterminowy charakter tych zobowiązań takie szacunki są obarczone dużym stopniem niepewności.

Leasing

Grupa jako leasingodawca dokonuje osądu klasyfikując umowy leasingowe jako leasing finansowy bądź leasing operacyjny na podstawie analizy treści ekonomicznej transakcji opartej na profesjonalnym osądzie, czy zasadniczo wszystkie ryzyka i pożytki wynikające z tytułu posiadania przedmiotu leasingu zostały przeniesione, czy też nie.

Grupa jako leasingobiorca dokonuje pewnych szacunków i wyliczeń, które mają wpływ na wycenę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania. Obejmują one między innymi ustalenie okresu obowiązywania umów, ustalenie stopy procentowej stosowanej do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych i ustalenie stawki amortyzacji praw do użytkowania.

Test na utratę wartości Banku

W związku z tym, że na dzień 31 grudnia 2020 roku wartość bilansowa aktywów netto Banku była wyższa od wartości ich rynkowej kapitalizacji, Bank przeprowadził test na utratę wartości w odniesieniu do wartości aktywów netto Banku.

Na podstawie dziesięcioletnich prognoz wyników finansowych oszacowano wartość odzyskiwalną aktywów netto Banku. W wyniku jej porównania do wartości bilansowej aktywów netto nie stwierdzono utraty ich wartości. W przeprowadzonym teście przyjęto stopę dyskontową wyznaczoną na podstawie kosztu kapitału podmiotów porównywalnych – stopa wyznaczona została na poziomie 8,75%. Zmiana przyjętego w teście prognozowanego wyniku w 2029 roku (i w okresie rezydualnym) o 1% spowodowałaby zmianę wartości odzyskiwalnej o 19,3 mln zł.

Mimo, że zastosowane szacunki opierają się na najlepszej wiedzy, rzeczywiste rezultaty mogą różnić się od przyjętych szacunków. Test na utratę wartości został przeprowadzony zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów”.

5. Segmenty działalności

Zgodnie z wymogiem MSSF 8 „podejścia zarządczego”, informacje o segmentach są przedstawiane na tej samej podstawie, co zastosowana do celów sprawozdawczości wewnętrznej dostarczanej Zarządowi Banku (główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych), którego zadaniem jest alokacja zasobów do segmentów działalności i przeprowadzanie oceny ich wyników.

Segmenty wyodrębnione zostały z punktu widzenia określonych grup klientów oraz produktów według jednorodnych cech transakcji. Ten sposób podziału obszarów biznesu jest spójny ze sposobem zarządzania sprzedażą i oferowania klientowi kompleksowej oferty produktowej obejmującej zarówno tradycyjne produkty bankowe jak również bardziej złożone produkty o charakterze inwestycyjnym. Powiązanie sposobu prezentowania wyników z modelem zarządzania biznesem zapewnia koncentrację działań Banku na kreowaniu wartości dodanej w relacjach z klientami Banku oraz spółek Grupy i jest podstawowym podziałem służącym do sterowania i postrzegania biznesu przez Grupę.

Działalność Grupy jest realizowana w ramach różnych segmentów biznesowych, które oferują określone produkty i usługi adresowane do konkretnych grup klientów i segmentów rynku. Grupa obecnie prowadzi swoją działalność w ramach następujących segmentów:

- Segment Bankowości Detalicznej, który dzieli swoich klientów na klientów mBanku i klientów Private Banking, oferuje pełną gamę produktów i usług Banku oraz wyspecjalizowanych produktów kilku podmiotów zależnych zaliczanych do Segmentu Bankowości Detalicznej. Najistotniejszymi produktami w tym segmencie są rachunki bieżące i oszczędnościowe (w tym rachunki w walutach obcych), lokaty terminowe, produkty kredytowe (detaliczne kredyty hipoteczne oraz kredyty pozahipoteczne, takie jak kredyty na zakup samochodów, kredyty gotówkowe, kredyty w rachunku bieżącym, karty kredytowe i inne produkty kredytowe), karty debetowe, produkty ubezpieczeniowe, usługi maklerskie, doradztwo inwestycyjne, usługi zarządzania aktywami oraz usługi leasingowe oferowane zarówno klientom indywidualnym jak i mikroprzedsiębiorstwom. Wyniki Segmentu Bankowości Detalicznej obejmują wyniki oddziałów zagranicznych mBanku w Czechach i na Słowacji. Bankowość Detaliczna obejmuje wyniki spółek mFinanse S.A., LeaseLink Sp. z o.o. i (od stycznia 2020 roku) mElements S.A. oraz wyniki segmentów detalicznych spółek mLeasing Sp. z o.o., Asekum Sp. z o.o. oraz mBank Hipoteczny S.A.

■ Segment Korporacji i Rynków Finansowych podzielony na dwa podsegmenty:

- *Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna*, podsegment skupiający się na małych, średnich i dużych przedsiębiorstwach oraz podmiotach sektora finansów publicznych. Główne produkty oferowane tym klientom to produkty i usługi bankowości transakcyjnej, w tym rachunki bieżące, wielofunkcyjna bankowość internetowa, dostosowane do indywidualnych potrzeb usługi zarządzania płynnością finansową (ang. cash management) i operacje finansowania transakcji handlowych (ang. trade finance), lokaty terminowe, transakcje walutowe, kompleksowa oferta finansowania krótkoterminowego i kredytów inwestycyjnych, kredyty transgraniczne, produkty project finance, finansowanie strukturalne i finansowanie typu mezzanine, produkty bankowości inwestycyjnej, w tym opcje walutowe, kontrakty forward, instrumenty pochodne na stopę procentową, swapy i opcje towarowe, strukturyzowane produkty depozytowe z wbudowanymi opcjami (oprocentowanie strukturyzowanych produktów depozytowych uzależnione jest bezpośrednio od wyniku na określonych instrumentach finansowych, takich jak opcje walutowe, opcje na stopę procentową i opcje na akcje), organizowanie emisji akcji (IPO, SPO) oraz instrumentów dłużnych dla klientów korporacyjnych, obligacje i bony skarbowe, zadłużenie pozarządowe, transakcje buy/sell back i sell/ buy back oraz transakcje repo, jak również usługi leasingowe, faktoringowe i maklerskie. Podsegment Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej obejmuje wyniki spółek: mFactoring S.A., G-INVEST Sp. z o.o. (poprzednio Garbary Sp. z o.o.), Tele-Tech Investment Sp. z o.o. oraz wyniki segmentów korporacyjnych spółek mLeasing Sp. z o.o., Asekum Sp. z o.o. oraz mBank Hipoteczny S.A.
- *Rynki Finansowe*, podsegment, który obejmuje głównie działalność w zakresie operacji skarbowych (ang. treasury), rynków finansowych, zarządzania płynnością, ryzykiem stóp procentowych i walutowym Banku oraz jego portfelem handlowym i inwestycyjnym, a także organizowanie rynku dla instrumentów pieniężnych i pochodnych denominowanych w PLN. Bank prowadzi współpracę z wieloma bankami-korespondentami, a także nawiązuje relacje z innymi bankami oferując produkty takie jak konta bieżące, zadłużenie w rachunku bieżącym, kredyty udzielane samodzielnie i w ramach konsorcjum oraz kredyty ubezpieczone przez KUKE, mające na celu wspieranie polskiego eksportu. W ramach tego podsegmentu są wykazywane wyniki spółki mFinance France S.A. do dnia zaprzestania konsolidacji oraz wyniki segmentów spółek mLeasing Sp. z o.o. i mBank Hipoteczny S.A. w zakresie działalności związanej z pozyskiwaniem finansowania.
- Działalność niesklasyfikowana w ramach Segmentu Bankowości Detalicznej oraz Segmentu Korporacji i Rynków Finansowych została wykazana w pozycji „Pozostałe”. Segment ten obejmuje również wyniki spółki Future Tech Fundusz Inwestycyjny Zamknięty oraz BDH Development Sp. z o.o. do dnia zaprzestania konsolidacji.

Poniżej przedstawiono zasady przyjęte przy dokonywaniu podziału działalności Grupy na segmenty.

Transakcje pomiędzy segmentami działalności odbywają się na normalnych, komercyjnych warunkach.

Zaangażowania w spółki Grupy przydzielane do poszczególnych segmentów powodują transfer kosztów finansowania kapitału. Rozliczenia zaalokowanego kapitału oparte są o średni ważony koszt kapitału Grupy i wykazywane w przychodach operacyjnych.

Wewnętrzny transfer funduszy pomiędzy jednostkami Banku oparty jest o stawki transferowe bazujące na stopach rynkowych. Stawki transferowe są określane według tych samych zasad dla wszystkich jednostek organizacyjnych Banku, a ich zróżnicowanie wynika jedynie ze struktury walutowej i terminowej aktywów i zobowiązań. Rozliczenia wewnętrzne z tytułu wewnętrznej wyceny transferu funduszy są uwzględnione w wynikach każdego segmentu.

Aktywa i zobowiązania segmentu obejmują aktywa i zobowiązania operacyjne, stanowiące większą część sprawozdania z sytuacji finansowej, nie obejmują natomiast pozycji takich jak podatki lub pożyczki.

Wydzielenia aktywów i zobowiązań segmentu oraz przychodów i kosztów dokonano na podstawie wewnętrznych informacji przygotowywanych w Banku dla potrzeb zarządczych. Poszczególnym obszarom biznesu zostały przypisane aktywa i pasywa poszczególnych segmentów klientów i związane z tymi aktywami i zobowiązaniami przychody i koszty. Wynik segmentu uwzględnia wszystkie możliwe do alokacji pozycje przychodów i kosztów.

Działalność poszczególnych spółek Grupy została (uwzględniając korekty konsolidacyjne) w całości przypisana do odpowiednich segmentów.

Podstawowym podziałem jest podział na linie biznesowe. Dodatkowo działalność Grupy prezentowana jest w podziale geograficznym na Polskę i zagranicę ze względu na miejsce powstawania przychodów i kosztów. Segment zagraniczny obejmuje działalność oddziałów zagranicznych mBanku w Czechach i na Słowacji oraz działalność spółki zagranicznej mFinance France S.A. do dnia zaprzestania konsolidacji w związku

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

z substytucją opisaną szczegółowo w Nocie 28. Działalność spółki mFinance France S.A., po wyeliminowaniu przychodów i kosztów oraz aktywów i zobowiązań związanych z emisją obligacji w ramach programu EMTN, zaprezentowana jest w segmencie Zagranica. Koszt programu EMTN oraz aktywa i zobowiązania z nim związane zaprezentowane są w segmencie Polska.

W związku ze zmianą od początku 2020 roku klucza alokacji przychodu z kapitału, dane porównawcze za 2019 rok dotyczące wyniku odsetkowego w podziale na segmenty działalności Grupy mBanku S.A. zostały odpowiednio zmienione. Pozostałe zmiany wynikają z korekt danych porównawczych opisanych w Nocie 2.30.

Sprawozdawczość według segmentów działalności Grupy mBanku S.A. za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku – dane dotyczące skonsolidowanego rachunku zysków i strat

	Korporacje i Rynki Finansowe		Bankowość Detaliczna	Pozostałe	Razem Grupa
	Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna	Rynki Finansowe			
Wynik z tytułu odsetek	1 076 324	211 245	2 711 146	10 585	4 009 300
- sprzedaż klientom zewnętrznym	1 070 515	746 445	2 191 451	889	4 009 300
- sprzedaż innym segmentom	5 809	(535 200)	519 695	9 696	-
Wynik z tytułu opłat i prowizji	767 593	(12 684)	778 204	(24 828)	1 508 285
Przychody z tytułu dywidend	-	-	-	4 926	4 926
Wynik na działalności handlowej	81 001	84 373	36 202	(16 824)	184 752
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obojętnie wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(1 370)	-	(10 647)	27 589	15 572
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(6 324)	107 900	(2 185)	(5 864)	93 527
Pozostałe przychody operacyjne	132 604	132	70 691	14 625	218 052
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(610 087)	1 471	(619 282)	2 256	(1 225 642)
Wynik z tytułu rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami walutowymi	-	-	(1 021 714)	-	(1 021 714)
Ogólne koszty administracyjne	(665 793)	(94 242)	(1 215 233)	(5 232)	(1 980 500)
Amortyzacja	(123 289)	(17 260)	(288 614)	(1 465)	(430 628)
Pozostałe koszty operacyjne	(108 360)	(611)	(104 563)	(21 286)	(234 820)
Wynik działalności operacyjnej	542 299	280 324	334 005	(15 518)	1 141 110
Podatki od pozycji bilansowych Grupy	(177 032)	(77 314)	(271 202)	(5 831)	(531 379)
Wynik segmentu (brutto)	365 267	203 010	62 803	(21 349)	609 731
Podatek dochodowy					(505 974)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.					103 831
Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące					(74)

Sprawozdawczość według segmentów działalności Grupy mBanku S.A. – dane dotyczące skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej

31.12.2020	Korporacje i Rynki Finansowe		Bankowość Detaliczna	Pozostałe	Razem Grupa
	Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna	Rynki Finansowe			
Aktywa segmentu	42 960 176	62 711 948	72 038 051	2 426 119	180 136 294
Zobowiązania segmentu	35 635 409	24 156 384	100 573 219	3 096 215	163 461 227

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

Sprawozdawczość według segmentów działalności Grupy mBanku S.A. za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku

	Korporacje i Rynki Finansowe		Bankowość Detaliczna	Pozostałe	Razem Grupa
	Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna	Rynki Finansowe			
Wynik z tytułu odsetek	1 071 396	217 093	2 700 832	13 451	4 002 772
- sprzedaż klientom zewnętrznym	1 078 555	731 226	2 192 790	201	4 002 772
- sprzedaż innym segmentom	(7 159)	(514 133)	508 042	13 250	-
Wynik z tytułu opłat i prowizji	717 581	(16 266)	589 687	(20 385)	1 270 617
Przychody z tytułu dywidend	-	-	-	4 220	4 220
Wynik na działalności handlowej	72 183	34 747	38 315	(10 729)	134 516
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	119	-	21 383	47 757	69 259
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 348	36 073	(130)	(2 459)	34 832
Pozostałe przychody operacyjne	91 661	90	75 787	66 949	234 487
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(282 268)	833	(428 769)	(2 133)	(712 337)
Wynik z tytułu rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami walutowymi	-	-	(387 786)	-	(387 786)
Ogólne koszty administracyjne	(688 171)	(87 982)	(1 175 363)	(2 141)	(1 953 657)
Amortyzacja	(102 829)	(13 387)	(262 863)	3 581	(375 498)
Pozostałe koszty operacyjne	(72 683)	(957)	(122 532)	(111 550)	(307 722)
Wynik działalności operacyjnej	808 337	170 244	1 048 561	(13 439)	2 013 703
Podatki od pozycji bilansowych Grupy	(174 489)	(36 832)	(240 318)	(7 019)	(458 658)
Wynik segmentu (brutto)	633 848	133 412	808 243	(20 458)	1 555 045
Podatek dochodowy					(544 793)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.					1 010 350
Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące					(98)

Sprawozdawczość według segmentów działalności Grupy mBanku S.A. – dane dotyczące skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej

31.12.2019	Korporacje i Rynki Finansowe		Bankowość Detaliczna	Pozostałe	Razem Grupa
	Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna	Rynki Finansowe			
Aktywa segmentu, w tym:	44 805 002	46 845 014	64 989 636	2 080 931	158 720 583
Zobowiązania segmentu	35 685 057	25 498 967	79 052 093	2 331 161	142 567 278

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

Informacja dotycząca geograficznych obszarów działalności Grupy mBanku S.A. za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku i za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku

	od 1 stycznia do 31 grudnia 2020			od 1 stycznia do 31 grudnia 2019		
	Polska	Zagranica	Razem	Polska	Zagranica	Razem
Wynik z tytułu odsetek	3 749 317	259 983	4 009 300	3 745 757	257 015	4 002 772
Wynik z tytułu opłat i prowizji	1 491 908	16 377	1 508 285	1 251 676	18 941	1 270 617
Przychody z tytułu dywidend	4 926	-	4 926	4 220	-	4 220
Wynik na działalności handlowej	182 633	2 119	184 752	127 685	6 831	134 516
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	15 572	-	15 572	69 259	-	69 259
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	93 544	(17)	93 527	34 832	-	34 832
Pozostałe przychody operacyjne	214 132	3 920	218 052	229 078	5 409	234 487
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(1 233 391)	7 749	(1 225 642)	(706 028)	(6 309)	(712 337)
Wynik z tytułu rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami walutowymi	(1 021 714)	-	(1 021 714)	(387 786)	-	(387 786)
Ogólne koszty administracyjne	(1 839 830)	(140 670)	(1 980 500)	(1 819 080)	(134 577)	(1 953 657)
Amortyzacja	(415 327)	(15 301)	(430 628)	(362 370)	(13 128)	(375 498)
Pozostałe koszty operacyjne	(231 832)	(2 988)	(234 820)	(303 212)	(4 510)	(307 722)
Wynik działalności operacyjnej	1 009 938	131 172	1 141 110	1 884 031	129 672	2 013 703
Podatki od pozycji bilansowych Grupy	(499 357)	(32 022)	(531 379)	(432 114)	(26 544)	(458 658)
Wynik segmentu (brutto)	510 581	99 150	609 731	1 451 917	103 128	1 555 045
Podatek dochodowy			(505 974)			(544 793)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.			103 831			1 010 350
Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące			(74)			(98)

Sprawozdawczość według segmentów geograficznych Grupy mBanku S.A. – dane dotyczące skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej

	31.12.2020			31.12.2019		
	Polska	Zagranica	Razem	Polska	Zagranica	Razem
Aktywa segmentu, w tym:	166 341 153	13 795 141	180 136 294	149 957 094	8 763 489	158 720 583
- aktywa trwałe	2 662 301	30 974	2 693 275	2 188 996	39 492	2 228 488
- aktywa z tytułu podatku odroczonego	851 308	2 572	853 880	935 335	2 377	937 712
Zobowiązania segmentu	149 539 832	13 921 395	163 461 227	131 757 088	10 810 190	142 567 278

6. Wynik z tytułu odsetek

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Przychody z tytułu odsetek		
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej	4 207 276	4 523 483
Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, w tym:	3 835 996	4 050 646
- Kredyty i pożyczki	3 551 480	3 761 757
- Dłużne papiery wartościowe	274 714	232 177
- Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe	20 511	56 204
- Zyski lub straty z tytułu nieistotnej modyfikacji (netto)	(15 993)	(6 811)
- Pozostałe	5 284	7 319
Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	371 280	472 837
- Dłużne papiery wartościowe	371 280	472 837
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	481 077	548 181
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	32 425	52 996
- Kredyty i pożyczki	5 259	4 434
- Dłużne papiery wartościowe	27 166	48 562
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	92 198	187 712
- Kredyty i pożyczki	92 198	187 712
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej	126 104	181 834
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	85 714	75 135
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	144 636	50 504
Przychody z tytułu odsetek, razem	4 688 353	5 071 664

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Koszty odsetek		
Koszty odsetkowe od zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, w tym:	(658 619)	(1 057 925)
- Depozyty	(346 468)	(661 228)
- Otrzymane kredyty	(8 867)	(13 615)
- Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	(227 640)	(294 266)
- Zobowiązania podporządkowane	(67 888)	(76 167)
- Inne zobowiązania finansowe	(5 277)	(9 690)
- Zobowiązania z tytułu leasingu	(2 479)	(2 959)
Pozostałe	(20 434)	(10 967)
Koszty odsetek, razem	(679 053)	(1 068 892)

Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie obejmują odsetki z działalności leasingowej w kwocie 379 486 tys. zł (za okres zakończony 31 grudnia 2019 roku: 414 221 tys. zł).

Na przychody z tytułu odsetek w 2020 roku i w 2019 roku wpływ miało ujęcie skumulowanego efektu zmiany szacunków kwot i terminów przepływów pieniężnych związanych z kredytami, co do których oczekuje się, że zostaną spłacone przed terminem umownym. Kwestia została szerzej opisana w Nocie 4 „Ważniejsze oszacowania i oceny dokonane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości”.

Wynik z tytułu odsetek w podziale na poszczególne sektory przedstawia się następująco:

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Przychody z tytułu odsetek		
Od sektora bankowego	290 715	380 416
Od pozostałych podmiotów, w tym:	4 397 638	4 691 248
- od klientów indywidualnych	2 274 269	2 322 835
- od klientów korporacyjnych	1 592 518	1 733 943
- od sektora budżetowego	530 851	634 470
Przychody z tytułu odsetek, razem	4 688 353	5 071 664
Koszty odsetek		
Od sektora bankowego	(16 936)	(57 906)
Od pozostałych podmiotów, w tym:	(366 589)	(640 553)
- od klientów indywidualnych	(263 644)	(333 100)
- od klientów korporacyjnych	(88 698)	(266 132)
- od sektora budżetowego	(14 247)	(41 321)
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(227 640)	(294 266)
Zobowiązania podporządkowane	(67 888)	(76 167)
Koszty odsetek, razem	(679 053)	(1 068 892)

7. Wynik z tytułu opłat i prowizji

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Przychody z tytułu opłat i prowizji		
Prowizje za obsługę kart płatniczych	430 242	435 878
Oplaty i prowizje z tytułu działalności kredytowej	462 807	417 888
Prowizje z transakcji walutowych	339 629	306 014
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i za organizację emisji	222 317	86 996
Prowizje za prowadzenie rachunków	222 312	210 930
Prowizje za realizację przelewów	147 779	145 841
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych zewnętrznych podmiotów finansowych	109 787	100 424
Prowizje z tytułu udzielonych gwarancji oraz operacji dokumentowych	94 341	93 017
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży innych produktów zewnętrznych podmiotów finansowych	74 455	82 151
Prowizje z tytułu obsługi gotówkowej	42 586	48 570
Prowizje z działalności powierniczej	31 454	28 027
Oplaty związane z zarządzaniem portfelem oraz pozostałe opłaty związane z zarządzaniem	23 196	14 161
Pozostałe	43 656	40 759
Przychody z tytułu opłat i prowizji, razem	2 244 561	2 010 656

W odniesieniu do leasingów finansowych, przychody ze zmiennych opłat leasingowych nieuwzględnionych w wycenie inwestycji leasingowej netto w 2020 roku wyniosły 3 180 tys. zł (2019 r. – 3 003 tys. zł). W odniesieniu do leasingów operacyjnych, przychody ze zmiennych opłat leasingowych, które nie są zależne od indeksu lub stopy, w 2020 roku wyniosły 2 105 tys. zł (2019 r. – 2 663 tys. zł).

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Koszty z tytułu opłat i prowizji		
Koszty obsługi i ubezpieczenia kart płatniczych	(226 851)	(241 198)
Koszty prowizji płacone na rzecz podmiotów zewnętrznych za sprzedaż produktów Banku	(174 796)	(190 636)
Koszty prowizji za pośrednictwo w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	(12 067)	(8 635)
Koszty sprzedaży produktów zewnętrznych podmiotów finansowych	(21 242)	(21 520)
Uiszczone opłaty maklerskie	(39 663)	(28 846)
Koszty z tytułu obsługi gotówkowej	(44 464)	(41 944)
Koszty opłat na rzecz NBP i KIR	(15 910)	(14 706)
Uiszczone pozostałe opłaty	(201 283)	(192 554)
Koszty z tytułu opłat i prowizji, razem	(736 276)	(740 039)

8. Przychody z dywidend

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	4 926	4 220
Przychody z tytułu dywidend, razem	4 926	4 220

9. Wynik na działalności handlowej

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Wynik z pozycji wymiany	72 607	75 533
Różnice kursowe netto z przeliczenia	(91 019)	41 942
Zyski z transakcji minus straty	163 626	33 591
Zyski lub straty z tytułu aktywów oraz zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	123 137	50 788
Instrumenty pochodne, w tym:	68 234	16 903
- Instrumenty odsetkowe	55 125	9 013
- Instrumenty na ryzyko rynkowe	13 109	7 890
Dłużne papiery wartościowe	59 470	34 026
Kredyty i pożyczki	(4 567)	(141)
Zyski lub straty z rachunkowości zabezpieczeń	(10 992)	8 195
Wynik z wyceny pozycji zabezpieczanych	(95 323)	(80 277)
Wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających wartość godziwą	82 729	90 700
Nieefektywna część rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	1 602	(2 228)
Wynik na działalności handlowej, razem	184 752	134 516

Wynik z pozycji wymiany obejmuje zyski i straty z kontraktów terminowych, opcji, kontraktów typu futures i przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych. Wynik z operacji pochodnymi instrumentami odsetkowymi obejmuje wynik z kontraktów swap dla stóp procentowych, opcji i innych instrumentów pochodnych. Wynik z operacji instrumentami na ryzyko rynkowe obejmuje wynik z kontraktów futures na obligacje, na indeks, opcji na papiery wartościowe, indeksy giełdowe i kontrakty futures, wynik z transakcji terminowych na papiery wartościowe oraz wynik z kontraktów futures towarowy i swap towarowy.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej oraz rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Szczegółowe informacje na ten temat zostały zawarte w Nocie 20 „Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające”.

10. Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Instrumenty kapitałowe	72 041	75 382
Dłużne papiery wartościowe	10 710	75 324
Kredyty i pożyczki	(67 179)	(81 447)
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, razem	15 572	69 259

W pozycji Instrumenty kapitałowe Grupa ujęła głównie zysk wynikający z aktualizacji wyceny do wartości godziwej akcji Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A. w kwocie 22 639 tys. zł oraz udziałów w spółce Polski Standard Płatności sp. z o.o. w kwocie 21 203 tys. zł, jak również wynik z konwersji i sprzedaży akcji VISA Inc. w łącznej kwocie 23 249 tys. zł. W poprzednim roku w pozycji tej Grupa ujęła zysk w kwocie 45 058 tys. zł wynikający z aktualizacji wyceny spółki Polski Standard Płatności sp. z o.o., dokonanej w związku z rozpoczęciem strategicznej współpracy z Mastercard.

We wrześniu 2020 roku VISA Inc. przeprowadziła konwersję połowy posiadanych przez Grupę akcji uprzywilejowanych serii C (wykazywanych w sprawozdaniu finansowym jako dłużne papiery wartościowe). W wyniku konwersji Grupa otrzymała akcje uprzywilejowane serii A (Series A Preferred Stock), które przy sprzedaży zostały automatycznie przekonwertowane na akcje zwykłe (Class A Common Stock) w proporcji 1 akcja Series A Preferred Stock na 100 akcji Class A Common Stock.

Na koniec 2020 roku Grupa w dalszym ciągu posiadała akcje uprzywilejowane VISA Inc. serii C, lecz ich wartość w dniu konwersji została zmniejszona o 50%. Wycena akcji uprzywilejowanych VISA Inc. serii C jest wykazana w pozycji Dłużne papiery wartościowe. Kwota 75 324 tys. zł zysków z dłużnych papierów wartościowych w roku 2019 poza aktualizacją wyceny do wartości godziwej tych instrumentów zawiera również zysk w kwocie 48 369 tys. zł ujęty w związku ze zmianą podejścia do uwzględnianych w modelu wyceny poziomów dyskonta.

11. Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania, w tym:	98 495	35 109
- Aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	95 136	34 995
- Aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	(5 000)	114
- Zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	8 359	-
Wynik ze sprzedaży inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone	(4 968)	(277)
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	93 527	34 832

Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie wynika głównie ze sprzedaży pojedynczych ekspozycji kredytowych.

Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy według instrumentów

	Rok kończący się 31 grudnia 2020		Rok kończący się 31 grudnia 2019	
	Zyski	Straty	Zyski	Straty
Dłużne papiery wartościowe	104 167	(4 848)	39 687	(4 692)
Kredyty i pożyczki	669	(9 852)	29 069	(28 955)
Depozyty	4 381	(1 610)	-	-
Zobowiązania z tytułu emisji	5 588	-	-	-
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	114 805	(16 310)	68 756	(33 647)

12. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Przychody z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów	102 287	131 947
Przychody ze sprzedaży usług	7 857	10 577
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego oraz subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania	3 374	2 030
Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania	31 557	11 162
Przychody z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	3 894	5 264
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	866	718
Rozwiązanie odpisu z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	-	5 657
Przychody netto ze sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa spółki mFinanse S.A.	23 800	26 600
Pozostałe	44 417	40 532
Pozostałe przychody operacyjne, razem	218 052	234 487

Przychody z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów obejmują głównie przychody spółki mLeasing Sp. z o.o. z tytułu sprzedaży przedmiotów leasingu. W 2019 roku pozycja ta obejmuje również przychody spółki BDH Development Sp. z o.o. uzyskane z działalności deweloperskiej.

Przychody netto ze sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa spółki mFinanse S.A. dotyczą transakcji sprzedaży w 2018 roku przez mBank S.A. 100% akcji w spółce Latona S.A. na rzecz Phoebe IVS z siedzibą w Danii, a następnie sprzedaży przez mFinanse S.A. zorganizowanej części przedsiębiorstwa mFinanse na rzecz spółki Latona S.A. Zorganizowana część przedsiębiorstwa stanowiła wydzieloną działalność, w ramach której na podstawie umów agencyjnych mFinanse wykonywała jako agent ubezpieczeniowy czynności pośrednictwa ubezpieczeniowego w zakresie grupowych umów ubezpieczenia.

Maksymalne łączne wynagrodzenie z tytułu transakcji wyniesie około 434,9 mln zł. W efekcie transakcji, do 31 grudnia 2020 roku Grupa mBanku rozpoznała zysk brutto w wysokości 305,9 mln zł. Ze względu na charakter transakcji, rozpoznanie części wynagrodzenia w przyszłości będzie uzależnione od wyników sprzedanej części biznesu. Skutkiem tego może być rozpoznanie dodatkowego zysku brutto w maksymalnej kwocie do 95,9 mln zł w okresie około 3 lat od końca 2020 roku.

Przychody ze sprzedaży usług dotyczą usług niebankowych.

Na kwotę przychodów netto z tytułu leasingu operacyjnego składają się przychody z tytułu leasingu operacyjnego oraz towarzyszące im koszty amortyzacji środków trwałych oddanych przez Grupę w leasing operacyjny, poniesione w celu uzyskania tych przychodów.

Poniżej przedstawiono przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego oraz subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania za 2020 rok i za 2019 rok.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego oraz subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania, w tym:		
- Przychody z tytułu leasingu operacyjnego	31 534	42 697
- Przychody z subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania	7 936	7 298
- Koszty amortyzacji środków trwałych oddanych w leasing operacyjny oraz aktywów z tytułu praw do użytkowania w subleasingu	(36 096)	(47 965)
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego oraz subleasingu aktywów z tytułu praw do użytkowania, razem	3 374	2 030

13. Ogólne koszty administracyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Koszty pracownicze	(974 670)	(1 019 340)
Koszty rzeczowe, w tym:	(671 289)	(639 101)
- koszty administracji i obsługi nieruchomości	(259 224)	(254 211)
- koszty IT	(181 763)	(163 419)
- koszty marketingu	(127 246)	(141 802)
- koszty usług konsultingowych	(88 171)	(67 030)
- pozostałe koszty rzeczowe	(14 885)	(12 639)
Podatki i opłaty	(27 304)	(31 226)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(298 061)	(255 710)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(9 176)	(8 280)
Ogólne koszty administracyjne, razem	(1 980 500)	(1 953 657)

W 2020 roku pozycja „Koszty rzeczowe” obejmuje koszty związane z krótkoterminowymi umowami leasingowymi w kwocie 337 tys. zł (2019 r. – 2 690 tys. zł), koszty związane z umowami leasingowymi aktywów o niskiej wartości, które nie są umowami krótkoterminowymi w kwocie 689 tys. zł (2019 r. – 3 011 tys. zł) oraz koszty związane ze zmiennymi elementami zobowiązań leasingowych nie ujęte w zobowiązaniu leasingowym (ujęte w ogólnych kosztach administracyjnych w kwocie 1 984 tys. zł) (2019 r. – 3 130 tys. zł).

Poniżej przedstawiono koszty pracownicze poniesione za 2020 rok i 2019 rok.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Koszty wynagrodzeń	(788 234)	(825 389)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(129 832)	(136 657)
Koszty świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(14)	(16)
Wynagrodzenie dotyczące płatności w formie akcji, w tym:	(10 321)	(10 702)
- płatności w formie akcji rozliczane w opcjach na akcje mBanku S.A.	(10 159)	(9 947)
- płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych	(162)	(755)
Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników	(46 269)	(46 576)
Koszty pracownicze, razem	(974 670)	(1 019 340)

Płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych dotyczą kosztów programów motywacyjnych funkcjonujących w spółkach Grupy. Szczegółowe informacje na temat programów motywacyjnych, których dotyczą płatności w formie akcji, znajdują się w Nocie 41 „Programy motywacyjne oparte na akcjach”.

14. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Koszty z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów	(98 468)	(115 961)
Odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania	(44 858)	(51 647)
Koszty z tytułu utworzonych rezerw na pozostałe należności (poza kredytowymi)	(1 119)	(1 196)
Przekazane darowizny	(3 238)	(6 009)
Koszty sprzedaży usług	-	(602)
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	(1 938)	(4 246)
Koszty z tytułu spisanych należności i zobowiązań przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	(5)	(9)
Koszty tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych wynikające z umów leasingu finansowego oraz najmu	-	(337)
Koszty tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(991)	-
Koszty windykacji należności	(39 573)	(41 829)
Pozostałe koszty operacyjne	(44 630)	(85 886)
Pozostałe koszty operacyjne, razem	(234 820)	(307 722)

Koszty z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów obejmują głównie koszty spółki mLeasing Sp. z o.o. z tytułu sprzedaży przedmiotów leasingu. W 2019 roku pozycja obejmuje również koszty spółki BDH Development Sp. z o.o. związane z działalnością deweloperską.

W pozycji „Odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania” w 2020 roku Grupa ujęła rezerwy na koszty potencjalnych zwrotów prowizji w wysokości 4 114 tys. zł w związku z przedterminowymi spłatami kredytów detalicznych (2019 r. – 25 048 tys. zł). Kwestia została szerzej opisana w Nocie 4 „Ważniejsze oszacowania i oceny dokonane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości”.

W 2019 roku pozycja „Pozostałe koszty operacyjne” obejmuje koszty w kwocie 26 283 tys. zł, ujęte w rezultacie decyzji Banku o wyborze alternatywnej metody opodatkowania podatkiem dochodowym odsetek wypłacanych przez Bank w związku z obligacjami wyemitowanymi przed 1 stycznia 2019 roku na zagranicznych rynkach publicznych w ramach programu EMTN.

Koszty sprzedaży usług dotyczą usług niebankowych.

15. Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	(1 172 053)	(670 273)
- Dłużne papiery wartościowe	(56)	8
Koszyk 1	(56)	8
- Kredyty i pożyczki	(1 171 997)	(670 281)
Koszyk 1	19 829	(89 505)
Koszyk 2	(181 102)	(37 722)
Koszyk 3	(1 001 083)	(549 106)
POCI	(9 641)	6 052
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, w tym:	(1 289)	171
- Dłużne papiery wartościowe	(1 289)	171
Koszyk 1	(497)	927
Koszyk 2	(792)	(756)
Udzielone zobowiązania i gwarancje	(52 300)	(42 235)
Koszyk 1	(7 726)	(5 104)
Koszyk 2	(14 490)	(5 114)
Koszyk 3	(1 984)	(28 227)
POCI	(28 100)	(3 790)
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(1 225 642)	(712 337)

16. Podatek dochodowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Podatek dochodowy bieżący	(536 232)	(532 719)
Podatek dochodowy odroczony (Nota 31)	30 258	(12 074)
Podatek dochodowy, razem	(505 974)	(544 793)
Zysk przed opodatkowaniem	609 731	1 555 045
Podatek zgodnie ze stawką obowiązującą w Polsce w danym roku podatkowym (19%)	(115 849)	(295 459)
Wpływ różnych stawek opodatkowania obowiązujących w innych krajach	(126)	(165)
Dochody nie podlegające opodatkowaniu	10 758	4 396
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	(394 583)	(252 684)
Inne pozycje wpływające na wysokość obciążenia podatkowego	(4 447)	(1 325)
Nieaktywowane straty podatkowe	(1 727)	444
Obciążenie podatkowe, razem	(505 974)	(544 793)
Kalkulacja efektywnej stopy podatkowej		
Zysk (strata) brutto	609 731	1 555 045
Podatek dochodowy	(505 974)	(544 793)
Efektywna stopa podatkowa	82,98%	35,03%

Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów zawierają między innymi wpływ między innymi wpływ podatku od niektórych instytucji finansowych regulowanego przez ustawę z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 68), zawiązanych rezerw na ryzyko prawne związanych z portfelem kredytów hipotecznych i mieszkaniowych w CHF oraz innych wydatków niestanowiących kosztów uzyskania przychodów zgodnie z art. 16 ust.1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych z dnia 15 lutego 1992 r. (Dz. U. z 2019 r. poz.865).

Począwszy od 1 stycznia 2020 roku mBank S.A. oraz spółki mBank Hipoteczny S.A., mFinanse S.A. i mLeasing Sp. z o.o. utworzyły, na podstawie przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, Podatkową Grupę Kapitałową mBank („PGK”). Zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych mBank, jako podmiot dominujący, reprezentuje PGK w zakresie przewidzianym przepisami prawa podatkowego. W roku poprzedzającym powstanie PGK w spółkach ją tworzących nie wystąpiły straty podatkowe. Umowa PGK została zawarta na 4 lata.

Poniżej przedstawiono podatek bieżący w podziale na kraje działalności.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Polska	(508 596)	(505 556)
Czechy	(27 636)	(27 163)
Podatek dochodowy, razem	(536 232)	(532 719)

Informacje na temat podatku dochodowego odroczonego przedstawiono w Nocie 31. Podatek dochodowy od dochodów Grupy przed opodatkowaniem różni się od jego teoretycznej wysokości, która powstałaby przy zastosowaniu podstawowej stawki opodatkowania jednostki dominującej tak jak to przedstawiono powyżej.

17. Zysk na jedną akcjęZysk na jedną akcję za 12 miesięcy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Podstawowy:		
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.	103 831	1 010 350
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	42 355 695	42 340 263
Podstawowy zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	2,45	23,86
Rozwodniony:		
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A., zastosowany przy ustalaniu rozwodnionego zysku na akcję	103 831	1 010 350
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	42 355 695	42 340 263
Korekty na:		
- opcje na akcje oraz warranty subskrypcyjne	24 031	18 266
Ważona średnia liczba akcji zwykłych dla potrzeb rozwodnionego zysku na akcję	42 379 726	42 358 529
Rozwodniony zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	2,45	23,85

Zgodnie z MSR 33 Bank sporządza kalkulację rozwodnionego zysku na jedną akcję, uwzględniając akcje emitowane warunkowo w ramach programów motywacyjnych opisanych w Nocie 41 „Programy motywacyjne oparte na akcjach” niniejszego sprawozdania finansowego. W kalkulacjach nie uwzględniono tych elementów programów motywacyjnych, które miały działanie antyrozwadniające w prezentowanych okresach sprawozdawczych, a które w przyszłości potencjalnie mogą wpłynąć na rozwodnienie zysku na akcję.

Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku.

Rozwodniony zysk na akcję wylicza się w oparciu o stosunek zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku do średniej ważonej liczby akcji zwykłych skorygowanych w taki sposób, jak gdyby nastąpiła zamiana na akcje wszystkich powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych. Bank posiada dwie kategorie powodujące rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych: opcje na akcje oraz warranty subskrypcyjne, z których wykonanie praw umożliwia objęcie akcji. Akcje rozwadniające wylicza się jako liczbę akcji, które zostałyby wyemitowane gdyby nastąpiła realizacja wszystkich uprawnień do akcji po cenie rynkowej ustalonej jako średnioroczna cena zamknięcia akcji Banku.

18. Pozostałe całkowite dochody

Ujawnienia efektu podatkowego dotyczącego poszczególnych elementów pozostałych dochodów całkowitych	Rok kończący się 31 grudnia 2020			Rok kończący się 31 grudnia 2019		
	Kwota brutto	Podatek dochodowy	Kwota netto	Kwota brutto	Podatek dochodowy	Kwota netto
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	519 524	(105 481)	414 043	(25 269)	(10 857)	(36 126)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	3 043	-	3 043	32	-	32
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	370 356	(70 368)	299 988	43 825	(8 326)	35 499
Wycena dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	146 125	(35 113)	111 012	(69 126)	(2 531)	(71 657)
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	(7 718)	1 466	(6 252)	(2 483)	481	(2 002)
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(7 718)	1 466	(6 252)	(2 483)	481	(2 002)
Dochody całkowite netto, razem	511 806	(104 015)	407 791	(27 752)	(10 376)	(38 128)

Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące pozostałych całkowitych dochodów netto za lata 2020 i 2019.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	414 043	(36 126)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	3 043	32
Zyski lub straty z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych odnoszone na kapitał własny	3 043	32
<i>Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	<i>29 755</i>	<i>1 870</i>
<i>Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	<i>(26 712)</i>	<i>(1 838)</i>
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych [efektywna część]	299 988	35 499
Zyski lub straty z tytułu wyceny odnoszone na kapitał własny	503 724	75 289
<i>Niezrealizowane zyski ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	<i>558 394</i>	<i>79 415</i>
<i>Niezrealizowane straty ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	<i>(54 670)</i>	<i>(4 126)</i>
Przeniesione do rachunku zysków i strat (netto)	(203 736)	(39 790)
Wycena dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	111 012	(71 657)
Zyski lub straty z tytułu wyceny odnoszone na kapitał własny	186 497	(43 311)
<i>Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	<i>216 554</i>	<i>53 769</i>
<i>Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)</i>	<i>(30 057)</i>	<i>(97 080)</i>
Przeniesione do rachunku zysków i strat (netto)	(75 485)	(28 346)
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	(6 252)	(2 002)
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(6 252)	(2 002)
<i>Zyski aktuarialne</i>	<i>3</i>	<i>29</i>
<i>Straty aktuarialne</i>	<i>(6 255)</i>	<i>(2 031)</i>
Pozostałe całkowite dochody ogółem za dany rok (netto)	407 791	(38 128)

19. Kasa, operacje z bankiem centralnym

	31.12.2020	31.12.2019
Gotówka w kasie	1 483 489	1 271 472
Środki w bankach centralnych	2 485 202	6 625 538
Kasa, operacje z bankiem centralnym, razem	3 968 691	7 897 010

Na podstawie Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim, mBank S.A. utrzymuje rezerwę obowiązkową. Średnia arytmetyczna dziennych stanów środków rezerwy obowiązkowej, którą mBank S.A. zobligowany był utrzymać w danym okresie na rachunkach bieżących w NBP, wynosiła:

- 631 270 tys. zł dla okresu od 31 grudnia 2020 roku do 30 stycznia 2021 roku,
- 3 562 715 tys. zł dla okresu od 31 grudnia 2019 roku do 30 stycznia 2020 roku,

Na dzień 31 grudnia 2020 roku środki rezerwy obowiązkowej w banku centralnym oprocentowane były stawką 0,10% (31 grudnia 2019 roku - 0,50%).

20. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające**Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające**

	31.12.2020	31.12.2019
Instrumenty pochodne	1 722 353	959 776
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi bankowej	145 107	138 882
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi handlowej	1 620 288	877 926
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą	330 455	230 937
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne	748 948	273 282
- Efekt kompensowania	(1 122 445)	(561 251)
Dłużne papiery wartościowe	676 466	1 733 569
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	366 517	1 330 541
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	19 021	162 038
- Instytucje kredytowe	109 109	170 953
- Inne instytucje finansowe	72 785	122 429
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	128 055	109 646
Kredyty i pożyczki	187 902	172 689
- Klienci korporacyjni	187 902	172 689
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające, razem	2 586 721	2 866 034

Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu obejmują papiery wartościowe stanowiące poręczenie umów odkupu zawartych z klientami (transakcje sell/buy back), których wartość rynkowa na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła 19 021 tys. zł (31 grudnia 2019 r.: 162 038 tys. zł).

Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające

	31.12.2020	31.12.2019
Instrumenty pochodne, w tym:	1 338 564	948 764
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi bankowej	322 135	104 161
- Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu zaklasyfikowane do księgi handlowej	1 280 170	957 386
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą	7 646	6 451
- Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne	60	12 960
- Efekt kompensowania	(271 447)	(132 194)
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające, razem	1 338 564	948 764

Pochodne instrumenty finansowe

Grupa posiada następujące rodzaje instrumentów pochodnych:

Walutowe transakcje terminowe to zobowiązania do kupna walut obcych i lokalnych, obejmujące nie zrealizowane transakcje spot. **Kontrakty typu futures dla walut i stóp procentowych** to zobowiązania w formie umowy do otrzymania lub zapłacenia określonej wartości netto, zależnie od zmian kursów wymiany walut lub stóp procentowych, bądź do kupna lub sprzedaży waluty obcej lub instrumentu finansowego w ustalonym terminie w przyszłości po ustalonej cenie, określonej na zorganizowanym rynku finansowym. Z uwagi na fakt, że kontrakty futures są zabezpieczone środkami pieniężnymi lub papierami wartościowymi wycenianymi według wartości godziwej, zaś zmiany wartości nominalnej tych kontraktów rozliczane są codziennie w odniesieniu do notowań giełdowych, ryzyko kredytowe jest nieznaczne.

Kontrakty FRA to kontrakty analogiczne do futures, tyle że negocjowane indywidualnie i wymagające gotówkowego rozliczenia w określonym terminie w przyszłości różnicy pomiędzy określoną w umowie stopą procentową a aktualną stopą rynkową, na bazie teoretycznej kwoty kapitału.

Walutowe i procentowe kontrakty swap to zobowiązania do zamiany jednego strumienia przepływów pieniężnych na inny. Rezultatem takiej transakcji jest zamiana walut lub stóp procentowych (na przykład, oprocentowania stałego na zmienne) lub połączenia wszystkich tych czynników (na przykład, międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych). Z wyjątkiem określonych walutowych kontraktów swap, nie następuje w przypadku tych transakcji zamiana kapitału. Ryzyko kredytowe Grupy stanowi potencjalny koszt zastąpienia kontraktów swap, jeżeli strony nie wywiążą się ze swoich zobowiązań. Ryzyko to jest monitorowane na bieżąco przez odniesienie do aktualnej wartości godziwej, proporcji wartości nominalnej kontraktów oraz płynności rynkowej. W celu kontrolowania poziomu podejmowanego ryzyka kredytowego Grupa ocenia strony umowy przy pomocy tych samych metod, które stosuje się w działalności kredytowej.

Opcje walutowe i na stopy procentowe to umowy, na mocy których sprzedający przyznaje kupującemu prawo, ale nie obowiązek, nabycia (opcja kupna) lub sprzedaży (opcja sprzedaży) w ustalonym dniu, do ustalonego dnia lub też w ustalonym okresie – konkretnej ilości waluty obcej lub instrumentu finansowego po z góry ustalonej cenie. W zamian za powzięcie ryzyka walutowego lub ryzyka zmiany stóp procentowych sprzedający otrzymuje od kupującego premię. Opcje mogą być opcjami znajdującymi się w obrocie giełdowym lub negocjowanymi pomiędzy Grupą a klientem (w transakcji pozagiełdowej). Grupa jest narażona na ryzyko kredytowe z tytułu zakupionych opcji tylko i wyłącznie do wysokości ich wartości bilansowej, którą stanowi ich wartość godziwa.

Transakcje na ryzyko rynkowe obejmują kontrakty futures i opcje na towary oraz opcje na akcje i indeksy giełdowe.

Nominalne wartości niektórych rodzajów instrumentów finansowych stanowią podstawę do ich porównania z instrumentami ujmowanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ale niekoniecznie wskazują, jaka będzie wartość przyszłych przepływów pieniężnych, bądź jaka jest bieżąca wartość godziwa instrumentów. Z tego względu nie pokazują one, jaki jest stopień narażenia Grupy na ryzyko kredytowe lub ryzyko zmiany cen. Instrumenty pochodne mogą mieć wycenę dodatnią (aktywa) lub ujemną (zobowiązania) w zależności od wahań rynkowych stóp procentowych lub kursów wymiany walut. Łączna wartość godziwa pochodnych instrumentów finansowych może podlegać znacznym wahaniom.

Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli.

31.12.2020	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	Kupno	Sprzedaż	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	24 065 543	23 825 486	334 168	82 270
- Kontrakty FX swap	21 774 991	21 970 188	91 751	292 387
- Kontrakty CIRS	10 749 492	10 878 299	30 373	90 251
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	4 478 235	4 816 593	92 278	57 809
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	61 068 261	61 490 566	548 570	522 717
- Walutowe kontrakty futures	700 385	696 996	-	-
Razem walutowe instrumenty pochodne	61 768 646	62 187 562	548 570	522 717
Pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	231 626 035	231 626 035	901 911	774 307
- Kontrakty FRA	3 100 000	2 725 000	38	48
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	343 824	398 286	170	331
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	235 069 859	234 749 321	902 119	774 686
Transakcje na ryzyko rynkowe	2 153 766	2 175 532	314 706	304 902
Razem pochodne aktywa/zobowiązania przeznaczone do obrotu	298 992 271	299 112 415	1 765 395	1 602 305
Instrumenty pochodne zabezpieczające				
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	16 419 000	16 419 000	330 455	7 646
- Kontrakty IRS	16 419 000	16 419 000	330 455	7 646
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	15 549 440	15 443 930	748 948	60
- Kontrakty IRS	14 165 000	14 165 000	627 919	60
- Kontrakty CIRS	1 384 440	1 278 930	121 029	-
Razem instrumenty pochodne zabezpieczające	31 968 440	31 862 930	1 079 403	7 706
Efekt kompensowania			(1 122 445)	(271 447)
Razem	330 960 711	330 975 345	1 722 353	1 338 564
Krótkoterminowe (do 1 roku)	104 256 335	104 175 990	3 434	652 487
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	226 704 376	226 799 355	1 718 919	686 077

31.12.2019	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	Kupno	Sprzedaż	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	16 797 817	17 079 476	44 518	184 798
- Kontrakty FX swap	12 503 301	12 342 221	133 030	51 519
- Kontrakty CIRS	11 659 765	11 697 787	36 749	51 859
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	4 018 320	4 324 731	30 626	56 647
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	44 979 203	45 444 215	244 923	344 823
- Walutowe kontrakty futures	282 677	283 586	-	-
Razem walutowe instrumenty pochodne	45 261 880	45 727 801	244 923	344 823
Pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	213 857 628	213 857 629	658 860	607 837
- Kontrakty FRA	7 150 000	5 725 850	42	24
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	422 692	414 647	108	230
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	221 430 320	219 998 126	659 010	608 091
Transakcje na ryzyko rynkowe	2 611 910	2 860 643	112 875	108 633
Razem pochodne aktywa/zobowiązania przeznaczone do obrotu	269 304 110	268 586 570	1 016 808	1 061 547
Instrumenty pochodne zabezpieczające				
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	12 505 040	12 505 040	230 937	6 451
- Kontrakty IRS	12 505 040	12 505 040	230 937	6 451
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	16 642 550	16 643 930	273 282	12 960
- Kontrakty IRS	15 365 000	15 365 000	273 282	5 436
- Kontrakty CIRS	1 277 550	1 278 930	-	7 524
Razem instrumenty pochodne zabezpieczające	29 147 590	29 148 970	504 219	19 411
Efekt kompensowania			(561 251)	(132 194)
Razem	298 451 700	297 735 540	959 776	948 764
Krótkoterminowe (do 1 roku)	100 535 135	99 691 990	243 638	597 022
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	197 916 565	198 043 550	716 138	351 742

Efekt kompensowania poza wyceną transakcji pochodnych obejmuje 2 232 tys. zł zabezpieczeń złożonych oraz 762 936 tys. zł zabezpieczeń otrzymanych w związku z zawartymi transakcjami na instrumentach pochodnych podlegającymi kompensowaniu (w 2019 roku odpowiednio: 4 503 tys. zł i 364 947 tys. zł).

W obu prezentowanych okresach transakcje na ryzyko rynkowe obejmują wartość godziwą opcji na indeks giełdowy, akcje i inne papiery kapitałowe, kontraktów futures na towary, kontraktów swap na towary.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku i 31 grudnia 2019 roku Grupa nie posiadała żadnych aktywów i zobowiązań finansowych wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Jakość kredytowa aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pochodnych instrumentów finansowych według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

Pod-portfel	31.12.2020		31.12.2019	
	Pochodne instrumenty finansowe	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Pochodne instrumenty finansowe	Kredyty i pożyczki udzielone klientom
1	1 296 539	-	801 848	-
2	402 190	-	286 591	85 408
3	765 232	-	316 716	38 423
4	186 943	187 902	39 797	48 858
5	55 767	-	11 136	-
6	577	-	121	-
7	10 005	-	1 183	-
8	127 447	-	63 388	-
default	98	-	247	-
Efekt kompensowania	(1 122 445)		(561 251)	
Wartość bilansowa	1 722 353	187 902	959 776	172 689

Rating	31.12.2020	31.12.2019
	Dłużne papiery wartościowe	Dłużne papiery wartościowe
1,0 - 1,2	366 517	1 330 541
1,4 - 1,6	-	21 854
1,8 - 2,0	73 342	91 569
2,2 - 2,8	134 975	151 336
3,0 - 3,8	101 632	138 269
Razem	676 466	1 733 569

Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej oraz rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Szczegółowe informacje dotyczące rachunkowości zabezpieczeń zostały zaprezentowane w niniejszej notce poniżej.

Zgodnie z postanowieniami MSSF 9 Grupa wyłącznie w dniu wdrożenia MSSF 9 miała możliwość podjęcia decyzji stanowiącej element polityki rachunkowości o kontynuowaniu stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 zamiast wymogów wskazanych w MSSF 9.

MSSF 9 wymaga, aby Grupa zapewniła spójność stosowanych powiązań zabezpieczających ze strategią zarządzania ryzykiem stosowaną przez Grupę oraz jej celami. MSSF 9 wprowadza nowe postanowienia w zakresie, między innymi, oceny efektywności powiązania zabezpieczającego oraz mechanizmu przywracania równowagi powiązania zabezpieczającego (ponownego bilansowania powiązania zabezpieczającego), jak również znosi możliwość zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń w wyniku subiektywnej decyzji Grupy (tzn. przy braku przesłanek do zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń, określonych w standardzie).

Grupa podjęła decyzję o kontynuowaniu od 1 stycznia 2018 roku stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39.

Grupa wyznacza wskaźnik zabezpieczenia na podstawie wartości nominalnych pozycji zabezpieczanej i instrumentu zabezpieczającego i wynosi on 1:1 (za wyjątkiem listów zastawnych wyemitowanych przez mBank Hipoteczny na poziomie relacji zabezpieczającej Grupy mBanku, dla której wskaźnik zabezpieczenia został wyznaczony na bazie miary wrażliwości stopy procentowej).

Źródła nieefektywności dla powiązań zabezpieczających, dla których nieefektywność się pojawia, to niedopasowanie terminów przepływów pieniężnych oraz terminów przeszacowania, niedopasowanie bazy (np. inny WIBOR), niedopasowanie nominałów w przypadku, gdy wskaźnik zabezpieczenia jest inny niż 1:1, niedopasowanie z tytułu korekty CVA/DVA, która jest uwzględniona w wycenie instrumentu zabezpieczającego, a nie ma jej w wycenie pozycji zabezpieczanej oraz niedopasowanie z tytułu początkowej wyceny instrumentów pochodnych, jeśli do relacji zabezpieczającej został wzięty instrument pochodny zawarty przed ustanowieniem relacji.

Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej, w ramach której jedynym rodzajem zabezpieczanego ryzyka jest ryzyko zmiany stóp procentowych.

Na koniec każdego miesiąca Grupa dokonuje oceny efektywności stosowanego zabezpieczenia analizując zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego oraz instrumentu zabezpieczającego z tytułu zabezpieczanego ryzyka w celu potwierdzenia, że relacje zabezpieczające są efektywne zgodnie z polityką rachunkowości opisaną w Nocie 2.13.

Opis relacji zabezpieczające

Grupa zabezpiecza ryzyko zmiany wartości godziwej:

- euroobligacji o stałym oprocentowaniu, wyemitowanych przez mFinance France (mFF), podmiot zależny od mBanku, objętych przez Bank w procesie substytucji. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- listów zastawnych wyemitowanych przez mBank Hipoteczny (mBH), podmiot zależny od mBanku. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- kredytów otrzymanych przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- obligacji o stałym oprocentowaniu, wyemitowanych przez mBank. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- części portfela kredytów hipotecznych na stałą stopę procentową udzielonych przez oddział zagraniczny mBanku w Czechach. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych.
- części portfela depozytów modelowanych przez Bank w PLN o ekonomicznej charakterystyce depozytów stałoprocentowych. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych.

Pozycje zabezpieczane

Pozycjami zabezpieczanymi są:

- jedna transza euroobligacji wyemitowanych przez mFF, objętych przez Bank w procesie substytucji, o wartości nominalnej 427 583 tys. EUR, o stałym oprocentowaniu,
- jedna transza euroobligacji wyemitowanych przez mFF, objętych przez Bank w procesie substytucji, o wartości nominalnej 200 000 tys. CHF, o stałym oprocentowaniu,
- listy zastawne wyemitowane przez mBH o wartości nominalnej 546 900 tys. EUR, o stałym oprocentowaniu,
- kredyty otrzymane przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego o wartości nominalnej odpowiednio 100 000 tys. EUR, 113 110 tys. CHF, 175 560 tys. CHF i 138 388 tys. CHF, o stałym oprocentowaniu,
- obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o wartości nominalnej 305 000 tys. CHF, o stałym oprocentowaniu,
- obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o wartości nominalnej 460 030 tys. EUR, o stałym oprocentowaniu,
- część portfela kredytów hipotecznych na stałą stopę procentową, denominowanych w CZK, udzielonych przez oddział zagraniczny mBanku w Czechach.
- część portfela depozytów modelowanych przez Bank w PLN o ekonomicznej charakterystyce depozytów stałoprocentowych.

Instrumenty zabezpieczające

Instrumentami zabezpieczającymi są transakcje Interest Rate Swap, zamieniające stałą stopę procentową na zmienną.

Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających

Korekta do wartości godziwej zabezpieczanych aktywów i zobowiązań oraz wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat w wyniku na działalności handlowej za wyjątkiem przychodów i kosztów odsetkowych elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów zabezpieczających, które prezentowane są w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej.

Pozycje zabezpieczane - zabezpieczenie wartości godziwej

31.12.2020	Wartość bilansowa pozycji zabezpieczanych	Skumulowana kwota korekty zabezpieczenia wartości godziwej pozycji zabezpieczanej zawarta w wartości bilansowej pozycji zabezpieczanej	Pozycja w bilansie która zawiera pozycję zabezpieczaną	Zmiana wartości godziwej pozycji zabezpieczanej stosowanej jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie
Kredyty hipoteczne denominowane w CZK na stałą stopę procentową	820 225	(10 986)	Aktywa finansowe wycenione w zamortyzowanym koszcie - Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(10 850)
Obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o stałym oprocentowaniu (w tym będące przedmiotem substytucji)	(6 300 149)	(61 938)	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	9 975
Kredyty otrzymane przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego o stałym oprocentowaniu	(2 331 637)	(46 568)	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(20 815)
Depozyty modelowane przez mBank w PLN o ekonomicznej charakterystyce depozytów stałoprocentowych	(4 980 000)	(48 638)	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania wobec klientów - kredyty otrzymane	(48 638)
Listy zastawne wyemitowane przez mBH o stałym oprocentowaniu	(2 661 682)	(122 278)	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(24 995)
RAZEM				(95 323)

31.12.2019	Wartość bilansowa pozycji zabezpieczanych	Skumulowana kwota korekty zabezpieczenia wartości godziwej pozycji zabezpieczanej zawarta w wartości bilansowej pozycji zabezpieczanej	Pozycja w bilansie która zawiera pozycję zabezpieczaną	Zmiana wartości godziwej pozycji zabezpieczanej stosowanej jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie
Kredyty hipoteczne denominowane w CZK na stałą stopę procentową	23 981	(136)	Aktywa finansowe wycenione w zamortyzowanym koszcie - Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(136)
Euroobligacje wyemitowane przez mFF o stałym oprocentowaniu	(5 097 329)	(44 953)	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	2 251
Obligacje wyemitowane przez mBank S.A. o stałym oprocentowaniu	(3 361 997)	(33 373)	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(15 068)
Kredyty otrzymane przez mBank z Europejskiego Banku Inwestycyjnego o stałym oprocentowaniu	(2 128 603)	(25 753)	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania wobec klientów - kredyty otrzymane	(21 590)
Listy zastawne wyemitowane przez mBH o stałym oprocentowaniu	(2 567 861)	(97 283)	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(45 734)
RAZEM				(80 277)

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zabezpieczających - zabezpieczenie wartości godziwej

	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
31.12.2020	-	-	1 973 219	13 435 736	1 010 045	16 419 000
31.12.2019	-	-	2 129 250	7 219 211	3 156 579	12 505 040

Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujęty w rachunku zysków i strat

Za okres	od 01.01.2020 do 31.12.2020	od 01.01.2019 do 31.12.2019
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej (Nota 6)	85 714	75 135
Wynik z wyceny pozycji zabezpieczanych (Nota 9)	(95 323)	(80 277)
Wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających wartość godziwą (Nota 9)	82 729	90 700
Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujęty w rachunku zysków i strat	73 120	85 558

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych

- rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych części portfela kredytów na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej, udzielonych przez Bank

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych części portfela kredytów na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej, udzielonych przez Bank. Instrumentem zabezpieczającym jest Interest Rate Swap (IRS) zamieniający stopę zmienną na stałą. Zabezpieczanym ryzykiem w ramach stosowanej przez Grupę rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jest ryzyko stopy procentowej. Nieefektywna część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym zaprezentowana jest w pozycji „Zyski lub straty z rachunkowości zabezpieczeń” w Nocie 9. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, zaprezentowana jest w Sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Zabezpieczenia przepływów pieniężnych (netto)”.

Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki, to okres od stycznia 2021 roku do sierpnia 2029 roku.

Pozycje zabezpieczane - zabezpieczenie przepływów pieniężnych

	Wartość nominalna pozycji zabezpieczanych		Zmiana wartości pozycji zabezpieczanej stosowanej jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie		Saldo rezerwy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych dla kontynuowanych zabezpieczeń	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Kredyty i pożyczki udzielone klientom - kredyty na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej	14 165 000	15 365 000	511 146	161 352	405 680	122 150

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zabezpieczających - zabezpieczenia przepływów pieniężnych

31.12.2020	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
------------	---------------	--------------------	-------------------------	--------------------	---------------	-------

RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ

Transakcje zamiany stóp procentowych (IRS) zabezpieczające przepływy pieniężne wynikające z udzielonych kredytów o zmiennym oprocentowaniu denominowanych w PLN

Wartość nominalna (tys. PLN)	300 000	70 000	650 000	12 945 000	200 000	14 165 000
Średnie oprocentowanie nogi stałej	1,838%	2,283%	2,163%	1,825%	1,928%	

31.12.2019	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
------------	---------------	--------------------	-------------------------	--------------------	---------------	-------

RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ

Transakcje zamiany stóp procentowych (IRS) zabezpieczające przepływy pieniężne wynikające z udzielonych kredytów o zmiennym oprocentowaniu denominowanych w PLN

Wartość nominalna (tys. PLN)	-	200 000	3 590 000	11 375 000	200 000	15 365 000
Średnie oprocentowanie nogi stałej	-	1,865%	1,967%	2,095%	1,928%	

Wartość godziwa (równa wartości księgowej) instrumentów pochodnych zabezpieczających została zaprezentowana wyżej w niniejszej Nocie.

Poniżej podany został harmonogram prezentujący okresy, w jakich Grupa spodziewała się przepływów z kredytów zabezpieczonych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych i ich wpływu na rachunek zysków i strat.

	okres do 3 miesięcy	okres od 3 miesięcy do 1 roku	okres od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat
31.12.2020	6 865	13 122	92 059	9 974
31.12.2019	65 461	161 170	439 290	16 813

- rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych portfela kredytów hipotecznych oraz listów zastawnych emitowanych przez mBank Hipoteczny

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń w zakresie przepływów pieniężnych portfela kredytów hipotecznych denominowanych w PLN oraz wyemitowanych przez mBank Hipoteczny listów zastawnych denominowanych w EUR. Celem strategii zabezpieczającej jest eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez kredyty hipoteczne w PLN z tytułu zmian referencyjnych stóp procentowych oraz przez listy zastawne denominowane w walucie wymiennej z tytułu zmian kursu walutowego z wykorzystaniem walutowych transakcji swapów stóp procentowych (CIRS).

W ramach rachunkowości zabezpieczeń Grupa desygnuje pozycję zabezpieczaną składającą się z:

- części portfela kredytów mieszkaniowych dla klientów detalicznych, wpisanych do rejestru zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych, denominowanych w PLN o oprocentowaniu indeksowanym do stawki 3M WIBOR; marża kredytowa jest wyłączona z zabezpieczenia;
- wyemitowanych przez mBank Hipoteczny listów zastawnych denominowanych w EUR o stałym oprocentowaniu.

Jako instrumenty zabezpieczające Grupa stosuje transakcje pochodne CIRS, w których jako strona transakcji płaci zmienne przepływy odsetkowe w PLN powiększone o marżę, a otrzymuje przepływy odsetkowe o stałej stopie w walucie EUR oraz następuje wymiana nominałów na początku i na końcu transakcji. Jako transakcje zawarte przez bank hipoteczny transakcje CIRS podlegają wpisowi do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych. Ponadto w przypadku ogłoszenia przez sąd upadłości banku hipotecznego nie zostaną one natychmiast zakończone, lecz będą trwały do końca pierwotnego terminu zapadalności na warunkach określonych w dniu zawarcia transakcji (nie będą podlegały wydłużeniu poza pierwotny termin zapadalności).

Zgodnie z przyjętą metodologią Grupa zabezpiecza ryzyko stopy procentowej i ryzyko walutowe w ramach jednego powiązania ekonomicznego pomiędzy zawartymi transakcjami CIRS a częścią portfela kredytowego w PLN oraz finansującymi je listami zastawnymi w EUR. Dla celów rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych Grupa zawiązuje równocześnie dwie relacje zabezpieczające:

- poprzez dekompozycję części rzeczywistej transakcji CIRS zabezpieczającej portfel kredytów w PLN o zmiennym oprocentowaniu (zabezpieczenie przed ryzykiem stopy procentowej) oraz
- poprzez dekompozycję części rzeczywistej transakcji CIRS zabezpieczającej zobowiązanie w EUR (zabezpieczenie przed ryzykiem walutowym).

Dla celów kalkulacji zmian wartości godziwej przyszłych przepływów pieniężnych pozycji będących przedmiotem zabezpieczenia, Grupa stosuje metodę „derywatu hipotetycznego”, która zakłada możliwość odzwierciedlenia pozycji zabezpieczanej i charakterystyki zabezpieczanego ryzyka w postaci instrumentu pochodnego. Zasady wyceny są analogiczne jak zasady wyceny instrumentów pochodnych stopy procentowej.

Pozycje zabezpieczane - zabezpieczenie przepływów pieniężnych

	Wartość nominalna pozycji zabezpieczanych		Zmiana wartości godziwej z tytułu rachunkowości zabezpieczeń od momentu desygnacji instrumentu zabezpieczanego	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
kredyty w PLN o zmiennym oprocentowaniu	1 278 930	1 278 930	(70 742)	455
listy zastawne wyemitowane w walucie wymiennej o stałym oprocentowaniu	1 384 440	1 277 550	(53 921)	4 772

Pozycje zabezpieczające - zabezpieczenie przepływów pieniężnych

	Wartość nominalna pozycji zabezpieczających		Zmiana wartości godziwej z tytułu rachunkowości zabezpieczeń od momentu desygnacji instrumentu zabezpieczającego		Inne pozycje kapitału własnego - efektywna część wyceny CIRS	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
CIRS noga zmienna PLN	1 278 930	1 278 930	69 185	85	68 194	(338)
CIRS noga stała EUR	1 384 440	1 277 550	53 246	(6 207)	(51 589)	(3 377)

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zabezpieczających - zabezpieczenia przepływów pieniężnych

31.12.2020	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
------------	---------------	--------------------	-------------------------	--------------------	---------------	-------

RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ

Transakcje zamiany stóp procentowych (IRS) zabezpieczające przepływy pieniężne wynikające z udzielonych kredytów o zmiennym oprocentowaniu denominowanych w PLN

Wartość nominalna (tys. PLN)	-	-	-	1 278 930	-	1 278 930
Średnie oprocentowanie nogi stałej	-	-	-	2,4199%	-	2,4199%

RYZIKO WALUTOWE

Transakcje swapów walutowych (CIRS) zabezpieczające przepływy pieniężne wynikające z wyemitowanych listów zastawnych

Wartość nominalna (tys. PLN)	-	-	-	1 384 440	-	1 384 440
Średnie oprocentowanie nogi stałej	-	-	-	0,242%	-	0,242%

31.12.2019	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
------------	---------------	--------------------	-------------------------	--------------------	---------------	-------

RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ

Transakcje zamiany stóp procentowych (IRS) zabezpieczające przepływy pieniężne wynikające z udzielonych kredytów o zmiennym oprocentowaniu denominowanych w PLN

Wartość nominalna (tys. PLN)	-	-	-	-	1 278 930	1 278 930
Średnie oprocentowanie nogi stałej	-	-	-	-	2,4199%	2,4199%

RYZIKO WALUTOWE

Transakcje swapów walutowych (CIRS) zabezpieczające przepływy pieniężne wynikające z wyemitowanych listów zastawnych

Wartość nominalna (tys. PLN)	-	-	-	-	1 277 550	1 277 550
Średnie oprocentowanie nogi stałej	-	-	-	-	0,242%	0,242%

Wartość godziwa (równa wartości księgowej) instrumentów pochodnych zabezpieczających została zaprezentowana wyżej w niniejszej notce.

W przypadku zawiązanych relacji okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki, to okres od stycznia 2021 roku do września 2025 roku.

Testy efektywności obejmują wycenę transakcji zabezpieczających po pomniejszeniu o wartość odsetek naliczonych oraz różnice kursowe od nominalu transakcji zabezpieczających. Efektywność zabezpieczenia jest weryfikowana poprzez zastosowanie prospektywnych i retrospektywnych testów efektywności. Testy wykonywane są z częstotliwością miesięczną.

Głównymi źródłami nieefektywności zabezpieczenia mogą być:

- uwzględnienie korekty CVA/DVA jedynie po stronie instrumentu zabezpieczającego,
- występujące minimalne różnice w zakresie sposobu konstrukcji oraz podstawowych parametrów transakcji zabezpieczających oraz pozycji zabezpieczanych.

Zmiany wartości godziwej pochodnego instrumentu zabezpieczającego wyznaczonego jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane są bezpośrednio w innych dochodach całkowitych w części stanowiącej efektywną część zabezpieczenia. Część nieefektywną zabezpieczenia ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej” lub „Wynik z pozycji wymiany”. Ponadto kwoty odniesione bezpośrednio na inne dochody całkowite przenoszone są do rachunku zysków i strat odpowiednio do pozycji „Wynik z tytułu odsetek” oraz „Wynik z pozycji wymiany”, w tym samym okresie lub okresach, w których wpływ zabezpieczanej transakcji jest odnoszony do rachunku zysków i strat.

W poniższej nocie zaprezentowano pozostałe całkowite dochody z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku i od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku.

Za okres	od 01.01.2020 do 31.12.2020	od 01.01.2019 do 31.12.2019
Pozostałe dochody całkowite brutto z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych na początek okresu	147 088	103 263
Zyski lub straty wynikające z zabezpieczenia, ujęte w pozostałych całkowitych dochodach w ciągu okresu sprawozdawczego (brutto)	621 882	92 949
Kwota przeniesiona w okresie z innych dochodów całkowitych do rachunku zysków i strat:	(251 526)	(49 124)
- wynik z tytułu odsetek	(144 636)	(50 504)
- wynik z pozycji wymiany	(106 890)	1 380
Skumulowane pozostałe dochody całkowite brutto na koniec okresu sprawozdawczego	517 444	147 088
Podatek odroczone z tytułu skumulowanych pozostałych dochodów całkowitych na koniec okresu sprawozdawczego	(98 314)	(27 946)
Skumulowane pozostałe dochody całkowite netto na koniec okresu sprawozdawczego	419 130	119 142
Wpływ w okresie sprawozdawczym na pozostałe dochody całkowite (brutto)	370 356	43 825
Podatek odroczone z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(70 368)	(8 326)
Wpływ w okresie sprawozdawczym na pozostałe dochody całkowite (netto)	299 988	35 499

Za okres	od 01.01.2020 do 31.12.2020	od 01.01.2019 do 31.12.2019
Zyski/straty odniesione na dochody całkowite brutto w okresie sprawozdawczym, w tym:		
Niezrealizowane zyski/straty ujęte w pozostałych dochodach całkowitych brutto	370 356	43 825
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujęty w rachunku zysków i strat	253 128	46 896
- kwota ujęta w okresie sprawozdawczym w przychodach z tytułu odsetek w rachunku zysków i strat (Nota 6)	144 636	50 504
- nieefektywna część zabezpieczenia ujęta w rachunku zysków i strat w wyniku na pozostałej działalności handlowej (Nota 9)	1 602	(2 228)
- wynik z pozycji wymiany	106 890	(1 380)
Wpływ w okresie sprawozdawczym na dochody całkowite brutto	623 484	90 721

Wpływ reformy IBOR

W związku ze zmianami do standardów MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7, Reforma wskaźników stóp procentowych, opisanych w Nocie 2.29, oraz w wyniku toczącej się reformy wskaźnika referencyjnego stóp procentowych i zastąpienia go alternatywną stopą procentową pozbawioną ryzyka, Bank powołał projekt mający na celu zarządzanie zmianą dla którejkolwiek ze swoich umów, na którą może mieć to wpływ. Konkretny wpływ reformy IBOR na aktywność Banku w obszarze rachunkowości zabezpieczeń jest przedmiotem zarządzania w ramach ogólnego projektu mającego na celu wdrożenie reformy IBOR w Banku.

Tabela poniżej wskazuje wartości nominalne oraz średni ważony termin zapadalności instrumentów pochodnych w powiązaniach zabezpieczających, na które będzie miała wpływ reforma IBOR, analizowana według stopy procentowej. Pochodne instrumenty zabezpieczające zapewniają ściśle przybliżenie zakresu ekspozycji na ryzyko zarządzane przez Bank poprzez powiązania zabezpieczające.

	31.12.2020		31.12.2019	
	Wartość nominalna	Średni ważony termin zapadalności (w latach)	Wartość nominalna	Średni ważony termin zapadalności (w latach)
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)				
LIBOR CHF (3 miesiące)	3 974 386	6,3	3 654 877	6,3
EURIBOR (3 miesiące)	6 625 066	4,6	8 721 408	6,0
EURIBOR (6 miesięcy)	114 909	7,0	106 037	7,0
WIBOR (1 miesiąc)	1 200 000	4,5	2 000 000	3,5
WIBOR (3 miesiące)	12 515 000	4,6	12 965 000	4,4
WIBOR (6 miesięcy)	450 000	5,0	400 000	2,7
PRIBOR (3 miesiące)	806 310	5,0	22 718	5,0
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS), razem	25 685 671		27 870 040	
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)				
LIBOR EUR (3 miesiące)	1 278 930	5,8	1 277 550	5,8
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS), razem	1 278 930		1 277 550	
Razem	26 964 601		29 147 590	

21. Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy

	31.12.2020	31.12.2019
Kapitałowe papiery wartościowe	202 304	162 616
- Inne instytucje finansowe	139 718	106 250
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	62 586	56 366
Dłużne papiery wartościowe	76 068	133 774
- Inne instytucje finansowe	76 068	133 774
Kredyty i pożyczki	1 506 319	1 971 532
- Klienci indywidualni	1 216 809	1 685 799
- Klienci korporacyjni	288 777	279 062
- Klienci budżetowi	733	6 671
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, razem	1 784 691	2 267 922
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	1 083 487	1 382 155
Długoterminowe (ponad 1 rok) brutto	701 204	885 767

Jakość kredytowa aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

Rating	31.12.2020	31.12.2019
	Dłużne papiery wartościowe	Dłużne papiery wartościowe
1,8 - 2,0	76 068	133 774
Wartość bilansowa, razem	76 068	133 774

Pod-portfel	31.12.2020	31.12.2019
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Kredyty i pożyczki udzielone klientom
1	59 355	94 707
2	266 839	358 725
3	231 633	333 443
4	459 293	520 878
5	248 674	302 544
6	37 660	35 206
7	59 856	141 973
default	143 009	184 056
Wartość bilansowa, razem	1 506 319	1 971 532

22. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody

31.12.2020	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Dłużne papiery wartościowe	35 498 061	35 392 158	111 568	-	-	(3 754)	(1 911)	-	-
- Banki centralne	184 996	184 996	-	-	-	-	-	-	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	33 177 825	33 177 912	-	-	-	(87)	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	1 243 749	1 243 749	-	-	-	-	-	-	-
- Instytucje kredytowe	222 380	222 570	-	-	-	(190)	-	-	-
- Inne instytucje finansowe	1 373 371	1 374 996	-	-	-	(1 625)	-	-	-
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	539 489	431 684	111 568	-	-	(1 852)	(1 911)	-	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, razem	35 498 061	35 392 158	111 568	-	-	(3 754)	(1 911)	-	-
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto		12 582 844							
Długoterminowe (ponad 1 rok) brutto		22 920 882							

31.12.2019	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Dłużne papiery wartościowe	22 773 921	22 737 162	41 121	-	-	(3 242)	(1 120)	-	-
- Banki centralne	3 219 627	3 219 627	-	-	-	-	-	-	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	17 573 979	17 574 048	-	-	-	(69)	-	-	-
<i>zastawione papiery wartościowe</i>	1 232 295	1 232 295	-	-	-	-	-	-	-
- Instytucje kredytowe	263 460	264 583	-	-	-	(1 123)	-	-	-
- Inne instytucje finansowe	1 162 968	1 163 964	-	-	-	(996)	-	-	-
- Przedsiębiorstwa niefinansowe	553 887	514 940	41 121	-	-	(1 054)	(1 120)	-	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, razem	22 773 921	22 737 162	41 121	-	-	(3 242)	(1 120)	-	-
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto		4 031 311							
Długoterminowe (ponad 1 rok) brutto		18 746 972							

Na dzień 31 grudnia 2020 roku wartość bilansowa brutto dłużnych papierów wartościowych opartych na stałej stopie procentowej wynosiła 20 560 277 tys. zł natomiast opartych na stopie zmiennej 14 943 449 tys. zł (31 grudnia 2019 roku odpowiednio: 11 974 479 tys. zł i 10 803 804 tys. zł).

Powyższa nota obejmuje obligacje rządowe pod zastaw Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, obligacje rządowe będące przedmiotem zastawu w transakcjach sell/buy back oraz obligacje rządowe stanowiące zabezpieczenie kredytu otrzymanego z Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

Zgodnie z Ustawą z dnia 10 czerwca 2016 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, z późniejszymi zmianami (BFG), systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji, na dzień 31 grudnia 2020 roku Grupa posiadała obligacje skarbowe ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie 638 044 tys. zł o wartości nominalnej 610 660 tys. zł, które stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach BFG i były zdeponowane na wydzielonym rachunku w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych (31 grudnia 2019 roku odpowiednio: 634 764 tys. zł i 625 660 tys. zł).

Dodatkowo Bank posiada obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty na fundusz gwarancyjny i fundusz przymusowej restrukturyzacji BFG w wysokości 57 029 tys. zł (31 grudnia 2019 roku – 56 244 tys. zł).

Zmiana stanu oczekiwanych strat kredytowych, dotyczących aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r.	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	(4 362)	-	-	-	(1 978)	2 210	(1 535)	(5 665)
Koszyk 1	(3 242)	-	182	-	(1 978)	2 192	(908)	(3 754)
Koszyk 2	(1 120)	-	(182)	-	-	18	(627)	(1 911)
Skumulowana utrata wartości, razem	(4 362)	-	-	-	(1 978)	2 210	(1 535)	(5 665)

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	(4 535)	-	-	-	(963)	2 518	(1 382)	(4 362)
Koszyk 1	(4 171)	(214)	72	-	(963)	2 367	(333)	(3 242)
Koszyk 2	(364)	214	(72)	-	-	151	(1 049)	(1 120)
Skumulowana utrata wartości, razem	(4 535)	-	-	-	(963)	2 518	(1 382)	(4 362)

Wyjaśnienie przełożenia się znacznych zmian wartości bilansowej brutto instrumentów finansowych podczas okresu na zmiany oczekiwanych strat kredytowych

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r.	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Inne korekty	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	22 778 283	-	-	-	26 442 762	(13 513 270)	(204 049)	35 503 726
Koszyk 1	22 737 162	-	(96 872)	-	26 438 084	(13 513 270)	(172 946)	35 392 158
Koszyk 2	41 121	-	96 872	-	4 678	-	(31 103)	111 568
Wartość bilansowa brutto, razem	22 778 283	-	-	-	26 442 762	(13 513 270)	(204 049)	35 503 726

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Inne korekty	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	24 342 819	-	-	-	15 882 431	(18 387 362)	940 395	22 778 283
Koszyk 1	24 321 098	12 952	(40 218)	-	15 882 431	(18 378 592)	939 491	22 737 162
Koszyk 2	21 721	(12 952)	40 218	-	-	(8 770)	904	41 121
Wartość bilansowa brutto, razem	24 342 819	-	-	-	15 882 431	(18 387 362)	940 395	22 778 283

Jakość kredytowa aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

31.12.2020	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody					
1,0 - 1,2	34 307 385	-	-	-	34 307 385
1,4 - 1,6	56	-	-	-	56
1,8 - 2,0	461 854	-	-	-	461 854
2,2 - 2,8	218 722	-	-	-	218 722
3,0 - 3,8	404 141	68 206	-	-	472 347
Bez ratingu	-	43 362	-	-	43 362
Wartość bilansowa brutto	35 392 158	111 568	-	-	35 503 726
Skumulowana utrata wartości	(3 754)	(1 911)	-	-	(5 665)
Razem	35 388 404	109 657	-	-	35 498 061

31.12.2019	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody					
1,0 - 1,2	21 517 703	-	-	-	21 517 703
1,4 - 1,6	27 709	-	-	-	27 709
1,8 - 2,0	496 788	-	-	-	496 788
2,2 - 2,8	256 391	-	-	-	256 391
3,0 - 3,8	438 571	-	-	-	438 571
4,0 - 5,0	-	41 121	-	-	41 121
Wartość bilansowa brutto	22 737 162	41 121	-	-	22 778 283
Skumulowana utrata wartości	(3 242)	(1 120)	-	-	(4 362)
Razem	22 733 920	40 001	-	-	22 773 921

23. Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

31.12.2020	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Dłużne papiery wartościowe	15 952 501	15 952 636	-	-	-	(135)	-	-	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	11 303 908	11 303 908	-	-	-	-	-	-	-
zastawione papiery wartościowe	2 705 060	2 705 060	-	-	-	-	-	-	-
- Instytucje kredytowe	1 984 770	1 984 770	-	-	-	-	-	-	-
- Inne instytucje finansowe	2 663 823	2 663 958	-	-	-	(135)	-	-	-
Należności od banków	7 354 268	7 354 870	-	-	-	(602)	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	108 137 810	92 375 263	14 379 227	4 729 948	294 198	(296 810)	(441 217)	(2 871 497)	(31 302)
Klienci indywidualni	64 194 569	55 461 025	8 265 151	2 162 827	110 450	(164 491)	(291 489)	(1 341 134)	(7 770)
Klienci korporacyjni	43 713 672	36 687 052	6 111 911	2 566 052	183 748	(132 050)	(149 727)	(1 529 782)	(23 532)
Klienci budżetowi	229 569	227 186	2 165	1 069	-	(269)	(1)	(581)	-
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, razem	131 444 579	115 682 769	14 379 227	4 729 948	294 198	(297 547)	(441 217)	(2 871 497)	(31 302)
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	45 976 949								
Długoterminowe (ponad 1 rok) brutto	89 109 193								

31.12.2019	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa brutto				Skumulowana utrata wartości			
		Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Dłużne papiery wartościowe	11 234 873	11 234 952	-	-	-	(79)	-	-	-
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym:	9 975 484	9 975 484	-	-	-	-	-	-	-
zastawione papiery wartościowe	1 799 235	1 799 235	-	-	-	-	-	-	-
- Inne instytucje finansowe	1 259 389	1 259 468	-	-	-	(79)	-	-	-
Należności od banków	4 341 758	4 342 890	-	-	-	(1 132)	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	103 203 254	94 130 201	7 920 046	4 105 697	237 588	(313 118)	(258 035)	(2 603 391)	(15 734)
Klienci indywidualni	56 999 856	52 456 328	4 076 251	2 039 606	102 706	(189 868)	(198 492)	(1 284 124)	(2 551)
Klienci korporacyjni	45 819 083	41 290 212	3 843 795	2 065 043	134 882	(122 923)	(59 543)	(1 319 200)	(13 183)
Klienci budżetowi	384 315	383 661	-	1 048	-	(327)	-	(67)	-
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, razem	118 779 885	109 708 043	7 920 046	4 105 697	237 588	(314 329)	(258 035)	(2 603 391)	(15 734)
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	42 975 941								
Długoterminowe (ponad 1 rok) brutto	78 995 433								

Powyższa nota obejmuje obligacje rządowe pod zastaw Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG) oraz obligacje rządowe stanowiące zabezpieczenie kredytu otrzymanego z Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Dodatkowo Grupa posiada obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty na fundusz gwarancyjny i fundusz przymusowej restrukturyzacji BFG w wysokości 244 046 tys. zł (31 grudnia 2019 roku – 155 531 tys. zł).

Należności od banków

	31.12.2020	31.12.2019
Rachunki bieżące	274 220	336 178
Lokaty w innych bankach do 3 miesięcy	6 135	46 200
Ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych (Nota 40)	280 355	382 378
Kredyty i pożyczki	111 584	150 251
Transakcje reverse repo lub buy/sell back	6 301 724	3 362 331
Inne należności	661 207	447 930
Należności (brutto) od banków, razem	7 354 870	4 342 890
Rezerwa utworzona na należności od banków (wielkość ujemna)	(602)	(1 132)
Należności (netto) od banków, razem	7 354 268	4 341 758
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	7 183 716	4 324 618
Długoterminowe (powyżej 1 roku) brutto	171 154	18 272

Pozycja „Inne należności” obejmuje zabezpieczenia gotówkowe w kwocie 531 674 tys. zł, złożone w bankach pod transakcje pochodne zawarte przez Grupę (Nota 34) (31 grudnia 2019 roku – 390 464 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2020 roku kredyty udzielone bankom o zmiennej stopie wyniosły 35 952 tys. zł (31 grudnia 2019 roku – 130 968 tys. zł), a o stałej stopie 75 632 tys. zł (31 grudnia 2019 roku – 19 283 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz 31 grudnia 2019 roku lokaty w bankach były oprocentowane stałą stopą. Średnie oprocentowanie lokat w innych bankach oraz kredytów udzielonych innym bankom wynosiło 0,75% (2019 rok – 1,70%).

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

Należności od banków w podziale na banki polskie i zagraniczne przedstawiają się następująco:

	31.12.2020		31.12.2019	
	Należności od banków krajowych	Należności od banków zagranicznych	Należności od banków krajowych	Należności od banków zagranicznych
Wartość bilansowa brutto	195 686	7 159 184	233 294	4 109 596
Skumulowana utrata wartości	(132)	(470)	(58)	(1 074)
Należności od banków, netto	195 554	7 158 714	233 236	4 108 522

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Kredyty i pożyczki udzielone klientom 31.12.2020	Wartość bilansowa brutto	w tym:		
		Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Należności bieżące	11 762 492	7 389 930	4 371 243	1 319
Kredyty terminowe, w tym:	84 827 745	58 318 303	26 280 341	229 101
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	45 978 684	45 978 684		
Transakcje reverse repo lub buy/sell back	103 832	-	103 832	-
Leasing finansowy	12 253 821	-	12 253 821	-
Pozostałe należności kredytowe	2 523 145	-	2 523 145	-
Inne należności	307 601	291 220	16 381	-
Wartość bilansowa brutto, razem	111 778 636	65 999 453	45 548 763	230 420

Kredyty i pożyczki udzielone klientom 31.12.2020	Skumulowana utrata wartości	w tym:		
		Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Należności bieżące	(848 459)	(582 742)	(265 717)	-
Kredyty terminowe, w tym:	(2 286 946)	(1 222 142)	(1 063 953)	(851)
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	(464 821)	(464 821)		
Leasing finansowy	(453 398)	-	(453 398)	-
Pozostałe należności kredytowe	(52 023)	-	(52 023)	-
Skumulowana utrata wartości, razem	(3 640 826)	(1 804 884)	(1 835 091)	(851)
Wartość bilansowa brutto, razem	111 778 636	65 999 453	45 548 763	230 420
Skumulowana utrata wartości, razem	(3 640 826)	(1 804 884)	(1 835 091)	(851)
Wartość bilansowa netto, razem	108 137 810	64 194 569	43 713 672	229 569
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	35 862 048			
Długoterminowe (ponad 1 rok) brutto	75 916 588			

Kredyty i pożyczki udzielone klientom 31.12.2019	Wartość bilansowa brutto	w tym:		
		Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Należności bieżące	13 455 553	7 493 468	5 958 926	3 159
Kredyty terminowe, w tym:	78 051 279	50 819 397	26 850 332	381 550
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	38 979 040	38 979 040		
Transakcje reverse repo lub buy/sell back	13 398	-	13 398	-
Leasing finansowy	11 631 675	-	11 631 675	-
Pozostałe należności kredytowe	2 629 690	-	2 629 690	-
Inne należności	611 937	362 026	249 911	-
Wartość bilansowa brutto, razem	106 393 532	58 674 891	47 333 932	384 709

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

Kredyty i pożyczki udzielone klientom 31.12.2019	Skumulowana utrata wartości	w tym:		
		Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Należności bieżące	(966 201)	(664 889)	(301 312)	-
Kredyty terminowe, w tym:	(1 901 009)	(1 010 146)	(890 469)	(394)
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	(414 932)	(414 932)		
Leasing finansowy	(289 832)	-	(289 832)	-
Pozostałe należności kredytowe	(33 236)	-	(33 236)	-
Skumulowana utrata wartości, razem	(3 190 278)	(1 675 035)	(1 514 849)	(394)
Wartość bilansowa brutto, razem	106 393 532	58 674 891	47 333 932	384 709
Skumulowana utrata wartości, razem	(3 190 278)	(1 675 035)	(1 514 849)	(394)
Wartość bilansowa netto, razem	103 203 254	56 999 856	45 819 083	384 315
Krótkoterminowe (do 1 roku) brutto	36 875 519			
Długoterminowe (ponad 1 rok) brutto	69 518 013			

Na dzień 31 grudnia 2020 roku kredyty o zmiennej stopie procentowej wyniosły 109 215 319 tys. zł, a o stałej stopie procentowej wyniosły 2 563 317 tys. zł (31 grudnia 2019 roku odpowiednio: 104 907 634 tys. zł i 1 485 898 tys. zł). Średnie oprocentowanie kredytów udzielonych klientom (z wyłączeniem transakcji reverse repo) wynosiło 3,01% (31 grudnia 2019 roku – 3,55%).

Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym obejmują również kredyty udzielone mikroprzedsiębiorstwom obsługiwanych przez Bankowość Detaliczną Banku.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku powyższa nota obejmuje należności od KDPW CCP w kwocie 182 801 tys. zł w związku z działalnością Biura Maklerskiego (31 grudnia 2019 roku – 49 898 tys. zł).

Ponadto, na dzień 31 grudnia 2020 roku pozycja „pozostałe należności kredytowe” obejmuje zabezpieczenia złożone przez Grupę pod transakcje pochodne w kwocie 220 550 tys. zł (Nota 34) (31 grudnia 2019 roku – 27 234 tys. zł).

Kredyty i pożyczki obejmują należności z tytułu leasingu finansowego.

	31.12.2020	31.12.2019
Inwestycja leasingowa brutto z tytułu leasingu finansowego o terminie zapadalności:	12 971 095	12 548 843
- do 1 roku	4 514 176	4 477 115
- powyżej 1 roku do 2 lat	3 461 500	3 028 537
- powyżej 2 roku do 3 lat	2 335 605	2 447 779
- powyżej 3 roku do 4 lat	1 374 487	1 281 767
- powyżej 4 roku do 5 lat	625 701	665 683
- powyżej 5 lat	659 626	647 962
Niezrealizowane przyszłe przychody finansowe z tytułu leasingu finansowego (wielkość ujemna)	(717 274)	(917 168)
Inwestycja leasingowa netto z tytułu leasingu finansowego	12 253 821	11 631 675
Inwestycja leasingowa netto z tytułu leasingu finansowego o terminie zapadalności:	12 253 821	11 631 675
- do 1 roku	4 217 959	4 108 257
- powyżej 1 roku do 2 lat	3 259 519	2 793 006
- powyżej 2 roku do 3 lat	2 231 660	2 296 320
- powyżej 3 roku do 4 lat	1 318 487	1 213 184
- powyżej 4 roku do 5 lat	600 267	630 089
- powyżej 5 lat	625 929	590 819
Inwestycja leasingowa netto z tytułu leasingu finansowego	12 253 821	11 631 675
Wartość odpisów z tytułu utraty wartości należności z tytułu leasingu finansowego	(453 398)	(289 832)
Wartość bilansowa netto należności z tytułu leasingu finansowego	11 800 423	11 341 843
Niegwarantowane wartości końcowe przypadające leasingodawcy	1 647 526	1 325 027

Struktura walutowa kredytów hipotecznych i mieszkaniowych

	31.12.2020	31.12.2019
Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe netto udzielone osobom fizycznym (w tys. zł), w tym:	45 513 863	38 564 108
- PLN	23 789 950	18 624 049
- CHF	13 559 830	13 561 831
- EUR	3 844 598	3 120 555
- CZK	4 113 213	3 024 539
- USD	182 238	206 635
- pozostałe waluty	24 034	26 499
Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe netto udzielone osobom fizycznym, w oryginalnych walutach (główne waluty, w tysiącach jednostek)		
- PLN	23 789 950	18 624 049
- CHF	3 179 998	3 458 504
- EUR	833 102	732 783
- CZK	23 463 851	18 046 175
- USD	48 488	54 411

Jakość kredytowa aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie według poziomów wewnętrznego systemu ratingowego

31.12.2020	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1,0 - 1,2	12 914 524	-	-	-	12 914 524
1,8 - 2,0	3 038 112	-	-	-	3 038 112
Wartość bilansowa brutto	15 952 636	-	-	-	15 952 636
Skumulowana utrata wartości	(135)	-	-	-	(135)
Razem	15 952 501	-	-	-	15 952 501
Należności od banków wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1	7 028 341	-	-	-	7 028 341
2	272 589	-	-	-	272 589
3	283	-	-	-	283
4	38 242	-	-	-	38 242
8	5 595	-	-	-	5 595
pozostałe	9 820	-	-	-	9 820
Wartość bilansowa brutto	7 354 870	-	-	-	7 354 870
Skumulowana utrata wartości	(602)	-	-	-	(602)
Wartość bilansowa	7 354 268	-	-	-	7 354 268
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1	19 039 629	736 222	-	-	19 775 851
2	27 376 674	3 168 027	-	4 054	30 548 755
3	11 541 110	1 175 695	-	3 570	12 720 375
4	25 012 163	3 201 320	-	4 488	28 217 971
5	5 970 121	3 447 832	-	1 461	9 419 414
6	229 756	361 375	-	49	591 180
7	410 245	2 153 791	-	8 585	2 572 621
8	635 709	-	-	-	635 709
pozostałe	2 159 856	134 965	-	-	2 294 821
default	-	-	4 729 948	271 991	5 001 939
Wartość bilansowa brutto	92 375 263	14 379 227	4 729 948	294 198	111 778 636
Skumulowana utrata wartości	(296 810)	(441 217)	(2 871 497)	(31 302)	(3 640 826)
Wartość bilansowa	92 078 453	13 938 010	1 858 451	262 896	108 137 810

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

31.12.2019	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1,0 - 1,2	11 234 952	-	-	-	11 234 952
Wartość bilansowa brutto	11 234 952	-	-	-	11 234 952
Skumulowana utrata wartości	(79)	-	-	-	(79)
Razem	11 234 873	-	-	-	11 234 873
Należności od banków wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1	4 015 073	-	-	-	4 015 073
2	180 326	-	-	-	180 326
3	5 146	-	-	-	5 146
4	66 160	-	-	-	66 160
5	5 336	-	-	-	5 336
8	63 855	-	-	-	63 855
pozostałe	6 994	-	-	-	6 994
Wartość bilansowa brutto	4 342 890	-	-	-	4 342 890
Skumulowana utrata wartości	(1 132)	-	-	-	(1 132)
Wartość bilansowa	4 341 758	-	-	-	4 341 758
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane w zamortyzowanym koszcie					
1	13 510 433	170 361	-	-	13 680 794
2	32 498 006	1 461 030	-	4 382	33 963 418
3	12 736 011	541 592	-	1 081	13 278 684
4	25 434 263	1 717 653	-	75 811	27 227 727
5	5 661 994	1 683 335	-	2 531	7 347 860
6	381 476	527 024	-	371	908 871
7	768 670	1 767 932	-	15 331	2 551 933
8	776 116	7 730	-	-	783 846
pozostałe	2 363 232	43 389	-	-	2 406 621
default	-	-	4 105 697	138 081	4 243 778
Wartość bilansowa brutto	94 130 201	7 920 046	4 105 697	237 588	106 393 532
Skumulowana utrata wartości	(313 118)	(258 035)	(2 603 391)	(15 734)	(3 190 278)
Wartość bilansowa	93 817 083	7 662 011	1 502 306	221 854	103 203 254

Zmiana stanu oczekiwanych strat kredytowych

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r.	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Zmniejszenia odpisu z tytułu spisanja	Inne korekty	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	(79)	-	-	-	(18)	-	(38)	-	-	(135)
Koszyk 1	(79)	-	-	-	(18)	-	(38)	-	-	(135)
Należności od banków	(1 132)	-	-	-	(821)	1 409	(58)	-	-	(602)
Koszyk 1	(1 132)	-	-	-	(821)	1 409	(58)	-	-	(602)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(3 190 278)	-	-	-	(319 078)	290 685	(1 209 342)	749 991	37 196	(3 640 826)
Koszyk 1	(313 118)	(459 747)	191 924	5 152	(116 897)	75 031	320 845	-	-	(296 810)
Koszyk 2	(258 035)	428 279	(247 788)	172 655	(46 854)	41 774	(531 248)	-	-	(441 217)
Koszyk 3	(2 603 391)	31 468	55 864	(177 787)	(136 582)	173 886	(998 834)	746 683	37 196	(2 871 497)
POCI	(15 734)	-	-	(20)	(18 745)	(6)	(105)	3 308	-	(31 302)
Skumulowana utrata wartości, razem	(3 191 489)	-	-	-	(319 917)	292 094	(1 209 438)	749 991	37 196	(3 641 563)

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Zmniejszenia odpisu z tytułu spisania	Inne korekty	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	(87)	-	-	-	-	-	8	-	-	(79)
Koszyk 1	(87)	-	-	-	-	-	8	-	-	(79)
Należności od banków	(1 518)	-	-	-	(1 560)	1 529	417	-	-	(1 132)
Koszyk 1	(1 518)	-	-	-	(1 560)	1 529	417	-	-	(1 132)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(3 042 547)	-	-	-	(265 758)	144 356	(623 937)	597 253	355	(3 190 278)
Koszyk 1	(214 875)	(382 332)	102 610	4 397	(119 016)	50 598	245 500	-	-	(313 118)
Koszyk 2	(220 963)	333 478	(130 698)	128 900	(21 970)	21 901	(368 616)	-	(67)	(258 035)
Koszyk 3	(2 599 882)	48 854	28 088	(133 297)	(124 522)	76 222	(488 828)	589 552	422	(2 603 391)
POCI	(6 827)	-	-	-	(250)	(4 365)	(11 993)	7 701	-	(15 734)
Skumulowana utrata wartości, razem	(3 044 152)	-	-	-	(267 318)	145 885	(623 512)	597 253	355	(3 191 489)

Zmiany oczekiwanych strat kredytowych wynikające ze zmian w modelach zostały opisane w Nocie 3.3.6.2.2.

Wyjaśnienie przełożenia się znacznych zmian wartości bilansowej brutto instrumentów finansowych podczas okresu na zmiany oczekiwanych strat kredytowych

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r.	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Spisania	Inne korekty	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	11 234 952	-	-	-	5 880 802	(1 764 212)	-	601 094	15 952 636
Koszyk 1	11 234 952	-	-	-	5 880 802	(1 764 212)	-	601 094	15 952 636
Należności od banków	4 342 890	-	-	-	6 606 475	(3 784 808)	-	190 313	7 354 870
Koszyk 1	4 342 890	-	-	-	6 606 475	(3 784 808)	-	190 313	7 354 870
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	106 393 532	-	-	-	31 608 750	(22 512 717)	(749 991)	(2 960 938)	111 778 636
Koszyk 1	94 130 201	2 138 313	(8 600 097)	(1 076 743)	28 782 346	(20 250 185)	-	(2 748 572)	92 375 263
Koszyk 2	7 920 046	(2 098 705)	8 684 824	(579 870)	2 346 404	(1 752 517)	-	(140 955)	14 379 227
Koszyk 3	4 105 697	(39 608)	(84 727)	1 552 183	466 903	(497 453)	(746 683)	(26 364)	4 729 948
POCI	237 588	-	-	104 430	13 097	(12 562)	(3 308)	(45 047)	294 198
Wartość bilansowa brutto, razem	121 971 374	-	-	-	44 096 027	(28 061 737)	(749 991)	(2 169 531)	135 086 142

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Spisania	Inne korekty	Bilans zamknięcia
Dłużne papiery wartościowe	9 000 626	-	-	-	1 952 008	(486 122)	-	768 440	11 234 952
Koszyk 1	9 000 626	-	-	-	1 952 008	(486 122)	-	768 440	11 234 952
Należności od banków	2 547 864	-	-	-	3 517 663	(1 696 413)	-	(26 224)	4 342 890
Koszyk 1	2 547 864	-	-	-	3 517 663	(1 696 413)	-	(26 224)	4 342 890
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	95 059 979	-	-	-	34 350 790	(18 991 377)	(597 253)	(3 428 607)	106 393 532
Koszyk 1	82 159 668	3 406 464	(3 116 956)	(626 902)	32 103 237	(16 817 502)	-	(2 977 808)	94 130 201
Koszyk 2	8 714 545	(3 253 951)	3 189 531	(450 634)	1 916 470	(1 861 076)	-	(334 839)	7 920 046
Koszyk 3	3 976 749	(152 513)	(72 575)	992 776	318 861	(302 412)	(589 552)	(65 637)	4 105 697
POCI	209 017	-	-	84 760	12 222	(10 387)	(7 701)	(50 323)	237 588
Wartość bilansowa brutto, razem	106 608 469	-	-	-	39 820 461	(21 173 912)	(597 253)	(2 686 391)	121 971 374

Finansowy efekt zabezpieczeń

31.12.2020	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Skumulowana utrata wartości bez uwzględnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
Dane bilansowe				
Należności od banków	7 354 870	(602)	(1 074)	472
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	111 778 636	(3 640 826)	(4 909 386)	1 268 560
Klienci indywidualni	65 999 453	(1 804 884)	(1 991 293)	186 409
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	45 978 684	(464 821)	(625 723)	160 902
Klienci korporacyjni	45 548 763	(1 835 091)	(2 917 221)	1 082 130
Klienci budżetowi	230 420	(851)	(872)	21
Razem dane bilansowe	119 133 506	(3 641 428)	(4 910 460)	1 269 032
Dane pozabilansowe				
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	32 009 015	(88 991)	(108 607)	19 616
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	7 460 891	(116 670)	(142 552)	25 882
Razem dane pozabilansowe:	39 469 906	(205 661)	(251 159)	45 498

31.12.2019	Wartość brutto	Skumulowana utrata wartości	Skumulowana utrata wartości bez uwzględnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
Dane bilansowe				
Należności od banków	4 342 890	(1 132)	(1 146)	14
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	106 393 532	(3 190 278)	(4 060 928)	870 650
Klienci indywidualni	58 674 891	(1 675 035)	(1 855 688)	180 653
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe udzielone osobom fizycznym	38 979 040	(414 932)	(570 703)	155 771
Klienci korporacyjni	47 333 932	(1 514 849)	(2 204 846)	689 997
Klienci budżetowi	384 709	(394)	(394)	-
Razem dane bilansowe	110 736 422	(3 191 410)	(4 062 074)	870 664
Dane pozabilansowe				
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	29 134 935	(63 864)	(66 500)	2 636
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	8 938 427	(89 568)	(93 446)	3 878
Razem dane pozabilansowe:	38 073 362	(153 432)	(159 946)	6 514

Wartość bilansowa kredytów i pożyczek udzielonych klientom na dzień 31 grudnia 2020 roku, w przypadku których ze względu na zabezpieczenie Grupa nie ujęła odpisu na oczekiwane straty kredytowe wyniosła 2 662 954 tys. zł.

24. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

W dniu 7 listopada 2019 roku mBank S.A., w ramach realizacji planu wycofania się Grupy mBanku z działalności deweloperskiej i koncentracji na głównej działalności w branży finansowej, podpisał warunkową umowę sprzedaży udziałów w spółce zależnej BDH Development Sp. z o.o. (BDH) na rzecz spółki Archicom Polska S.A. Zawarcie umowy przyrzeczonej sprzedaży udziałów miało nastąpić po spełnieniu warunków zawieszających. W dniu 16 grudnia 2020 roku strony podpisały umowę sprzedaży udziałów, na podstawie której mBank zbył 100% udziałów w kapitale zakładowym BDH i ustalił stosunek zależności spółki względem Banku.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku, zgodnie z zasadami rachunkowości opisanymi w Nocie 2.19, Grupa zaklasyfikowała BDH do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży.

Poniżej przedstawiono dane finansowe dotyczące aktywów i zobowiązań przeznaczonych do sprzedaży.

AKTYWA	31.12.2020	31.12.2019
Inne aktywa	-	10 651
AKTYWA RAZEM	-	10 651
ZOBOWIĄZANIA	31.12.2020	31.12.2019
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	-	96
<i>Zobowiązania wobec banków</i>	-	96
Inne zobowiązania	-	1 219
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	-	1 315

25. Wartości niematerialne

	31.12.2020	31.12.2019
Wartość firmy	27 760	27 760
Patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	897 283	696 491
- oprogramowanie komputerowe	722 688	576 535
Inne wartości niematerialne	8 812	1 199
Wartości niematerialne w toku wytwarzania	244 843	229 990
Wartości niematerialne, razem	1 178 698	955 440

W 2020 roku i w 2019 roku Grupa wykonała testy na utratę wartości wartości niematerialnych w toku wytworzenia oraz wartości firmy. W wyniku testów nie stwierdzono utraty wartości.

Zmiana stanu wartości niematerialnych

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r.	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Patenty, licencje i podobne wartości		Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w toku wytworzenia	Wartość firmy	Wartości niematerialne razem
			Oprogramowanie komputerowe				
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	-	1 609 991	1 274 069	23 607	230 327	28 956	1 892 881
Zwiększenia z tytułu:	-	362 954	246 338	10 493	325 885	-	699 332
- zakupu	-	107 020	9 148	-	247 415	-	354 435
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytworzenia	-	255 385	237 046	5 841	-	-	261 226
- poniesionych kosztów wytworzenia	-	-	-	-	36 191	-	36 191
- innych zwiększeń	-	549	144	4 652	42 279	-	47 480
Zmniejszenia z tytułu:	-	(214 477)	(125 937)	(9 961)	(311 369)	-	(535 807)
- likwidacji	-	(214 477)	(125 937)	(9 961)	(794)	-	(225 232)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	-	-	(261 226)	-	(261 226)
- innych zmniejszeń	-	-	-	-	(49 349)	-	(49 349)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	-	1 758 468	1 394 470	24 139	244 843	28 956	2 056 406
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	(913 500)	(697 534)	(22 408)	-	-	(935 908)
Amortyzacja za okres z tytułu:	-	52 315	25 752	7 081	-	-	59 396
- odpisów	-	(161 510)	(99 611)	(2 277)	-	-	(163 787)
- innych zwiększeń	-	(652)	(574)	(603)	-	-	(1 255)
- likwidacji	-	214 477	125 937	9 961	-	-	224 438
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	(861 185)	(671 782)	(15 327)	-	-	(876 512)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	(337)	(1 196)	(1 533)
- zmniejszenie	-	-	-	-	337	-	337
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu:	-	-	-	-	-	(1 196)	(1 196)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	-	897 283	722 688	8 812	244 843	27 760	1 178 698

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Patenty, licencje i podobne wartości		Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Wartość firmy	Wartości niematerialne razem
			Oprogramowanie komputerowe				
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	39	1 329 439	1 018 641	20 435	330 039	4 728	1 684 680
Zwiększenia z tytułu:	-	384 255	288 857	3 172	285 886	24 228	697 541
- zakupu	-	34 661	4 718	-	238 082	24 228	296 971
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	-	346 232	282 426	-	-	-	346 232
- poniesionych kosztów wytworzenia	-	-	-	-	25 830	-	25 830
- innych zwiększeń	-	3 362	1 713	3 172	21 974	-	28 508
Zmniejszenia z tytułu:	(39)	(103 703)	(33 429)	-	(385 598)	-	(489 340)
- likwidacji	-	(103 004)	(32 731)	-	-	-	(103 004)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	-	-	(346 232)	-	(346 232)
- innych zmniejszeń	(39)	(699)	(698)	-	(39 366)	-	(40 104)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	-	1 609 991	1 274 069	23 607	230 327	28 956	1 892 881
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(39)	(888 803)	(650 819)	(18 467)	-	-	(907 309)
Amortyzacja za okres z tytułu:	39	(24 697)	(46 715)	(3 941)	-	-	(28 599)
- odpisów	-	(127 480)	(80 013)	(2 715)	-	-	(130 195)
- innych zwiększeń	-	-	-	(1 226)	-	-	(1 226)
- likwidacji	-	102 106	32 622	-	-	-	102 106
- innych zmniejszeń	39	677	676	-	-	-	716
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	(913 500)	(697 534)	(22 408)	-	-	(935 908)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-	(1 196)	(1 196)
- zwiększenie	-	-	-	-	(337)	-	(337)
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	(337)	(1 196)	(1 533)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	-	696 491	576 535	1 199	229 990	27 760	955 440

26. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2020	31.12.2019
Środki trwałe, w tym:	614 346	698 634
- grunty	653	1 033
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	153 403	163 524
- urządzenia	166 759	188 496
- środki transportu	199 575	238 850
- pozostałe środki trwałe	93 956	106 731
Środki trwałe w budowie	183 142	75 416
Prawo do użytkowania, w tym:	717 089	488 347
- nieruchomości	667 387	437 295
- prawo wieczystego użytkowania gruntów	47 670	48 358
- samochody	1 547	1 561
- inne	485	1 133
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	1 514 577	1 262 397

Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r.	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	1 033	331 184	642 963	315 597	389 601	75 416	1 755 794
Zwiększenia z tytułu:	-	1 700	63 258	92 804	29 148	185 219	372 129
- zakupu	-	9	29 796	92 804	1 622	173 667	297 898
- przejścia ze środków trwałych w budowie	-	1 691	32 888	-	25 905	-	60 484
- innych zwiększeń	-	-	574	-	1 621	11 552	13 747
Zmniejszenia z tytułu:	(380)	(4 753)	(63 360)	(149 367)	(58 436)	(77 493)	(353 789)
- sprzedaży	(380)	(4 718)	(10 302)	(139 586)	(14 568)	-	(169 554)
- likwidacji	-	(35)	(53 058)	(9 781)	(43 858)	(69)	(106 801)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(60 484)	(60 484)
- innych zmniejszeń	-	-	-	-	(10)	(16 940)	(16 950)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	653	328 131	642 861	259 034	360 313	183 142	1 774 134
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	(118 390)	(454 467)	(76 747)	(282 870)	-	(932 474)
Amortyzacja za okres z tytułu:	-	(6 929)	(21 585)	17 288	17 315	-	6 089
- odpisów	-	(8 495)	(83 988)	(36 629)	(34 409)	-	(163 521)
- innych zwiększeń	-	-	(400)	-	(1 222)	-	(1 622)
- sprzedaży	-	1 531	10 111	47 293	10 786	-	69 721
- likwidacji	-	35	52 690	6 624	42 154	-	101 503
- innych zmniejszeń	-	-	2	-	6	-	8
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	(125 319)	(476 052)	(59 459)	(265 555)	-	(926 385)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	(49 270)	-	-	-	-	(49 270)
- zwiększenie	-	(139)	(50)	-	(802)	-	(991)
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	(49 409)	(50)	-	(802)	-	(50 261)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	653	153 403	166 759	199 575	93 956	183 142	797 488

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	1 033	321 532	766 305	333 804	409 582	116 566	1 948 822
Zwiększenia z tytułu:	-	11 341	97 689	136 241	29 911	84 219	359 401
- zakupu	-	13	37 864	135 601	7 470	60 989	241 937
- przejścia ze środków trwałych w budowie	-	11 328	59 117	-	22 247	-	92 692
- innych zwiększeń	-	-	708	640	194	23 230	24 772
Zmniejszenia z tytułu:	-	(1 689)	(221 031)	(154 448)	(49 892)	(125 369)	(552 429)
- sprzedaży	-	(241)	(36 311)	(128 961)	(4 659)	-	(170 172)
- likwidacji	-	(1 064)	(122 884)	(1 200)	(10 537)	-	(135 685)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(92 692)	(92 692)
- innych zmniejszeń	-	(384)	(61 836)	(24 287)	(34 696)	(32 677)	(153 880)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	1 033	331 184	642 963	315 597	389 601	75 416	1 755 794
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	(111 458)	(580 237)	(114 529)	(300 102)	-	(1 106 326)
Amortyzacja za okres z tytułu:	-	(6 932)	125 770	37 782	17 232	-	173 852
- odpisów	-	(7 973)	(85 904)	(43 951)	(29 117)	-	(166 946)
- innych zwiększeń	-	-	(126)	(78)	(6)	-	(210)
- sprzedaży	-	239	27 841	64 086	4 632	-	96 798
- likwidacji	-	778	122 307	841	9 937	-	133 863
- innych zmniejszeń	-	24	61 652	16 884	31 786	-	110 347
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	(118 390)	(454 467)	(76 747)	(282 870)	-	(932 474)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	(49 270)	(8 200)	-	-	-	(57 470)
- zmniejszenie	-	-	8 200	-	-	-	8 200
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	(49 270)	-	-	-	-	(49 270)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	1 033	163 524	188 496	238 850	106 731	75 416	774 050

Wartość odzyskiwalną środków trwałych dotkniętych utratą wartości stanowi cena netto sprzedaży określona na podstawie ceny rynkowej podobnego aktywa.

W ramach swojej działalności jako leasingodawca Grupa mBanku wykazuje w środkach trwałych przedmioty oddane przez Grupę w leasing operacyjny podmiotom trzecim. Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego, gdzie Grupa jest leasingodawcą, przedstawione są w poniższej tabeli.

	31.12.2020	31.12.2019
Minimalne opłaty leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego		
Do 1 roku	28 114	33 205
Powyżej 1 roku do 2 lat	16 259	19 060
Powyżej 2 lat do 3 lat	8 170	9 455
Powyżej 3 lat do 4 lat	1 491	3 186
Powyżej 4 lat do 5 lat	38	93
Razem	54 072	64 999

Grupa wykazuje koszty amortyzacji środków trwałych oddanych w leasing operacyjny oraz w subleasing w ramach przychodów netto z tytułu leasingu operacyjnego (Nota 12).

Zmiana stanu praw do użytkowania

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r.	Nieruchomości	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Samochody	Inne	Razem
Wartość brutto praw do użytkowania na początek okresu	563 899	49 046	2 075	1 930	616 950
Zwiększenia z tytułu:	375 930	-	10 171	85	386 186
- nowych umów	345 255	-	9 727	35	355 017
- modyfikacji umów	25 516	-	111	50	25 677
- innych zwiększeń	5 159	-	333	-	5 492
Zmniejszenia z tytułu:	(55 828)	-	(9 430)	-	(65 258)
- zakończenia umów	(49 283)	-	(9 327)	-	(58 610)
- modyfikacji umów	(6 545)	-	-	-	(6 545)
- innych zmniejszeń	-	-	(103)	-	(103)
Wartość brutto praw do użytkowania na koniec okresu	884 001	49 046	2 816	2 015	937 878
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(126 604)	(688)	(514)	(797)	(128 603)
Amortyzacja za okres z tytułu:	(90 010)	(688)	(755)	(733)	(92 186)
- odpisów	(137 080)	(688)	(920)	(728)	(139 416)
- innych zwiększeń	(471)	-	30	(5)	(446)
- modyfikacji umów	1 234	-	-	-	1 234
- zakończenia umów	46 307	-	135	-	46 442
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(216 614)	(1 376)	(1 269)	(1 530)	(220 789)
Wartość netto praw do użytkowania na koniec okresu	667 387	47 670	1 547	485	717 089

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.	Nieruchomości	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Samochody	Inne	Razem
Wartość brutto praw do użytkowania na początek okresu	512 164	49 046	794	371	562 375
Zwiększenia z tytułu:	61 225	-	1 281	1 559	64 065
- nowych umów	9 935	-	1 281	-	11 216
- modyfikacji umów	49 495	-	-	1 559	51 054
- innych zwiększeń	1 795	-	-	-	1 795
Zmniejszenia z tytułu:	(9 490)	-	-	-	(9 490)
- zakończenia umów	(1 253)	-	-	-	(1 253)
- modyfikacji umów	(7 914)	-	-	-	(7 914)
- innych zmniejszeń	(323)	-	-	-	(323)
Wartość brutto praw do użytkowania na koniec okresu	563 899	49 046	2 075	1 930	616 950
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	-	-	-	-
Amortyzacja za okres z tytułu:	(126 604)	(688)	(514)	(797)	(128 603)
- odpisów	(124 324)	(688)	(514)	(797)	(126 323)
- innych zwiększeń	(3 306)	-	-	-	(3 306)
- modyfikacji umów	613	-	-	-	613
- zakończenia umów	294	-	-	-	294
- innych zmniejszeń	119	-	-	-	119
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(126 604)	(688)	(514)	(797)	(128 603)
Wartość netto praw do użytkowania na koniec okresu	437 295	48 358	1 561	1 133	488 347

27. Inne aktywa

	31.12.2020	31.12.2019
Inne aktywa		
- dłużnicy, w tym:	569 977	303 061
- rozliczenia z tytułu kart płatniczych	139 396	110 148
- należności od KDPW w ramach systemu rekompensat	13 880	12 825
- rozrachunki międzybankowe	15 033	18 003
- rozliczenia z tytułu operacji na papierach wartościowych	35 014	15 518
- pozostałe rozliczenia międzyokresowe czynne	151 112	161 988
- przychody do otrzymania	110 581	65 489
- zapasy	363 310	314 958
- inne	37 412	77 932
Inne aktywa, razem	1 282 439	956 949
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 268 752	893 406
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	13 687	63 543

W 2020 roku i w 2019 roku pozycja „rozliczenia z tytułu operacji na papierach wartościowych” dotyczy w całości rozliczeń w ramach działalności Biura Maklerskiego.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość zapasów wynika przede wszystkim z działalności prowadzonej przez spółkę mLeasing.

W ciągu 2020 roku i w ciągu 2019 roku Grupa nie aktywowała kosztów finansowania zewnętrznego.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku powyższa nota zawiera aktywa finansowe w kwocie 620 024 tys. zł (31 grudnia 2019 roku: 336 582 tys. zł).

Aktywa finansowe ujęte w nocie powyżej

	31.12.2020	31.12.2019
Aktywa finansowe brutto, w tym:	636 575	352 794
- nieprzeterminowane	613 983	342 746
- przeterminowane od 1 do 90 dni	8 695	3 304
- przeterminowane powyżej 90 dni	13 897	6 744
Rezerwy na pozostałe aktywa finansowe (wielkość ujemna)	(16 551)	(16 212)
Aktywa finansowe netto	620 024	336 582

Zmiana stanu odpisów na aktywa finansowe

	31.12.2020	31.12.2019
Stan na początek okresu	(16 212)	(16 430)
Zmiana w okresie (z tytułu)	(339)	218
- odpis w koszty	(1 097)	(1 664)
- rozwiązanie rezerw	466	-
- spisanie w ciężar utworzonej rezerwy	403	1 878
- różnice kursowe	(53)	4
- pozostałe	(58)	-
Stan na koniec okresu	(16 551)	(16 212)

28. Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie**Zobowiązania wobec banków i klientów**

31.12.2020	Zobowiązania wobec banków	Zobowiązania wobec klientów	w tym:		
			Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Depozyty	1 665 284	132 795 741	97 862 007	34 488 153	445 581
Rachunki bieżące	1 026 011	121 812 481	87 703 713	33 677 641	431 127
Depozyty terminowe	-	10 890 036	10 158 294	717 288	14 454
Transakcje repo lub sell/buy back	639 273	93 224	-	93 224	-
Kredyty i pożyczki otrzymane	500	3 254 591	-	3 254 591	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	733 956	1 648 336	114 355	1 493 343	40 638
Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	487 667	510 195	37 892	472 303	-
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	771 935	-	731 349	40 586
Inne	246 289	366 206	76 463	289 691	52
Wartość bilansowa depozytów oraz pozostałych zobowiązań finansowych	2 399 740	137 698 668	97 976 362	39 236 087	486 219
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 666 738	133 504 849			
Długoterminowe (ponad 1 rok)	733 002	4 193 819			

31.12.2019	Zobowiązania wobec banków	Zobowiązania wobec klientów	w tym:		
			Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi
Depozyty	528 448	112 424 332	77 525 267	34 083 016	816 049
Rachunki bieżące	424 200	88 073 656	62 639 670	24 823 049	610 937
Depozyty terminowe	-	24 175 269	14 885 597	9 084 560	205 112
Transakcje repo lub sell/buy back	104 248	175 407	-	175 407	-
Kredyty i pożyczki otrzymane	189 901	2 980 294	-	2 980 294	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	448 522	1 256 512	139 105	1 074 601	42 806
Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	301 021	423 059	43 854	377 593	1 612
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	496 912	-	456 052	40 860
Inne	147 501	336 541	95 251	240 956	334
Wartość bilansowa depozytów oraz pozostałych zobowiązań finansowych	1 166 871	116 661 138	77 664 372	38 137 911	858 855
Krótkoterminowe (do 1 roku)	816 830	112 608 069			
Długoterminowe (ponad 1 rok)	350 041	4 053 069			

Na dzień 31 grudnia 2020 roku i na dzień 31 grudnia 2019 roku kredyty i pożyczki otrzymane od banków były oprocentowane zmienną stopą procentową.

Średnie oprocentowanie depozytów i kredytów otrzymanych od banków w 2020 roku wynosiło 0,23% (31 grudnia 2019 roku – 1,30%).

mBank nie dostarczył zabezpieczeń kredytów innym bankom. Grupa nie zarejestrowała żadnych naruszeń warunków umownych związanych ze zobowiązaniami z tytułu zaciągniętych pożyczek.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku większość depozytów przyjętych od klientów indywidualnych i korporacyjnych stanowiły depozyty na stałą stopę procentową. Średnie oprocentowanie zobowiązań wobec klientów (z wyłączeniem transakcji repo) wynosiło 0,29% (31 grudnia 2019 roku - 0,61%).

Na dzień 31 grudnia 2020 kwota kredytów i pożyczek otrzymanych obejmuje kredyty otrzymane z EBI w kwocie 3 254 591 tys. zł (31 grudnia 2019 roku: 2 980 294 tys. zł). Zabezpieczeniem kredytów są obligacje rządowe, które są wykazywane w Nocie 22 i w Nocie 34 jako aktywa zastawione.

Zobowiązania z tytułu leasingu

Poniżej przedstawiono zobowiązania z tytułu leasingu według terminów wymagalności.

	31.12.2020	31.12.2019
Zobowiązania z tytułu leasingu według terminów wymagalności (niezdyskontowane)		
Poniżej 3 miesięcy	31 005	31 718
Od 3 miesięcy do 1 roku	82 067	91 137
Od 1 roku do 5 lat	362 631	243 730
Powyżej 5 lat	359 410	169 208
Razem	835 113	535 793

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

31.12.2020 Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	Wartość nominalna (w walucie emisji)	Wartość bilansowa zobowiązania według terminu wykupu				Wartość bilansowa zobowiązania razem
		Do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	
Obligacje, w tym:		299 786	188 614	2 084 819	4 276 317	6 849 536
- PLN	630 023	299 786	135 022	87 208	-	522 016
- EUR	887 613	-	47 052	1 977 494	2 122 946	4 147 493
- CHF	505 000	-	6 540	20 117	2 153 371	2 180 027
Listy zastawne (publiczne), w tym:		279 221	485 693	5 811 398	570 469	7 146 781
- PLN	3 415 000	279 221	254 989	2 376 201	99 685	3 010 096
- EUR	896 900	-	230 704	3 435 197	470 784	4 136 685
Razem		579 007	674 307	7 896 217	4 846 786	13 996 317

31.12.2019 Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	Wartość nominalna (w walucie emisji)	Wartość bilansowa zobowiązania według terminu wykupu				Wartość bilansowa zobowiązania razem
		Do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	
Obligacje, w tym:		707 456	2 439 775	6 431 890	-	9 579 121
- PLN	1 165 200	701 476	299 424	162 545	-	1 163 445
- EUR	1 500 000	-	2 140 351	4 282 473	-	6 422 824
- CHF	505 109	5 980	-	1 986 872	-	1 992 852
Listy zastawne (publiczne), w tym:		-	911 455	3 776 152	3 168 415	7 856 022
- PLN	3 700 800	-	569 282	3 072 759	161 725	3 803 766
- EUR	946 900	-	342 173	703 393	3 006 690	4 052 256
Razem		707 456	3 351 230	10 208 042	3 168 415	17 435 143

Szczegółowe informacje dotyczące emisji listów zastawnych znajdują się poniżej w niniejszej notcie.

Grupa nie zarejestrowała żadnych naruszeń warunków umownych związanych ze zobowiązaniami z tytułu wyemitowanych papierów dłużnych.

Zmiana stanu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia	2020	2019
Stan na początek okresu	17 435 143	18 049 583
Zwiększenia (emisja)	1 460 000	5 060 106
Zmniejszenia (wykup)	(5 834 295)	(5 669 688)
Różnice kursowe	925 313	(42 207)
Inne zmiany	10 156	37 349
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu	13 996 317	17 435 143

Emisje w 2020 roku**■ Substytucja z mFinance France S.A.**

W dniu 1 października 2020 roku weszła w życie substytucja, w wyniku której zobowiązania finansowe mFinance France (mFF) wobec obligatariuszy wygasły, a analogiczne zobowiązania wobec obligatariuszy powstały po stronie Banku. Substytucją objęte zostały dwie serie obligacji wyemitowane przez mFF w ramach ustanowionego programu emisji dłużnych papierów wartościowych o łącznej wartości nominalnej do 3 000 000 tys. EUR:

a) obligacje o łącznej wartości nominalnej 500 000 tys. EUR, wyemitowane w dniu 26 listopada 2014 roku, o stałym oprocentowaniu z terminem wykupu przypadającym w dniu 26 listopada 2021 roku oraz notowane na rynku regulowanym prowadzonym przez luksemburską giełdę papierów wartościowych. Aktualna wartość nominalna tych obligacji pozostałych w obrocie wynosi 427 583 tys. EUR (równowartość 1 930 666 tys. zł wg średniego kursu NBP z dnia 1 października 2020 roku); oraz

b) obligacje o łącznej wartości nominalnej 200 000 tys. CHF, wyemitowane w dniu 28 marca 2017 roku, o stałym oprocentowaniu z terminem wykupu przypadającym w dniu 28 marca 2023 roku oraz notowane na rynku regulowanym prowadzonym przez szwajcarską giełdę papierów wartościowych (równowartość 837 680 tys. zł wg średniego kursu NBP z dnia 1 października 2020 roku).

■ mBank Hipoteczny S.A. (mBH) dokonał emisji obligacji długoterminowych w kwocie 60 000 tys. zł.

■ mLeasing Sp. z o.o. (mLeasing) dokonała emisji obligacji krótkoterminowych w kwocie 1 400 000 tys. zł.

Wykupy w 2020 roku

■ mFF dokonała wykupu euroobligacji wyemitowanych w dniu 21 września 2016 roku o wartości nominalnej 500 000 tys. EUR o terminie wykupu w dniu 26 września 2020 roku. Wartość nominalna wykupionych euroobligacji pozostałych w obrocie na dzień 26 września 2020 roku wynosiła 464 822 tys. EUR.

■ W dniu 29 maja 2020 roku Bank skierował do posiadaczy pozostających w obrocie obligacji wyemitowanych przez mFF; (a) o wartości łącznej nominalnej 500 000 tys. EUR, z terminem wykupu przypadającym w dniu 26 września 2020 roku; (b) o łącznej wartości nominalnej 500 000 tys. EUR, z terminem wykupu przypadającym w dniu 26 listopada 2021 roku, oraz (c) wyemitowanych przez Bank o łącznej wartości nominalnej 500 000 tys. EUR z terminem wykupu przypadającym w dniu 5 września 2022 roku, zaproszenia do przedstawienia tych obligacji do wykupu przez Bank.

W wyniku przedstawionej przez Bank oferty wykupu, Bank przyjął wszystkie prawidłowo przedstawione do wykupu obligacje o wartości nominalnej, odpowiednio: (a) 35 178 tys. EUR, (b) 72 417 tys. EUR, (c) 39 970 tys. EUR. Rozliczenie oferty wykupu nastąpiło w dniu 10 czerwca 2020 roku.

■ W 2020 roku mBH dokonał następujących wykupów wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych:

- hipotecznych listów zastawnych w kwocie 565 200 tys. zł z polskiego programu emisji hipotecznych listów zastawnych;
- hipotecznych listów zastawnych w kwocie 80 000 tys. EUR z międzynarodowego programu emisji hipotecznych listów zastawnych;
- obligacji długoterminowych o wartości nominalnej 350 000 tys. zł.

■ W 2020 roku spółka mLeasing dokonała wykupu obligacji krótkoterminowych w kwocie 1 795 989 tys. zł.

Emisje w 2019 roku

■ W dniu 5 kwietnia 2019 roku mBank wyemitował w ramach Programu Emisji Euroobligacji obligacje o wartości nominalnej 125 000 tys. CHF (równowartość 477 775 tys. zł według średniego kursu NBP z dnia 5 kwietnia 2019 roku), z terminem zapadalności w dniu 4 października 2024 roku.

■ W 2019 roku mBH dokonał następujących emisji dłużnych papierów wartościowych:

- hipotecznych listów zastawnych w kwocie 100 000 tys. zł z polskiego programu emisji hipotecznych listów zastawnych;

- hipotecznych listów zastawnych w kwocie 300 000 tys. EUR z międzynarodowego programu emisji hipotecznych listów zastawnych (równowartość 1 283 640 tys. zł według średniego kursu NBP z dnia 12 listopada 2019 roku);
- obligacji długoterminowych o wartości nominalnej 165 000 tys. zł;
- obligacji długoterminowych o wartości nominalnej 300 000 tys. zł.

- W 2019 roku spółka mLeasing dokonała emisji obligacji krótkoterminowych w kwocie 2 649 600 tys. zł.

Wykupy w 2019 roku

- W 2019 roku mBH dokonał następujących wykupów wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych:

- wykupu zgodnie z warunkami emisji hipotecznych listów zastawnych w kwocie 80 000 tys. zł wyemitowanych w 2013 roku,
- wykupu zgodnie z warunkami emisji hipotecznych listów zastawnych w kwocie 50 000 tys. EUR wyemitowanych w 2014 roku,
- wykupu zgodnie z warunkami emisji długoterminowych obligacji o wartości nominalnej 80 000 tys. zł wyemitowanych w 2014 roku,
- wykupu zgodnie z warunkami emisji krótkoterminowych obligacji o wartości nominalnej 500 000 tys. zł wyemitowanych w 2018 roku.

- W 2019 roku mFF dokonała wykupu obligacji o wartości nominalnej 500 000 tys. EUR wyemitowanych w dniu 24 marca 2014 roku.

- W 2019 roku spółka mLeasing dokonała wykupu obligacji krótkoterminowych w kwocie 2 532 200 tys. zł.

Zgodnie z ustawą o listach zastawnych i bankach hipotecznych ze środków uzyskanych z emisji listów zastawnych Bank może refinansować kredyty zabezpieczone hipoteką oraz nabyte wierzytelności innych banków z tytułu udzielonych przez nie kredytów zabezpieczonych hipoteką; refinansowanie w odniesieniu do pojedynczego kredytu lub pojedynczej wierzytelności nie może jednak przekroczyć kwoty odpowiadającej 60% bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości, a w przypadku nieruchomości mieszkalnych 80% bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości.

Bank utrzymuje dla hipotecznych listów zastawnych utworzoną ze środków stanowiących Zabezpieczenie zastępcze, nadwyżkę w wysokości nie niższej niż łączna kwota nominalnych wartości odsetek od znajdujących się w obrocie hipotecznych listów zastawnych przypadających do wypłaty w okresie kolejnych 6 miesięcy (zwaną dalej „Nadwyżką”). Środki stanowiące Nadwyżkę nie mogą stanowić podstawy emisji listów zastawnych.

Suma nominalnych kwot wierzytelności mBH z tytułu kredytów zabezpieczonych hipoteką oraz Zabezpieczenia zastępczego, wpisanych do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych, stanowiących podstawę emisji hipotecznych listów zastawnych nie może być niższa niż 110% łącznej kwoty nominalnych wartości znajdujących się w obrocie hipotecznych listów zastawnych, przy czym suma nominalnych kwot wierzytelności Banku zabezpieczonych hipoteką, stanowiących podstawę emisji hipotecznych listów zastawnych, nie może być niższa niż 85% łącznej kwoty nominalnych wartości znajdujących się w obrocie hipotecznych listów zastawnych.

W tabelach poniżej zostały przedstawione dane związane z emisją listów zastawnych.

	31.12.2020	31.12.2019
	Hipoteczne listy zastawne	Hipoteczne listy zastawne
1. Wartość nominalna listów zastawnych w obrocie	7 554 014	8 225 129
2. Wartość nominalna wierzytelności wpisanych do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych stanowiących podstawę emisji listów zastawnych (wartość kapitału niezapadłego)	9 329 195	10 232 614
3. Środki Banku, w postaci obligacji skarbowych, wpisane do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych, stanowiące dodatkową podstawę emisji listów zastawnych (Zabezpieczenie zastępcze)	104 889	118 409
4. Poziom zabezpieczenia listów zastawnych wierzytelnościami (2/1)	123,50%	124,41%
5. Łączny poziom zabezpieczenia listów zastawnych (2+3) / 1	124,89%	125,85%
6. Wartość wierzytelności stanowiących zabezpieczenie emisji hipotecznych listów zastawnych w części nieprzekraczającej 60% wartości bankowo-hipotecznej nieruchomości w przypadku nieruchomości komercyjnych	2 117 009	3 301 729
7. Wartość wierzytelności stanowiących zabezpieczenie emisji hipotecznych listów zastawnych w części nieprzekraczającej 80% wartości bankowo-hipotecznej nieruchomości w przypadku nieruchomości mieszkalnych	6 580 040	6 098 962

	31.12.2020	31.12.2019
	Hipoteczne listy zastawne	Hipoteczne listy zastawne
1. Środki ulokowane w obligacjach skarbowych	150 000	200 000
2. Odsetki od listów zastawnych w obrocie przypadające do wypłaty w okresie 6 miesięcy (Nadwyżka)	45 111	81 591
3. Dopuszczalna wysokość Zabezpieczenia zastępczego (1-2)	104 889	118 409

Transakcje dotyczące obligacji Banku zaliczanych do zobowiązań podporządkowanych zostały opisane poniżej.

Zobowiązania podporządkowane

31.12.2020	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Stan zobowiązania
- Commerzbank AG	250 000	CHF	3M LIBOR + 2,75%	2,02	21.03.2028	1 066 605
- Inwestorzy nie związani z mBankiem	550 000	PLN	6M WIBOR + 1,8%	2,06	10.10.2028 ¹⁾	552 545
- Inwestorzy nie związani z mBankiem	200 000	PLN	6M WIBOR + 1,95%	2,21	10.10.2030 ¹⁾	200 992
- Inwestorzy nie związani z mBankiem	750 000	PLN	6M WIBOR + 2,1%	2,38	17.01.2025	758 185
						2 578 327

31.12.2019	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Stan zobowiązania
- Commerzbank AG	250 000	CHF	3M LIBOR + 2,75%	2,02	21.03.2028	980 771
- Inwestorzy nie związani z mBankiem	550 000	PLN	6M WIBOR + 1,8%	3,59	10.10.2028 ¹⁾	554 418
- Inwestorzy nie związani z mBankiem	200 000	PLN	6M WIBOR + 1,95%	3,74	10.10.2030 ¹⁾	201 674
- Inwestorzy nie związani z mBankiem	750 000	PLN	6M WIBOR + 2,1%	3,89	17.01.2025	763 354
						2 500 217

¹⁾ Warunki emisji zakładają możliwość wcześniejszego wykupu obligacji o wartości nominalnej 550 000 tys. zł w dniu 10 października 2023 roku, oraz obligacji o wartości nominalnej 200 000 tys. zł w dniu 10 października 2025 roku.

Efektywne oprocentowanie podane w tabelach powyżej oznacza oprocentowanie na dzień rozpoczęcia ostatniego okresu odsetkowego.

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych

Zmiana stanu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia	2020	2019
Stan na początek okresu	2 500 217	2 474 163
Różnice kursowe	85 700	26 175
Inne zmiany	(7 590)	(121)
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	2 578 327	2 500 217
Krótkoterminowe (do 1 roku)	12 302	19 892
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	2 566 025	2 480 325

W dniu 29 marca 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego udzieliła zgody na zakwalifikowanie przez Bank środków pieniężnych w kwocie 250 000 tys. CHF z tytułu pożyczki podporządkowanej, zaciągniętej w dniu 21 marca 2018 roku jako instrumentów w kapitale Tier II Banku. Kwota 250 000 tys. CHF według średniego kursu Narodowego Banku Polskiego z dnia 29 marca 2018 roku stanowi równowartość 893 200 tys. zł.

W dniu 9 października 2018 roku mBank S.A. wyemitował dwie serie obligacji podporządkowanych o łącznej wartości nominalnej 750 000 tys. zł. Wyemitowano 1 100 sztuk 10-letnich obligacji podporządkowanych o wartości nominalnej 500 tys. zł każda, z terminem wykupu w dniu 10 października 2028 roku, oraz 400 sztuk 12-letnich obligacji podporządkowanych o wartości nominalnej 500 tys. zł każda, z terminem wykupu w dniu 10 października 2030 roku.

Zgodnie z decyzją z dnia 28 listopada roku mBank uzyskał zezwolenie KNF na zaliczenie do funduszy uzupełniających Banku, zgodnie z art. 127 ust. 3 pkt 2 lit b) ustawy Prawo bankowe, zobowiązania pieniężnego w kwocie 750 000 tys. zł pozyskanego przez Bank z tytułu wyżej wymienionej emisji obligacji podporządkowanych.

Zgodnie z decyzją z dnia 8 stycznia 2015 roku mBank uzyskał zezwolenie KNF na zaliczenie do kapitału Tier II kwoty 750 000 tys. zł, stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu przeprowadzonej w dniu 17 grudnia 2014 roku przez mBank emisji obligacji podporządkowanych na warunkach spełniających wymagania wynikające z postanowień Rozporządzenia CRR o łącznej wartości nominalnej 750 000 tys. zł z terminem wykupu 17 stycznia 2025 roku.

W 2020 roku i w 2019 roku Grupa nie odnotowała żadnych opóźnień w płatnościach rat odsetkowych ani nie naruszyła żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań podporządkowanych.

29. Inne zobowiązania

	31.12.2020	31.12.2019
Inne zobowiązania		
- zobowiązania z tytułu podatków	216 257	234 298
- rozrachunki międzybankowe	935 581	848 300
- wierzyciele, w tym:	1 437 658	968 567
- rozliczenia z tytułu kart płatniczych	219 201	167 642
- zobowiązania do zapłaty wobec BFG	249 181	175 632
- bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	217 080	213 929
- przychody przyszłych okresów	415 275	401 479
- rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia	33 488	25 116
- rezerwa na niewykorzystane urlopy	20 983	30 870
- rezerwy na pozostałe zobowiązania wobec pracowników	110 480	186 103
- pozostałe	10 331	44 120
Inne zobowiązania, razem	3 397 133	2 952 782

Na dzień 31 grudnia 2020 roku powyższa nota zawiera zobowiązania finansowe w kwocie 2 590 319 tys. zł (31 grudnia 2019 roku: 2 030 796 tys. zł), których wymagalność została zaprezentowana w Nocie 3.8.1. Pozostałe składniki omawianych zobowiązań, za wyjątkiem części rezerw na odprawy emerytalne wyliczanych aktuarialnie, mają, co do zasady, charakter krótkoterminowy.

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia

Okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku	Rezerwa emerytalno-rentowa	Rezerwa pośmiertna	Rezerwa na świadczenia ZFSS	Razem
Rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia				
Stan rezerw na początek okresu	12 309	5 239	7 568	25 116
Zmiana w okresie, z tytułu:	2 743	904	4 725	8 372
Odpis na rezerwę	705	128	949	1 782
Koszt odsetkowy	226	104	151	481
Zyski i straty aktuarialne ujmowane w pozostałych dochodach całkowitych (Nota 18), w tym:	2 270	835	4 613	7 718
- Zmiana założeń finansowych	661	263	1 803	2 727
- Zmiana założeń demograficznych	201	(24)	166	343
- Pozostałe zmiany	1 408	596	2 644	4 648
Świadczenia wypłacone	(458)	(163)	(988)	(1 609)
Stan rezerw na koniec okresu	15 052	6 143	12 293	33 488
Krótkoterminowe (do 1 roku)	2 043	348	241	2 632
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	13 009	5 795	12 052	30 856

Okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku	Rezerwa emerytalno-rentowa	Rezerwa pośmiertna	Rezerwa na świadczenia ZFSS	Razem
Rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia				
Stan rezerw na początek okresu	11 106	4 714	6 007	21 827
Zmiana w okresie, z tytułu:	1 203	525	1 561	3 289
Odpis na rezerwę	717	128	269	1 114
Koszt odsetkowy	289	134	169	592
Zyski i straty aktuarialne ujmowane w pozostałych dochodach całkowitych (Nota 18), w tym:	608	266	1 609	2 483
- Zmiana założeń finansowych	905	421	1 286	2 612
- Zmiana założeń demograficznych	194	93	65	352
- Pozostałe zmiany	(491)	(248)	258	(481)
Świadczenia wypłacone	(411)	(3)	(486)	(900)
Stan rezerw na koniec okresu	12 309	5 239	7 568	25 116
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 572	312	84	1 968
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	10 737	4 927	7 484	23 148

Stopa dyskonta jest jednym z kluczowych założeń używanych w wycenie aktuarialnej rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia. W przypadku, gdyby stopa dyskonta użyta przy wyliczeniu tych rezerw na dzień 31 grudnia 2020 roku została obniżona o 0,5 p.p. wartość rezerw wzrosłaby o 1 031 tys. zł, a w przypadku podwyższenia stopy dyskonta o 0,5 p.p. wartość rezerw spadłaby o 950 tys. zł.

30. Rezerwy

	31.12.2020	31.12.2019
Rezerwy na sprawy sporne, w tym:	1 465 213	484 760
- rezerwy na indywidualne sprawy sądowe dotyczące klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w CHF	1 426 563	417 653
- rezerwy na pozostałe sprawy sądowe związane z kredytami walutowymi	26 581	61 103
- pozostałe rezerwy na sprawy sporne	12 069	6 004
Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania i gwarancje	205 661	153 432
Inne rezerwy	95 494	101 104
Rezerwy, razem	1 766 368	739 296

Szacunkowe terminy realizacji udzielonych zobowiązań warunkowych zostały zaprezentowane w Nocie 33.

Szacunkowe terminy ewentualnej realizacji przepływów dotyczących rezerw na sprawy sporne oraz pozostałych rezerw, co do zasady, wynoszą powyżej 1 roku.

Opis dotyczący indywidualnych spraw sądowych dotyczących klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w CHF został przedstawiony w Nocie 32.

Metodologia kalkulacji rezerwy na indywidualne sprawy sądowe dotyczące klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w CHF zostały przedstawione w Nocie 4.

Pozycja „Inne rezerwy” zawiera rezerwy ujęte w związku z wyrokiem TSUE dotyczącym zwrotów prowizji w przypadku wcześniejszych spłat kredytów, które szczegółowo opisano w Nocie 4.

Zmiana stanu rezerw

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia	2020			
	Rezerwy na indywidualne sprawy sądowe dotyczące klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w CHF	Rezerwy na pozostałe sprawy sądowe związane z kredytami walutowymi	Pozostałe rezerwy na sprawy sporne	Inne rezerwy
Stan rezerw na początek okresu	417 653	61 103	6 004	101 104
Zmiana w okresie, z tytułu:	1 008 910	(34 522)	6 065	(5 610)
- odpis w koszty	1 033 637	8 782	7 767	39 537
- rozwiązanie rezerw	-	(20 705)	(456)	(8 173)
- wykorzystanie	(24 727)	(22 599)	(1 246)	(34 600)
- przeniesienie do innych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej	-	-	-	(3 040)
- różnice kursowe	-	-	-	666
Stan rezerw na koniec okresu	1 426 563	26 581	12 069	95 494

Zmiana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia	2019			
	Rezerwy na indywidualne sprawy sądowe dotyczące klauzul indeksacyjnych w kredytach hipotecznych i mieszkaniowych w CHF	Rezerwy na pozostałe sprawy sądowe związane z kredytami walutowymi	Pozostałe rezerwy na sprawy sporne	Inne rezerwy
Stan rezerw na początek okresu	30 565	67 258	8 498	42 553
Zmiana w okresie, z tytułu:	387 088	(6 155)	(2 494)	58 551
- odpis w koszty	387 855	3 776	2 114	136 179
- rozwiązanie rezerw	(339)	(3 506)	(2 894)	(5 947)
- wykorzystanie	(428)	(6 425)	(1 714)	(71 985)
- przeniesienie do innych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej	-	-	-	302
- różnice kursowe	-	-	-	2
Stan rezerw na koniec okresu	417 653	61 103	6 004	101 104

Zmiana stanu rezerw na zobowiązania do udzielenia kredytu, gwarancje i inne produkty finansowe oraz pozostałe zobowiązania

Okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r.	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Bilans zamknięcia
Zobowiązania do udzielenia kredytu	63 864	-	-	-	47 811	(56 507)	33 823	88 991
Koszyk 1	35 708	38 907	(5 912)	(5)	22 934	(17 990)	(29 485)	44 157
Koszyk 2	23 639	(38 907)	5 953	(317)	12 956	(14 023)	47 528	36 829
Koszyk 3	2 136	-	(41)	322	10 835	(23 358)	15 616	5 510
POCI	2 381	-	-	-	1 086	(1 136)	164	2 495
Gwarancje i inne produkty finansowe	89 568	-	-	-	82 723	(76 229)	20 608	116 670
Koszyk 1	4 781	1 425	(764)	-	15 708	(15 565)	(1 044)	4 541
Koszyk 2	4 713	(1 425)	764	(278)	2 526	(3 719)	3 553	6 134
Koszyk 3	79 684	-	-	278	38 317	(56 229)	18 005	80 055
POCI	390	-	-	-	26 172	(716)	94	25 940
Rezerwy dotyczące ekspozycji pozabilansowych	153 432	-	-	-	130 534	(132 736)	54 431	205 661

Okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.	Bilans otwarcia	Transfer do Koszyka 1	Transfer do Koszyka 2	Transfer do Koszyka 3	Zwiększenia spowodowane udzieleniem oraz przejęciem	Zmniejszenia spowodowane usunięciem z bilansu	Zmiany spowodowane zmianą ryzyka kredytowego (netto)	Bilans zamknięcia
Zobowiązania do udzielenia kredytu	57 914	-	-	-	36 450	(43 974)	13 474	63 864
Koszyk 1	32 575	32 226	(4 616)	(112)	22 736	(13 204)	(33 897)	35 708
Koszyk 2	18 247	(32 226)	4 688	(145)	10 844	(11 234)	33 465	23 639
Koszyk 3	6 231	-	(72)	257	1 695	(19 479)	13 504	2 136
POCI	861	-	-	-	1 175	(57)	402	2 381
Gwarancje i inne produkty finansowe	51 495	-	-	-	60 502	(28 484)	6 055	89 568
Koszyk 1	2 784	1 484	(674)	(3)	13 852	(7 847)	(4 815)	4 781
Koszyk 2	4 994	(1 484)	674	(189)	2 773	(1 755)	(300)	4 713
Koszyk 3	47 154	-	-	192	43 877	(20 477)	8 938	79 684
POCI	(3 437)	-	-	-	-	1 595	2 232	390
Pozostałe zobowiązania	-	-	-	-	109	(109)	-	-
Koszyk 1	-	-	-	-	109	(109)	-	-
Rezerwy dotyczące ekspozycji pozabilansowych	109 409	-	-	-	97 061	(72 567)	19 529	153 432

31. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego obliczane są w stosunku do wszystkich różnic przejściowych zgodnie z metodą bilansową przy zastosowaniu stawki podatku dochodowego, która będzie obowiązywać w roku powstania obowiązku podatkowego (2020 rok i 2019 rok: 19%).

Aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie zalicza się do aktywów i zobowiązań krótkoterminowych.

Poniżej przedstawiono zmiany dotyczące aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2020	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2020
Odsetki naliczone	147 333	(13 546)	-	-	133 787
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	989	276	9 096	-	10 361
Wycena papierów wartościowych	50 258	61 708	(1 098)	-	110 868
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	487 446	123 054	-	-	610 500
Rezerwy na świadczenia pracownicze	45 564	(17 958)	1 466	-	29 072
Pozostałe rezerwy	73 392	(21 762)	-	-	51 630
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	35 216	186	-	(1 343)	34 059
Straty podatkowe pozostałe do rozliczenia w następnych okresach	4 431	(1 908)	-	-	2 523
Różnica między wartością bilansową i podatkową leasingu	458 076	(41 878)	-	-	416 198
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	91 601	62 840	-	1 343	155 784
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	79 484	12 232	-	(10 683)	81 033
Razem	1 473 790	163 244	9 464	(10 683)	1 635 815

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2020	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2020
Odsetki naliczone	(89 789)	5 639	-	-	(84 150)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(86 683)	(43 847)	(79 464)	-	(209 994)
Wycena papierów wartościowych	(133 426)	(30 556)	(34 015)	-	(197 997)
Odsetki i prowizje pobrane z góry	(16 418)	(9 604)	-	-	(26 022)
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych*	(122 006)	(64 870)	-	(1 261)	(188 137)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(18 657)	-	-	-	(18 657)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(69 181)	10 252	-	1 261	(57 668)
Razem	(536 160)	(132 986)	(113 479)	-	(782 625)

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2019	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2019
Odsetki naliczone	137 086	10 247	-	-	147 333
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	1 274	(1 030)	745	-	989
Wycena papierów wartościowych	38 845	11 788	(375)	-	50 258
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	471 615	14 467	-	1 364	487 446
Rezerwy na świadczenia pracownicze	43 662	1 401	485	16	45 564
Pozostałe rezerwy	60 003	13 389	-	-	73 392
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	67 913	(32 845)	-	148	35 216
Straty podatkowe pozostałe do rozliczenia w następnych okresach	-	2 123	-	2 308	4 431
Różnica między wartością bilansową i podatkową leasingu	449 658	8 418	-	-	458 076
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych*	-	91 601	-	-	91 601
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	73 981	4 623	-	880	79 484
Razem	1 344 037	124 182	855	4 716	1 473 790

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2019	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe całkowite dochody	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2019
Odsetki naliczone	(76 721)	(13 066)	-	(2)	(89 789)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(57 506)	(20 145)	(9 032)	-	(86 683)
Wycena papierów wartościowych	(110 804)	(20 428)	(2 194)	-	(133 426)
Odsetki i prowizje pobrane z góry	(6 962)	(9 451)	(5)	-	(16 418)
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych*	(42 795)	(79 211)	-	-	(122 006)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(18 657)	-	-	-	(18 657)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(71 599)	6 045	-	(3 627)	(69 181)
Razem	(385 044)	(136 256)	(11 231)	(3 629)	(536 160)

* pozycja zawiera wpływ MSSF 16 na podatek odroczony

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Odsetki naliczone	(7 907)	(2 819)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(43 571)	(21 175)
Wycena papierów wartościowych	31 152	(8 640)
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	123 054	14 467
Rezerwy na świadczenia pracownicze	(17 958)	1 401
Pozostałe rezerwy	(21 762)	13 389
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	186	(32 845)
Odsetki i prowizje pobrane z góry	(9 604)	(9 451)
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(2 030)	12 390
Różnica między wartością bilansową i podatkową leasingu	(41 878)	8 418
Straty podatkowe pozostałe do rozliczenia w następnych okresach	(1 908)	2 123
Pozostałe różnice przejściowe	22 484	10 668
Razem podatek odroczony ujęty w rachunku zysków i strat (Nota 16)	30 258	(12 074)

Pozycja „Pozostałe dodatnie różnice przejściowe” zawiera między innymi wpływ utworzenia rezerwy z tytułu podatku odroczonego w wysokości 15 019 tys. zł na koniec 2020 roku (18 774 tys. zł na koniec 2019 roku) wynikającej z wdrożenia MSSF 9 w odniesieniu do rozpoznanych w latach ubiegłych kosztów uzyskania przychodów z tytułu rezerwy na poniesione nieudokumentowane ryzyko kredytowe. Zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 27 października 2017 roku o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, w przypadku, gdy bank przed 1 stycznia 2018 roku zaliczył IBNR do kosztów uzyskania przychodów, po wejściu w życie nowelizacji ustawy zobowiązany jest do rozpoznania przychodu do wysokości rozpoznanej uprzednio jako koszt podatkowy. Bank rozpoznaje przychody z tego tytułu proporcjonalnie przez okres 7 kolejnych lat podatkowych.

Grupa dokonała oceny odzyskiwalności aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Zgodnie z zasadami paragrafu 28 i 29 MSR 12 „Podatek dochodowy”, Grupa rozpoznała aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim jest prawdopodobne, że Grupa będzie miała wystarczający dochód do opodatkowania w przyszłych okresach lub ma możliwość planowania płatności podatkowych, które spowodują powstanie dochodu do opodatkowania w odpowiednich okresach.

Poziom aktywa z tytułu podatku odroczonego za rok 2020 i 2019 nie obejmuje strat podatkowych oddziału zagranicznego na Słowacji w wysokości odpowiednio: 1 997 tys. EUR (równowartość 9 216 tys. zł według kursu średniego NBP z dnia 31 grudnia 2020 roku) i 1 986 tys. EUR (równowartość 8 457 tys. zł według kursu średniego NBP z dnia 31 grudnia 2019 roku). Ewentualne uwzględnienie, w latach kolejnych, w kalkulacji aktywa z tytułu podatku odroczonego strat Oddziału poniesionych w latach ubiegłych, będzie zależało od oceny kształtowania się podstawy opodatkowania w podatku dochodowym w przyszłości (z uwzględnieniem okresów przewidzianych na rozliczenie strat podatkowych). Prawo do rozliczenia strat podatkowych wygasa w okresie między 2021 rokiem a 2024 rokiem.

Grupa nie uwzględnia w wyliczeniu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego także niewykorzystanych strat podatkowych poniesionych przez G-INVEST Sp. z o.o. (poprzednio Garbary Sp. z o.o.). z uwagi na fakt, że nie jest prawdopodobne, iż w przyszłości wystąpi dochód do opodatkowania umożliwiający ich rozliczenie. Łącznie kwota niewykorzystanych strat podatkowych nie ujętych w wyliczeniu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w Grupie wynosiła 53 843 tys. zł na koniec 2020 roku oraz 53 645 tys. zł na koniec 2019 roku. Prawo do rozliczenia strat podatkowych wygasa w okresie między 2021 a 2025 rokiem.

Grupa ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone, chyba że realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Grupę i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia w przyszłości różnice te nie ulegną odwróceniu. Na koniec 2020 Grupa nie ujęła w kalkulacji podatku odroczonego rozliczeń z tytułu różnic przejściowych w łącznej kwocie 1 490 835 tys. zł powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone oraz 1 449 790 tys. zł na koniec 2019 roku.

32. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Grupa monitoruje status wszystkich spraw sądowych wniesionych przeciwko podmiotom z Grupy, w tym stan orzecznictwa sądowego w sprawach dotyczących kredytów w walucie obcej pod kątem kształtowania się i ewentualnych zmian linii orzeczniczych, jak również poziom wymaganych rezerw na sprawy sporne.

Grupa tworzy rezerwy na sprawy sporne prowadzone przeciwko podmiotom Grupy, które w wyniku przeprowadzonej oceny ryzyka wiążą się z prawdopodobnym wpływem środków z tytułu wypełnienia zobowiązania oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania. Wysokość rezerw ustala się biorąc pod uwagę między innymi kwoty wpływu środków wyliczone na podstawie scenariuszy potencjalnych rozstrzygnięć spraw spornych oraz ich prawdopodobieństwo oszacowane przez Grupę na podstawie dotychczasowego orzecznictwa sądów w podobnych sprawach oraz doświadczeń Grupy.

Wartość rezerw na sprawy sporne na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła 1 465 213 tys. zł (484 760 tys. zł na dzień 31 grudnia 2019 roku). Ewentualny wpływ środków z tytułu wypełnienia zobowiązania następuje w momencie prawomocnego rozstrzygnięcia spraw przez sądy, co pozostaje poza kontrolą Grupy.

Informacje na temat największych postępowań dotyczących zobowiązań warunkowych emitenta**1. Roszczenia klientów Interbrok**

Od 2008 roku do Banku wpłynęło 9 pozwów o odszkodowania w związku działalnością spółki Interbrok Investment E. Dróżdź i Spółka Spółka jawna (dalej zwana Interbrok). Osiem z dziewięciu pozwów zostało złożonych przez byłych klientów Interbrok na łączną kwotę 800 tys. zł, z zastrzeżeniem, iż roszczenia mogą ulec rozszerzeniu do łącznej kwoty 5 950 tys. zł. Powodowie zarzucili Bankowi pomocnictwo w sprzecznym z prawem działaniu Interbrok, które wyrządziło Powodom szkodę. W siedmiu z wymienionych spraw powództwa przeciwko Bankowi zostały oddalone i sprawy zostały prawomocnie zakończone. W ósmej sprawie powód cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia i Sąd Okręgowy umorzył postępowanie. W dziewiątej sprawie wartość przedmiotu sporu wynosi 276 499 tys. zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu. Suma ta według żądania pozwu ma obejmować nabyte przez Powoda w drodze cesji wierzytelności przysługujące poszkodowanym w stosunku do Interbrok z tytułu pomniejszenia (wskutek upadłości Interbrok) wierzytelności o zwrot wpłaconych przez poszkodowanych depozytów przeznaczonych na inwestowanie na rynku forex. Powód odpowiedzialność Banku opiera między innymi na pomocnictwie Banku do czynu niedozwolonego Interbrok, polegającego na prowadzeniu działalności maklerskiej bez zezwolenia. W dniu 7 listopada 2017 roku Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo w całości. Powód wniósł apelację. Wyrokiem z dnia 25 stycznia 2021 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację Powoda. Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie są prawomocne.

2. Pozew firmy LPP S.A.

W dniu 17 maja 2018 roku do mBanku S.A. wpłynął pozew firmy LPP S.A. z siedzibą w Gdańsku w sprawie roszczenia odszkodowawczego w kwocie 96 307 tys. zł z tytułu opłaty interchange. Firma LPP S.A. wnosi o zasądzenie kwoty odszkodowania solidarnie od mBanku S.A. i od innego banku krajowego.

Powód zarzuca obydwu pozwany Bankom oraz innym bankom działającym w Polsce udział w bezprawnym porozumieniu naruszającym przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, tj. w porozumieniu ograniczającym konkurencję na rynku usług acquiringowych związanych z regulowaniem zobowiązań klientów wobec Powoda z tytułu płatności za nabywane przez nich towary za pomocą kart płatniczych na terytorium Polski.

W dniu 16 sierpnia 2018 roku mBank S.A. złożył odpowiedź na pozew i wniósł o oddalenie powództwa. Sąd uwzględnił wnioski Pozwanych o wezwanie szesnastu banków do udziału w sprawie oraz zarządził doręczenie bankom pism z wnioskiem o wezwanie. Dwa banki przystąpiły do sprawy w charakterze interwenientów ubocznych.

3. Pozew firmy Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A.

W dniu 7 lutego 2020 roku do mBanku S.A. wpłynął pozew firmy Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. (Orlen) z siedzibą w Płocku w sprawie roszczenia odszkodowawczego w kwocie 635 681 tys. zł z tytułu opłaty interchange. Firma Orlen wnosi o zasądzenie kwoty odszkodowania solidarnie od mBanku S.A. i od innego banku krajowego oraz od Master Card Europe i VISA Europe Management Services.

Powód zarzuca obydwu pozwany bankom oraz innym bankom działającym w Polsce udział w bezprawnym porozumieniu naruszającym przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, tj. w porozumieniu ograniczającym konkurencję na rynku usług acquiringowych związanych z regulowaniem zobowiązań klientów wobec Powoda z tytułu płatności za nabywane przez nich towary i usługi za pomocą kart płatniczych na terytorium Polski. W dniu 28 maja 2020 roku mBank S.A. złożył odpowiedź na pozew.

4. Pozew zbiorowy przeciwko mBankowi S.A. dotyczący klauzuli zmiany oprocentowania

W dniu 4 lutego 2011 roku doręczono Bankowi pozew zbiorowy wniesiony do Sądu Okręgowego w Łodzi w dniu 20 grudnia 2010 roku przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów jako reprezentanta grupy 835 osób fizycznych - klientów bankowości detalicznej Banku. W pozwie zażądano ustalenia odpowiedzialności Banku za nienależyte wykonywanie umów o kredyty hipoteczne. W szczególności zarzucono, iż Bank niewłaściwie stosował postanowienia umów dotyczących zmiany oprocentowania, a mianowicie, że Bank nie obniżał oprocentowania kredytu, mimo iż zdaniem Powoda był do tego zobowiązany. Bank nie zgadza się z powyższymi zarzutami. mBank złożył odpowiedź na pozew, w której wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Na dzień 17 października 2012 roku skład grupy uprawomocnił się w liczbie 1 247 członków. W dniu 3 lipca 2013 roku Sąd ogłosił wyrok, w którym uwzględnił w całości powództwo uznając, iż Bank nienależycie wykonywał umowę przez co konsumenci ponieśli szkodę. Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2014 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację mBanku S.A. podtrzymując w zasadzie stanowisko Sądu Okręgowego wyrażone w zaskarżonym wyroku. W dniu 14 maja 2015 roku na skutek skargi kasacyjnej mBanku S.A. Sąd Najwyższy wydał wyrok, w którym uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi. Postanowieniem z dnia 24 września 2015 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi dopuścił dowód z opinii biegłego w celu weryfikacji poprawności wykonywania przez mBank S.A. zmian oprocentowania kredytów hipotecznych objętych pozwem zbiorowym w okresie od 1 stycznia 2009 roku do 28 lutego 2010 roku. Na rozprawie w dniu 15 lipca 2020 roku mBank S.A. cofnął apelację z dnia 9 września 2013 roku, co skutkowało umorzeniem postępowania w drugiej instancji i uprawomocnieniem się wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 3 lipca 2013 roku. Wyrok z dnia 3 lipca 2013 roku nie kwestionuje ważności zawartych umów kredytowych. Uprawomocnienie się tego wyroku powoduje:

- ustalenie oprocentowania kredytów objętych pozwem zbiorowym stałym oprocentowaniem w wysokości oprocentowania z dnia ich uruchomienia,
- powstanie roszczenia członków grupy o zwrot ewentualnej nadpłaty ponad wysokość stałego oprocentowania za okres objęty pozwem.

Wartość przedmiotu sporu w ramach tego pozwu zbiorowego wyniosła 5,2 mln zł.

Sprawa jest prawomocnie zakończona. Obecnie Bank wykonał większość przelewów na rzecz konsumentów występujących w tym postępowaniu oraz dostosował oprocentowanie wszystkich umów kredytowych objętych postępowaniem do wyroku.

5. Pozew zbiorowy przeciwko mBankowi S.A. dotyczący klauzul waloryzacyjnych

Dnia 4 kwietnia 2016 roku Miejski Rzecznik Konsumentów reprezentujący grupę 390 osób – klientów bankowości detalicznej, którzy zawarli umowy kredytów hipotecznych waloryzowane kursem CHF, złożył przeciwko mBankowi S.A. pozew zbiorowy w Sądzie Okręgowym w Łodzi.

Pozew zawiera alternatywne roszczenia dotyczące orzeczenia częściowej nieważności umów kredytowych, tj. pod względem postanowień dotyczących waloryzacji, lub orzeczenia, że umowy te są nieważne w całości, lub orzeczenia, że postanowienia umowy dotyczące waloryzacji są nieważne ze względu na fakt, że dopuszczają waloryzację kredytu powyżej 20% i poniżej 20% według kursu CHF z tabeli kursów walut mBanku S.A. obowiązującej w dniu zawarcia każdej z tych umów kredytowych.

Postanowieniem z dnia 13 marca 2018 roku Sąd ustalił skład grupy na 1 731 osób. W dniu 19 października 2018 roku Sąd wydał wyrok, w którym oddalił wszystkie roszczenia Powoda. W ustnym uzasadnieniu Sąd podniósł, że Powód nie wykazał, że przysługuje mu interes prawny w wytaczaniu przedmiotowego powództwa a także odniósł się do kwestii ważności umów kredytowych waloryzowanych kursem CHF podkreślając, że zarówno same umowy, jak i klauzula waloryzacyjna są zgodne zarówno z obowiązującymi przepisami jak i z zasadami współżycia społecznego. W dniu 11 stycznia 2019 roku do Banku została doręczona apelacja Powoda, na którą Bank złożył odpowiedź. W dniu 27 lutego 2020 roku odbyła się rozprawa w Sądzie Apelacyjnym w Łodzi. W dniu 9 marca 2020 roku zapadł wyrok w sprawie, w którym Sąd Apelacyjny zwrócił sprawę do ponownego rozpoznania Sądu Okręgowego. W dniu 9 czerwca 2020 roku Sąd Apelacyjny wydał na wniosek Powoda postanowienie, którym udzielił zabezpieczenia jego roszczeń poprzez zawieszenie obowiązku spłaty rat kapitałowo – odsetkowych oraz zakazanie Bankowi składania oświadczeń wzywających do zapłaty i wypowiadających umowę kredytową. Bank złożył zażalenie na przedmiotowe postanowienie, które zostało odrzucone. W dniu 24 lipca 2020 roku Sąd odrzucił także zażalenie Banku z dnia 13 lipca 2020 roku na postanowienie o odrzuceniu zażalenia na postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia. Termin rozprawy został wyznaczony na dzień 12 marca 2021 roku. Na dzień 31 grudnia 2020 roku wartość przedmiotu sporu w ramach tego pozwu zbiorowego wyniosła 377 mln zł.

6. Indywidualne sprawy sądowe przeciwko Bankowi dotyczące kredytów indeksowanych do CHF

Poza pozwem zbiorowym toczą się również indywidualne sprawy sądowe przeciwko Bankowi wytoczone przez klientów w związku z umowami kredytowymi w CHF. Na dzień 31 grudnia 2020 roku toczyło się 7 508 indywidualnych postępowań sądowych (31 grudnia 2019 roku: 3 715 postępowań) zostało wszczętych przeciwko Bankowi przez jego klientów w związku z umowami kredytów CHF, o łącznej wartości roszczeń wynoszącej 1 454,2 mln zł (31 grudnia 2019 roku: 443,2 mln zł).

W ramach pozwów indywidualnych 6 870 postępowań (31 grudnia 2019 roku: 2 902 postępowania) o łącznej wartości roszczeń wynoszącej 1 442,2 mln zł (31 grudnia 2019 roku: 430,1 mln zł) dotyczyło klauzul waloryzacyjnych i zawierało roszczenia dotyczące orzeczenia częściowej bezskuteczności lub częściowej nieważności umów kredytowych, tj. pod względem postanowień dotyczących waloryzacji, lub orzeczenia, że umowy te są nieważne w całości.

Wartość bilansowa kredytów hipotecznych i mieszkaniowych udzielonych klientom indywidualnym w CHF na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniosła 13,6 mld zł (tj. 3,2 mld CHF), w porównaniu do 13,6 mld zł (tj. 3,5 mld franków szwajcarskich) na koniec 2019 roku. Ponadto wartość portfela pożyczek udzielonych w CHF, które zostały już całkowicie spłacone na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniosła 6,8 mld zł (31 grudnia 2019 roku: 6,3 mld zł).

Podejście Grupy do kalkulacji rezerw na ryzyko prawne związane z klauzulami waloryzacyjnymi w umowach kredytów w CHF zostało opisane w Nocie 4 „Ważniejsze oszacowania i oceny dokonane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości”.

Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie dotyczącej kredytu w CHF

W dniu 3 października 2019 roku Trybunał Sprawiedliwości UE wydał orzeczenie w trybie prejudycjalnym w sprawie kredytu indeksowanego we frankach szwajcarskich udzielonego przez jeden z krajowych banków. Celem pytań prejudycjalnych było ustalenie między innymi, czy można zastosować obowiązujący zwyczaj w sytuacji, gdy w prawie krajowym nie ma przepisu, który mógłby zastąpić klauzulę dotyczącą kursu walutowego uznaną za abuzywną. Zgodnie z orzeczeniem TSUE, kwestię abuzywności będą rozstrzygać polskie sądy. TSUE nie odniósł się do tej kwestii. TSUE nie zdecydował też ostatecznie w sprawie konsekwencji uznania klauzuli dotyczącej kursu walutowego za abuzywną przez sąd krajowy, wskazując jednak, że możliwość dalszego wykonywania umowy kredytu w PLN oprocentowanego stawką LIBOR wydaje się wątpliwa. W przypadku uznania klauzuli kursowej za abuzywną krajowy sąd ma zdecydować, czy umowa może być nadal wykonywana, czy też należy stwierdzić nieważność umowy, biorąc pod uwagę wolę klienta, jak i skutki nieważności dla klienta. TSUE zgodził się na stosowanie normy dyspozytywnej (w ocenie Banku art. 358 polskiego kodeksu cywilnego odnoszący się do średniego kursu NBP może być uznany za normę dyspozytywną), jeśli uznanie umowy za nieważną miałoby niekorzystny skutek dla klienta. Nie zgodził się natomiast na stosowanie przepisów o charakterze ogólnym, odwołujących się do zwyczaju czy zasad słuszności.

W październiku 2020 roku w dwóch indywidualnych sprawach toczących się przeciwko mBankowi zostały skierowane pytania prejudycjalne do TSUE. Pytanie prejudycjalne w pierwszej sprawie ma na celu określenie momentu rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia w przypadku roszczeń konsumentów z tytułu nienależnego świadczenia. Pytanie prejudycjalne w drugiej sprawie zmierza do ustalenia, czy w przypadku uznania klauzuli walutowej za abuzywną możliwe jest zastosowanie w jej miejsce przepisu kodeksu cywilnego odwołującego się do średniego kursu NBP.

Bank spodziewa się decyzji w obu tych sprawach na przełomie 2021 i 2022 roku.

Uchwała Sądu Najwyższego dotycząca kredytów w CHF

W dniu 29 stycznia 2021 roku został złożony do Sądu Najwyższego przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego wniosek o podjęcie uchwały. Sąd Najwyższy rozstrzygnie, czy postanowienia abuzywne mogą zostać zastąpione przepisami prawa cywilnego lub zwyczajem, czy możliwe jest utrzymanie kredytu indeksowanego/denominowanego jako kredytu złotowego z oprocentowaniem opartym na stawce LIBOR, czy w przypadku nieważności kredytu w CHF zastosowanie znajdzie teoria salda czy teoria dwóch kondycji, od jakiego momentu rozpoczyna się bieg przedawnienia w przypadku roszczenia banku o zwrot kwot wypłaconych z tytułu kredytu oraz czy banki i konsumenci mogą otrzymać wynagrodzenie za korzystanie z ich środków przez drugą stronę.

W dniu 25 marca 2021 roku odbędzie się posiedzenie niejawne Sądu Najwyższego. Bank będzie analizował treść uchwały po jej opublikowaniu, w szczególności jej przewidywany wpływ na dalsze orzecznictwo oraz wartość parametrów stosowanych do ustalenia wartości rezerw na ryzyko prawne.

Propozycja Przewodniczącego KNF

Ogólne założenia propozycji Przewodniczącego KNF dotyczącej przewalutowania kredytów walutowych na PLN zostały ogłoszone w grudniu 2020 roku. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie zostały określone szczegóły propozycji, w tym ramy prawne i podatkowe konwersji oraz populacja klientów, do których propozycja konwersji ma zostać skierowana. Propozycja Przewodniczącego zakłada, że kredyt indeksowany / denominowany do waluty obcej (CHF / EUR / USD) zostałby zmieniony tak, jakby od początku był kredytem w PLN oprocentowanym stawką WIBOR 3M powiększoną o marżę stosowaną historycznie dla tego typu kredytów.

Bank dokonał analizy kosztów, jakie musiałby ponieść we wskazanym scenariuszu, jako suma różnic pomiędzy aktualnymi saldami kredytów indeksowanych / denominowanych do waluty obcej (CHF / EUR / USD) a odpowiadającymi im hipotetycznymi saldami kredytów w PLN opartymi o stawkę WIBOR 3M powiększoną o marżę kredytów w PLN udzielanych w tym samym czasie i na ten sam okres co kredyt indeksowany/denominowany do walut obcych (CHF / EUR / USD).

Hipotetyczne salda kredytów w PLN uwzględniają w swoim harmonogramie różnice względem rzeczywistych spłat kredytów indeksowanych / denominowanych do walut obcych (CHF / EUR / USD) korygując wartość kapitału pozostałego do spłaty wg schematu przekazanego przez KNF.

Szacowany potencjalny wpływ realizacji planu konwersji na mBank, według wyliczenia na podstawie ankiety KNF z dnia 27 stycznia 2021 roku wyniósłby:

- 6,6 mld zł w przypadku konwersji 100% portfela aktywnego i spłaconego (dane nieaudytowane),
- 5,5 mld zł w przypadku konwersji tylko portfela aktywnego (dane nieaudytowane).

Powyższy potencjalny wpływ został obliczony na podstawie danych na dzień 31 grudnia 2020 roku i na bazie szczegółowych założeń podanych przez KNF w tej ankiecie. Propozycja Przewodniczącego KNF zakłada, że tylko aktywny portfel będzie podlegał konwersji.

Jak to przedstawiono w Nocie 45 Adekwatność kapitałowa, na dzień 31 grudnia 2020 roku Grupa utrzymywała swoje współczynniki kapitałowe powyżej wymaganych poziomów. Kwoty nadwyżki kapitału, odnoszące się zarówno do współczynnika kapitału Tier I jak i łącznego współczynnika kapitałowego, były wyższe niż potencjalny wpływ wdrożenia propozycji Przewodniczącego KNF zgodny z wyliczeniem na podstawie ankiety KNF.

Na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego mBank nie podjął decyzji o zaproponowaniu klientom porozumień według propozycji Przewodniczącego KNF, ani nie podjął żadnych kroków w celu uzyskania jakichkolwiek zgód korporacyjnych w tej sprawie. Będzie to przedmiotem dalszej analizy i dyskusji z organami nadzoru. Bank nie uwzględnił propozycji Przewodniczącego KNF w utworzonej rezerwie na ryzyko prawne związane z portfelem kredytów indeksowanych.

W ramach analizy propozycji banki uczestniczące w grupie roboczej - w tym mBank - wystosowały do NBP pismo inicjujące dialog w celu lepszego zrozumienia potencjalnej gotowości banku centralnego do przeprowadzenia transakcji, która może być niezbędna w procesie. Należy podkreślić, że dialog ten ma charakter wstępny.

Prezes Narodowego Banku Polskiego w trakcie konferencji prasowej w dniu 5 lutego 2021 roku opowiedział się za zastosowaniem średniego kursu walut NBP jako rozwiązania oraz za rekompensatą za wykorzystanie kapitału. Podkreślił również, że stosowanie tabel kursowych jest zgodne z prawem bankowym i stanowi powszechną praktykę rynkową.

Jednocześnie Prezes NBP wskazał, że możliwość przekształcenia kredytów CHF w kredyty „PLN + LIBOR nie ma żadnego uzasadnienia ekonomicznego.

NBP w oficjalnym komunikacie z 9 lutego 2021 roku poinformował o swoim przychylnym nastawieniu do inicjatyw mających na celu ograniczenie ryzyka prawnego kredytów walutowych poprzez rozliczenia z kredytobiorcami. NBP zadeklarował również gotowość do rozważenia zaangażowania się w tego typu inicjatywy, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- do inicjatywy przystępuje dostatecznie duża grupa banków (większość portfela walutowego objętego rozliczeniami)
- banki rzetelnie informują o zainteresowaniu znacznej części swoich kredytobiorców podpisaniem ugody
- eliminowane są wątpliwości prawne co do skuteczności tej inicjatywy w zakresie zgód korporacyjnych, a także dalszych roszczeń prawnych związanych z rozliczeniami
- banki przedstawiają plany odbudowy kapitału.

Informacje o przeprowadzonych kontrolach podatkowych

W dniu 10 sierpnia 2020 roku do spółki mLeasing Sp. z o.o. wpłynęło wezwanie z Pierwszego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w związku z czynnościami sprawdzającymi w zakresie podatku od towarów i usług za miesiąc czerwiec 2020 roku. W wyniku czynności sprawdzających nie stwierdzono nieprawidłowości. Zwrot podatku za czerwiec nastąpił 25 sierpnia 2020 roku.

Organy podatkowe mogą przeprowadzać kontrole i weryfikować zapisy operacji gospodarczych ujętych w księgach rachunkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku podatkowego, w którym złożono deklaracje podatkowe, dokonać ustalenia dodatkowego zobowiązania podatkowego i nałożyć związane z tym kary. W opinii Zarządu nie istnieją okoliczności wskazujące na prawdopodobieństwo powstania istotnych zobowiązań podatkowych w tym zakresie.

Kontrola Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF)

W okresie od października do grudnia 2018 roku pracownicy UKNF przeprowadzili w Banku kontrolę w celu sprawdzenia czy działalność mBanku S.A. w zakresie wykonywania obowiązków depozytariusza jest zgodna z prawem oraz umową o wykonywaniu funkcji depozytariusza, a w szczególności z ustawą z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1355, z późniejszymi zmianami).

Szczegółowe ustalenia kontroli zostały przedstawione w protokole przekazanym Bankowi w dniu 11 lutego 2019 roku. W dniu 25 lutego 2019 roku Bank przekazał UKNF zastrzeżenia do protokołu oraz dodatkowe wyjaśnienia w kwestiach podlegających kontroli.

W dniu 1 kwietnia 2019 roku Bank otrzymał odpowiedź UKNF na zastrzeżenia do protokołu kontroli oraz zalecenia UKNF w zakresie dostosowania działalności jako depozytariusz funduszy inwestycyjnych do przepisów prawa. Wszystkie zastrzeżenia Banku zostały odrzucone przez regulatora.

W dniu 25 kwietnia 2019 roku Bank przekazał UKNF deklarację działań w ramach realizacji zaleceń pokontrolnych. Urząd pismem z dnia 4 września 2019 roku wniósł zastrzeżenia do realizacji wybranych zaleceń. W dniu 11 października 2019 roku Bank przekazał UKNF odpowiedź na zastrzeżenia, w której doprecyzował opis podejmowanych działań, jak również przedstawił nowe rozwiązania zmierzające do realizacji zaleceń. W dniu 5 grudnia 2019 roku UKNF przekazał Bankowi odpowiedź na pismo zawierające akceptację części działań Banku mających na celu realizację zaleceń pokontrolnych oraz doprecyzowanie innych oczekiwań, które są realizowane. W dniu 14 maja 2020 roku Bank formalnie potwierdził realizację wszystkich zaleceń KNF.

W dniu 27 lutego 2020 roku Bank otrzymał postanowienie UKNF z dnia 25 lutego 2020 roku o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie nałożenia na Bank kary administracyjnej na podstawie przepisów Ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi.

Postępowanie wszczęte przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK)

W dniu 12 kwietnia 2019 roku UOKiK wszczął postępowanie z urzędu w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Postępowanie dotyczy klauzul modyfikacyjnych wskazujących okoliczności, w których Bank jest uprawniony do zmiany warunków umownych, w tym wysokości opłat i prowizji. W ocenie Prezesa UOKiK stosowane przez Bank klauzule modyfikacyjne umożliwiają Bankowi jednostronną, nieograniczoną i dowolną możliwość zmiany sposobu wykonywania umowy. W konsekwencji Prezes UOKiK stoi na stanowisku, że klauzule stosowane przez Bank kształtują prawa i obowiązki konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy. Uzasadnia to zarzut abuzywności tych klauzul. mBank nie zgadza się z tym stanowiskiem. Bank odpowiedział na postanowienie wszczynające postępowania w pismach z dnia 28 maja 2019 roku oraz z dnia 10 stycznia 2020 roku. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Prezes Urzędu nie podjął dalszych czynności w sprawie, nie zajął stanowiska ani nie udzielił odpowiedzi na pisma mBanku.

33. Zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania pozabilansowe Grupy obejmują:

■ Zobowiązania do udzielenia kredytu

Kwoty oraz odpowiadające im terminy, w których Grupa zobowiązana będzie do zrealizowania pozabilansowych zobowiązań finansowych poprzez udzielenie kredytów lub innych świadczeń pieniężnych, zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

■ Gwarancje i inne produkty finansowe

■ Pozostałe zobowiązania

Zobowiązania do udzielenia kredytu, gwarancje i inne produkty finansowe oraz pozostałe zobowiązania

31.12.2020	Kwota nominalna pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9				Rezerwy z tytułu pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9			
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Zobowiązania do udzielenia kredytu	30 678 613	1 279 026	23 064	5 523	44 157	36 829	5 510	2 495
Gwarancje i inne produkty finansowe	6 384 768	918 829	121 128	36 166	4 541	6 134	80 055	25 940
Pozostałe zobowiązania	22 789	-	-	-	-	-	-	-

31.12.2019	Kwota nominalna pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9				Rezerwy z tytułu pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytu, gwarancji i innych produktów finansowych oraz pozostałych zobowiązań podlegających utracie wartości zgodnie z MSSF 9			
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI
Zobowiązania do udzielenia kredytu	27 971 352	1 146 727	14 041	2 815	35 708	23 639	2 136	2 381
Gwarancje i inne produkty finansowe	7 785 545	963 174	186 466	3 242	4 781	4 713	79 684	390

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania pozabilansowe udzielone i otrzymane przez Grupę oraz wartość nominalną otwartych transakcji pochodnych Grupy na dzień 31 grudnia 2020 roku i 31 grudnia 2019 roku.

Gwarancje zostały przedstawione w poniższej tabeli na podstawie najwcześniejszej umownej daty zapadalności.

31.12.2020	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
1. Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	29 446 160	11 616 856	5 023 107	46 086 123
Zobowiązania udzielone	26 366 049	8 485 291	4 618 566	39 469 906
1. Finansowe	23 224 024	6 035 337	2 726 865	31 986 226
a) zobowiązania do udzielenia kredytu	23 224 024	6 035 337	2 726 865	31 986 226
2. Gwarancje i inne produkty finansowe	3 119 236	2 449 954	1 891 701	7 460 891
a) gwarancje i akredytywy stand by	3 119 236	2 449 954	1 891 701	7 460 891
3. Pozostałe zobowiązania	22 789	-	-	22 789
Zobowiązania otrzymane	3 080 111	3 131 565	404 541	6 616 217
- finansowe	33 019	426 410	-	459 429
- gwarancyjne	3 047 092	2 705 155	404 541	6 156 788
2. Pochodne instrumenty finansowe (wartość nominalna kontraktów)	208 432 325	411 284 271	42 219 460	661 936 056
Instrumenty pochodne na stopę procentową	107 207 677	383 124 263	40 655 240	530 987 180
Walutowe instrumenty pochodne	97 585 364	28 114 449	919 765	126 619 578
Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	3 639 284	45 559	644 455	4 329 298
Pozycje pozabilansowe razem	237 878 485	422 901 127	47 242 567	708 022 179

31.12.2019	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
1. Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	32 479 904	6 033 390	3 554 723	42 068 017
Zobowiązania udzielone	30 083 806	4 876 925	3 112 631	38 073 362
1. Finansowe	24 635 711	2 824 772	1 674 452	29 134 935
a) zobowiązania do udzielenia kredytu	24 635 711	2 824 772	1 674 452	29 134 935
2. Gwarancje i inne produkty finansowe	5 448 095	2 052 153	1 438 179	8 938 427
a) gwarancje i akredytywy stand by	5 448 095	2 052 153	1 438 179	8 938 427
Zobowiązania otrzymane	2 396 098	1 156 465	442 092	3 994 655
- finansowe	392 130	-	-	392 130
- gwarancyjne	2 003 968	1 156 465	442 092	3 602 525
2. Pochodne instrumenty finansowe (wartość nominalna kontraktów)	200 227 125	350 824 493	45 135 622	596 187 240
Instrumenty pochodne na stopę procentową	133 642 008	323 965 761	39 560 757	497 168 526
Walutowe instrumenty pochodne	62 798 352	25 661 914	5 085 895	93 546 161
Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	3 786 765	1 196 818	488 970	5 472 553
Pozycje pozabilansowe razem	232 707 029	356 857 883	48 690 345	638 255 257

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zaprezentowane są w Nocie 20.

Największy wpływ na wielkość zobowiązań finansowych udzielonych, poza zobowiązaniami udzielonymi przez Bank, miały zobowiązania udzielone przez mFaktoring i mBank Hipoteczny w wysokości odpowiednio 2 685 651 tys. zł i 35 174 tys. zł na dzień 31 grudnia 2020 roku (31 grudnia 2019 rok odpowiednio: 1 194 564 tys. zł i 449 612 tys. zł).

W dniu 5 lipca 2019 roku mBank S.A zawarł umowę najmu powierzchni w budynku Mennica Legacy Tower, położonym przy ul. Prostej 18 w Warszawie, do którego została przeniesiona warszawska centrala Banku. Część powierzchni budynku została wydana do użytkowania w październiku 2020 roku. Pozostała część powierzchni zostanie wydana w marcu 2021 roku. Szacowana kwota zobowiązania związana z powierzchnią, która zostanie wydana do użytkowania w 2021 roku wyniesie około 224 466 tys. zł.

34. Aktywa zastawione

Na aktywach ustanawia się zabezpieczenia w związku z umowami odkupu papierów wartościowych oraz transakcji pochodnych zawartymi z innymi bankami oraz ustanawia się depozyty zabezpieczające w związku z zawarciem kontraktów giełdowych typu futures, opcjami i członkostwem w giełdach.

Zabezpieczenie może być również złożone w różnej formie (gotówka, papiery wartościowe, zastaw na aktywach itp.).

Analogicznie, na rzecz Grupy kontrahenci ustanawiają zabezpieczenia transakcji na swoich aktywach. Jeśli przedmiotem takiego zabezpieczenia są papiery wartościowe (w transakcji buy/sell back), mogą one zostać ponownie użyte jako zabezpieczenie w transakcji przeciwstawnej (sell/buy back).

Ponadto Grupa przyjmuje zabezpieczenia o charakterze rzeczowym (w formie zastawu bądź hipoteki) związane z transakcjami o charakterze kredytowym, takich jak udzielone kredyty, linie kredytowe, gwarancje bankowe.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

W tabeli poniżej zaprezentowano zestawienie środków możliwych do zastawienia w rozbiciu na główne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy mBanku. Głównym składnikiem stanowiącym zabezpieczenie płynności Grupy mBanku z tytułu możliwych do ustanowienia zabezpieczeń są skarbowe papiery wartościowe.

31.12.2020	Aktywa			Zabezpieczenia przyjęte w formie papierów wartościowych związane z transakcjami buy/sell back			Środki możliwe do zastawienia (3+6)
	Aktywa ogółem	Aktywa zastawione	Aktywa możliwe do zastawienia				
				Przyjęte	Ponownie zastawione	Możliwe do zastawienia	
	1	2	3	4	5	6	7
Papiery dłużne (Nota 20, 21, 22 i 23), w tym:	52 203 096	3 967 830	46 895 683	6 357 913	474 210	5 883 703	52 779 386
- Bony pieniężne NBP	184 996	-	184 996	-	-	-	184 996
- Papiery skarbowe	44 848 250	3 967 830	40 880 420	6 357 913	474 210	5 883 703	46 764 123
- Pozostałe papiery nieskarbowe	7 169 850	-	5 830 267	-	-	-	5 830 267
Zabezpieczenie gotówkowe (pod transakcje pochodne) (Nota 23)	752 224	752 224	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	109 611 481	9 415 079	-	-	-	-	-
Zabezpieczenie rzeczowe	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa	17 569 493	-	-	-	-	-	-
Razem	180 136 294	14 135 133	46 895 683	6 357 913	474 210	5 883 703	52 779 386

31.12.2019	Aktywa			Zabezpieczenia przyjęte w formie papierów wartościowych związane z transakcjami buy/sell back			Środki możliwe do zastawienia (3+6)
	Aktywa ogółem	Aktywa zastawione	Aktywa możliwe do zastawienia	Przyjęte	Ponownie zastawione	Możliwe do zastawienia	
	1	2	3	4	5	6	7
Papiery dłużne (Nota 20, 21, 22 i 23), w tym:	35 876 137	3 193 568	31 141 370	3 362 331	-	3 362 331	34 503 701
- Bony pieniężne NBP	3 219 627	-	3 219 627	-	-	-	3 219 627
- Papiery skarbowe	28 880 004	3 193 568	25 686 436	3 362 331	-	3 362 331	29 048 767
- Pozostałe papiery nieskarbowe	3 776 506	-	2 235 307	-	-	-	2 235 307
Zabezpieczenie gotówkowe (pod transakcje pochodne) (Nota 23)	417 698	417 698	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	105 347 475	10 311 838	-	-	-	-	-
Zabezpieczenie rzeczowe	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa	17 079 273	-	-	-	-	-	-
Razem	158 720 583	13 923 104	31 141 370	3 362 331	-	3 362 331	34 503 701

mBank Hipoteczny S.A. zabezpiecza wyemitowane hipoteczne i publiczne listy zastawne wierzytelnościami z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek. Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku wartość bilansowa netto kredytów wpisanych do rejestru hipotecznych i publicznych listów zastawnych, wykazanych powyżej jako aktywa zastawione, wynosiła 9 415 079 tys. zł (31 grudnia 2019 roku – 10 311 838 tys. zł).

Wartość papierów skarbowych wykazanych jako aktywa zastawione, poza zabezpieczeniem transakcji sell/buy back, obejmuje zabezpieczenie zobowiązań Grupy z tytułu kredytów otrzymanych z EBI, zabezpieczenie z tytułu depozytu przyjętego od klienta oraz zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych BFG i zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty na rzecz funduszu gwarancyjnego i funduszu przymusowej restrukturyzacji BFG.

35. Zarejestrowany kapitał akcyjny

Łączna liczba akcji zwykłych na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniosła 42 367 040 sztuki (31 grudnia 2019 roku: 42 350 367 sztuki) o wartości nominalnej 4 zł na akcję. Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone.

ZAREJESTROWANY KAPITAŁ AKCYJNY (STRUKTURA) NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2020 ROKU						
Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej (w zł)	Sposób pokrycia kapitału	Rok rejestracji
zwykłe na okaziciela*	-	-	9 989 000	39 956 000	w całości opłacone gotówką	1986
imienne zwykłe*	-	-	11 000	44 000	w całości opłacone gotówką	1986
zwykłe na okaziciela	-	-	2 500 000	10 000 000	w całości opłacone gotówką	1994
zwykłe na okaziciela	-	-	2 000 000	8 000 000	w całości opłacone gotówką	1995
zwykłe na okaziciela	-	-	4 500 000	18 000 000	w całości opłacone gotówką	1997
zwykłe na okaziciela	-	-	3 800 000	15 200 000	w całości opłacone gotówką	1998
zwykłe na okaziciela	-	-	170 500	682 000	w całości opłacone gotówką	2000
zwykłe na okaziciela	-	-	5 742 625	22 970 500	w całości opłacone gotówką	2004
zwykłe na okaziciela	-	-	270 847	1 083 388	w całości opłacone gotówką	2005
zwykłe na okaziciela	-	-	532 063	2 128 252	w całości opłacone gotówką	2006
zwykłe na okaziciela	-	-	144 633	578 532	w całości opłacone gotówką	2007
zwykłe na okaziciela	-	-	30 214	120 856	w całości opłacone gotówką	2008
zwykłe na okaziciela	-	-	12 395 792	49 583 168	w całości opłacone gotówką	2010
zwykłe na okaziciela	-	-	16 072	64 288	w całości opłacone gotówką	2011
zwykłe na okaziciela	-	-	36 230	144 920	w całości opłacone gotówką	2012
zwykłe na okaziciela	-	-	35 037	140 148	w całości opłacone gotówką	2013
zwykłe na okaziciela	-	-	36 044	144 176	w całości opłacone gotówką	2014
zwykłe na okaziciela	-	-	28 867	115 468	w całości opłacone gotówką	2015
zwykłe na okaziciela	-	-	41 203	164 812	w całości opłacone gotówką	2016
zwykłe na okaziciela	-	-	31 995	127 980	w całości opłacone gotówką	2017
zwykłe na okaziciela	-	-	24 860	99 440	w całości opłacone gotówką	2018
zwykłe na okaziciela	-	-	13 385	53 540	w całości opłacone gotówką	2019
zwykłe na okaziciela	-	-	16 673	66 692	w całości opłacone gotówką	2020
Liczba akcji, razem			42 367 040			
Zarejestrowany kapitał akcyjny, razem				169 468 160		
Wartość nominalna jednej akcji (w zł)		4				

*Stan akcji na dzień bilansowy

W 2020 roku Krajowy depozyt Papierów Wartościowych (KDPW) dokonał rejestracji 16 673 akcji mBanku wyemitowanych w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Banku w drodze emisji akcji z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy, w celu umożliwienia objęcia akcji mBanku osobom biorącym udział w programach motywacyjnych. W wyniku rejestracji akcji Banku kapitał zakładowy mBanku wzrósł w 2020 roku o kwotę 66 692 zł.

Akcjonariuszem posiadającym powyżej 5% kapitału zakładowego i ogółu głosów na Walnym Zgromadzeniu jest Commerzbank AG, który na dzień 31 grudnia 2020 roku posiadał 69,28% kapitału zakładowego i głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A.

■ Zmiany w strukturze własności znaczących pakietów akcji Banku.

W dniu 20 listopada 2020 roku Bank otrzymał od Nationale-Nederlanden Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. (Nationale-Nederlanden PTE) zawiadomienie o zwiększeniu udziału funduszy zarządzanych przez Nationale-Nederlanden PTE w liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu mBanku S.A. powyżej 5% w wyniku nabycia akcji mBanku S.A. w transakcjach na Giełdzie Papierów Wartościowych (GPW) w Warszawie, rozliczonych w dniu 12 listopada 2020 roku. W wyniku tej transakcji fundusze zarządzane przez Nationale-Nederlanden PTE posiadały łącznie 2 125 162 akcji mBanku S.A., co stanowiło 5,02% kapitału zakładowego mBanku S.A. i uprawniało do 2 125 162 głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A.

Przed nabyciem akcji mBanku S.A., fundusze zarządzane przez Nationale-Nederlanden PTE posiadały łącznie 2 099 331 akcji mBanku S.A., co stanowiło 4,96% kapitału zakładowego mBanku S.A. i uprawniało do 2 099 331 głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A.

Ponadto, w dniu 8 grudnia 2020 roku Bank otrzymał od Nationale-Nederlanden PTE zawiadomienie o zwiększeniu udziału Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny (Nationale-Nederlanden OFE) w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A. powyżej 5% w wyniku nabycia akcji mBanku S.A. w transakcjach na GPW w Warszawie, rozliczonych w dniu 30 listopada 2020 roku. Po rozliczeniu wyżej wymienionych transakcji, Nationale-Nederlanden OFE posiadał łącznie 2 145 215 akcji Banku stanowiących 5,06% kapitału zakładowego i uprawniających do 2 145 215 głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A.

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

Przed nabyciem akcji mBanku S.A., Nationale-Nederlanden OFE posiadał łącznie 2 107 691 akcji mBanku S.A., co stanowiło 4,97% kapitału zakładowego mBanku S.A. i uprawniało do 2 107 691 głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A.

Zgodnie z informacją otrzymaną od Nationale-Nederlanden PTE, zarządzane przez Nationale-Nederlanden PTE fundusze posiadały łącznie 2 178 642 akcje mBanku S.A.

36. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji powyżej wartości nominalnej pozostałej po pokryciu kosztów emisji, z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku.

Zwiększenie kapitału zapasowego w 2020 roku i w 2019 roku wynika z emisji akcji w ramach realizacji programów motywacyjnych, opisanych w Nocie 41.

37. Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują pozostały kapitał zapasowy, pozostałe kapitały rezerwowe, fundusz ogólnego ryzyka, niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostały kapitał rezerwowy i fundusz ogólnego ryzyka tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

	31.12.2020	31.12.2019
Pozostały kapitał zapasowy	9 911 964	9 826 282
Pozostałe kapitały rezerwowe	101 325	98 316
Fundusz ogólnego ryzyka	1 153 753	1 153 753
Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	1 230 724	306 074
Wynik roku bieżącego	103 831	1 010 350
Zyski zatrzymane, razem	12 501 597	12 394 775

Zgodnie z polskimi przepisami prawa 8% zysku netto Banku przenosi się na niepodlegający podziałowi kapitał zapasowy tworzony ustawowo, aż do czasu, gdy osiągnie on poziom jednej trzeciej kapitału akcyjnego Banku.

Dodatkowo Grupa przenosi część zysku netto na fundusz ogólnego ryzyka na pokrycie nieprzewidzianych ryzyk oraz przyszłych strat. Fundusz ogólnego ryzyka podlega podziałowi wyłącznie za zgodą akcjonariuszy wyrażoną w trakcie walnego zgromadzenia.

38. Inne pozycje kapitału własnego

	31.12.2020	31.12.2019
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(2 392)	(5 435)
Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe)	30 888	1 133
Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe)	(33 280)	(6 568)
Wycena dłużnych papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	185 333	74 321
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych	258 069	117 938
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych	(1 784)	(7 778)
Podatek odroczone	(70 952)	(35 839)
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	419 130	119 142
Niezrealizowane zyski	569 033	150 802
Niezrealizowane straty	(51 589)	(3 714)
Podatek odroczone	(98 314)	(27 946)
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(17 570)	(11 318)
Zyski aktuarialne	32	29
Straty aktuarialne	(21 724)	(14 003)
Podatek odroczone	4 122	2 656
Inne pozycje kapitału własnego razem	584 501	176 710

39. Dywidenda na akcję

W dniu 27 marca 2020 roku XXXIII Zwyczajne Walne Zgromadzenie mBanku S.A. podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku netto za rok 2019. Uzyskany w 2019 roku zysk netto mBanku S.A. w kwocie 980 980 tys. zł pozostawiono niepodzielonym.

40. Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych**Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych**

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

	31.12.2020	31.12.2019
Kasa i operacje z bankiem centralnym (Nota 19)	3 968 691	7 897 010
Należności od banków (Nota 23)	280 355	382 378
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych, razem	4 249 046	8 279 388

Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Wyjaśnienie różnic pomiędzy zmianą stanu wynikającą z sald bilansowych a zmianą stanu wykazaną w przepływach środków pieniężnych z działalności operacyjnej

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Należności od banków - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(3 012 510)	(1 795 412)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(42 716)	(25 996)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(102 023)	(301 033)
Zmiana stanu należności od banków, razem	(3 157 249)	(2 122 441)
Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	728 601	(763 646)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	67 535	93 922
Wycena ujęta w pozostałych dochodach całkowitych	370 356	43 825
Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz pochodne instrumenty zabezpieczające, razem	1 166 492	(625 899)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(4 469 343)	(10 452 199)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(201 524)	(83 149)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom, razem	(4 670 867)	(10 535 348)
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody - zmiana wynikająca z sald bilansowych	(12 724 140)	1 564 363
Wycena ujęta w pozostałych dochodach całkowitych	146 125	(69 126)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(589 114)	(367 943)
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, razem	(13 167 129)	1 127 294
Papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie - zmiana wynikająca z sald bilansowych	(4 717 628)	(2 234 334)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	1 042	-
Zmiana stanu papierów wartościowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, razem	(4 716 586)	(2 234 334)
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo przez wynik finansowy - zmiana wynikająca z sald bilansowych	18 018	(165 485)
Nabycie udziałów w jednostkach zależnych nie objętych konsolidacją	-	11 055
Sprzedaż udziałów w jednostkach zależnych	(7 807)	-
Zmiana stanu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo przez wynik finansowy, razem	10 211	(154 430)
Inne aktywa (w tym przeznaczone do sprzedaży) - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(314 839)	210 679
Niezrealizowane kasowo rozrachunki ujęte w rachunku zysków i strat	3 826	5 715
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(85 241)	-
Zmiana stanu innych aktywów, razem	(396 254)	216 394
Zobowiązania wobec innych banków - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	1 232 869	(1 941 955)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	16 826	(14 842)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	198 636	557 100
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków, razem	1 448 331	(1 399 697)
Zobowiązania wobec klientów - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	21 037 530	14 652 076
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(377 940)	(419 101)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	125 092	641 383
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów, razem	20 784 682	14 874 358
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(3 438 826)	(614 440)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(118 543)	35 114
Różnice kursowe	(633 002)	(50 088)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	4 545 077	404 989
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, razem	354 706	(224 425)
Zmiana stanu innych zobowiązań (w tym przeznaczonych do sprzedaży) i rezerw - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	1 470 108	58 523
Wycena programów motywacyjnych ujęta w wyniku (Nota 13)	10 159	10 702
Wyłączenie zobowiązań z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych	(18 641)	(39 871)
Wycena aktuarialna rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia ujęta w pozostałych dochodach całkowitych (Nota 18)	(7 718)	(2 483)
Zmiana stanu innych zobowiązań (w tym przeznaczonych do sprzedaży) i rezerw razem	1 453 908	26 871

Odsetki otrzymane i zapłacone wykazane w działalności operacyjnej

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Odsetki otrzymane z tytułu:		
Należności od banków	63 227	82 200
Kredytów i pożyczek udzielonych klientom	3 838 069	4 032 501
Dłużnych papierów wartościowych	1 255 748	1 029 120
Instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej	63 602	101 751
Instrumentów pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń	224 203	107 602
Pozostałe odsetki otrzymane	1 683	5 058
Przychody z tytułu odsetek otrzymanych, razem	5 446 532	5 358 232

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019
Odsetki zapłacone z tytułu:		
Rozliczeń z bankami z tytułu przyjętych depozytów	(17 489)	(17 781)
Rozliczeń z klientami z tytułu przyjętych depozytów	(536 585)	(725 432)
Z tytułu emisji papierów wartościowych	(109 098)	(329 380)
Pozostałe odsetki zapłacone	(31 653)	(23 679)
Przychody z tytułu odsetek otrzymanych, razem	(694 825)	(1 096 272)

Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

W 2020 roku i w 2019 roku przepływy środków z działalności inwestycyjnej dotyczą głównie rozliczeń z tytułu nabycia wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych.

Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej dotyczą głównie rozliczeń z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz rozliczeń długoterminowych kredytów otrzymanych od innych banków (Nota 28) i z Europejskiego Banku Inwestycyjnego (Nota 28). Ponadto przepływy z działalności finansowej obejmują rozliczenia z tytułu zobowiązań podporządkowanych.

Poniższa tabela prezentuje zmianę stanu zobowiązań w ramach działalności finansowej.

	Stan na 31.12.2019	Przepływy środków pieniężnych	Zmiana stanu nie związana z przepływami środków pieniężnych	Stan na 31.12.2020
Kredyty i pożyczki otrzymane od banków (Nota 28)	189 901	(198 636)	9 235	500
Kredyty i pożyczki otrzymane od innych podmiotów (Nota 28)	2 980 294	(5 592)	279 889	3 254 591
Zobowiązania z tytułu leasingu (Nota 28)	496 912	(119 501)	394 524	771 935
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (Nota 28)	17 435 143	(4 545 077)	1 106 251	13 996 317
Zobowiązania podporządkowane (Nota 28)	2 500 217	(76 145)	154 255	2 578 327
Zobowiązania w ramach działalności finansowej, razem	23 602 467	(4 944 951)	1 944 154	20 601 670

	Stan na 31.12.2018	Przepływy środków pieniężnych	Zmiana stanu nie związana z przepływami środków pieniężnych	Stan na 31.12.2019
Kredyty i pożyczki otrzymane od banków (Nota 28)	747 381	(567 863)	10 383	189 901
Kredyty i pożyczki otrzymane od innych podmiotów (Nota 28)	3 457 264	(519 145)	42 175	2 980 294
Zobowiązania z tytułu leasingu (Nota 28)	-	(122 539)	619 451	496 912
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (Nota 28)	18 049 583	(404 989)	(209 451)	17 435 143
Zobowiązania podporządkowane (Nota 28)	2 474 163	(76 627)	102 681	2 500 217
Zobowiązania w ramach działalności finansowej, razem	24 728 391	(1 691 163)	565 239	23 602 467

W zmianie stanu nie związanej z przepływami środków pieniężnych ujęte zostały różnice kursowe oraz odsetki naliczone. Całkowity wpływ środków pieniężnych z tytułu leasingów (w tym przepływ związany z krótkoterminowymi umowami leasingowymi, z umowami leasingowymi aktywów o niskiej wartości, które nie są umowami krótkoterminowymi oraz związany ze zmiennymi elementami zobowiązań leasingowych, które są wykazywane w przepływach z działalności operacyjnej) wyniósł 122 511 tys. zł (131 370 tys. zł w 2019 roku).

41. Programy motywacyjne oparte na akcjach

Program motywacyjny dla Członków Zarządu Banku z 2014 roku

W dniu 31 marca 2014 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej uchwaliła Regulamin Programu Motywacyjnego w spółce mBank S.A., który zastąpił postanowienia Regulaminu Programu Motywacyjnego w Spółce mBank S.A. z 7 grudnia 2012 roku.

W dniu 2 marca 2015 roku Rada Nadzorcza wydłużyła czas trwania programu z 31 grudnia 2018 roku do 31 grudnia 2021 roku.

W ramach tego programu Członkowie Zarządu Banku mają prawo do premii, w tym do premii bezgotówkowej wypłacanej w akcjach Banku.

Za podstawę nabycia prawa do premii oraz wyliczenia jej wysokości za dany rok obrotowy przyjmuje się wartość netto współczynnika zwrotu z kapitału ROE netto Grupy mBanku i miesięczne wynagrodzenie Członka Zarządu należne mu na dzień 31 grudnia roku obrotowego, za który premia jest przyznawana. Równowartość 50% wysokości wyliczonej na podstawie wskaźnika ROE kwoty bazowej stanowi tzw. pierwszą część premii bazowej. W ramach pozostałej 50%-wej kwoty bazowej Komisja ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej jeżeli uzna, że Członek Zarządu wykonał ustalony roczny/wieloletni cel biznesowo-rozwojowy, może przyznać drugą część premii. Decyzja o przyznaniu drugiej części premii leży w wyłącznej gestii Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej, która według własnej oceny i decyzji potwierdza osiągnięcie MBO, biorąc pod uwagę sytuację na rynkach finansowych w ostatnim/poprzednich okresach finansowych.

Suma pierwszej i drugiej części premii bazowej stanowi premię bazową dla Członka Zarządu za dany rok obrotowy. 40% kwoty premii bazowej stanowi premię nieodroczoną i zostaje wypłacone w roku ustalenia premii bazowej w następujący sposób: 50% w formie wypłaty gotówkowej i 50% w akcjach Banku lub obligacjach z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji.

60% kwoty premii bazowej stanowi premię odroczoną i zostaje wypłacone w trzech równych transzach w kolejnych trzech latach następujących po roku ustalenia wysokości premii bazowej w następujący sposób: 50% z każdej z odroczonej transz w formie wypłaty gotówkowej i 50% z każdej z odroczonej transz w formie wypłaty bezgotówkowej w akcjach Banku lub obligacjach z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji.

Rada Nadzorcza na podstawie Rekomendacji Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty odroczonej transzy z uwagi na późniejszą ocenę pracy Członka Zarządu w dłuższym horyzoncie czasowym niż 1 rok finansowy/obrotowy, tj. za okres co najmniej 3 lat, który bierze pod uwagę cykl biznesowy Banku, jak również ryzyko związane z prowadzeniem działalności przez Bank, ale tylko gdy działania bądź zaniechania Członka Zarządu miały bezpośredni i negatywny wpływ na wynik finansowy i pozycję rynkową Banku w okresie oceny oraz w przypadku gdy co najmniej jeden z elementów zawartych w karcie wyników nie został spełniony.

Komisja ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty premii nieodroczonej i odroczonej za dany rok finansowy/obrotowy, w tym również w zakresie odroczonej transzy jeszcze niewypłaconych, w sytuacji, gdy wystąpi jedna z przesłanek z art. 142 ust. 1 ustawy Prawo Bankowe, w szczególności z ust. 2. Wstrzymanie w całości bądź zmniejszenie premii nieodroczonej i odroczonej, jak również jakiegokolwiek odroczonej transzy przez Komisję ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej dotyczyć może również premii odroczonej i nieodroczonej, w tym odroczonej transzy niewypłaconej Członkowi Zarządu po wygaśnięciu bądź rozwiązaniu umowy o zarządzanie.

W ramach wyżej opisanego programu po raz ostatni została przyznana premia za 2017 rok. Ostatnie rozliczenia z tego tytułu przypadają na 2021 rok.

Poniższa tabela przedstawia liczbę opcji na akcje w odniesieniu do programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2014 roku.

	31.12.2020		31.12.2019	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	6 210	-	12 229	-
Przyznane w danym okresie	-	-	-	-
Umorzone w danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie*	4 608	4	6 019	4
Wygaste w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	1 602	-	6 210	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

*Średnia ważona cena akcji w roku 2020 wyniosła 190,77 zł (2019 rok – 388,23 zł).

Część gotówkowa premii

Premia w równowartości 50% kwoty bazowej stanowi płatność rozliczaną w gotówce. Ujmowana jest w rachunku zysków i strat w korespondencji z zobowiązaniami wobec pracowników.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Premia w równowartości 50% kwoty bazowej stanowi płatność rozliczaną w akcjach mBanku S.A. Koszty programu w tej części obciążają rachunek zysków i strat i ujmowane są w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

Program pracowniczy dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2014 roku

W dniu 31 marca 2014 Rada Nadzorcza mBanku podjęła na podstawie rekomendacji Komisji ds. Wynagrodzeń uchwałę zmieniającą regulamin programu pracowniczego, który zastąpił pracowniczy program motywacyjny dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2013 roku.

Celem programu jest zapewnienie wzrostu wartości akcji Spółki poprzez związanie interesu kluczowej kadry Grupy mBanku z interesem Spółki i jej akcjonariuszy oraz wdrożenie w Grupie mBanku polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Grupie mBank S.A

W dniu 2 marca 2015 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń wydłużyła czas trwania programu z 31 grudnia 2019 roku do 31 grudnia 2022 roku.

W ramach programu zostały przyznane i nabyte przez osoby uprawnione obligacje w ramach III, IV, V i VI transzy.

Ostatnie rozliczenia w/w transz zostały zrealizowane w 2017 roku.

Począwszy od VII Transzy przyznane osobie uprawnionej prawo do nabycia obligacji zostało podzielone na cztery części, które są realizowane odpowiednio: I część - obligacje nieodroczone, stanowiąca 50% z 60% kwoty premii uznaniowej przyznanej za dany rok obrotowy w roku ustalenia tego prawa, a następnie kolejne trzy równe części - obligacje odroczone, stanowiące 50% z 40% kwoty premii uznaniowej przyznanej za dany rok obrotowy po upływie 12, 24 i 36 miesięcy od dnia przyznania tego prawa. Na powyższych zasadach przyznano premie za lata 2014-2017. Ostatnie rozliczenia przypadają na 2021 rok.

Zarząd Banku/Rada Nadzorcza spółki, w której jest prowadzony Program, może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu liczby obligacji odroczonej, jeszcze nie zrealizowanej transzy dla osoby uprawnionej w przypadku gdy wystąpi jedna z przesłanek z art. 142 ustawy Prawo Bankowe, w szczególności z ust. 2, tj. powstania straty bilansowej bądź groźby jej nastąpienia, powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności lub utraty płynności, spełnienia przesłanek określonych w umowach z uczestnikami programu, będących podstawą świadczenia pracy lub innych usług na rzecz Banku oraz podmiotów zależnych.

Część gotówkowa premii

Premia w równowartości 50% kwoty premii przyznanej za dany rok stanowi płatność rozliczaną w gotówce i odnoszona jest do rachunku zysków i strat w korespondencji z zobowiązaniami wobec pracowników.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Premia w równowartości 50% kwoty premii przyznanej za dany rok stanowi płatność rozliczaną w akcjach mBanku S.A. Koszty programu w tej części obciążają rachunek zysków i strat i ujmowane są w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje oraz średnie ważone ceny wykonania opcji w odniesieniu do programu motywacyjnego dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2014 roku.

	31.12.2020		31.12.2019	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	5 585	-	13 293	-
Przyznane w danym okresie	-	-	-	-
Umorzone w danym okresie	-	-	342	-
Wykonane w danym okresie*	4 067	4	7 366	4
Wygaste w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	1 518	-	5 585	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

*Średnia ważona cena akcji w roku 2020 wyniosła 190,77 zł (2019 rok – 388,23 zł).

Program motywacyjny z 2018 roku dla Członków Zarządu i kluczowej kadry Grupy mBanku – pracowników mających wpływ na profil ryzyka mBanku

W dniu 7 czerwca 2018 roku Rada Nadzorcza, zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej i decyzją Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. z dnia 9 maja 2018 roku, uchwaliła Regulamin Programu Motywacyjnego w spółce mBank S.A.

Program motywacyjny zastąpił istniejące programy, tj. program pracowniczy wprowadzony na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. z dnia 27 października 2008 roku, z uwzględnieniem późniejszych zmian, oraz program dla Członków Zarządu wprowadzony na podstawie uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. z dnia 14 marca 2008 roku, z późniejszymi zmianami. Przy czym prawa z obligacji nabytych w ramach istniejących programów są realizowane na zasadach określonych w tych programach.

Nowy program będzie realizowany od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2028 roku. Osobami uprawnionymi do udziału w programie są osoby zajmujące stanowiska zidentyfikowane jako mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku zgodnie z polityką identyfikacji Risk Taker, określone jako Risk Taker I lub Risk Taker II, z wyłączeniem Risk Takers II – Członków Zarządu spółki mBank Hipoteczny S.A., w której realizowany jest inny program motywacyjny.

Risk Taker I oznacza Członka Zarządu Banku. Risk Taker II oznacza pracownika zajmującego stanowisko zidentyfikowane jako mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku zgodnie z polityką identyfikacji Risk Takers, w tym również osobę sprawującą funkcję Członka Zarządu w podmiocie z Grupy mBanku.

Na warunkach określonych w Regulaminie i Polityce Wynagradzania Risk Takers, Risk Takers będą mogli objąć nieodpłatnie Warranty, a w wykonaniu praw z Warrantów – Akcje.

Bonus dla Risk Taker I

Rada Nadzorcza ustala wysokość bonusu za dany rok kalendarzowy każdemu Członkowi Zarządu indywidualnie w oparciu o ocenę realizacji wyznaczonych celów w odniesieniu do okresu co najmniej 3 lat, przy czym jego wysokość zależy od wysokości puli bonusów. Pula bonusów stanowi sumę kwot bazowych obliczonych dla każdego Członka Zarządu. Kwota bazowa wyliczana jest jako krotność wynagrodzenia zasadniczego, która uzależniona jest od poziomu wyniku Economic Profit (EP), przy czym EP liczony jest za okres 3 lat zgodnie z zasadami określonymi w Polityce Wynagradzania Risk Takers.

Bonus składa się z części nieodroczonej stanowiącej 40% bonusu i części odroczonej stanowiącej 60% bonusu.

Część odroczonej i nieodroczonej dzieli się po połowie na część gotówkową (50%) i część wypłacaną w postaci warrantów subskrypcyjnych (50%). Część nieodroczonej gotówkowa podlega wypłacie w roku przyznania premii. Druga połowa części nieodroczonej (50%) jest wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A.

Część odroczonej, zarówno gotówkowa jak i część wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, podlega wypłacie w 5 równych rocznych transzach. W każdej z transz część gotówkowa jest wypłacana po zatwierdzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku za poprzedni rok kalendarzowy, a część wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Bonus dla Risk Taker II

Wysokość bonusu za dany rok kalendarzowy ustala Zarząd Banku w odniesieniu do Risk Taker'a II (pracownika Banku) lub Rada Nadzorcza spółki w odniesieniu do Risk Taker'a II (Członka Zarządu spółki z Grupy mBanku) w oparciu o: ocenę realizacji wyznaczonych celów z trzech ostatnich lat kalendarzowych, wynik Economic Profit Grupy mBanku oraz odpowiednio wynik linii biznesowej/spółki/jednostki organizacyjnej.

Bonus składa się z części nieodroczonej stanowiącej 60% bonusu i części odroczonej stanowiącej 40% bonusu.

Część odroczonej i nieodroczonej dzieli się po połowie na część gotówkową (50%) i część wypłacaną w postaci warrantów subskrypcyjnych (50%). Część nieodroczonej gotówkowej podlega wypłacie w roku przyznania premii. Druga połowa części nieodroczonej (50%) jest wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A.

Część odroczonej zarówno gotówkowa jak i część wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, podlega wypłacie w 3 równych rocznych transzach. W każdej z transz część gotówkowa wypłacana jest po zatwierdzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku za poprzedni rok kalendarzowy, a część wypłacana w postaci warrantów subskrypcyjnych, nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W przypadku gdy wysokość bonusu ustalona dla Risk Taker'a II za dany rok kalendarzowy nie przekracza jednej trzeciej całkowitego wynagrodzenia rocznego lub 200 000 zł, bonus może zostać wypłacony w całości w postaci pieniężnej w formie nieodroczonej, na podstawie decyzji podjętej przez Zarząd Banku w odniesieniu do Risk Taker II (pracownika Banku) lub Radę Nadzorczą spółki w odniesieniu do Risk Taker II (Członka Zarządu spółki z Grupy mBanku).

Część odroczonej bonusu Risk Taker I i Risk Taker II podlega ocenie w zakresie ustalenia oraz wypłaty. Odpowiednio, Rada Nadzorcza mBanku w stosunku do Risk Taker I, Zarząd Banku w odniesieniu do Risk Taker II (pracownika Banku) lub Rada Nadzorcza spółki w odniesieniu do Risk Taker II (Członka Zarządu spółki z Grupy mBanku), może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty odroczonej transzy w przypadku gdy stwierdzi, że w dłuższym horyzoncie czasowym niż 1 rok finansowy/obrotowy, tj. za okres co najmniej 3 lat, Risk Taker miał bezpośredni i negatywny wpływ na wynik finansowy lub pozycję rynkową Banku/Spółki/Grupy, naruszył przyjęte w Grupie zasady i normy, bezpośrednio doprowadził do znaczących strat finansowych, gdy co najmniej jeden z elementów zawartych w karcie wyników nie został spełniony lub zaistniała którakolwiek z przesłanek o której mowa w art. 142, w szczególności ust. 2, ustawy Prawo Bankowe.

W przypadku zaistnienia zdarzeń o których mowa powyżej na etapie ustalania wysokości bonusu dla Risk Takerów odpowiednio Rada Nadzorcza mBanku, Rada Nadzorcza spółki lub Zarząd mBanku może podjąć decyzję o nieprzyznaniu za dany rok kalendarzowy bonusu w całości lub jego redukcji.

Ponadto Risk Taker I i Risk Taker II może zostać zobowiązany na zasadach i w terminie określonym decyzją odpowiednio Rady Nadzorczej mBanku, Rady Nadzorczej spółki z Grupy lub Zarząd mBanku, do zwrotu bonusu przyznanego i wypłaconego za dany rok kalendarzowy (tj.: części nieodroczonej i wszystkich części odroczonej), w przypadku gdy naruszył przyjęte w Grupie mBanku zasady i normy, dopuścił się istotnego naruszenia powszechnie obowiązujących przepisów prawa lub bezpośrednio doprowadził do znaczących strat finansowych wynikających ze świadomego, negatywnego działania na szkodę Grupy mBanku lub Spółki lub doprowadził do nałożenia przez organy nadzorcze na Bank lub Spółkę sankcji finansowych na podstawie prawomocnej decyzji.

Decyzja o zaistnieniu wyżej opisanych zdarzeń może zostać podjęta do końca roku kalendarzowego, w którym nastąpi wypłata ostatniej transzy części odroczonej bonusu przyznanego za rok, w którym nastąpiło zdarzenie.

W przypadku uchwały Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. o wypłacie za dany rok dywidendy Risk Taker I i Risk Taker II, któremu został przyznany bonus w ramach części nieodroczonej lub odroczonej, jest uprawniony do otrzymania niezależnie od bonusu ekwiwalentu pieniężnego na zasadach określonych w Polityce Wynagradzania Risk Takers w związku z odroczeniem części bonusu wypłacanej w warrantach subskrypcyjnych.

Premia w ramach wyżej opisanego Programu została przyznana dla Risk Takers I i Risk Takers II za 2018 i 2019 rok.

W dniu 17 grudnia 2020 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej podjęła decyzję o zmianie Polityki Wynagradzania Risk Takers mając na uwadze dostosowanie zapisów Polityki do nowej Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/878 z dnia 20 maja 2019 roku zmieniającej dyrektywę 2013/36/UE oraz rekomendację Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie zmiennych składników wynagrodzenia w bankach zawarte w piśmie z dnia 17 kwietnia 2020 roku, dotyczącą oczekiwanych działań banków w odpowiedzi na wybuch pandemii COVID-19. W szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych ze zminimalizowaniem ryzyka związanego z utrzymaniem solidnej bazy kapitałowej Banku w celu zapewnienia możliwości skutecznego reagowania na sytuację gospodarczą kraju, np. związaną z pandemią COVID-19, począwszy od bonusu przyznawanego za 2020 rok Rada Nadzorcza w odniesieniu do Risk Taker I oraz Zarząd Banku w odniesieniu do Risk Taker II może podjąć uchwałę o wypłacie części lub całości transz gotówkowych (zarówno transzy nieodroczonej jak i transz odroczonej), w formie warrantów subskrypcyjnych. Wypłata w formie warrantów realizowana będzie w okresach objęcia warrantów ustalonych przez Radę Nadzorczą, zatwierdzającego skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy mBanku za poprzedni rok kalendarzowy.

Począwszy od bonusu, który będzie przyznawany za 2021 rok zostaje wydłużony okres odraczania części gotówkowej jak i części wypłacanej w postaci warrantów subskrypcyjnych. Dla Risk Taker'ów II, których stanowiska zostały zidentyfikowane jako stanowiska kadry kierowniczej wyższego szczebla (dotyczy Dyrektorów Zarządzających oraz członków Zarządu spółek grupy mBanku), z trzech do pięciu lat, dla pozostałych Risk Taker'ów z trzech do czterech lat.

W przypadku gdy wysokość bonusu ustalona dla Risk Taker'a II (nie dotyczy stanowisk Risk Taker's II zidentyfikowanych jako stanowiska kadry kierowniczej wyższego szczebla) za dany rok kalendarzowy nie przekracza jednej trzeciej rocznego łącznego wynagrodzenia, lub równowartości 50 tys. EURO w złotych polskich (według stanu na dzień wydania decyzji o przyznaniu bonusu), bonus może zostać wypłacony w całości w postaci pieniężnej w formie nieodroczonej na podstawie decyzji podjętej przez Zarząd Banku.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie warrantów na akcje w odniesieniu do programu motywacyjnego dla Członków Zarządu i kluczowej kadry Grupy mBanku – pracowników mających wpływ na profil ryzyka mBanku – z 2018 roku.

	31.12.2020		31.12.2019	
	Liczba warrantów	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba warrantów	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	17 067	-	-	-
Przyznane w danym okresie	24 195	-	17 870	-
Umorzone w danym okresie	-	-	803	-
Wykonane w danym okresie*	7 998	4	-	-
Wygaste w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	33 264	-	17 067	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

Podsumowanie wpływu opisanych programów na sprawozdanie z sytuacji finansowej i rachunek zysków i strat Grupy**Płatności oparte na akcjach – rozliczane w akcjach**

Poniższa tabela przedstawia zmiany stanu pozostałych kapitałów rezerwowych powstałych w związku z opisanymi powyżej programami motywacyjnymi dla płatności opartych na akcjach i rozliczanych w akcjach mBanku S.A.

	31.12.2020	31.12.2019
Programy motywacyjne		
Stan na początek okresu	27 320	22 452
- wartość usług świadczonych przez pracowników	10 159	9 947
- rozliczenie zrealizowanych opcji	(7 150)	(5 079)
Stan na koniec okresu	30 329	27 320

Płatności gotówkowe

Koszty z tytułu części gotówkowej omawianych programów są zaprezentowane w Nocie 13 Ogólne koszty administracyjne.

42. Transakcje z podmiotami powiązanymi

mBank S.A. jest jednostką dominującą Grupy mBanku S.A., a Commerzbank AG jest jednostką dominującą najwyższego szczebla i jednocześnie bezpośrednią jednostką dominującą wobec mBanku S.A.

Wszystkie transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązanymi były transakcjami typowymi i rutynowymi, zawartymi na warunkach nie odbiegających od warunków rynkowych, a ich charakter i warunki wynikały z bieżącej działalności operacyjnej, prowadzonej przez Bank. Transakcje z podmiotami powiązanymi przeprowadzone w ramach zwykłej działalności operacyjnej obejmują kredyty, depozyty oraz transakcje w walutach obcych.

Grupa świadczy na rzecz kluczowego personelu kierowniczego Banku, członków Rady Nadzorczej Banku oraz bliskich członków rodzin tych osób standardowe usługi finansowe obejmujące, między innymi, prowadzenie rachunków bankowych, przyjmowanie depozytów, udzielanie kredytów i inne usługi finansowe. Zdaniem Banku transakcje te są zawierane na warunkach rynkowych.

Zgodnie z ustawą Prawo bankowe udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia Członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobom zajmującym kierownicze stanowiska w Banku jak również podmiotom powiązanym z nimi kapitałowo lub organizacyjnie, następuje na podstawie Regulaminów uchwalonych przez Radę Nadzorczą mBanku S.A.

Regulaminy określają szczegółowe zasady oraz limity zadłużenia z tytułu udzielonych kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń w stosunku do wyżej wymienionych osób i podmiotów, które są zgodne z przepisami wewnętrznymi Banku, określającymi kompetencje do podejmowania decyzji kredytowych, obowiązującymi dla klientów detalicznych i korporacyjnych Banku. Udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia Członkowi Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobie zajmującej kierownicze stanowiska w Banku jak również podmiotowi powiązanemu z nimi kapitałowo lub organizacyjnie w kwocie przekraczającej limity ustanowione przez Prawo Bankowe powoduje, że decyzja o udzieleniu takiego produktu jest podejmowana w formie uchwały Zarządu i uchwały Rady Nadzorczej.

Warunki takich kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń, w tym zwłaszcza w odniesieniu do oprocentowania oraz prowizji i opłat, nie mogą być korzystniejsze od warunków stosowanych przez Bank odpowiednio dla klientów detalicznych lub korporacyjnych.

Poniższa tabela przedstawia wartości transakcji Banku i spółek Grupy mBanku z Członkami Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowym personelem kierowniczym mBanku, Członkami Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku oraz innymi osobami i podmiotami powiązanymi, a także ze spółkami Grupy Commerzbank AG. Wartość transakcji obejmuje salda aktywów i zobowiązań oraz związane z nimi koszty i przychody według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku i 31 grudnia 2019 roku.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

Stan na koniec okresu	Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowy personel kierowniczy mBanku, Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku		Inne osoby i podmioty powiązane*		Spółki zależne mBanku		Commerzbank AG		Pozostałe spółki Grupy Commerzbank AG	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Sprawozdanie z sytuacji finansowej										
Aktywa	2 104	2 040	748	2 058	109 256	160 187	863 952	528 688	2 806	19
Zobowiązania	10 214	23 422	5 829	1 484	14 144	31 518	3 091 380	2 059 006	69 810	709 071
Rachunek zysków i strat										
Przychody z tytułu odsetek	42	53	32	70	1 531	8 154	49 832	59 928	400	698
Koszty z tytułu odsetek	(89)	(158)	(1)	(3)	(83)	(89)	(41 712)	(26 238)	(197)	(4 612)
Przychody z tytułu prowizji	38	46	10	11	765	538	6 025	4 353	49	49
Koszty z tytułu prowizji	-	-	-	-	(661)	(1 249)	-	(1 030)	-	-
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	-	-	155	5 987	1 578	1 468	-	-
Ogólne koszty administracyjne amortyzacja i pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	-	(1)	(28)	(6 488)	(7 076)	-	-
Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane										
Zobowiązania udzielone	743	957	234	407	372 741	355 716	1 721 547	2 124 709	7 409	3 502
Zobowiązania otrzymane	-	-	-	-	-	-	1 911 651	1 816 577	-	-

* Inne osoby i podmioty powiązane obejmują: bliskich członków rodzin Członków Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowego personelu kierowniczego mBanku, Członków Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku oraz podmioty kontrolowane lub współkontrolowane przez wyżej wymienione osoby.

Na koniec 2020 roku Zarząd mBanku S.A. pełnił funkcje w następującym składzie:

1. Cezary Stypułkowski – Prezes Zarządu,
2. Andreas Böger – Wiceprezes Zarządu ds. Finansów,
3. Frank Bock – Wiceprezes Zarządu,
4. Krzysztof Dąbrowski – Wiceprezes Zarządu ds. Operacji i Informatyki,
5. Cezary Kocik – Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Detalicznej,
6. Marek Lusztyn – Wiceprezes Zarządu,
7. Adam Pers – Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej.

Obowiązki dotyczące nadzorowania zarządzania ryzykiem istotnym w działalności Banku, które są zastrzeżone dla Członka Zarządu posiadającego zgodę Komisji Nadzoru Finansowego, zostały czasowo powierzone Zarządowi mBanku S.A. działającemu kolegialnie.

■ **Zmiany w składzie Zarządu mBanku S.A.**

W dniu 25 czerwca 2020 roku Rada Nadzorcza Banku podjęła uchwałę o odwołaniu z dniem 31 grudnia 2020 roku Pana Franka Bocka z funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Rynków Finansowych mBanku S.A.

Rozwiązanie umowy z Panem Frankiem Bockiem z dniem 31 grudnia 2020 roku jest związane z reorganizacją obszaru rynków finansowych w ramach innych obszarów biznesowych Banku, celem podniesienia efektywności struktury organizacyjnej i procesowej, a jej skutkiem jest zmniejszenie o jedno liczby stanowisk w Zarządzie Banku. Pan Frank Bock był zaangażowany w reorganizację obszaru do końca bieżącego roku.

W dniu 22 października 2020 roku Pani Lidia Jabłonowska-Luba, Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem mBanku S.A., złożyła rezygnację z funkcji członka Zarządu mBanku S.A., ze stanowiska Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem mBanku S.A., ze skutkiem na dzień 22 października 2020 roku.

W dniu 22 października 2020 roku Rada Nadzorcza mBanku S.A. podjęła uchwałę o powołaniu z dniem 22 października 2020 roku Pana Marka Lusztyna do Zarządu mBanku S.A. na okres do czasu zakończenia obecnej kadencji Zarządu mBanku S.A.

Od dnia wydania przez Komisję Nadzoru Finansowego zgody na powołanie Pana Marka Lusztyna jako Członka Zarządu nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku, Pan Marek Lusztyn obejmie stanowisko Wiceprezesa Zarządu mBanku S.A. do spraw Zarządzania Ryzykiem mBanku S.A. (nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności mBanku S.A.).

■ Zmiany w składzie Rady Nadzorczej mBanku S.A.

W dniu 28 września 2020 roku do Rady Nadzorczej mBanku S.A. wpłynęła rezygnacja Pana Michaela Mandela ze skutkiem od dnia 23 października 2020 roku z członkostwa w Radzie Nadzorczej Banku, jak również z członkostwa w Komisji Prezydialnej i ds. Nominacji oraz Komisji ds. Wynagrodzeń. Pan Michael Mandel złożył rezygnację w związku z planowanym odejściem z Commerzbanku.

Uchwałą Rady Nadzorczej mBanku S.A. z dnia 22 października 2020 roku Pani Sabine Schmittroth została powołana na stanowisko członka Rady Nadzorczej mBanku S.A. z dniem 23 października 2020 roku na okres do czasu zakończenia obecnej kadencji Rady Nadzorczej.

Wynagrodzenie Członków Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej

Poniżej przedstawiono informacje o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści wypłaconych i należnych Członkom Zarządu Banku, którzy pełnili swoje funkcje na koniec 2020 roku i 2019 roku, wynagrodzeń byłych Członków Zarządu oraz wynagrodzeń Członków Rady Nadzorczej mBanku S.A.

Wynagrodzenie wypłacone w zł	2020	2019
Zarząd Banku		
Wynagrodzenie zasadnicze	12 291 821	13 570 816
Pozostałe korzyści	1 561 942	1 891 377
Bonus na poprzedni rok	1 560 000	1 560 000
Bonus odroczony	1 380 230	1 762 899
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu Banku		
Wynagrodzenie zasadnicze	1 359 355	-
Pozostałe korzyści	185 897	-
Bonus na poprzedni rok	200 000	-
Bonus odroczony	774 834	980 834
Odszkodowanie (zakaz konkurencji)	309 951	-
Rada Nadzorcza		
Wynagrodzenie zasadnicze	1 381 624	2 066 528

Łączne kwoty wynagrodzeń Członków Zarządu Banku obejmują: wynagrodzenia zasadnicze, nagrody, odprawy z tytułu rozwiązania umowy o zarządzanie, odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji, koszty polis oraz koszty mieszkań.

Wymienione wyżej świadczenia mają charakter krótkoterminowy.

Łączna kwota wynagrodzeń otrzymanych przez Członków Zarządu Banku pełniących funkcje w 2020 roku wyniosła 19 101 tys. zł (2019 rok: 18 785 tys. zł).

Zgodnie z obowiązującym w Banku systemem wynagrodzeń, Członkom Zarządu Banku może przysługiwać bonus za rok 2020, który byłby wypłacony w roku 2021. W związku z tym została utworzona rezerwa na wypłatę gotówkową bonusu za rok 2020 dla Członków Zarządu, która wynosiła 1 714 tys. zł na dzień 31 grudnia 2020 roku. (na koniec 2019 r.: 4 113 tys. zł). Ostateczną decyzję na temat wysokości tego bonusu podejmie Komisja ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej Banku do dnia 25 lutego 2021 roku.

W 2020 roku i w 2019 roku Członkowie Zarządu mBanku S.A. nie uzyskali wynagrodzenia z tytułu zasiadania w zarządach i radach nadzorczych spółek powiązanych.

Łączna kwota wynagrodzeń otrzymanych przez Członków Rady Nadzorczej Banku, Członków Zarządu Banku oraz pozostałych członków kluczowego personelu kierowniczego Banku pełniących funkcje w 2020 roku wyniosła 26 888 tys. zł (2019 rok: 27 411 tys. zł).

Szczegółowe informacje dotyczące wynagrodzeń poszczególnych Członków Zarządu i Rady Nadzorczej, jak również skład Rady Nadzorczej oraz informacje o byłych Członkach Zarządu zostały przedstawione w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy mBanku S.A. w Rozdziale 14.7. „Zarząd i Rada Nadzorcza – skład, kompetencje i zasady działania”.

Informacje o stanie posiadania akcji Banku przez osoby zarządzające i nadzorujące

Na dzień 31 grudnia 2020 roku akcje Banku posiadało sześciu Członków Zarządu Banku: Pan Cezary Stypułkowski – 23 250 sztuk, Pan Andreas Böger - 819 sztuk, Pan Frank Bock – 766 sztuk, Pan Krzysztof Dąbrowski – 1 682 sztuk, Pan Cezary Kocik – 2 161 sztuk i Pan Adam Pers – 158 sztuk.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku akcje Banku posiadało pięciu Członków Zarządu Banku: Pan Cezary Stypułkowski – 21 249 sztuk, Pan Frank Bock – 334 sztuki, Pan Andreas Böger - 270 sztuk i Pan Krzysztof Dąbrowski – 1 000 sztuk i Pan Cezary Kocik – 1 040 sztuk.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku i na dzień 31 grudnia 2019 roku akcje Banku posiadał jeden Członek Rady Nadzorczej mBanku, Pan Jörg Hessenmüller, odpowiednio: 7 958 sztuk i 7 175 sztuk. Na dzień 31 grudnia 2020 roku i na dzień 31 grudnia 2019 roku pozostali Członkowie Rady Nadzorczej nie posiadali akcji Banku.

43. Przejęcie i zbycie**■ Likwidacja spółki mFinance France S.A.**

W związku z substytucją zobowiązań z mFinance France S.A. (mFF) do mBanku, opisaną szczegółowo w Nocie 28, poczynawszy od grudnia 2020 roku zaprzestano konsolidacji tej spółki. Proces substytucji zakończył się w październiku 2020 roku. W dniu 4 listopada 2020 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie mFF podjęło uchwałę w sprawie rozpoczęcia procesu przedterminowego rozwiązania spółki i powołania likwidatora.

■ Sprzedaż BDH Development Sp. z o.o.

W dniu 16 grudnia 2020 roku mBank S.A. i Archicom Polska S.A. podpisały umowę sprzedaży udziałów, na podstawie której mBank zbył 100% udziałów w kapitale zakładowym BDH Development Sp. z o.o. Transakcja sprzedaży została opisana w Nocie 24.

44. Konsolidacja ostrożnościowa

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012 ("Rozporządzenie CRR"), mBank jest istotną jednostką zależną unijnej instytucji dominującej, sporządzającą skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe w celu wypełnienia wymagań opisanych w MSR 1.135 „Prezentacja sprawozdań finansowych”.

Poniżej przedstawiono informacje finansowe, nie stanowiące miar regulowanych przez Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”).

Grupę Kapitałową mBanku S.A. („Grupa”) stanowią podmioty określone zgodnie z zasadami konsolidacji ostrożnościowej zawartymi w Rozporządzeniu CRR.

Podstawa sporządzenia skonsolidowanych ostrożnościowo danych finansowych

Skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe Grupy sporządzone zgodnie z zasadami konsolidacji ostrożnościowej określonymi w Rozporządzeniu CRR („skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe”) sporządzono za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku i za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019 roku.

Wykazany w skonsolidowanych ostrożnościowo danych finansowych skonsolidowany zysk z bieżącego okresu może być zaliczony do skonsolidowanego kapitału podstawowego Tier I w kalkulacji skonsolidowanego współczynnika kapitału podstawowego Tier I, skonsolidowanego współczynnika kapitału Tier I oraz skonsolidowanego łącznego współczynnika kapitałowego po uzyskaniu uprzedniego zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) lub po zatwierdzeniu przez walne zgromadzenie.

Podczas sporządzania skonsolidowanych ostrożnościowo danych finansowych Grupy zostały zastosowane te same zasady (polityki) rachunkowości, które zostały zastosowane podczas sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A. za 2020 rok, sporządzonego zgodnie z MSSF, za wyjątkiem zasad konsolidacji przedstawionych poniżej.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

Skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe obejmują Bank oraz następujące podmioty:

Nazwa spółki	31.12.2020		31.12.2019	
	Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji	Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji
mBank Hipoteczny S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mLeasing Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
mFinanse S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mFaktoring S.A.	100%	pełna	100%	pełna
Future Tech Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	98,04%	pełna	98,04%	pełna
Tele-Tech Investment Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
Asekum Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
LeaseLink Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
mElements S.A.	100%	pełna	-	-
mFinance France S.A.	-	-	99,998%	pełna

Począwszy od grudnia 2020 roku zaprzestano konsolidacji spółki mFinance France S.A. Począwszy od stycznia 2020 roku Grupa rozpoczęła konsolidację spółki mElements S.A. Począwszy od marca 2019 roku Grupa rozpoczęła konsolidację spółki LeaseLink Sp. z o.o.

Informacje dotyczące wymienionych wyżej spółek zostały umieszczone w Nocie 1.

Zakresem konsolidacji ostrożnościowej objęte są jednostki zdefiniowane w Rozporządzeniu CRR – jako instytucje, instytucje finansowe lub przedsiębiorstwa usług pomocniczych będące jednostkami zależnymi lub przedsiębiorstwami, w kapitale których utrzymywany jest udział kapitałowy, poza jednostkami, w których łączna kwota aktywów i pozycji pozabilansowych jest niższa od mniejszej z następujących dwóch kwot:

a) 10 mln EUR;

b) 1% łącznej kwoty aktywów oraz pozycji pozabilansowych jednostki dominującej lub przedsiębiorstwa posiadającego udział kapitałowy.

Skonsolidowane dane finansowe łączą pozycje aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów i kosztów jednostki dominującej i jednostek zależnych wyłączając wartość bilansową inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego każdej z jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej. Wszelką powiązaną wartość firmy jeżeli jest ujemna, ujmuje się ją bezpośrednio w rachunku zysków i strat. Zysk lub strata i każdy składnik pozostałych całkowitych dochodów jest przypisywany do właścicieli Grupy oraz do udziałów niekontrolujących nawet wtedy, gdy w rezultacie udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną. Jeżeli Grupa utraci kontrolę nad jednostką zależną, to rozlicza wszelkie kwoty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach związane z tą jednostką zależną na takich zasadach, jakie byłyby wymagane w przypadku, gdy Grupa bezpośrednio zbyła odnośne aktywa lub zobowiązania.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Skonsolidowany ostrożnościowo rachunek zysków i strat

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2020	2019 - przekształcony
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	4 689 089	5 071 805
<i>Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej</i>	4 208 012	4 523 624
<i>Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	481 077	548 181
Koszty odsetek	(679 053)	(1 068 892)
Wynik z tytułu odsetek	4 010 036	4 002 913
Przychody z tytułu opłat i prowizji	2 244 561	2 010 651
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(736 272)	(740 035)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	1 508 289	1 270 616
Przychody z tytułu dywidend	4 926	22 673
Wynik na działalności handlowej	184 752	134 516
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	15 572	69 259
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów oraz zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	92 425	24 904
Pozostałe przychody operacyjne	217 563	176 787
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(1 225 604)	(712 337)
Wynik z tytułu rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami walutowymi	(1 021 714)	(387 786)
Ogólne koszty administracyjne	(1 979 708)	(1 952 630)
Amortyzacja	(430 628)	(375 498)
Pozostałe koszty operacyjne	(234 788)	(260 062)
Wynik działalności operacyjnej	1 141 121	2 013 355
Podatki od pozycji bilansowych Grupy	(531 379)	(458 658)
Zysk brutto	609 742	1 554 697
Podatek dochodowy	(505 985)	(544 445)
Zysk netto	103 757	1 010 252
Zysk netto przypadający na:		
- akcjonariuszy mBanku S.A.	103 831	1 010 350
- udziały niekontrolujące	(74)	(98)

Skonsolidowane ostrożnościowo sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	31.12.2020	31.12.2019
Kasa, operacje z bankiem centralnym	3 968 691	7 897 010
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	2 586 721	2 866 034
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	1 791 292	2 275 772
<i>Kapitałowe papiery wartościowe</i>	208 905	170 466
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	76 068	133 774
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	1 506 319	1 971 532
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	35 492 108	22 773 921
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	131 444 329	118 778 693
<i>Dłużne papiery wartościowe</i>	15 952 501	11 234 873
<i>Należności od banków</i>	7 354 268	4 341 723
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	108 137 560	103 202 097
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	-	91 605
Wartości niematerialne	1 178 698	955 440
Rzeczowe aktywa trwałe	1 514 578	1 262 397
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	23 957	12 662
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	853 869	937 712
Inne aktywa	1 282 424	956 928
AKTYWA RAZEM	180 136 667	158 808 174
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY		
ZOBOWIĄZANIA		
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	1 338 564	948 764
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	156 673 479	137 853 610
<i>Zobowiązania wobec banków</i>	2 399 740	1 168 178
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	137 699 095	116 750 072
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>	13 996 317	17 435 143
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>	2 578 327	2 500 217
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczaniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej	59 624	136
Rezerwy	1 766 368	739 296
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	225 796	161 534
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	690	82
Inne zobowiązania	3 397 079	2 951 447
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	163 461 600	142 654 869
KAPITAŁY		
Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.	16 673 133	16 151 303
Kapitał podstawowy:	3 587 035	3 579 818
Zarejestrowany kapitał akcyjny	169 468	169 401
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	3 417 567	3 410 417
Zyski zatrzymane, w tym:	12 501 597	12 394 775
- Wynik finansowy z lat ubiegłych	12 397 766	11 384 425
- Wynik roku bieżącego	103 831	1 010 350
Inne pozycje kapitału własnego	584 501	176 710
Udziały niekontrolujące	1 934	2 002
KAPITAŁY RAZEM	16 675 067	16 153 305
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM	180 136 667	158 808 174

45. Adekwatność kapitałowa

Jedno z głównych zadań Banku polega na zapewnieniu odpowiedniego poziomu kapitału. W ramach polityki zarządzania kapitałem Grupy mBanku, mBank tworzy ramy i wytyczne dla jak najbardziej efektywnego planowania i wykorzystania bazy kapitałowej, które:

- są zgodne z obowiązującymi przepisami zewnętrznymi oraz regulacjami wewnętrznymi,
- zabezpieczają kontynuację realizacji celów finansowych zapewniających odpowiedni poziom zwrotu dla akcjonariuszy,
- zapewniają utrzymanie silnej bazy kapitałowej będącej podstawą wsparcia dla rozwoju biznesu.

Polityka zarządzania kapitałem w Grupie mBanku opiera się o dwa podstawowe filary:

- utrzymanie optymalnego poziomu i struktury funduszy własnych, przy wykorzystaniu dostępnych metod i środków, między innymi takich jak zatrzymanie zysku netto, pożyczka podporządkowana czy emisja akcji,
- efektywne wykorzystanie istniejącego kapitału, między innymi poprzez zastosowanie systemu mierników efektywności wykorzystania kapitału, ograniczenie działalności nie przynoszącej oczekiwanej stopy zwrotu oraz rozwój produktów o niższej absorpcji kapitału.

Efektywne wykorzystanie kapitału jest integralną częścią polityki zarządzania kapitałem zorientowanej na osiągnięcie optymalnej stopy zwrotu z kapitału i dzięki temu stworzenia stabilnych podstaw zasilania bazy kapitałowej w przyszłych okresach. Pozwala to na utrzymanie współczynnika kapitału podstawowego Tier I (wyliczanego jako iloraz kapitału podstawowego Tier I i łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko), współczynnika kapitału Tier I (wyliczonego jako iloraz kapitału Tier I i łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko) oraz łącznego współczynnika kapitałowego (wyliczanego jako iloraz funduszy własnych i łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko) na poziomie istotnie wyższym od wymaganego przez instytucję nadzorującą.

Kapitałowe cele strategiczne Grupy mBanku zorientowane są na utrzymanie zarówno łącznego współczynnika kapitałowego, współczynnika kapitału Tier I, jak i współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie odpowiednio wyższym niż poziom wymagany przez nadzór bankowy. Pozwala to na rozwój biznesu przy jednoczesnym spełnieniu norm nadzorczych w dłuższej perspektywie.

Współczynniki kapitałowe

Pomiar adekwatności funduszy własnych, w tym między innymi kalkulacja współczynników kapitałowych i wskaźnika dźwigni finansowej, funduszy własnych oraz całkowitego wymogu kapitałowego Grupy mBanku, odbywał się w oparciu o przepisy:

- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późniejszymi zmianami (Rozporządzenie CRR),
- Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) NR 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, z późniejszymi zmianami (Rozporządzenie ITS),
- Ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665) z późniejszymi zmianami,
- Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku (Dz. U. 2015 poz. 1513) o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym,
- Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 roku w sprawie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach,
- Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 września 2017 roku w sprawie bufora ryzyka systemowego.

W procesie wyliczania skonsolidowanych funduszy własnych i wymogów w zakresie funduszy własnych uwzględniane są spółki objęte konsolidacją ostrożnościową zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu CRR.

W związku z wejściem w życie w 2015 roku Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Ustawa), która transponuje przepisy Dyrektywy CRD IV do polskiego porządku prawnego, na dzień 31 grudnia 2020 roku Grupa mBanku zobowiązana jest dodatkowo utrzymywać fundusze własne na poziomie, który pozwoli pokryć wyznaczony na mocy przepisów ustawy bufor zabezpieczający (conservation buffer) w wysokości 2,5% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

Wskaźnik bufora antycyklicznego dla ekspozycji kredytowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który miał zastosowanie na koniec 2020 roku, zgodnie z artykułem 83 Ustawy, wyniósł 0%. Wskaźnik bufora antycyklicznego specyficznego dla Grupy mBanku, wyznaczany zgodnie z przepisami Ustawy jako średnia ważona wskaźników bufora antycyklicznego mających zastosowanie w jurysdykcjach, w których odnośne ekspozycje kredytowe Grupy się znajdują, wyniósł 4 p.b. na dzień 31 grudnia 2020 roku (31 grudnia 2019 rok: 6 p.b.). Na wartość wskaźnika wpływ miały przede wszystkim ekspozycje oddziałów zagranicznych mBanku w Czechach i na Słowacji, gdzie wskaźniki bufora antycyklicznego wynosiły na koniec 2020 roku odpowiednio: 0,5% i 1,0% (na koniec 2019 rok odpowiednio: 1,5% i 1,5%).

W 2016 roku Bank otrzymał decyzję administracyjną KNF, zgodnie z którą Bank został uznany za inną instytucję o znaczeniu systemowym (O-SII). Na Bank został nałożony bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym, który zgodnie z decyzją KNF z dnia 29 października 2020 roku wyniósł 0,5% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 Rozporządzenia CRR. Bufor ten powinien być utrzymywany zarówno na poziomie indywidualnym, jak i skonsolidowanym. Określona w decyzji administracyjnej wartość bufora ma zastosowanie na dzień 31 grudnia 2020 roku.

Z dniem 1 stycznia 2018 roku weszło w życie Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie bufora ryzyka systemowego. Rozporządzenie określa bufor ryzyka systemowego w wysokości 3% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko z zastosowaniem do wszystkich ekspozycji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W związku z wyjątkową sytuacją społeczno-gospodarczą, jaka powstała po pojawieniu się ogólnoswiatowej pandemii COVID-19, wymóg ten został zniesiony poprzez uchylające Rozporządzenie Ministra Finansów, które obowiązuje od 19 marca 2020 roku.

Ostatecznie wymóg połączony bufora wyznaczony dla Grupy na koniec 2020 roku wyniósł 3,04% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko (2019 rok: 6,14%).

Dodatkowo w wyniku przeprowadzonej przez Urząd KNF w 2020 roku oceny ryzyka w ramach procesu badania i oceny nadzorczej (BION), w szczególności oceny ryzyka związanego z portfelem walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, Bank otrzymał indywidualne zalecenie, aby utrzymywać fundusze własne na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego na poziomie skonsolidowanym w wysokości 2,82% na poziomie łącznego współczynnika kapitałowego oraz 2,11% na poziomie współczynnika kapitału Tier I (na poziomie jednostkowym odpowiednio 3,24% i 2,43%). Dodatkowy wymóg kapitałowy wyznaczony przez KNF w 2020 roku obejmował także dodatkowe czynniki ryzyka związane z walutowymi kredytami mieszkaniowymi w obszarze ryzyka operacyjnego, ryzyka rynkowego oraz ryzyka zbiorowego niewykonania zobowiązania przez kredytobiorców.

Ważny element składowy, który miał wpływ na poziom dodatkowego wymogu kapitałowego w ramach drugiego filara związany był z nadzorczą oceną BION kwantyfikującą ryzyko przypisane do portfela walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, gdzie uwzględniając specyfikę portfela Banku, brane były pod uwagę następujące czynniki:

- udział w portfelu kredytów o LTV > 100%,
- poziom realizowanej przez Bank marży z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych,
- wrażliwość łącznego współczynnika kapitałowego Banku na zmiany kursów walut i stóp procentowych,
- przygotowanie Banku na przewalutowanie zadanej puli portfela kredytów.

Współczynniki kapitałowe w ujęciu skonsolidowanym oraz jednostkowym znajdowały się w 2020 roku oraz w 2019 roku powyżej wymaganych wartości uwzględniających opisanej wyżej składowe.

Grupa mBanku	31.12.2020		31.12.2019	
Współczynnik kapitałowy	Poziom wymagany	Poziom zaraportowany	Poziom wymagany	Poziom zaraportowany
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)	13,86%	19,86%	17,25%	19,46%
Współczynnik kapitału Tier 1 (Tier 1 ratio)	11,15%	16,99%	14,47%	16,51%

Skonsolidowany wskaźnik dźwigni finansowej, liczony według przepisów Rozporządzenia CRR oraz Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/62 z dnia 10 października 2014 roku zmieniającego Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni, z uwzględnieniem przejściowej definicji kapitału Tier I, na koniec 2020 roku wyniósł 7,85% (2019 rok: 8,25%).

Fundusze własne

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR, na skonsolidowane fundusze własne składa się skonsolidowany kapitał podstawowy Tier I, skonsolidowany kapitał dodatkowy Tier I oraz skonsolidowany kapitał Tier II, przy czym w Grupie mBanku nie identyfikuje się pozycji, które kwalifikowałyby się jako dodatkowy kapitał Tier I.

Kapitał podstawowy Tier I Grupy mBanku obejmuje:

- opłacone instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne,
- zyski zatrzymane w poprzednich latach,
- niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu,
- inne skumulowane całkowite dochody,
- pozostałe kapitały rezerwowe,
- fundusze ogólne ryzyka bankowego,
- pozycje pomniejszające kapitał podstawowy Tier I (zyski i straty wycenione według wartości godziwej wynikające z własnego ryzyka kredytowego instytucji związanego z instrumentami pochodnymi będącymi zobowiązaniami, korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny, wartości niematerialne, niedobór korekt ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat, instrumenty własne w kapitale podstawowym Tier I, korekty regulacyjne dotyczące innych skumulowanych całkowitych dochodów oraz odpisy netto).

Kapitał Tier II Grupy mBanku obejmuje instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne (zobowiązania podporządkowane o określonym terminie wymagalności oraz nadwyżka rezerw ponad oczekiwane uznane straty według metody AIRB).

Fundusze własne Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniosły 17 588 012 tys. zł. Jednocześnie kapitał podstawowy Tier I Grupy mBanku wyniósł 15 046 912 tys. zł.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko Grupy mBanku obejmuje:

- kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia,
- kwotę ekspozycji na ryzyko rynkowe, obejmującą ryzyko pozycji, ryzyko walutowe i ryzyko cen towarów,
- kwotę ekspozycji na ryzyko operacyjne,
- kwotę ekspozycji na ryzyko korekty wyceny kredytowej,
- kwoty innych ekspozycji na ryzyko, obejmujące kwoty wynikające z zastosowania floora nadzorczego.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku metoda AIRB stosowana była do wyliczania wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta dla:

- ekspozycji korporacyjnych mBanku,
- portfela detalicznych kredytów mBanku zabezpieczonych hipotecznie,
- ekspozycji mBanku z tytułu kredytowania specjalistycznego dla nieruchomości przychodowych (metoda IRB „slotting approach”),
- ekspozycji detalicznych mBanku niezabezpieczonych hipotecznie,
- ekspozycji detalicznych mBanku wobec mikrofirm zabezpieczonych hipotecznie (zgoda warunkowa),
- ekspozycji wobec banków komercyjnych (zgoda warunkowa),
- ekspozycji kredytowych spółki zależnej - mLeasing S.A.,
- ekspozycji z tytułu kredytowania specjalistycznego w zakresie nieruchomości przychodowych w mBanku Hipotecznym S.A. – spółce zależnej mBanku (metoda IRB „slotting approach”).

W przypadku portfeli objętych warunkową zgodą na stosowanie metody AIRB Grupa mBanku zobowiązana jest stosować tzw. floor nadzorczy, który oznacza konieczność uzupełnienia kwoty wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego do wartości wymogu obliczonej według metody standardowej w sytuacji, gdy wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego obliczony z wykorzystaniem metody AIRB byłby niższy niż wyliczony z wykorzystaniem metody standardowej.

W przypadku ekspozycji detalicznych mBanku zabezpieczonych hipotecznie (mikrofirmy) oraz ekspozycji wobec banków komercyjnych, określone przez nadzór warunki o istotności wysokiej zostały zrealizowane i Grupa aktualnie oczekuje na potwierdzenie ich realizacji ze strony nadzoru.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniosła 88 539 932 tys. zł, w tym kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka kredytowego, kredytowego kontrahenta oraz floora nadzorczego stanowiła 78 412 013 tys. zł.

Kapitał wewnętrzny

Wdrożony w Grupie mBanku proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, tzw. ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) ma na celu utrzymanie zasobów kapitałowych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka wynikającego z działalności Grupy mBanku.

Zasoby te są utrzymywane na bezpiecznym poziomie. Wartość funduszy własnych Grupy w podejściu regulacyjnym kształtuje się znacznie powyżej wartości wymaganej w celu pokrycia całkowitego wymogu kapitałowego Grupy wyznaczonego zgodnie z Rozporządzeniem CRR. Podobnie w podejściu ekonomicznym zasoby kapitałowe w postaci potencjału pokrycia ryzyka, kształtują się znacznie powyżej wartości kapitału wewnętrznego oszacowanego dla Grupy zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.

Kapitał wewnętrzny Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniósł 7 579 222 tys. zł.

Adekwatność kapitałowa	31.12.2020	31.12.2019
Kapitał podstawowy Tier I	15 046 912	13 882 865
Fundusze własne	17 588 012	16 363 190
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem na ryzyko kredytowe, kredytowe kontrahenta, rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia:	78 376 480	74 843 596
- w tym przy zastosowaniu metody standardowej	21 385 766	19 972 726
- w tym przy zastosowaniu metody AIRB	56 982 598	54 868 396
- w tym kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu wkładu do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania	8 116	2 474
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko rozliczenia / dostawy	-	-
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko pozycji, ryzyko walutowe i ryzyko cen towarów	886 913	913 708
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko operacyjne	8 834 765	7 993 942
Dodatkowa kwota ekspozycji na ryzyko stałych kosztów pośrednich	-	-
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko korekty wyceny kredytowej	406 241	184 345
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko dużych ekspozycji w portfelu handlowym	-	-
Kwoty innych ekspozycji na ryzyko	35 533	170 211
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	88 539 932	84 105 802
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	16,99%	16,51%
Łączny współczynnik kapitałowy	19,86%	19,46%
Kapitał wewnętrzny	7 579 222	6 215 450

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2020 rok

(w tys. zł)

FUNDUSZE WŁASNE	31.12.2020	31.12.2019
Fundusze własne	17 588 012	16 363 190
KAPITAŁ TIER I	15 046 912	13 882 865
Kapitał podstawowy Tier I	15 046 912	13 882 865
Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał podstawowy Tier I	3 586 897	3 579 747
Opłacone instrumenty kapitałowe	169 330	169 330
Ażio	3 417 567	3 410 417
(-) Instrumenty własne w kapitale podstawowym Tier I	-	-
Zyski zatrzymane	1 282 602	553 874
Zyski zatrzymane w poprzednich latach	1 230 724	306 074
Uznany zysk lub uznana strata	51 878	247 800
Inne skumulowane całkowite dochody	584 501	176 710
Pozostałe kapitały rezerwowe	10 013 289	9 924 598
Fundusze ogólne ryzyka bankowego	1 153 753	1 153 753
Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych	(45 137)	(31 023)
Zyski i straty wycenione według wartości godziwej, wynikające z własnego ryzyka kredytowego instytucji związanego z instrumentami pochodnymi będącymi zobowiązaniami	(2 497)	(2 166)
(-) Korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny	(42 640)	(28 857)
(-) Wartości niematerialne	(578 518)	(927 456)
(-) Kwota brutto innych wartości niematerialnych	(601 443)	(955 440)
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane z innymi aktywami niematerialnymi	22 925	27 984
(-) Niedobór korekt ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat według metody IRB	-	(43 022)
Rezerwa z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	(419 130)	(119 142)
Elementy kapitału podstawowego Tier I lub odliczenia od kapitału podstawowego Tier I – inne	(531 345)	(385 174)
Kapitał dodatkowy Tier I	-	-
KAPITAŁ TIER II	2 541 100	2 480 325
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	2 422 757	2 480 325
Elementy kapitału Tier II lub odliczenia od kapitału Tier II – inne	-	-
Nadwyżka rezerw ponad oczekiwane uznane straty według metody AIRB	118 343	-

Ryzyko kredytowe	31.12.2020	31.12.2019
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia	78 376 480	74 843 596
Metoda standardowa	21 385 766	19 972 726
Kategorie ekspozycji według metody standardowej z wyłączeniem pozycji sekurytyzacyjnych	21 385 766	19 972 726
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	2 178 526	2 372 251
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	55 311	84 303
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	9 280	15 553
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	-	-
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	-	-
Ekspozycje wobec instytucji	307 216	331 063
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	9 201 651	9 595 404
Ekspozycje detaliczne	4 015 341	2 357 298
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	4 238 767	4 178 342
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	860 014	463 609
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	142 081	100 699
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	-	-
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-	-
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	-	-
Ekspozycje kapitałowe	307 735	418 468
Inne pozycje	69 844	55 736
Metoda AIRB	56 982 598	54 868 396
Metody IRB w przypadku gdy nie są stosowane oszacowania własne LGD ani współczynniki konwersji	-	-
Metody IRB w przypadku gdy stosowane są oszacowania własne LGD lub współczynniki konwersji	53 277 762	52 016 332
Ekspozycje wobec rządów centralnych i banków centralnych	-	-
Ekspozycje wobec instytucji	887 040	741 377
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – MŚP	6 965 356	6 704 405
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – kredytowanie specjalistyczne	8 154 414	6 799 726
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – inne	17 840 218	18 152 484
Ekspozycje detaliczne – wobec MŚP zabezpieczone nieruchomością	1 104 980	1 002 315
Ekspozycje detaliczne – wobec przedsiębiorstw niebędących MŚP zabezpieczone nieruchomością	5 203 587	5 295 297
Kwalifikowane odnawialne ekspozycje detaliczne	-	-
Ekspozycje detaliczne – inne ekspozycje wobec MŚP	4 578 595	4 257 821
Ekspozycje detaliczne – inne ekspozycje wobec przedsiębiorstw niebędących MŚP	8 543 572	9 062 907
Ekspozycje kapitałowe według metody IRB	-	-
Pozycje sekurytyzacyjne według metody IRB	-	-
Inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego	3 704 836	2 852 064
Kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu wkładu do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania	8 116	2 474

46. Pozostałe informacje

■ Powołanie spółki mTowarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna

W dniu 22 grudnia 2020 roku Zarząd mBanku S.A. podjął decyzję o utworzeniu przez Bank własnego towarzystwa funduszy inwestycyjnych w drodze powołania spółki pod firmą mTowarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna (mTFI S.A.).

mTFI S.A. będzie spółką w 100% zależną od Banku. Działalność mTFI może mieć w przyszłości istotny wpływ na wyniki osiągane przez Grupę mBanku.

Bank rozpocznie formalnoprawny i regulacyjny proces, którego celem jest zarejestrowanie mTFI S.A. w rejestrze przedsiębiorców oraz wystąpienie do Komisji Nadzoru Finansowego o zezwolenie na prowadzenie działalności towarzystwa funduszy inwestycyjnych.

47. Zdarzenia po dniu bilansowym

Od dnia 31 grudnia 2020 roku do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły zdarzenia, które wymagałyby dodatkowego ujawnienia w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Podpisy Członków Zarządu mBanku S.A.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko	Podpis
24.02.2021	Cezary Stypułkowski	Prezes Zarządu	<i>(podpisano elektronicznie)</i>
24.02.2021	Andreas Böger	Wiceprezes Zarządu ds. Finansów	<i>(podpisano elektronicznie)</i>
24.02.2021	Krzysztof Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu ds. Operacji i Informatyki	<i>(podpisano elektronicznie)</i>
24.02.2021	Cezary Kocik	Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Detalicznej	<i>(podpisano elektronicznie)</i>
24.02.2021	Marek Lusztyn	Wiceprezes Zarządu	<i>(podpisano elektronicznie)</i>
24.02.2021	Adam Pers	Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej	<i>(podpisano elektronicznie)</i>